

ANUL XXIII – NR. 12 (980) – 16 MARTIE 1974

Flacăra

UN PRESTIGIOS ITINERAR, CARE A MARCAT DIN NOU UN MOMENT ISTORIC ÎN POLITICA DE PACE, COLABORARE ȘI ÎNTELEGERE ÎNTRE POPOARE PE CARE O PROMOVEAZĂ ROMÂNIA

Călătoria șefului statului român, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, în unele țări prietene din Africa și America latină, a confirmat din nou cu strălucire consecvența unei politici ale cărei eforturi și direcții sînt permanent îndreptate spre consolidarea unui climat de pace și de destindere în lume. Este o politică exprimînd orientările stabilite de Congresul al X-lea și care au drept țel, printre altele, extinderea colaborării în toate domeniile cu țările în curs de dezvoltare, precum și lărgirea și consolidarea relațiilor de prietenie cu acestea.

N-a trecut mult timp și încă sînt proaspete în memoria noastră momentele semnificative ale vizitei din toamna anului 1973, cînd șeful statului român a mai fost oaspetele unor țări de pe aceste continente, vizite care au dinamizat relațiile bilaterale, au reafirmat opțiunile și principiile care implică sfera relațiilor internaționale în general, consemnînd totodată contribuții de valoare istorică în strîngerea relațiilor de prietenie și de colaborare. Acum, această nobilă operă a fost combinată, ea relevîndu-se iarăși ca o contribuție de seamă la promovarea unui curs nou în viața internațională.

Ca de fiecare dată, am fost din nou martorii unei misiuni dominate de o intensă atmosferă de lucru, de abordarea minuțioasă și profundă a unei largi și complexe tematici, de neobosit efort pentru finalizarea concretă a dialogurilor care s-au purtat cu oficialitățile țărilor respective. Numeroasele acorduri de colaborare și cooperare, tratate, comunicatele comune ilustrează multitudinea domeniilor fertilizate de aceste convorbiri oficiale. De o însemnătate deosebită, care trebuie subliniată, pentru că ea ilustrează o componentă majoră a politicii internaționale a țării noastre, este Declarația solemnă comună semnată la Monrovia. Declarația proclamă principiile fundamentale pe care cele două țări — România și Liberia — înțeleg să-și clădească relațiile reciproce, dar și relațiile cu celelalte state. Ea proclamă: dreptul sacru al fiecărui stat la existență, la independență, libertate și suveranitate națională; dreptul inalienabil al fiecărui popor de a-și alege sistemul său politic, economic și social, corespunzător voinței și intereselor proprii, în deplină libertate și fără nici un amestec străin; dreptul de a decide asupra resurselor naturale conform intereselor naționale; deplina egalitate în drepturi a tuturor statelor, indiferent de mărime, nivel de dezvoltare și sistem politic, economic și social; dreptul de a avea acces nestingherit la cuceririle științei și tehnologiei moderne; neamestecul în treburile interne, abținerea de la folosirea forței sau amenințarea cu forța; abținerea de la orice fel de constrîngere, fie de ordin militar, politic, economic sau de altă natură. Sînt principiile care îmbină fericit interesele fiecărui popor. Sînt principiile indispensabile unei vieți internaționale armonioase și echitabile, care au stat de-a lungul la baza climatului

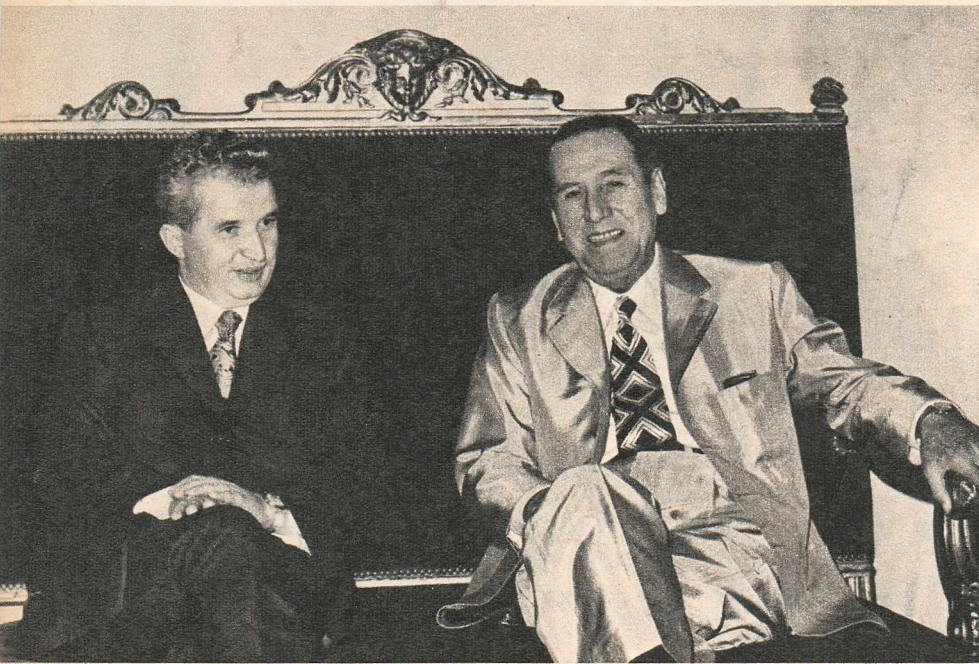
în care s-au desfășurat, în toate țările tate, înțîlnirile șefului statului român, consacrate noilor principii, prin promovarea lor, România aduce o contribuție valoroasă în procesul de democratizare a relațiilor interstatale.

Ca urmare a convorbirilor și a hotărîri înscrise în diversele documente semnate între România și cele trei țări vizitate deschis ample perspective în domeniul comerțului, colaborării și schimburilor economice. Un acord de cooperare prevede — de exemplu — participarea firmelor specializate în România la dezvoltarea industriei miniere petroliere, precum și posibilitatea de participare a țării noastre la proiectele în curs pentru punerea în valoare a zăcămintelor de fier din Liberia. Acorduri de cooperare privind siderurgia, mineritul, telecomunicațiile, agrozootehnia s-au încheiat cu Argentina. În Guineea, un acord stipulează participarea României la exploatarea și transportarea în alumina și aluminiu a bauxitei din zona Boké. Am enumerat doar cîteva rezultate concrete, imediate, care deschid largi perspective de cooperare reciproc avantajoasă.

Comunicatele comune marchează tendințele în relațiile bilaterale, spiritul exercitat în care acestea se dezvoltă, dar profundează dimensiunea politică mai largă: modul de a aborda și de a privi relațiile internaționale în desfășurarea lor dinamică, de a consolida cursul pozitiv al evenimentelor. Pe acest plan, în timpul vizitelor s-a acordat o deosebită atenție problemelor care privesc lichidarea decalajelor dintre țările în curs de dezvoltare și țările avansate economic, necesității de a se angaja ferm pentru înfăptuirea dezastrelor generale, în primul rînd nucleare, în tălăl rolului O.N.U. în viața internațională, cum și altor elemente de stringență actuale.

Toate înțîlnirile, deciziile sau convorbiri de diverse personalități au fost de marcat de calitatea, unanim recunoscută plan internațional, de lider militant pe progres și pace a tovarășului Nicolae Ceaușescu, eminentă personalitate a politicii contemporane. Președintele Argentinei, Juan Domingo Peron, a relevat « calitatea de om de stat ale președintelui Nicolae Ceaușescu care, prin intermediul unei științi dirze, a știut să conducă poporul țării sale pînă la ocuparea meritatei poziții pe care o are în prezent România în rîndul națiunilor lumii.»

Misiunea de pace și prietenie pe care a întreprins-o conducătorul partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, a fost încununată de cel mai deplin succes: călătoria memorabilă, bogată în rezultate care aduce o nouă contribuție majoră la creșterea prestigiului internațional al României și se înscrie în strălucita serie de fapte politice românești.

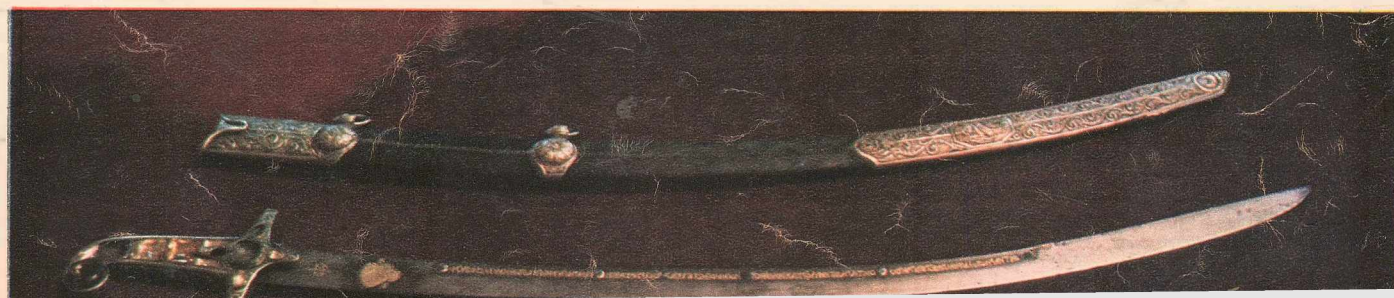

MUZEUL DE ISTORIE A MUNICIPIULUI

BUCUREȘTI

ilustrează dezvoltarea Capitalei, din cele mai vechi timpuri pînă în zilele noastre. Situat în centrul Capitalei, Bulevardul 1848 nr. 2, sectorul 4, în Palatul Șuțu — monument istoric — muzeul poate fi vizitat zilnic, între orele 10-18. Luni închis.

momentul când tu, față-n față cu meseria...

● Cei 1200 de tineri sau argumentul vitalității unei uzine centenare ● «Mai sînt probleme» ● Un tînăr încrunțat — poate pe drept cuvînt? ● Nea Dumitrache n-are termen de comparație ● Despre un anumit orgoliu

Mai întîi au fost fluturașii și afișele care au inundat satele și orașele județului Dimbovița pînă departe, sus, la poalele Bucegilor. Fără să fie în versuri și fără să uzeze de un text deosebit de ingenios, respectivele afișe la care s-a adăugat ceea ce numim propagandă orală, în cazul de față, discuția de la om la om, au avut un mare succes. În cuvinte simple, directe, tinerii de pe întinsul respectivului județ erau îndemnați să aleagă o meserie, una din acele meserii care doar prin simpla lor enunțare spun enorm despre noul destin al acestui perimetru geografic. Strungari, lăcătuși, frezori, rectificatori etc. etc., iată ce puteau deveni acești tineri. Unul din locurile metamorfozei: întreprinderea de utilaj petrolier Tîrgoviște. Drept care ziua de muncă a tovarășului Traian Pătrașcu, șeful serviciului personal, învățămînt, salarizare, cît și a lui Constantin Mitrescu, tehnician în cadrul aceleiași serviciu și nu numai a lor, s-a dilatat ajungînd la 9—10 și chiar și mai multe ore. Nimeni însă nu s-a gîndit să evoce vreun paragraf al Codului Muncii, ba îndrăznesc să afirm că respectivii tovarăși erau chiar foarte satisfăcuți. Schimbul de mîine al uzinei era asigurat, infuzia de tinerețe avea să revitalizeze întreprinderea tîrgovișteană. Și astfel, în prezent, peste 1200 de tineri sînt pe cale să devină muncitori, lucru cumva inedit pentru platforma industrială din Tîrgoviște. Metamorfoza lor din copii de țărani în constructori de utilaje petroliere a avut și are loc în continuare grație cursurilor de 2—3 ani, cît și uceniciei la locul de muncă. Problema, adevărata problemă intervine însă abia în momentul cînd acești băieți devin efectiv muncitori, cînd se trezesc singuri în fața mașinii, cînd sînt obligați să

se supună legilor aspre, dar necesare ale producției, să îndeplinească o normă și nu așa, oricum, ci bine și integral. Este un moment pe care oricine îl intuiește a nu fi lipsit de dificultate. Orice s-ar spune, una e școala, chiar școala făcută în cadrul uzinei într-un mediu devenit cu timpul familiar, și alta producția. Din motivele arătate mai sus, i-așa și nu-i așa, îmi răspunde Traian Pătrașcu, un om care prin funcția sa este direct implicat în această problemă. Să știți că băieții — adică marea lor majoritate — se adaptează repede condițiilor de muncă din uzină. Gîndiți-vă numai, timp de 3 ani, 2 ani sau numai 8 luni, în funcție de forma de școlarizare aleasă, ei se află nemijlocit în contact cu producția. Chiar dacă nu au normă. Învățați să mînuiască mașini identice sau asemănătoare cu acelea ale muncitorilor propriu-zisi. În cele trei ateliere școlăre de care dispune uzina și care, după părerea mea, au o importanță capitală în deprinderea tinerilor cu meseria, cu ritmurile ei — drept care ar trebui mult extinse! — elevii sînt îndrumați și supravegheați de instructori cu mare experiență. Astfel se pune problema! Da, zic eu, așa o fi, dar nu se produc șocuri în momentul cînd un tînăr se află pentru prima oară în fața unui strung? Cînd știe că trebuie să execute asta și asta într-un timp determinat? Și acest șoc, sau cum vreți să-i spuneți — emoție puternică, poftim — nu se mai traduce și în reburturi, dincolo de orice limi a rezonabilă, în nerespectarea programului, ori în defecțuoasa manevrare a mașinii? În principiu nu ar trebui să se întîmple așa, fiindcă tînărul respectiv la început este îndrumat și supravegheat de către un muncitor cu experiență, dar sînt și multe asemenea situații, îmi răspunde tovarășul Traian Pătrașcu. Numai că motivele crispării, ale inadaptabilității momentane a tînărului față în față cu mașina, de care aminteați sînt mai numeroase și mai diverse. Anume, întreb. Eu vă răspund, zice dînsul, urmează ca dumneavoastră să

aveți confirmarea sau infirmarea părerilor mele, apelînd la sursă, adică la tinerii în chestiune. Îl asigur că așa voi face, că așa și aveam de gînd să fac.

Vedeți, mulți dintre acești băieți în primele luni nu își pot realiza norma. Nu trebuie neapărat să ne alarmăm. Nu te naști gata strungar, chiar dacă ai urmat o școală pentru asta. Îți trebuie o anumită perioadă de adaptare. Problema se pune cu acei care nu pot deloc sau foarte greu să se încadreze rigurilor uzinei. Unul suportă cu dificultate cele opt ore, altul se plînge că muncitorul care ar trebui să-l îndrume nu-l ia în seamă, își vede de treaba sa, fiindcă are normă care trebuie îndeplinită — lucru din păcate în destule cazuri real. Mulți pretend că sînt obosiți și de aceea nu dau randament. Și dacă adaugă că fac o oră, două din nu știu ce comună pînă la uzină, nu avem motive să nu-i credem. Iată zic, am ajuns la întrebarea care de mult mă persecută: condițiile de viață ale acestor tineri nu influențează în bine sau în rău, după caz, modul lor de a munci? Cum de nu! Chiar am făcut sondaje în această direcție, continuă tovarășul Traian Pătrașcu. În general, se adaptează mai repede și mai bine cei care locuiesc în Tîrgoviște. Avem un cămin și mai construim unul. Mai dificil cu navetiștii, cei rupți de familie, cu gîndul numai acasă. În prezent, uzina nu are o cantină, un club, mai sînt și probleme legate de locuințe care afectează mai ales pe cei de curînd deveniți muncitori, cu domiciliul în comune și localități mai apropiate sau mai depărtate. Nu demult a fost descoperită în Tîrgoviște o speculantă care își închiriasse locuința la nouă tineri muncitori din uzina noastră, percepînd de la fiecare sume variînd între 400 și 500 lei. Atunci, cum să pui suflet să faci treabă bună? Eu cred că schimbarea radicală a unor asemenea stări de fapt va duce la o creștere vertiginoasă a calității muncii multora dintre tineri — încheie șeful serviciului personal, învățămînt, salarizare.

Ștefan I. Stroe are 18 ani. E scund și foarte încrunțat, mai bine-zis s-a încrunțat cînd l-am întrebat cum devine chestia cu adaptarea la locul de muncă.

— Eu am fost foarte bun la școală și, uite, luni întregi am ciștigat foarte pușin.

— Cum așa?

— Dacă nu mi se dădeau să lucrez piesele mai bine plătite! Le luau alții. Eu cu alea eștine, că de! eram la început. Dacă așa a fost, așa a fost! De ce să zic că a fost altfel?! Adică mie mi-a fost foarte greu. Unde mai pui că făceam, cum dealtfel fac și acum, naveta, sînt din Dragomirești.

Ion C. Radu, consătean de-al său și coleg

de secție (secția IV) s-a integrat mult mai repede ritmului uzinei și a putut relativ ușor să-i facă față.

Dumitrache Borcea, instructor de la atelierul școlii de pe lîngă secția IV îmi vorbește cu autoritatea și competența celor două decenii și mai bine de cînd se ocupă cu creșterea a noi și noi serii de viitori muncitori. Își poate permite să facă și o comparație între modul în care a învățat el strungăria și cum se învață astăzi. De fapt, conchide, nu sînt prea necesare comparațiile.

Pe atunci — e chestie de vreo 30 de ani — se vorbea cum încă se mai vorbește, despre «furatul» meseriei. Chiar că o furai și te perfecționați cum puteai. Nu zic că nu erau și maiștri de treabă. Da, în general, ucenicia era o cruce. D-ai-a mă întorc și zic, ce să compari. Uite, la noi în uzină. Ateliere sînt, bine utilitate, cursuri diverse de însușire a meseriei conduse de oameni pregătiți, care au și calitatea de pedagogi, fiindcă ai de-a face cu tineret și dacă îl vezi pe unul mai așa, mai delăsător, nu-i musai să-l repezi și trebuie să-l întreb: Ce ai măi băiatule, ai pățit ceva? — așijderea. Că n-ar fi loc de mai bine, asta nu zic!

Loc de mai bine este, și încă destul. Asta s-a văzut. Mi-a confirmat prin dubla sa calitate de locțiitor al secretarului U.T.C. pe uzină și de tînăr. Nicu Tănase, el însuși muncitor — e turnător-formator.

Mi-a vorbit de asigurarea cu piese de schimb a locului de muncă a tînărului, operație ce nu se desfășoară întotdeauna așa cum trebuie fiindcă «ai bătrîni» îl mai trec cu vederea, îl mai neglijează pe «boboc». Mi-a vorbit despre pușinii la număr care au schimbat școala, apoi uzina cu gîndul că în altă parte este mai bine, mai ușor. Mi-a confirmat nevoile urgente ale multora și care stau în atenția conducerii întreprinderii. Totul este, desigur, nu numai să stea, ci să fie și rezolvat.

Dar mi-a vorbit cu evident orgoliu și despre sutele de tineri care au vrut cu orice preț să învețe o meserie, pentru asta înfruntînd cîteodată indiferență, condiții de cazare și masă modeste, ca să ne exprimăm delicat. Din această experiență au ieșit maturizați. Au devenit bărbați. Nu este vorba aruncată în vînt, există un orgoliu de muncitor, o mîndrie față de ceea ce ești capabil să realizezi cu propriile mîini care te ajută să depășești multe. Și sînt multe greutăți ce trebuiesc încă depășite la Tîrgoviște. În orașul care își construiește aspru, bărbătește, o efigie de oțel.

Mihai HETCC

împotriva schimbului 4, schimbul parazitismului

Înainte de a ajunge la Brașov mă gîndeam că pentru acei oameni care cît de cît mai fac cite una sau două excursii de-a lungul și de-a latul țării, ca și pentru străinii care ne vizitează, Brașovul și împrejurimile sale reprezintă un mare punct de atracție. Oare ar mai fi necesară o enumerare a motivelor? Sincer fiind, cred că mulți dintre noi, măcar pentru o clipă, încîntați de frumusețea, exuberanța și tinerețea acestor locuri, ne-am gîndit că n-ar fi rău să lucrăm în această cetate a turismului românesc. Dar, a locui la Brașov, înseamnă în primul rînd a munci în Brașov. Oare oferă Brașovul suficiente și diverse locuri de muncă pentru cei care măcar pentru o clipă, s-au gîndit la așa ceva? Deși asaltat de pretutîndeni, de numeroși solicitanți, orașul oferă cu dărnicie un răspuns mai mult decît afirmativ, deoarece în primul rînd Brașovul este o uriașă platformă industrială. Există aici o adevărată foame de cadre, solicitîndu-se în special aportul muncitorilor calificați. Numai că odată ajunși în Brașov foarte mulți tineri chiar și vîrstnici, se sustrag muncii și intră în rîndul celor care alcătuiesc «schimbul 4, schimbul parazitismului».

Pentru a cunoaște mai îndeaproape viața și problematica acestor oameni, am făcut un fel de descindere la Oficiul forțelor de muncă din Brașov.

«Cînd omul vine la noi, vine cu dorința de a munci. Dar vin și foarte mulți tineri trimiși de U.T.C. sau de miliție» (Șerban Mihai, șeful Oficiului forțelor de muncă).

«Vin și oameni care au o pregătire universitară?»

«Nu. Angajarea acestor tovarăși n-o facem noi. Noi ne preocupăm de viitorii angajați absolvenți ai liceelor de cultură generală».

Amănunte despre acești «doritori» de muncă le obținem de la tovarășul inspector Șerban Ion. Notez: Figlea Nicolae, 19 ani, nu lucrează din noiembrie 1973. A început o școală profesională în București dar n-a terminat-o. Plaiier Romulus, 40 de ani, strungar. Tipul parazitului total. Refuză să fie strungar, cere să lucreze pe alt post, dar nici pe acel post nu vrea să stea. Minte că vrea să muncească. Necăsătorit, nu lucrează din aprilie 1973. Hora Mariana, 20 de ani absolventă a liceului, a lucrat pe litoral. S-a

întors la Brașov și i s-a oferit un post de vînzătoare la librărie. Refuză, mă rog, gustul mierii sau gustul litoralului.

Între timp, într-un hol aproape ticsit de oameni, zăresc un tînăr care prin liniștea și calmul său, îmi atrage atenția. Îl cheamă Măthé Zoltan. A terminat liceul. A dat la facultate și nu a reușit. A plecat în armată și s-a reîntors. Caută serviciu. N-are tată, iar mama lui este muncitoare la fabrica de tricotaje.

«Nu vreau să fiu un trîntor pe capul mamei. Vreau să mă angajez pînă în septembrie cînd voi da examen la o școală postliceală de reparații radio și televizoare».

La întrebarea ce crede el despre muncă, îmi răspunde că: «Munca e aceeași, pentru toți, orice fel de muncă ai face. Dacă omul vrea să muncească, găsește.»

Tovarășul inspector Șerban Ion mă invită pentru a doua zi la «Sfatul omeniei», un fel de comisie care vine în întîmpinarea tinerilor care caută un serviciu sau care au probleme mai dificile. Iată-mă a doua zi la «Sfatul omeniei». Balaban Elisei îmi spune că la comisie vin tot felul de oameni.

«Unii vor să fie ajutați, alții vin și spun tot felul de minciuni. De exemplu, Rusu Mihaela, din bulevardul Lenin nr. 49 a reușit să ne păcălească (dealtfel s-a păcălit pe ea, nu pe noi) cu o legitimație falsă din care rezultă că e angajată. În realitate ea nu muncea nicăieri.»

«Eu particip la a treia ședință a acestei comisii — ne spune Stoia Ana, activistă la Comitetul județean U.T.C. S-a creat aici o atmosferă adevărată, omenească în cel mai

deplin înțeles al cuvîntului. Tinerilor li se oferă posturi, apoi li se oferă și timp de gîndire pentru a accepta sau nu aceste posturi. Ar fi bine ca noi, organizațiile U.T.C. de secție, întreprindere ș.a.m.d. să-i cu noaștem mai amănunțit pe acești tineri pînă a se prezenta ei la «Sfatul omeniei».

Damian Eugenia, profesoară de pedagogie vine în fiecare marți la ora 17, încă de la înființare la această comisie.

«Nu vreau să par sentimentală, dar din multe ori mi se înmoaie inima cînd văd atîți tineri dezorientați, debusolați. Li ajutăm cît mai omenește, cu tot felul de sfaturi și li oferim posturi corespunzătoare pe cît este posibil dorințelor lor și pregătirii lor.»

Și pentru că tot am început să-i prezint pe membrii «Sfatului omeniei» îi amintesc pe Benedek Emeric, Șerban Ion (cel care din partea Oficiului forțelor de muncă oferă propriu-zis posturile solicitate) procuror Mironescu Miron și medicul psihiatru Seceleanu Adrian. Iată-i și pe solicitanți: Szas Eugen, sportiv de performanță, motociclist căzut în patima alcoolului, solicită un post de mecanic auto. O duce foarte greu cu banii, tatăl său pensionar îi dă zilnic ban de masă, îl mai ajută alți foști colegi de sport. Are 34 de ani. Fiind încă în tratament și s-a mai acordat un timp de două săptămîni. După însănătoșire promise că va intra în cîmpul muncii.

Stinghie Lucian Constantin. 39 de ani Absolvent al unei școli de proiectanți (cursu seral) refuză orice post, vrea neapărat să lucreze ca proiectant. Afișează (poate fără să vrea) un aer de superioritate, iar doctoru

vin instructorii pe aleea principală pe care se face prezența

Seceleanu spune că băiatul nu stă prea bine cu nervii. Aproape că se ceartă cu membrii comisiei care, totuși, îl îngăduie, dar i se pune foarte clar problema: ori muncești ori te încadrăm la Decretul 153.

Albu Gheorghe susține că nu este înțeles nu este ajutat și abordează asemenea puncte de vedere. Dar (din cauza necazurilor, zice el) își bate soția, o alungă de acasă, mai bea câte un pahar în plus etc. Vrea o locuință pentru el și cei doi copii. A stat în gazdă a un cetățean care-i cerea 250 lei chirie pentru o cameră de doi pe doi. Într-adevăr, situație complicată dar din care nu se salvează prin abandonarea muncii.

«Cîștigi totul prin muncă.» Cu munca, poate ușile îți sînt deschise. Cînd îi cerea unui om, el te întreabă unde muncești. Dumeata ce-i spui? Că ai fugit de la muncă? Întreabă Șerban Ion. Deci, se poartă un fel de muncă de lămurire de a pune sub emul întrebării și al deliberării atitudinea față de muncă a unor asemenea solicitanți.

Csampar Gyula a fost trimis de către «Sfatul omeniei» la Uzinele «Steagul roșu» ca strungar, la secția 350. Maistrul Stănescu îi creează greutăți. Nu-i face fișă de instrucție, nu i-a dat încă un strung, îl amină etc. Are certificat medical, dar maistrul nu vrea să i-l semneze. «Sfatul omeniei» consideră că tînărul poate avea dreptate. Se va lua legătura cu «Steagul roșu».

Mihu Veronica are 26 de ani. Nu lucrează din iulie 1973, divorțată, stă la părinți, e bolnavă de ficat. Nu poate lucra deci ca operator chimist, profesia ei de bază. A fost condamnată de trei ori pentru o agitație noaptea de noapte, atentînd la morăvuri pe care n-am vrea să le numim. Pe această fată — cafeaua, localul și nopțile pierdute au îmbolnăvit-o de ficat. I se propune un post la fabrica de piine de unde fără nici un motiv și dăduse demisia. Îl acceptă cu figura ei obosită și îmbătrînită înainte de vreme.

Türösi Ștefan, nu lucrează din august 1973. Are aproape 50 de ani. A îndeplinit funcții de răspundere. Pentru a nu fi găsit de «Sfatul omeniei» a dat adrese fictive. Locuiește cu concubina sa Păcurar Constanța, vrea un post de administrator, atît și nimic mai mult. Consideră că dacă n-a furat și nu s-a bătut cu nimeni, nu-i vinovat de nimic. Dăre nu se fură pe sine de această elementară și absolut necesară satisfacție de a munci?

Albu Ion este colaborator la O.N.T., cîntă în localurile unde orchestrele angajate au zi liberă. Este căsătorit. Are o fetiță și o înfățișare tristă, abătută, obosită. Cîntă și pe la nunți.

«Noi, i se spune, nu te scoatem de la cîntat, ci de la oboseala asta a ta și de la paharul pe care îl iei cam des în plus înțelegi?»

«Da, înțeleg, dar eu cîștig la două nunți 800 lei. De ce aș mai merge la serviciu?»

«Calitatea asta de colaborator, munca asta, e consemnată în cartea ta de muncă?»

«Nu știu»

«Atunci cum dovedești că ai existat, că ai muncit, că n-ai fost un parazit?»

Nu poate și nu știe ce să răspundă. Este un artist amator, muzicant, care a părăsit munca și profesia lui de bază. I se propune o meditație asupra acestor chestiuni și este chemat pentru marșea viitoare.

Neagu Nistor, produce o adevărată surpriză. Altădată venise la «Sfatul omeniei» îmbrăcat în haine murdare, el însuși murdar, cu părul vilvoi, o față obosită.

«Era ceva de nedescris (Stoia Ana). Acum e îngrijit, curat, surîzător». Mulțumeste pentru ajutorul dat, vrea locuință.

«Asta e o problemă care ne depășește, poate că mai tîrziu te vom ajuta și cu așa ceva» (Benedek Emeric). Neagu Nistor mulțumeste încă o dată și pleacă.

Nu vom trage nici un fel de concluzii, considerăm că s-a desprins stilul de muncă și efortul pe care-l depun torurile competente ale municipiului Brașov pentru recuperarea și reintegrarea în cîmpul muncii a acestor tineri amăgiți de ideea că viața poate exista și în afara muncii. Iar despre «Sfatul omeniei» vom spune că cifra 400 înseamnă tot atîtea cazuri din septembrie 1973 și pînă azi. Deocamdată. Și multă, multă, omenie.

Victor NIȚĂ

Cad de acord cu directorul tehnic al Uzinei «Înfrățirea» din Oradea, inginerul Emil Mărgineanu, că nu este bine să facem din fîntar armăsar. Fiecare vîrstă are o anume indisciplină, să-i zicem specifică sau proprie; nu este cazul să ne lăudăm cu ea, dar nici să fim dramatici. Lucrînd cu tact, cu simțul măsurii, nu există tineri needucați, nici măcar irecuperabili.

— Și totuși, poate din pricina acestei indiscipline specifice, tovarășe director, muncitorii în vîrstă spun că tinerii de azi nu mai mîncîcă meseria cu piine ca înainte.

— Nici nu ar putea. O meserie de azi nu este decît de vreo zece ori mai complexă decît una de acum 30 de ani. Apoi, caracterul de masă al fenomenului; cîți învățau înainte meserie? Aparența mai este întreținută și de un factor subiectiv: tinerii de acum sînt mai puțin respectuoși. În autobuz, de pildă, nu s-ar ridica vreunul, doamne fereste! Pe vremea mea așa ceva nu se întîmpla; este drept că nici nu prea existau autobuze. Tinerii sînt cum îi educăm noi. Meseria o învață la fel, ca și înainte, de la cei mai în vîrstă. Nu avem motive să ne plîngem.

— Ce interes ar avea un muncitor să-și destăinuiească integral secretele meseriei în fața unui tînăr?

— Dacă ajungem la interes nu am făcut nimic. Este vorba de o datorie anume a fiecărui muncitor de a ajuta la pregătirea acestui tineret, care între noi fie vorba, sînt copiii noștri.

— Dacă ajungem la «datorii anume», iar nu am făcut nimic.

— Nu avem un aparat care să înregistreze deosebirile între ce spun și ce gîndesc oamenii, dar simțim nevoia, care ne învață și ne obligă să rezolvăm toate bune și la timp. Avem un plan, îl realizăm, luăm bani, nu-l luăm în seamă, nu ne ia nici el. În iureșul acesta devenim solidari, nu ne dîndim cîte din secretele meseriei să le dezvăluim și cîte nu.

— Pînă la urmă, deci, tot la constrîngere ajungem?

— La necesitate.

— Necesitate?

— Constrîngerea este atunci cînd există mai multe soluții și ești obligat să alegi una anume. Necesitatea este cînd altceva nu se poate. Dar cu vorbele nu ajungem la concluzia dorită. Faptele: forța de muncă din uzină are o medie de vîrstă de 22 ani. Din producția realizată exportăm circa 60 la sută și nu oriunde, ci în țări tradiționale în ce privește producția constructoare de mașini. Nu am avut pînă acum nici măcar o singură reclamație. Meritul este al lor, al tinerilor.

— Și, bănuiesc, răsplata este pe măsura meritului.

— Nu chiar. Tindem, repet: este vorba de necesitate care, la un anumit moment, înțelegînd-o, devine conștiință.

— Și după conștiință?...

— Știu eu? Poate obișnuința. Duminică, cînd nu vin la uzină mă scot mai tîrziu, mă doare capul, sînt certăreț, nu îmi găsesc locul, abia luni îmi revin.

— Tinerii unde se găsesc duminică?

— Avem trei cămine, care le asigură, cum se spune, cazarea. Cantina nu este strălucită, dar al patrulea cămin pe care îl vom construi ne-am gîndit să fie un restaurant cu autoservire, cu o bîcănă unde pot fi găsite lucruri strict necesare: săpun, cremă de ghetă, obiecte de lenjerie etc.

— Cînd este vorba de educație, în cazul nostru educația prin muncă la locul de muncă, cifrele globale nu sînt întotdeauna semnificative. Lipsa de pregătire a unora poate fi suplinită cu un plus de efort din partea celorlalți. Apoi, o meserie făcută de o sută de ori mai complex decît una de acum nu știu cîți ani, ridică o întrebare: o stăpînesc sau nu absolvenții școlilor profesionale?

— Unii mai mult, alții mai puțin. Aceștia din urmă nu au baza de cultură generală

care se cere. Cu primii organizez clase speciale pentru mașinile foarte complexe. Fetele, care pînă acum erau excluse din industria constructoare de mașini, se specializează în operațiile de la vopsitorie, o muncă mai migăloasă, mai aproape de structura și aptitudinile lor. Noi pregătăm cadre pentru întregul județ. În viitorul apropiat vom organiza în orașele apropiate unități satelit prin industrializarea unor ateliere, care cu timpul vor deveni fabrici și uzine; studiile au fost terminate, temele au fost abordate, sperăm într-o realizare a lor, începînd cu 1975 și terminînd cu anul 1980.

Cred că nu vă interesează să aflați că unii mai întîrzie, că strică și pierd scule, că se fumează uneori exagerat...

— M-ar interesa, de ce uzina dumneavoastră, cu cel mai înalt grad de tehnicitate din județ nu patronează nici un liceu?

— Am încercat; nu am reușit. Unei uzine cu obligații atît de numeroase pe plan mondial, cu atîtea sarcini urgente și paraurgente, că nu ne mai vedem capul de treburi, cînd nu plecăm niciodată înainte de 10 seara, orice obligație în plus i-ar depăși puterile.

— Dacă este privită ca obligație.

— Altfel cum?

— Am vizitat liceele din oraș. Toate sînt patronate de mici întreprinderi locale. Nu-i interesează cine știe ce calificarea forței de muncă. Cu toate acestea absolvenții, cel puțin așa reiese din extemporalele pe care le-am dat, în cazul unei nereușite la facultate, vor alege în mod firesc întreprinderile care i-au patronat; în vreme ce la dumneavoastră ucenicii, mă refer la partea lor cea mai numeroasă, sînt recrutați din satele învecinate.

— Așa este!

— De ce nu pătrundeți în școli, cu atelierele dumneavoastră, cu profesiile dumneavoastră; sau invers, ați putea aduce elevii în uzină, fiindcă în fața acestei perspective cei mai mulți dintre ei au răspuns cu «magnific!» După patru ani de practică nu le-ar trebui decît foarte puțin să ajungă muncitori cu înaltă calificare, adică tocmai de ce aveți dumneavoastră nevoie. Ar fi bine și pentru elevi.

— Ideal așa ar fi nimerit, dar nu se poate. Nu avem fonduri, nici baza materială corespunzătoare. Nu putem trece dintr-o dată la ideal.

— Nu cred că este mai ieftin să întretii 1 000 de ucenici timp de trei ani, inclusiv profesorii, inclusiv atelierele, sculele, cazarea etc., decît să deschizi ateliere în liceele din oraș și după, este drept, patru ani și citeva luni de strictă specializare să obții muncitori de o calificare foarte înaltă sau oricum mai înaltă, decît a unui ucenic venit din mediul rural cu opt clase, sau chiar mai puțin, care, în virtutea concepției «nu ne putem apropia dintr-o dată de ideal», și-ar putea începe ucenicia în uzinele și întreprinderile de importanță mai redusă pe plan republican. Teoretic, lucrurile așa se prezintă.

— Practic nu este, cel puțin deocamdată, imposibil. Ar fi prea complicat.

— În fine, să vedem cum stau lucrurile cu ucenicii de acum.

— Pe mine v-aș ruga să mă scuzați. O să vă dau în acest scop un maistru care răspunde nemijlocit de creșterea și educația viitorilor muncitori, maistrul Epure.

TEORIA CA TEORIE, SE UITĂ

Nu știu de ce v-a spus tovarășul director să vorbiți cu mine; e adevărat, m-am ocupat de ucenici și știu totul, dar iar o să-mi sară instructorii în cap. Dar dumneavoastră, nu o să mă dați de gol și o să-mi puneți numele numai cu inițiale. Rîndul trecut, cînd ne-am certat, am ajuns pînă la directorul general. Ne-am certat fiindcă instructorii stabiliseră ca temă trimestrială execuția unei singure piese, iar eu le dădusem ca sarcină 300. Eu știu ce înseamnă o singură piesă: îi spui lui nea cutare, fă-mi și mie

piesa că-ți dau o țuică. Nu-i treabă. În general, nu este treabă cu ucenicii. Nu învață meseria ca lumea. Și perioada este cam lungă: trei ani. Toată ziua, bună ziua îi cheamă instructorii la ședințe. Cînd vine în fabrică nu se prezintă direct la locul de muncă. Fac mai întîi prezența în careu; vin pe la 7-8, îi întrebi unde ați umblat, răspund la prezență, nici nu apuci să le dai ceva de lucru, că iar au plecat, stați un moment să vă demonstrez: Ei, băiatule, ia vino încoace. Cum te cheamă?

— Cornel Lazăr.

— Bravo. Și unde te duci tu, Cornel Lazăr?

— La ședință cu instructorul.

— Foarte frumos. Dar astăzi ce-ai lucrat?

Știi?

— Nu știu cum să spun.

— Nu-i nimic, adă planul. Dar răspunde!

— Eu nu știu după plan.

Poftim, el nu este după plan. Atunci mă întreb ce mai caută aici. Și la ședințele acestea știți ce se discută. Despre păr lung și pantaloni trapez, cîcă le fac educația de parcă aceasta nu s-ar putea face în afara orelor de școală. Ce educație poate să fie mai bună ca aceasta, că ne vîd pe noi muncind? Dar nu, instructorii îi cheamă la ședințe ca să se afle în treabă și să zică, vezi dumeata, că au idei. În loc să învețe meseriile acestea complicate de rectificatori, frezori etc. să fie atenți la muncitorii mai în vîrstă cum lucrează, ei primesc indicații să facă ciocane; poate trebuie și astea, dar să fie făcute cînd trebuie. Ei, băiatule, ia vino încoace. Unde te duci?

— La ședință.

— Maistrului i-ai spus?

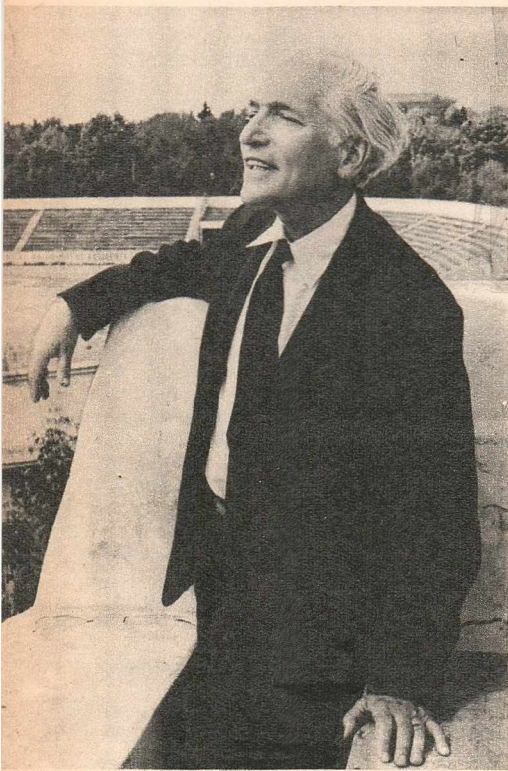
— Nu.

Vedeți? Pleacă atunci cînd vor, vin cînd vor. Noi răspundem doar dacă-și rup vreo mină. Un ucenic cum nu este supravegheat continuu, controlat și îndrumat, mă rog, ca orice copil, casca gura pe pereti și e de ajuns să o caște o dată că pe urmă pierde firul și nu-i mai arde. Vin instructorii, pe aleea principală și fac prezența. Sigur că prezența este importantă. Pentru că dacă nu ești prezent, ce să mai vorbim! Dar nici nu înseamnă că dacă ești prezent ai rezolvat totul. Au caiete de practică, îi controlează la caiete. Eu nu înțeleg. De ce nu vin instructorii lîngă strung să-i întrebe acolo de față cu muncitorul de care răspunde ce au făcut într-o zi de lucru? Fac ei ce fac și o dau pe teorie, pe caiete, pe note, pe teme teoretice, pe ședințe, pe lecții, pe sfaturi, pe observații de la catedră, pe angajamente, nu se simt bine altfel, nu se simt profesori. În uzină, programul trebuie să fie acela al unui muncitor. Sigur că este greu. Meseria presupune puțină sudoare. Cunoașteți dumneavoastră ceva trainic și adevărat fără sudoare? Sînt și copii excelenți, priviți-l pe acela de sus, el face totul, muncitorul doar îl supraveghează. În general însă, cînd se angajează în uzină, foștii ucenici se comportă de parcă atunci au venit înția oară și sînt sigur că dacă școala ar dura nu trei, ci 25 de ani, așa cum se desfășoară ea acum, tot la fel s-ar comporta. Tinerii, să știți, sînt cu ambiție dar trebuie să te ocupi de ei, nu să le dai doar sarcini. Ucenicul trebuie să știe precis ce are de făcut în opt ore și la sfîrșit controlat. Zilnic. Numai așa se poate progresa. Și nu numai o dată și să fie lăsată la o parte scriptologia.

— Tovarășul director spune că toți sînt niște copii buni.

— Nu buni, foarte buni. Dacă pe vremea mea aș fi știut cite știu ei acum, aș fi fost inginer. Dar, aici, la noi, în industria constructoare de mașini avem nevoie de muncitori excepționali. În spațiu nu mai avem de ce ne întinde, trebuie să smulgem mașini tot ce ne poate da. Și aceasta înseamnă îndeminare. Multă îndeminare și știință. Trebuie ceva schimbat și pe la școală care în linii mari este ca pe vremea mea. Dar nu așa cum mai multă ședințe și mai multe caiete.

Nicolae CRISTACHE

Profesor doctor docent Dumitru Ion Mangeron, născut la 15 noiembrie 1906. Absolvent al Facultății de științe din cadrul Universității «Al. Cuza» din Iași. A parcurs toate treptele carierei universitare în institutele de învățământ superior din Iași, devenind profesor titular definitiv de mecanică la Institutul politehnic în anul 1941. Scurte cursuri de specializare la Institutul de matematică al Universității din Göttingen; specializare și doctorat în matematici la Universitatea din Neapole (1932). Doctorat în matematici la Universitatea «Al. I. Cuza» (1934); doctor docent în științe din 1956; profesor șef de catedră de mecanică și mecanisme până în 1958; profesor șef de catedră de matematică până în prezent. Membru activ sau de onoare în peste 25 de societăți, asociații, academii de matematică, mecanică, aeronautică și astronautică din Anglia, Austria, Canada, Franța, Elveția, India, Italia, Japonia, R.D.G., R.F.G., S.U.A., Suedia și U.R.S.S. Invitat de nenumărate universități din lume să țină cursuri postuniversitare sau conferințe de specialitate. Cursurile sau conferințele ținute până în prezent, ca răspuns la o parte dintre invitațiile primite, au fost orientate asupra celor mai noi rezultate ale studiilor profesorului Mangeron, efectuate în domeniile mecanicii teoretice și aplicate sau în cimpul matematicii. În ultimii ani a conferențiat în centre universitare din Austria, Cehoslovacia, R.D.G., R.F.G., Italia, Polonia, Spania, Ungaria, S.U.A., și U.R.S.S. În Canada a ținut cursuri și cicluri de conferințe prelungite în calitate de profesor invitat care în două rânduri au durat câte un an.

Este om de știință emerit al Republicii Socialiste România din 1971.

Matematica clasică a descoperit modelele de bază ale celor mai importante fenomene fizice: potențialul, propagarea căldurii și propagarea undelor. Fundamentele pentru înțelegerea naturii, trebuiau ele mai întâi înțelese și matematica a făcut să fie înțelese prin ceea ce s-a numit ecuația potențialului (încă de pe vremea lui Laplace), ecuația căldurii (Fourier), ecuația undelor (familia Bernoulli). Cu timpul, modelele create de matematica clasică pentru cele trei fenomene fizice fundamentale aveau să fie dezvoltate în vederea aplicării lor la fenomene naturale din ce în ce mai complicate. Ecuația potențialului de către italianul Mauro Picone; ecuația căldurii de către românul Miron Nicolescu, care a inițiat abstractizarea fenomenelor complicate din domeniul propagării căldurii realizând «ecuațiile policoale» propuse să fie numite «ecuații Nicolescu» de către Mangeron; ecuația undelor aparținând altui matematician român, Dumitru Mangeron, denumite de el «ecuații polivibrante». E prima mare realizare a omului de care ne ocupăm azi.

Profesorul Mangeron face un joc de cuvinte, deformând primele două silabe

cel care în 1937 preda studenților ieșeni un curs de astronautică

ale substantivului matematică. Iese «mă tem» în loc de «ma-tem». Spune că matematica înspăimintase pe toată lumea. Și pe cei care se ocupa numai cu ea toată viața. «Are ceva care o singularizează printre științe. Tot ce s-a spus în domeniul ei încă de pe vremea vechilor egipteni, chinezi, arabi, greci, tot ce-au afirmat Euclid, Arhimede și alții se păstrează adevărat. Nimic nu s-a perimat. În alte domenii, ceea ce era considerat adevărat cu mii de ani în urmă a fost depășit și infirmat. În matematică, descoperirile ulterioare n-au anulat nimic. Anumite probleme calculate de către Arhimede sînt valabile și azi. La celălalt capăt, matematica adaugă, acumulează, se dezvoltă mereu, devenind drum din ce în ce mai lung, mai complicat, mai greu de străbătut. Capătul celălalt este în infinit, matematica reflectînd natura. Nu există în conștiința omului, ea este reflexul naturii, reflectarea complexității naturii în mintea omului.

Ce ne spune matematica despre natură? «Natura este neliniară», zice Mangeron, asta demonstrează matematica. Modelul matematic prin care se traduce fenomenele naturii se compune din ecuații neliniare. Pe măsură ce o pătrundem, natura se dezvăluie a fi tot mai complicată. Spre fericirea noastră natura e neliniară, omul e o realitate neliniară urechea și inima noastră funcționează complicat, neliniar, și celula cred, ca expresie fundamentală a materiei vii, este la fel. Altfel, ar fi extrem de plicticos. Neliniaritatea înseamnă numeroase combinații, numeroase calități, opusul monotoniei și stereotipului.

În antichitate, matematica s-a dezvoltat în câteva centre, anumite descoperiri efectuându-se în paralel. Matematica se vădește a fi o necesitate a omului din cele mai vechi timpuri. Mangeron explică: «Aritmetica = nevoia de a numara. Din cele mai vechi timpuri, omul era obligat să știe cite animale are, la ce distanță se găsește prietenul, vinatul sau apa. Leucip și Democrit spuneau «lucrurile sînt numere». Superbă intuiție! Orice sunet e număr, culoarea e număr, molecula e număr, sistemele mendeleene sînt numere. Geometria = artă de a măsura, de a studia formele. Omul primitiv se apropie de geometrie cînd învață să recunoască după formă anumite obiecte, locuri, plante, animale. Al treilea motiv pentru care omul de la capătul speciei a simțit necesitatea matematicii, în formele ei inițiale, l-a constituit contemplarea cerului. Vedea acolo structuri care pe urmă s-au numit constelații. Cu ajutorul lor se orienta noaptea. Aspectul cerului l-a dat ideea de structură».

Ce aplicații au avut, ce probleme importante s-au rezolvat pînă acum grație ecuațiilor polivibrante descoperite de către Mangeron? Americanii G. Birkhoff și W. Gordon de la General Motors le-au folosit pentru proiectarea automată a «suprafețelor de formă oarecare», cum ar fi caroseriile de automobile, de pildă. Cei doi au comunicat reușita lor, recunoscînd că s-au folosit de teoria ecuațiilor polivibrante. Pînă atunci, suprafețele de formă oarecare se proiectau empiric. Alte aplicații. Realizările matematicianului român au servit și la transmisia undelor luminoase, radio etc., de la un post la altul. Fenomene complicate, necunoscute mai înainte, condiționate de apariția lucrărilor lui Mangeron, utilizate de către cercetătorii italieni, francezi, canadieni, sovietici. În sfîrșit, aceleași ecuații stau la temelia așa-numitelor «optimizări de fenomene în rețele spațiale echidistante» sau în rețele și mai complicate, greu de imaginat, cuadrudimensionale (spațiu-timp), reprezentînd locul cutare în timpul cutare.

Mangeron publică descoperirile sale în 1932, după aproximativ cinci ani de muncă. «În 1933, academicianul polonez Alfred Rosenblatt consemnează într-o publicație a Academiei de Științe din Paris importanța problemei abordate. În 1936, Mario Salvador, de la Columbia University din New York «vorbește într-una din lucrările lui despre ecuații Mangeron, funcții Mangeron, metode Mangeron». E primul care propune aceste denumiri, vor urma și alții, în loc

de ecuații polivibrante cum le spusese autorul lor. Cine acordă paternitate unor asemenea realizări? «Se procedează divers, afirmă Mangeron. Un celebru matematician rus a descoperit niște polinoame dovedite ulterior drept importante. El le-a botezat «polinoame T». Îi chema Cebșev, dar își scria numele cu Tch, le-a dat, deci inițiala numelui său. Legendre, spre pildă, a descoperit și el pe la 1836 niște polinoame utile dar avea să le noteze arbitrar cu litera P. De regulă, numele proprii se atribuie de către alții, nu de către autori.» Uneori se încercă lucrurile, apar nedreptăți? «Da, însă nu din rea-voință cel mai adesea. În 1912-1913, regretatul academician român Ștefan Procopiu descoperă teoretic existența magnetonului. Publică în acest sens o notă în revista «Analele științifice ale universității din Iași» înființată în 1900, încă puțin cunoscută peste hotare. Ceva mai târziu, Niels Bohr ajunge la același rezultat cu Procopiu și primește pentru descoperirea magnetonului Premiul Nobel. Astăzi, după ce s-a demonstrat că articolul lui Procopiu apăruse înaintea comunicării lui Bohr, multe tratate din lumea întreagă și, în special, celebrul «Handbook der fiziche» în noile ediții folosesc denumirea de magnetonul Bohr-Procopiu. O reparație morală, dar știința românească a rămas frustrată de un merit Premiul Nobel. Corect pînă la capăt ar fi să i se zică magnetonul Procopiu-Bohr.

La cursuri, profesorul Mangeron vorbește liber. «N-am utilizat vreodată nici măcar o notiță. Cînd voi simți nevoia să mă ajut chiar și de câteva rînduri în timpul prelegerilor mele, atunci voi înțelege că mi-am trăit traiul și poate voi înceta să trăiesc».

În 1956, la cel de-al IV-lea congres al matematicienilor români prezintă o altă lucrare remarcabilă reflectînd complexitatea ideii de unitate a naturii. «Am reușit să elaborez o teorie matematică unitară a fenomenelor naturii. Să leg toate cele trei fenomene fundamentale (potențialul, propagarea căldurii și a undelor), arătînd că în intimitatea lor pot fi abordate dintr-un unghi de vedere unitar. Teoria mea constituie un început. Efortul matematicienilor de a găsi ceea ce este comun fenomenelor din ce în ce mai complicate continuă. După cum, de asemenea, continuă și efortul de unificare a fenomenelor fizice, materializate prin teoriile despre structura universului. Teoriile lui Einstein și ale continuatorilor se află și ele în permanent proces de perfecționare».

Matematica s-a ambiționat să traducă tot, să devină limbajul în care să se poată exprima și rezolva orice. «Fostul meu profesor, Mauro Picone, a muncit mult să lege matematica de practică. A înființat primul institut din lume pentru aplicațiile calculului. Avea să demonstreze treptat că modelul matematic al oricărui fenomen natural poate fi rezolvat, că orice fenomen natural se poate constitui într-o problemă matematică rezolvabilă dacă ai aparatul de investigație din ce în ce mai puternic și programatori cu experiență. Pînă la Picone se afirma că nu orice problemă poate fi rezolvată.»

Mangeron a înaintat și el. «Cineva conduce o mașină. Apare un obstacol. Trece un timp pînă accelerează sau încetinește. Se numește fenomen de întîrziere. Se bate un cui, apoi se scoate. Aparent cuiul e la fel. În realitate, structura lui interioară s-a schimbat după bătăre. Trece un tren peste un pod. La fiecare trecere a unui tren peste un pod se schimbă structura grinzilor. În ele rămîne ceva care n-a fost mai înainte. Se numește fenomen de ereditate. Amîndouă se traduc matematic într-un fel special». Mangeron a elaborat teoria sistemelor cu structură complexă, ecuații denumite tot Mangeron, dar mult mai complicate decît primele, incluzînd și fenomene de întîrziere, de ereditate etc.

În locuința matematicianului din Copou e liniște ca într-o casă de plută. Aici, Mangeron lucrează tot timpul, pleacă doar să-și țină cursurile, revine și lucrează fără pre-

get, vegheat de o soție care s-a devotat toată viața studiilor sotului ei. Pe birou literatură științifică, de matematică și mecanică din toată lumea. «Cine nu e la zăcu literatură mondială, glumește Mangeron poate descoperi bunăoară ceva despre care să afle mai pe urmă că era tot teorema lui Pitagora. Iar dacă e cumva o persoană mai exuberantă, cum era Arhimede, poate ies și în stradă să strige Evrika. Cine studiază pietrișul de pe valea rîului Moldova, de exemplu, poate dormi liniștit, nu-l concurează nimeni. În domeniul matematicii și mecanicii însă este o competiție extraordinară.»

Paralel cu studiile matematice, Mangeron realizează lucrări excelente de mecanică pură și aplicată. În teoria mecanismelor și mașinilor, spre pildă, cristalizate în teoria și practica accelerațiilor reduse, precum și în alte direcții, recunoscute, de asemenea, de către comunitatea științifică internațională. Teoria accelerațiilor reduse are să fie utilizată în acțiunea de pregătire a zborurilor spațiale. Sateliții și navele cosmice au de suportat variații bruște de accelerații, accelerații de ordin superior. «Mergem cu un vehicul, conducătorul său schimbă viteza, resimțim un șoc. Accelerația acționează asupra oamenilor. Ne putem deplasa cu orice viteză, ea nu se repercutază negativ asupra noastră. Schimbarea accelerației influențează însă organismele și corpurile. Pînă la zborurile cosmice, omul n-a fost obligat să-și pună problema variațiilor bruște de accelerație, ci numai a variațiilor de viteză». Mangeron studiază aceste fenomene și publică rezultatele cercetărilor sale înainte de epoca zborurilor în spațiu extraterestru. Prin 1937, preda voința studenților ieșeni un curs de astronautică primit cu zimbete și neîncredere la vremea aceea. Mangeron se gîndea încă înainte de 1940 la repercusiunile variațiilor bruște de accelerație asupra rezistenței materialelor, asupra structurii lor, proiectării lor, articulării lor. Cînd problema zborurilor cosmice a devenit actuală, cei ce le-au pregătit s-au bazat, printre altele, pe lucrările matematicianului român, care a fost și invitat de către Academia de Științe a Uniunii Sovietice să rostească o suită de conferințe pe această temă. Generalizînd ecuațiile lui Lagrange, aflate timp de 150 de ani la baza mecanicii, făcîndu-le să cuprindă și fenomene care reflectă accelerații de ordin superior, ajunge la alte rezultate cunoscute în lumea științifică internațională drept ecuațiile Mangeron-Tse nov sau Lagrange-Mangeron. Despre acestea s-a spus că deschid «posibilitatea unei expunerii ulterioare într-o formă nouă a întregii mecanici analitice», că reprezintă baza pentru reconstrucția la un nivel ridicat a întregii mecanici analitice, adică a întregii mecanici contemporane.

Are aproape 68 de ani și foarte multe proiecte. Mangeron nu se oprește. Acest ascet al științei beneficiază încă de o excelentă capacitate de creație, ultimii cinc ani fiind extrem de fecunzi. Continuă cercetările, preda cursuri postuniversitare în Franța, R.F.G., Austria, Canada, Statele Unite, Spania, în limbile țărilor respective conduce doctorate în România și peste hotare. «Îmi place foarte mult triada cercetare-învățămînt-producție, idee a tovarășului Nicolae Ceaușescu, afirmată la Plenara C.C. al P.C.R. din 18-19 iunie 1973. M-a pasionat dintotdeauna, am încercat mereu să-i fac să înțeleagă această unitate și să-i pasioneze pentru respectarea ei pe studenții și doctoranzii mei». Ceea ce a realizat pînă acum nu l-a mizat, e imur la caria suficienței, vrea să mai descopere. N-a început să redacteze încă lucrările de bilanț, de sinteză, fiindcă simte că mai poate ajunge în ținuturi noi. Nu-l interesează nimic altceva decît să lucreze, nici posturi, nici titluri, nimic. Anul acesta Mangeron trebuie să predea la universitatea din Tokio. «Le-am scris din Canada și m-am scuza, prima mea datorie e să lucrez în țară și conduc un șir de doctoranzi, să primesc noi doctoranzi, să țin cursuri studenților». Vorbește despre nivelul foarte bun a matematicii din România. Și explică: «Românul nu e doar poet, românul e dotat în toate. Pentru că noi am fost mereu mai săraci decît alții și n-am putut avea un telescop cum e cel de pe muntele Palomar de pildă, ne-am validat în matematică. Ea nu cere investiții, ci doar minte, muncă, o foare de hirtie și un creion. E singura știință care nu cere decît atît, și începătorului, și savantului. Avem o tradiție excelentă, iar, în prezent, o galerie de matematicieni tineri foarte dotați».

Profesorul Mangeron trezește peste tot în lume pe unde trece interes și stimă pentru țara sa, pentru știința din țara sa, pentru eforturile țării sale. Cultura românească este unul dintre subiectele preferate ale acestui savant care a cerut să se imprime pe toate hirtile cu antetul numelui său de «Visiting Professor», următoarele date: Permanent address: Polytechnic INSTITUTE OF IASSY, Iași — România.

Romulus BALABAN

a doua aventură a unei invenții

Orice invenție începe cu o aventură, aceea a spiritului. Dar uneori — și în chip straniu — aceasta este etapa cea mai ușoară; abia după obținerea brevetului, lucrurile se complică. O dovedește și exemplul unei realizări tehnice românești de interes mondial, care a căzut... din «Girolac» în puț.

Acum aproape 20 de ani, un chimist român, profesorul inginer George Rădulescu, general în rezervă, nepot al marelui cărturar Ion Heliade Rădulescu, a făcut o descoperire de un interes care depășea granițele țării: «Girolac»-ul. Era vorba de un lac-emal protector și, totodată, regenerador, cu multiple întrebuințări: de la industrie la arheologie, de la domeniul atât de modern al luptei împotriva coroziei la restaurarea vechilor picturi. Invenția și-a verificat virtuțile în decursul a zece ani de experimentări în diferite instituții tehnice și laboratoare.

Aprecierile sînt unanime: de la o comisie de specialiști ai Ministerului Industriei Alimentare (procesul verbal din 21 iunie 1954) la directorul Combinatului fondului plastic, inginerul Constantin Chiaburu (adresa din 26 septembrie 1972, adresată conducerii Academiei Republicii Socialiste România), de la profesorul universitar Constantin Nicolescu-Ploșor (Institutul de arheologie) la Sectorul de creație tehnică și producție experimentală a Ministerului Energiei Electrice (adresa din 17 ianuarie 1972), toate opiniile concordă, subliniind utilizările multilaterale ale ioului produs.

«TARE CA PIATRA» DAR ȘI PIATRA ARE NEVOIE DE AJUTOR

Cu «Girolac» se pot vopsi piese de metal, lemn, sticlă, beton, plută, hirtie, ceramică, se pot lustrui mobile de ux, aparate medicale și industriale, automobile, vagoane și... parchetul din locuința dumneavoastră.

În industria petrolieră, el poate împiedica astuparea cu parafină a țevilor, producînd un înveliș lucios ca sticla, care face ca parafina să alunece pe pereții țevilor.

Formînd o peliculă elastică, rezistentă, imună la umezeală și trepidații, «Girolac»-ul poate contribui la regenerarea operelor de artă alterate de trecerea secolelor, precum și de fumul cu care este atât de darnic veacul nostru. El restaurează culorile degradate de atmosfera poluată, protejează lemnul atacat de cari, monumentele de piatră și marmură invadate de microorganismele. «Tare ca piatra» — spune proverbul, dar o experiență milenară dovedește că și piatra are nevoie de ajutor pentru a înrunta asaltul timpului. Mai mulți specialiști relevă interesul mondial al invenției românești, considerînd că acest lac-emal ar putea fi folosit cu succes la protejarea Partenonului și Turnului Eiffel, la apărarea de degradare a picturilor din Florența și Veneția, atacate de ape.

În adevăr, s-a efectuat o experiență impresionantă: un tablou a fost cufundat în apă și lăsat acolo timp de o săptămînă. Scos din apă, într-o stare evident deplorabilă, el și-a revenit la starea inițială în doar câteva minute, după un tratament cu «Girolac»!

Aplicat pe instrumentele muzicale, «Girolac»-ul le conferă o rezonanță deosebită, asemeni lacului necunoscut folosit de marele lutier italian Antonio Stradivarius.

Ne oprim aici cu înșirarea multiplelor întrebuințări ale «Girolac»-ului, deși am putea continua.

INVENTATORUL ÎȘI OFERĂ «MARFA»

Orice invenție începe cu o aventură, aceea a spiritului. După ce invenția s-a materializat într-un brevet — în cazul de față, brevetul 47573 — aventura ar trebui să se termine și să înceapă punerea în fabricație.

Cu «Girolac»-ul s-a întîmplat pe dos: partea «ușoară» a fost actul invenției în sine. Ce a urmat?

O recompensă de 125 000 lei oferită conform legii, din care inventatorul n-a primit... nici un leu. E drept, i s-a oferit cu generozitate de către doi «descurcăriți» de la o întreprindere bucureșteană 5 000 de lei, restul urmînd să revină celor doi autopropuși «coautori». Și așa a căzut răltă atunci o invenție care ar fi putut aduce, doar în sectorul industriei alimentare, economii de milioane lei rălută, prin înlocuirea unui produs de import: pluta. Dar aceasta este o chestie veche, oamenii s-au schimbat în posturi, unii au ieșit la pensie, alții au murit și poate tu are rost să reinviem acest aspect al afacerii. Dealtfel,

după o serie de intervenții, anchete etc. au fost exprimate regrete inventatorului, dar ani de-a rîndul «Girolac»-ul tot n-a pătruns în industria alimentară.

În alte sectoare a avut oare mai mult succes? Să vedem. Inventatorul își oferă «marfa» la diferite instituții. Și rețineți, omul nu este un oarecare: a absolvit două școli de rang universitar și are la activul său 29 invenții și inovații — de pildă, un detector electric premiat în Franța, fapt care a determinat Asociația Inginerilor din Franța să-l aleagă pe inginerul Rădulescu membru activ al acestei asociații. El a scris mai multe cărți de specialitate, a fost profesor de aerchimie, fiind unul din puținii specialiști în această ramură a chimiei și a predat și la vechea Facultate de Științe din București.

Dar să revenim la «Girolac». După realizarea invenției s-au ivit «curioși» care s-au interesat:

— Ce-ai pus dumneata înăuntru? Cit din cutare substanță, cit din alta?

Inventatorul, sensibilizat de experiențele sale în industria alimentară — ne referim la experiențele umane, nu chimice — a răspuns prompt:

— Am pus puțin iaurt și mai mult lapte bătut.

Altă scenă.

Un director de întreprindere îi spune binevoitor:

— Adu-mi 12 kilograme de probă. Le încercăm pe produsele noastre. Dacă totul iese bine, încheiem contractul.

Totul a ieșit bine, dar directorul a ridicat o nouă obiecție:

— De unde știu eu că dumneata nu mă păcălești și că produsul nu l-ai adus din America?

Inventatorul a răspuns:

— Din trei motive. În primul rînd, nu posed un avion proprietate personală ca să transport în câteva ore gălețile cu «Girolac» de peste Ocean. În al doilea rînd, nu sînt directorul general al Vămilor, ca să dispun efectuarea formelor vamale în zece minute. În al treilea rînd, nu dispun de nici un cont în devize, ca să cumpăr produsul de la un magazin din New York.

Al patrulea motiv, inginerul Rădulescu nu l-a mai invocat, dar l-a avut pe limbă: «De ce să aduc de la zece mii de kilometri ceva care este aici, la noi în țară, în capul meu?»

Scena de mai sus — perfect reală — capătă tot relief dacă adăugăm că recent o societate americană a comunicat forurilor românești în dreptul interesului său pentru «Girolac» și pentru eventuala desfacere a acestui produs în S.U.A., Europa și Africa. Așadar, circuitul real se pare că va fi București-New York și nu cel pe care-l presupunea — ironic — directorul cu pricina: New York-București...

SE CAUTĂ UN ZUGRAV

Chimistul și-a oferit serviciile și unor instituții în sarcina cărora cade conservarea unor vechi picturi bisericești, adevărate tezaure de artă românească. Chimistul a pledat: «Vă salvez picturile cu lacul meu. Odată distruse, nimic nu le va mai putea aduce la viață. Nu o fac aceasta pentru bani. Este o datorie națională». I s-a cerut însă inginerului, pentru a-și face treaba, patalamaua de zugrav bisericesc.

— Cum? Titlul de inginer chimist nu ajunge? Două școli superioare? Specializare la Collège de France?

Nu, titlurile acestea nu au fost suficiente. Trebuia să fie zugrav.

Solicitat de directorul muzeului din Curtea de Argeș să consolideze osemintele lui Neagoe Basarab de la Biserica Domnească, lui George Rădulescu nu i s-a permis să execute această lucrare utilă, nefiind membru în Fondul plastic, ca și cînd inventatorul ar fi trebuit să picteze, nu să consolideze. Așa s-a făcut că osemintele s-au distrus pe vecie.

Profesorul nu s-a descurajat și a bătut și la alte uși. În fine, una din ele și-a deschis larg porțile. Oameni inimoși de la «Centrocop», și în primul rînd, tovarășul președinte Bejan și tovarășul vicepreședinte inginer Ioan Bucșa s-au interesat de această invenție și s-au gîndit să o aplice la vopsirea unor cărucioare de copii — o comandă pentru export — la înlocuirea rondelilor de la capsulele necesare îmbutelierii sticlelor de băuturi alcoolice și răcoritoare etc. Această instituție a preluat respectivul brevet de invenție, precum și comenzile corespunzătoare, producția realizîndu-se într-o stație pilot. Și alte foruri încep să se intereseze de «Girolac».

Este adevărat, rondelile pentru sticlele de anason sau cărucioarele de copii nu sînt Partenonul și Turnul Eiffel, dar e bine și așa. E un început. Poate că Partenonul și Turnul Eiffel vor urma, poate că nu. Important este ca invenția, după atîția ani de tribulații, să-și îndeplinească menirea, să fie de folos oamenilor, țării.

Să sperăm că de data aceasta nu se va mai cădea din «Girolac» în puț.

Lionel NIȚESCU

roata după atîtea mii de ani

Celor ce vor citi pînă la sfîrșit aceste rînduri le voi clătina, poate, cîteva convingeri. La fel am pățit și eu.

Prima convingere: roata cel puțin ca mijloc de rulare pentru vehicule, a fost inventată acum cîteva mii de ani. De atunci i s-au adus perfecționări după perfecționări, dar nu se poate spune că s-a inventat o nouă roată de vehicul.

A doua convingere: a trecut de mult vremea inventatorilor tip Edison. În zilele noastre invențiile (cel puțin invențiile importante, cele care pot revoluționa un domeniu al tehnicii) cer nu atît intuiție și geniu, cît cunoștințe de înaltă specializare și mijloace de investigație pe care le au doar instituturile de cercetări. Așadar, azi, invențiile cruciale sînt rodul muncii unor colective de specialiști, lucrînd în laboratoare bine utilitate.

Ei bine, cu toate acestea un inventator solitar a izbutit să confecționeze o nouă roată de vehicul care — deși a rămas tot rotundă — este esențial deosebită de cea veche.

Autorul acestei invenții este Constantin Niculescu, fost funcționar comercial și vamal, fost luptător sportiv, antrenor de lupte, acum pensionat medical, în urma unui accident.

Ideea realizării unui nou tip de roată s-a născut acum 25-30 de ani, într-o vreme cînd, ca pasionat motociclist, C. Niculescu a avut cîteva accidente dintre care două l-au dus la un pas de moarte. Amîndouă au fost produse de explozia cauciucului și l-au înfuriat atît de tare, încît s-a hotărît să declare război pneurilor. După mulți ani de gîndire și de încercări, a izbutit să construiască o roată cu jantă suspendată pe lamele de oțel articulate, denumită pe scurt roata flexibilă.

Americanii au făcut ceva asemănător, adică o roată flexibilă utilizată la vehiculul folosit de astronauți pe Lună. Nurpăi că aceasta s-a întîmplat nu înainte, ci după invenția românească. În plus, la roata americană lamelele, fiind torsionate și în stare de repaus, se rupan foarte repede, din cauza solicitării permanente a oțelului. Spre deosebire de roțile vehiculului lunar, «roata Niculescu» are o suspensie mecanică interioară, bazată pe lamele de oțel articulate, care flexează numai în momentele de șoc, în restul timpului rămînd neîndoite, ceea ce le prelungește considerabil durata și face ca roata flexibilă să fie practic utilizabilă.

După brevetarea acestei invenții (22 august 1967, ora 12,40), Constantin Niculescu a reușit să construiască și cîteva prototipuri. Roțile au fost experimentate, cu deplin succes, deocamdată doar la cărucioare pentru transportat bolnavi, la spitalele Colțea și Colentina. S-a constatat că mersul cărucioarelor este mult mai lin decît al celor suspendate pe arcuri și pneuri de cauciuc. Șocurile produse de denivelările terenului sînt total absorbite de «roata Niculescu», a cărei jantă nu are decît un simplu bandaj de cauciuc plin. Cum mi s-a spus la Colțea, mersul lin și absolut silențios al roților flexibile este atît de important pentru un spital, încît administrația s-a grăbit să comande un prim lot de 32 roți, pentru a le monta la cărucioare-targă și la cărucioare de transportat mîncarea. Din păcate întreprinderea desemnată, I.I.L. Metalurgica, a refuzat comanda.

Savantul Henri Coandă a aflat, cu puțin înainte de moarte, despre această invenție. Și-a exprimat entuziasmul și intenția de a-i găsi și alte aplicații, bunăoară la trenul de aterizaj al avioanelor grele. Aplicații s-ar găsi, probabil chiar unele de mare importanță tehnică și economică, dar pentru asta ar trebui făcute niște studii, ar trebui experimentate prototipuri și de dimensiuni mai mari, în diverse variante de concepție și construcție (cîteva le propune chiar autorul).

Dar deocamdată, brevetată, invenția zace nefolosită. Situația în momentul de față este următoarea: din cei 15 ani, cît este termenul brevetului (1967-1982), șapte au și trecut, deci aproape jumătate, fără să se fi făcut nici un pas cît de cît serios spre aplicarea acestei invenții.

Mircea FODOREANU

toată viața mea a fost o trudă

Reșița. Cetatea de scaun a oțelului românesc. Ora 19,00. Sint la camera de comandă a furnalului nr. 1. Puzderie de aparate în stînga și în dreapta cu care se măsoară tot, inclusiv respirația metalului. Fac pe rînd cunoștință cu șeful de secție pe schimb, inginerul Zaica Macu, Ludovic Toth, muncitor specialist, Jiva Rachici, termo-tehnician și alții. E tînăr inginerul. Foarte tînăr.

— Vă joacă hazul pe buze, tovarășe inginer?

— Ei, îmi răspunde, acum îmi mai arde să fac și «floricel», da' să mă fi văzut vreo două săptămîni în urmă, ziceați că aduc apă la ăi morți. Am avut fetița bolnavă de pojar.

Îl privesc în ochi pe inginerul Zaica. Nu mai e vesel ca la început. E pătruns de acel necaz de acum citeva săptămîni. Un fir de melancolie îi brăzdează chipul. Ce greșit judecasem pînă atunci acești oameni de maraton ca inginerul Zaica. Credeam că peste ei poate trece orice tăvălug al răului. N-aveam dreptate...

Șarjă!

Sărîm ca iepurii, care încotro. Mă opresc lîngă inginer, în pragul ușii care dă spre gura furnalului. Văd un spectacol rar. Nouă oameni împing din răspuneri într-o țevă lungă cu aer comprimat. Se scotea «gălușca» (așa zic topitorii la dopul de material refractar cu care se astupă orificiul de scurgere). Se dau lovituri de berbec. Ceva parcă geme în creuzet. Aerul comprimat bate în pîntecele cuptorului și șfichiue împrejurul ca o limbă de balaur rănit. Se aud detunături groaznice. Aerul sticlește, de grafit. E atît praf să-l dai cu lingura la o parte. Oamenii se mișcă greu dar uniform. Par niște meduze în hainele acestea ignifuge de protecție. Se strigă în niște termeni consacrați, pe care-i stăpînesc doar ei, acești prometei cu care ne întîlnim la plîne sau la țigări. Se izbește mereu, cu încăpăținare. Dopul nu mai rezistă. Fetele lor sînt lac de sudoare. Sînt istoviți. Au cămășile leoarcă în spate. Doar ochii le mai licăresc în cap; grafitul le-a așezat pe obraji măști de plumb pentru priveghiul soarelui.

Centimetru cu centimetru, gălușca de șamotă cedează. Se aud citeva răbufniri surde, ca și cînd o femeie ar naște într-un butoi. Cîteva scînteie apar, și pajura de foc își deschie ochiul spre noi. Jerbe de foc și de tunete acopăr cei cîțiva metri patrați de viață în care sîntem și noi. Prin fața noastră curge drojdia Styxului. Nu miroase nimic, curge subit. Curge fonta în oale ca un inger bălai. Pară de foc, de cosmos incinerat. Gura cuptorului improșcă îndrăcit zgură aprinsă în toate părțile. Noi, cei din pragul ușii, dăm bir cu fugiții pe un hol. Găsim această «crăpătură» în care viața noastră să fie la adăpost.

Dar clocotul se potolește. Riul de foc curge liniștit. Un riu în care îți vine să te apleci și să-ți potolești setea. Cei nouă topitori, cîți sînt în echipă, stau, care reze-

mați de un zid, care cu mîinile încrucișate. Alții fumează. Mă apropii de ei. Îi văd foarte stăpîniți. Parcă nu se întîmplase nimic. Încerc să vorbesc, dar vocea îmi cam tremură. Aș vrea să fiu tare ca ei, dar nu pot. Le-aș spune orice acum, chiar și un banc sleit, însă nici măcar atîta lucru nu sînt în stare. Scrutez pălăriile lor mari de sombrero. Își spun glume. Prind și eu curaj: Matala de unde vii, da' matala, da' matala? Din Bihor, din Gorj, din Moldova, se răspune pe rînd, cu o jumătate de zîmbet pe buzele pungite de chingile focului.

Mai multe locuri, un singur destin: Reșița. Unii sînt tineri, alții stau de două decenii în fața cuptorului. Cum au ajuns pînă aici? Unii mai ușor, alții poate ca șeful de echipă Dumitru Cornei, între două bombardamente.

E slab, e uscățiv Dumitru Cornei. Are dinții rari. Așa negru, patinat de praful cuptorului, pare o schiță de meteor. Omul ăsta mic la statură, vorbește cu atîta supunere, poate pentru că viața lui a fost ca o punte peste primejdii. E în pragul pensionării. Vorbindu-i despre asta, mi-a spus că o să-i vină peste inimă: «Toată viața mea a fost o trudă. Și acum, așa, dintr-odată, să mă pomenesc stînd? De mic mă scoteau ai mei din pătură. Nu se crăpa bine de ziuă și mă luau cu ei în cîmp. Am muncit zdravăn, de cînd abia mi se vindecase semnul nașterii».

Riul de fontă secase. Beteala aceea de foc cursese în oale imense. Cîteva sute de tone de metal luaseră alt drum. drumul marilor metamorfoze, pînă să ajungă combină, cale ferată sau vapor. De acum, parcă ne cunoaștem de cînd lumea. Aș putea să împrumut de la ei o țigară. Încep să-și amintească mai multe pășanii din timpul șarjelor. Odată, povestește unul din ei, s-a perforat cuptorul pe la gurile de vînt și ne-a curs «ciorba» din oală. A venit peste noi. Fugeam ca potirnicile și ea da năvală. A fost ceva de mare spaimă. Cînd a ajuns topitura pe țevile cu apă, bubuia hala de parcă era sfîrșitul lumii. Pe aici, prin împrejurimi, se spărseseră toate geamurile la case. Fugeau vecinii de ziceai drace. Unii își luaseră și ceva de-ale gurii cu ei. Crezuseră că venise războiul.

E aproape 12, noaptea. Mă retrag cu inginerul în camera de comandă. Îl găsim nemîșcat din locul său pe tehnicianul Jiva Rachici. Stă gînditor cu capul aplecat. Îl întreb pe inginer ce are și îmi spune șoptit: L-au dat afară proprietarii din locuință. Acum locuiește la nașul lui. Două familii într-o cameră. Are și copii. Ar trebui să se facă ceva și pentru ei.

Sus, undeva în stînga mea, observ cîteva vase cu flori. E una foarte curioasă. Parcă e iederă. S-a întins pe perete. Ingerul Zaica binecuvîntează lumea lor plîpîndă cu cite un strop de apă în fiecare zi.

Valeriu ARMEANU

de dragul morților să nu îi uităm pe cei vii

Spre nord, dincolo de Munții Tîbleșului și Gutiului, spre nord, dincolo de apele lzei și Mării: spre nord, dincolo de Sighetu Marmăției; spre nord, spre nordul de hotar al țării se află Săpînța — un sat despre al cărui cîmîntir s-a vorbit cu mult mai mult decît despre partea din el locuită de cei în viață. Este bine și frumos că faptele maramureșenilor din Săpînța trăiesc și îs lăudate și după ce ei nu mai sînt; dar drept e să le cunoaștem și să le dăm prețuirea cuvenită încă de atunci cînd ele mai aparțin prezentului, cu alte cuvinte încă înainte de a se scufunda în trecut și, implicit, în lipsă de concretețe și precizie.

Să nu lăsăm pe mîine și să spunem acum, azi, că țărani din Săpînța au marele merit de a smulge tot ce se poate smulge de la un pămînt puțin darnic.

Să spunem azi că le-a reușit minunea de

a transforma versanții nordici ai dealurilor Tisei, de a transforma pămînturile acelea supuse înghețurilor tîrzii de primăvară și înghețurilor timpurii de toamnă în pămînturi acoperite cu livezi de meri bogat roditori. Să spunem azi că din 1950, adică de la înființarea cooperativei agricole, patrimoniul ei pomicol a crescut de la 100 hectare la 387 hectare, că în '67 și '68 din aceste livezi s-au cules cite 30 000 de vagoane de fructe și că merii ionatan, Parmen auriu și Savari, nu numai că s-au adaptat acestei zone climatice vitrege, în care făcea față doar mărul Pătul, dar și produc fructe căutate în toată țara.

Să spunem azi că față de cele 80 de bovine pe care le aveau în 1960, cooperatorii din Săpînța au acum 750, toate din rasa brună de Maramureș, rasă de mare productivitate și de mare succes la țirguri și expoziții. Să spu-

nem azi că au 2 000 de oi din rasele țigale și țurcană; și, să spunem tot azi, că ei fac an de an din lîna țurcanelor vreo 500 de cergi maramureșene, din acelea atît de celebre și atît de mult căutate.

Să spunem azi că ei, cooperatorii din Săpînța, fac în fiecare an cam vreun milion și jumătate de araci pe care îi vînd tocmai în Vrancea, cooperativelor din Timboești.

Să spunem azi că tot anual string vreo 60 de tone de nuiete pentru împletituri pe care le trimit Fabricii de sticlă «Poiana Codrului» din județul Satu Mare și altor beneficiari.

Să spunem azi că din Săpînța pleacă zilnic patru autobuze cu oameni la Combinatul pentru prelucrarea lemnului din Sighetu Marmăției.

Să spunem azi că marea faptă aducătoare de stimă a celor din Săpînța este munca lor colectivă, iar marele lor merit hărnicia.

Și să spunem tot azi că Gheorghe Turda, președintele cooperativei lor este lacrimă de cînstit și bici de exigent, că neam din neamul

lui tot țaran a fost, dar că el a făcut școala de un an la Academia «Ștefan Gheorghiu» că bucuriile sale cele mai mari sînt să crească pomi și să constate că: «așa, om fără pregătire cum am fost, am muncit și am văzut cum de la un lucru mic cooperativa a ajuns la este azi».

Să spunem — ca să fie știute! — toate acestea și încă multe altele despre acei oameni care nu înțeleg rostul vieții făcînd muncă, iar la sfîrșit, dacă — prin titlul p acestor rînduri — am săvîrșit cumva o înțepitate față de cei care, la Săpînța, se odînesc sub cruci vesele să adăugăm — cum reparator — tristul și respectuosul adevăr pe care mi l-a spus Gheorghe Turda:

— Cîmîntirul nu-i vesel decît pentru străini. Pentru noi, cei din Săpînța, acolo sînt noștri. Ai noștri care au plecat lăsîndu-și moștenire sfînta nevoie de a trăi doar fătuind.

Nelu IONESCU

nu poți merge înainte în vreme ce unii stau pe loc

Alexandru Holossy povestește că demult, cîțiva meseriași «cei mai înaintați», visau să monteze ceasuri dar nu aveau strunguri, freze, matrițe, cum se întîmpla pe atunci.

După război el era bijuter în Arad și credea despre meseria lui că este cea mai frumoasă și singura completă. «Noi alegeam metalele, noi le topeam, hotărăm singuri duritatea, finețea, amestecurile cele mai nimerite». Dar, și ca ucenic în bijuterie, construim mașini mici, mici ca mărime, adică în miniatură, care funcționau deși nu erau de nici un folos nimănui», Alexandru Holossy se juca deci, verificîndu-se pe sine. Dar după cinci ani a construit singur toate utilajele necesare — strungurile, frezele, matrițele — și cooperativa de ceasuri «Precizia» din Arad a devenit I.J.S. «Victoria» de pe bd. Mărășești. Mai tîrziu, mărțurisește, m-am luptat să întrec ce făcusem în anii aceia, dar nu am reușit.

— Ați rămas cu sentimentul neîmplinirii?

— Ceva s-a schimbat în lăuntru meu. Acolo devenisem altul. Cînd eram tînăr nu suportam muzica. Și dintr-odată m-am trezit că-mi lipsea. Am cumpărat aproape toată colecția de discuri cu muzică simfonică. În viață, cum se întîmplă, ai un țel. De fapt nu-l realizezi fiindcă el crește mereu, ești, cum se spune, nemulțumit de cîte ai făcut. Natura omului nu este prea cuprinzătoare. În afară de muncă, mai tîrziu, mi-a mai plăcut turismul. Lucram și 20 de ore pe zi, nu mă obliga nimeni, poate de aceea; dar simbăta plecam în munți. Dacă nu ar trebui să stau pe loc mi-ar plăcea și pescuitul.

— Mergea și soția?

— Întotdeauna. Ne-am înțeles foarte bine. Nu zic, au fost și greutăți, dar le-am învins. În sensul că soția mea trecea peste ele.

— Și dumneavoastră?

— O urmam. Anul acesta ies la pensie. Ea a ieșit mai demult. Părinții mei traiesc. Locuim împreună. O să fac din nou mașini mici, mici ca mărime, adică în miniatură. Trebuie să mă verific cumva.

— De ce nu în producție?

— Acum este mai greu. Tot ce am făcut eu, mașinile acelea cu care am început, plus în fiecare an mai multe inovații mici sau mari, le-am început în capul meu, fără plan, că nu am studii. Rămîneam după program zi de zi, și într-un an puneam proto-

tipul nou pe masă. Inovația cea mare. Acum nu se mai poate. Regulamentul prevede ideea să fie dată serviciului tehnic, serviciu tehnic face proiectul și abia după aceea vede dacă este bine sau nu. Pentru inovații mici se poate da concepția, dar la cele mari și foarte mari nu se poate, căci depinde de rezolvarea fiecărei teme în parte, pe care o știi dacă nu o încerc eu. Dar am trecut eu prin altele și mai și.

— Ați suferit?

— Nu pot merge înainte, în vreme ce al stau pe loc, fără ca aștia din urmă să nu pizmuiască. Am fost jignit, mutat, dușmărit și iată-mă! Acum citeva zile am mai dat un interviu și unui tovarăș de la «Orizontu din Timișoara. Am vorbit cu el cum vobesc și cu dumneavoastră. Vreau să spun că nu există suferință, poate suferință, în cazuri, dar suferința nu poate fi legată de viață și de moarte. După moartea fiului meu nevasta mea s-a ruinat, nu și-a mai revînit și a ieșit la pensie, iar eu am constatat că pot să și obosesc. Nu mai aveam pentru ce să lupt. Pentru ce am trăit a trecut. Peșia, ca să zic așa, este în plus.

— Și mașinutele acelea mici?

— Pasiunea nu trece. Decît odată cu viața poate fiindcă ea este însăși viața. Iubeam foarte mult tineretul, nu îmi place moda lui dar îl iubesc. De aceea am dreptul să-i reproșez și-i reproșez uneori tocmai lipsa acestei pasiuni. Poate oamenii cred că tîrziu naști cu ea. Nu este adevărat. Pasiunea se capătă prin ambiție. Sînt mai multe trepturi. Mai întîi să dorești să fii stimat la locul de muncă. Să te știi de neînlouit. Să te întrepe tine însuși. Să înveți să conduci oamenii. Să crezi tot timpul ceva. Viața este chiar mai scurtă decît m-am temut eu. Longevitatea crește, dar posibilitățile omului de a se autoverifica sînt astăzi așa de mari încît comparație cu trecutul, încît neajungînd se le epuizezi integral, viața este, sau ție se pare numai, mult mai scurtă.

— Ce ați face dacă ar fi să o luați de început?

— Nu știu, și găsesc aceasta minunată.

— Nu vă întrebați?

— Ba da. Ce o să zică tata cînd o să mă vadă la pensie?

Nicolae CRISTACHE

în arbori e încă noapte

Escaladam de curînd Munții Buzăului prin serpentine proaspăt tăiate în stîncă. Se construiește șoseaua spre Bisoca. În ultima comună din județul Băzău se prîmînește o formă de viață arhaică, seculară, cu atribuțiile civilizației moderne. Buldozerele și basculele au ajuns cu netezitul ca-n palmă la Bisoca, pîcul acela de case dinaintea așezării asupra căreia Odobescu, cu un secol în urmă, presăra un scris inteligent pe splendorile naturii sălbatice pe atunci. Arborii, în care e încă noapte, sînt deranjați din somnul lor leneș, legănat de adierea vîntului.

Acolo unde se lucrează mai e doar buldozeristul. E de aici, de la noi.

«De aici de la noi». Un șir de vorbe care te cutremură. Oamenii aceștia, purtători ai bitei ciobănești, cu care-și apărau de fiacurdele de vite, acum, în parte, au devenit buldozeriști, escavatoriști, s-au predat industriei.

În arbori e încă noapte de martie, cînd aceștia vor începe să se lumineze sub coajă, să-și umple crengile de frunze și flori, să-și deschidă ochii, vor vedea o a Bisocă, umană sută la sută.

Gheorghe ANDRI

cine-l ajută pe profesorul Ion Rădulescu?

Nu, profesorul pensionar Ion Rădulescu l-a inventat un combustibil miraculos care să pună într-o postură ridicolă tot ceea ce a cunoscut până-n prezent omenirea în materie de carburanți. Și nici măcar nu lucrează la realizarea unui «perpetuum mobile».

Mult mai modest și mult mai lucid, Ion Rădulescu a inventat schiurile pe apă independente. Pare banal, pare știut de cînd umea, nu? Și totuși lui, și nu altcuiva, i-a venit ideea, și tot el este acela care a realizat-o. Prin forțele sale, cu banii săi, a făcut planuri, a experimentat. L-au ajutat familia, prietenii. Nu zîmbiți! la gîndiți-vă: să mergi pe apă, pe orice curs de apă cu schiuri, prin forța brațelor și picioarelor, fără să fii remorcat. Îți pui în picioare schiurile și treci girla. Ori te amuzi, și-n același timp te antrenezi dacă ai velleități sportive, trăbătînd kilometri pe luciul unui lac sau în mării. Am cunoscut schiul de fond sau, pur și simplu, excursul solitar în munți și «per pedes» sau «pe doage», cum îi ziceam, dar li se mai zice schiurilor. Cine știe, poate vom vedea nu peste multă vreme, ranspuse într-un mediu acvatic, imaginile raționale montan-hibernale cunoscute de oți.

Dacă factorii responsabili — în speță Complexul de prelucrare a lemnului Reghin — își vor onora angajamentele. Fiindcă invenția profesorului Ion Rădulescu a fost brevetată. Iar experimentările au dat deplină satisfacție. Presa, televiziunea l-au făcut cunoscut țării întregi. De invenția sa se interesează firme străine. Cu toate acestea, de patru ani, întreprinderea din Reghin tărăgănează, amină fabricarea primului lot de schiuri pe apă independente. Nici unul din motivele invocate nu rezistă. Aceste schiuri se pot realiza rapid, fără complicații și destul de economicos. Totul este ca o anumită inerție și nereceptare la nou — și aceasta din urmă sesizabilă în momentul cînd trebuia pus umărul și transpus în faptă ceea ce altfel a fost aplaudat și acceptat unanim! — să fie învinse.

Mai pe scurt, de la Reghin, de la întreprinderea care și-a propus realizarea la scară industrială a invenției profesorului Ion Rădulescu, așteptăm fapte. Adică schiuri pe apă independente. Pe care să le putem cumpăra de la oricare magazin sportiv.

Mihai HETCO

„nu merg, maică, la cămin, că citește din broșură!“

SE CUTREMURĂ MUNȚII...

Cea de-a 14-a ediție a «Lunii cărții la sate» preconiza a fi în acest an o manifestare amplă, cu o desfășurare impresionantă de forțe, care să determine în mediul rural o devărată efervescență culturală. Mai mult decât atât — organizatorii își propuneau ca us-amintita manifestare culturală să fie și un riley de a omagia, de a întâmpina așa cum e cuvine, cele două mari sărbători ale opoporului nostru: aniversarea a trei decenii a la Eliberare și cel de-al XI-lea Congres al partidului. «Luna cărții la sate» se voia, în firșit, un bilanț al realizărilor obținute în nuna de răspîndire a cuvîntului partidului, a științei și culturii la sate prin intermediul cărții, precum și un foarte bine-venit prilej de intensificare a difuzării acesteia, de formare a noi cititori. Intenții emarcabile care cereau eforturi pe măsura acestora.

Întâ-n, așadar, în județul Vrancea, cu lorița de a constata pe viu că intențiile au și materializat. Pentru o imagine de nsamblu zăbovim și la Comitetul județean le cultură și educație socialistă unde preedintele, vicepreședintele Dumitru Coarcă și inspectorul Gh. Constantinescu ne pun a dispoziție, cu amabilitate, predocumenarea necesară. În planul de organizare sînt nscrise, negru pe alb, patru grupe mari le acțiuni, cu o tematică interesantă și uctractivă, se consemnează aici componența unei impresionante comisii județene de rganizare, alcătuită din reprezentanți ai Comitetului de cultură și educație socialistă, JECOOP-ului, Inspectoratului școlar, Comitetului județean U.T.C., Consiliului județean il sindicatelor, celui al pionierilor, Comiteului județean al femeilor, UJCAP-ului, Bibliotecii municipale, Direcției județene agricole, UEIL-ului și ai altor organisme tot atite județene. Și ca să vă dați seama de amloarea întregii manifestări, închipuiți-vă că iecare dintre ei are datoria să instruiască președinți ai cooperativelor de consum, ecretari comunali U.T.C., directori de cănin cultural, bibliotecari! Iar acolo, în iecare comună, toți aceștia din urmă alcăuiesc la rîndul lor o altă comisie de organiare, comună, între 8 și 12 membri, alcăuiesc și un plan de muncă detaliat (cu titlul ecțiunii, cine răspunde, cînd are loc și unde)

pe care îl trimite «la județ» unde promit, în scris, o mulțime de lucruri laudabile: «răspîndirea largă a cărții social-politice, agrozootehnice, de informare științifică, de literatură beletristică contemporană și care contribuie la educarea țărănimii și îndeosebi a tineretului; participarea activă a intelectualității satelor, în special a cadrelor didactice, la pregătirea și desfășurarea acțiunilor de popularizare și răspîndire a cărții, utilizîndu-se variate metode și forme, punîndu-se un accent deosebit pe literatura social-politică; o legătură strînsă între cititori și scriitori, editori; antrenarea tineretului sătesc în acțiuni cu caracter politic-cultural» etc. etc. Există aici, la sediul Comitetului de cultură și educație socialistă un dosar impresionant ca asemenea planuri de muncă — garanție, pe hîrtie, că în satele și comunele județului Vrancea se desfășoară o activitate culturală fără precedent. Și acum, «en détail»!

...ȘI SE NAȘTE UN ȘORICEL RIDICOL!

Acolo, în modestele biblioteci comunale, entuziasmul reporterului se risipește în fața chipului îngrijorat al unei bibliotecare terorizate de gîndul că un tovarăș «de la ziar» se interesează ce și cum; și reporterului i se pare dintr-o dată că pe umerii acelei femei — care se consideră acum unica răspunzătoare — apasă greutatea tuturor comisiilor, subcomisiilor și comitetelor de organizare. Simte nevoia să destindă atmosfera, întreabă degajat, cum mai merg treburile, cum a fost cu «Luna cărții la sate»? I se oferă planul de muncă, lăsați, refuză el politicos, am văzut copia la Focșani, mai bine povestiți-mi dumneavoastră. La început a fost deschiderea festivă. Adică? A citit primarul foaia asta de la Cultură, cu ce este «Luna cărții» și ce vrea ea. Cui? Cetățenilor din cămin. Așteptau să înceapă filmul. Da, am avut și expoziții de carte. Da, pe măsura asta. Cum cine? Le-au văzut cei care au intrat în bibliotecă. Și o recenzie. Atît.

Atît s-a făcut, fără nici o exagerare, în majoritatea bibliotecilor comunale pe care le-am vizitat în județul Vrancea. Adică nimic, dacă ne gîndim la finalitatea acestor așa-zise activități. Regretăm că spațiul nu ne

permite să folosim toate datele culese pe teren; ne oprim doar la cîteva exemple, declarînd că nu reprezintă situații de excepție. Comuna Milcovul, aflată la numai cîteva kilometri de Focșani, cu cei 11 mii de locuitori ai săi, se mîndrește cu un cămin căruia nici de frică nu i se poate spune «cultural»: o sală insalubră unde rulează filme și se face «bal» (10 lei intrarea, cei care dansează mai plătesc 5) și o încăpere de cîteva metri patrați în care pătrunde vîntul și unde bibliotecara stă tot timpul cu ochii pe un rest de tavan ce se va prăvăli și el într-o bună zi. Acesta este lăcașul de cultură al milcovenilor, aici s-au ținut manifestările lunii despre care vorbim. Bibliotecara Valeria lordache mărturisește cinstit că din planul său de muncă nu s-au realizat două seri literare («Satul românesc în literatura contemporană», «Poetii vrînceni»), nici consfătuirea «Cum înțelegeți să folosiți cartea pentru a deveni cetățeni de nădejde ai patriei», în schimb la deschidere, înainte de film, tovarășul primar a citit materialul acesta — două foi îngălbenite pe care scrie «Lauda cărții — montaj literar-artistic», document dăinuind de prin anii cincizeci și ceva, le-a găsit dumneaei într-un dosar prăfuit, cînd a preluat biblioteca. Și s-au mai realizat aici (pe o masă unde se pot alătura cinci cărți), cu supracoperte, expozițiile cu tema «Pagini din istoria patriei», «Tineretul comunist și societatea» și încă una pe temă agrozootehnică, cu cărți vechi, că altele nu prea ne vin. Și iarăși s-au mai realizat aici — cu forțe proprii, adică ale bibliotecarei — două recenzii foarte scurte, citite numai la o instruire U.T.C., la Consiliu. Le reproducem și noi, pentru un public mai larg: «Ținînd cont că reprezentăm tineretul în avînt progres social-științific care tinde spre un înalt nivel de cultură, cartea de față nu face altceva decît să dirijeze unele noțiuni ale progresului științific spre înțelegere și folosire a cuceririlor tehnicii contemporane» («Tineretul comunist și societatea») Curat înțelegere! Sau: «Cartea este numai un mînuș care inserează sub acest titlu conținutul său. Din documente ale P.C.R. biblioteca mai dispune de nenumărate alte titluri care poate ajuta la pregătirea politico-ideologică a cetățenilor» («Morală comunistă»).

În seara în care am vizitat biblioteca din Tulnici (portia ne-a deschis-o cineva din partea locului care știa exact locul zăvorului), bibliotecara Maricica Nedelcu — dînd dovadă de o rară modestie — nu ne-a vorbit aproape nimic despre satisfacțiile celor zece membrii ai comisiei de organizare.

Nici măcar în comuna Jariștea, unde există o bibliotecă ceva mai bine pusă la punct și o salariată calificată (Elena Cotirlan este absolută de biblioteconomie) nu a fost înălțurat gestul gratuit. Chiar de la intrare observi că în cadrul bibliotecii noastre găsiți cărți, reviste și ziare care vă povestesc despre tot ce vă înconjoară și se întîmplă în lume», sub anunț sînt afișate ultimele noutăți:

Florin Lăzărescu — «Din istoria aviației românești», «Eroi au fost, eroi sînt încă», Anuarul fotbalului românesc, Petrescu Camil — «Ultima noapte», Expediție Kon-Tiki cu pluta pe Oc. Pacific, Rebreanu Liviu — «Ion», Jianu Nicolae — «Iubire», Toman Josef — «După noi potopul». Cam asta se întîmplă în lume, deci. În rest, aceleași cărți puse deoparte pe post de expoziție, aceleași recenzii anoste, aceleași expuneri seci. Ce poate spune tineretului din comuna Jariștea o asemenea expunere, de pildă, care începe și sfîrșește pe acest ton: «Conținutul și dimensiunile producției editoriale destinate copiilor și tineretului, căile și proporțiile difuzării sale în rîndurile tinerilor cititori și modul cum este stimulată și cultivată lectura acestora sînt elemente de maximă importanță în ansamblul operei educative ce se desfășoară pentru formarea moral-spirituală a noii generații». Nu spune nimic — și asta nu pentru că n-ar pricepe ei ce vrea să spună autorul, ci pentru că forma este greoaie, neatractivă, nu incită pe nimeni la discuții. În acest sens acțiunea este gratuită, fără nici o finalitate, dovadă că nicăieri n-am putut nota numele unui singur cititor cîștigat după asemenea expuneri. Concluziile sînt aproape de prisos. Rămîn totuși cîteva întrebări: Cum rămîne cu «răspîndirea largă»? Unde este «participarea activă a intelectualilor»? Dar «antrenarea tineretului sătesc»? Ce se întîmplă, mai ales, cu acele «variate metode și forme de atragere a noi cititori»? În comuna Milcovul există numai 230 de cititori la cei 11 000 de locuitori ai săi! Doar 260 de oameni, din 5 000, citesc în Jariștea!

Ideea unei luni a cărții la sate este frumoasă, generoasă, realizabilă. Pentru că oamenii noștri respectă cultura, au avut întotdeauna cultul cărții și nu ar fi greu ca să se transforme într-adevăr într-un bun indispensabil vieții lor. Dar tot oamenii noștri nu acceptă situația absurdă cînd cineva apare în fața lor poticnindu-se în lectura unui text neinteligibil. De ce l-ar asculta pe cel de neînțeles? În comuna Milcovul am stat de vorbă, pe stradă, cu o femeie în vîrstă care-mi spunea că îi plac mult cărțile, mai ales legendele istorice, îi mai citește uneori și băiatul ei, seara, după ce își termină lecțiile, dar la cămin, maică, nu merg, că se citește din broșură. Afirmația ei nu trebuie să ne indigneze, ci să ne dea de gîndit. În nobila și complexa muncă de educare a oamenilor prin intermediul cărții formalismul compromite intențiile generoase de la început. La acest lucru și la ceea ce am constatat, ar trebui să reflecteze toate comisiile-fantomă de organizare, acum cînd — conform instrucțiunilor — factorii direct răspunzători din comune și-au întocmit deja referatele în care se va fi fost specificat, nu-i așa, că «Luna cărții la sate» s-a desfășurat în cele mai bune condițiuni...

Corneliu MERLĂU

precizare

În numărul 6 din 2 februarie 1974 al revistei «Flacăra» a apărut un reportaj «Dacă am avea o problemă de suflet nu ne-am duce la dînsa», semnat de Viorela Ciorbagiu. În acest reportaj supraintitulat «Anchetă Flacăra» erau formulate și unele atribuiri altor persoane critici la adresa unui cadru didactic, tînăra dirigintă Liliana Săftoiu de la Liceul de muzică nr.2 din București.

Cum nu stă în intenția noastră să analizăm acum munca acestui cadru didactic, necum activitatea Liceului de muzică nr. 2, ne facem o datorie elementară din a informa pe cititori că în urma unei anchete pe care din proprie inițiativă redacția noastră a întreprins-o, s-a dovedit că redactorul nostru nu a fost corect nici în documentarea

pe care a făcut-o, nici în interpretarea faptelor. Pentru acest fapt inadmisibil, care contravine eticii gazetărești și, de fapt, eticii ca atare, redactorul Viorela Ciorbagiu a fost sancționat de redacție.

Cerîndu-ne cuvenitele scuze pentru acest abuz, pe care un ziarist l-a comis în numele redacției noastre și pe care noi înșine l-am găzduit cu prea mare generozitate, reafirmăm încă o dată că sîntem și dorim să fim o revistă a adevărului, a adevărului temeinic și corect verificat și că această excepție de la regulă nu face decît să ne pună în gardă să fim și mai atenți în viitor, mai ales cînd e vorba despre destine de oameni, mai ales cînd e vorba despre viețile lor.

Redacția

CONDIȚIA ACTORULUI

silvia popovici

*Nimic nu e mai frumos decât adevărul
Nimic nu e mai adevărat decât
frumusețea
(Alfred de Musset)*

Descinde din «Visul unei nopți de vară» în care n-a jucat niciodată? E o pură și tremurătoare Julietă? Tulburătoarea, egocentrică, strania Carol din «Orfeu în Infern» al lui Tennessee Williams? E Hilde cu aripile frânte din «Constructorul Solness» de Ibsen? Poetica Alizuna? E nobila și credincioasa Grușa din «Cercul de cretă caucazian» al lui Brecht? Sau naiva și zglobia Luluța a lui Vasile Alecsandri? Sau mai curind cruda și trufașa Goneril din «Regele Lear»? Poate totuși tragică, jertfita Ifigenia în Aulis?

Înger sau Demon? Pe strunele sufletului feminin, în care sublimul e despărțit de abisul abjecției numai de un pas, Silvia Popovici cîntă, cum omul respiră, cum pasărea geme, cum murmură apa curgînd, cum vîntul suspină. Rostind jurăminte pasionate, seducătoare, înlănțuind inimi. Deschizîndu-și sufletul ca un trandafir al dimineții. Sau învăluindu-și sentimentele într-o privire înghețată de statuie. Întruchipînd, cu lacrimi în voce, primul suspin al iubirii. Inocența. Inocența uimită, bănuitoare. Stingherită, ezitantă. Pentru ca, fulgerător, să devină o înfățișare a plăcerii și gloriei, zeiță răzbunătoare, mușcată de gelozie, în care colcăie monștri ingratinidunii, infamiei și invidiei. Viciul unei inimi virtuose? Afecțiunea sau ura? Splendoarea primăverii sau răceala de moarte a iernii? Din paradoxalele și contradictoriile adîncimi ale ființei umane, din întunecimea nopții, Silvia Popovici restituie numai ce are relief, limpezimea gândului sau sentimentului epurat, cristalizat. Precizia tulburătoare a visului. Solitară, dezolată, ca dintr-un tандru naufragiu. Sau nimfă întruchipînd promisiunea unei lumi mirifice. Aprinzînd, prin absență sau depărtare, focul nestins al iubirii. Spunînd parcă: nu fac binele pe care-l vreau, fac răul pe care-l urăsc.

Dintre atîtea roluri trăite sau netrăite, încătușate sau descătușate, din toate aceste fantasmе pe care le trezesc prezența pe scenă și în mijlocul nostru a Silviei Popovici — cea care își definește cu atîta har literar profesiunea: «Noi, actorii, avem o viață foarte scurtă, noi sîntem fluturii care se nasc azi și mor la noapte. Iertați-ne că sîntem glorioși, astăzi; dar noi la noapte murim, dar și gloria aceasta vine rar și cu picătura spre noi, pe cînd moartea uitării vine sigur» — unde este profilul adevărat al actriței? Sau altfel spus, cine ești, Silvia Popovici?

Printre atîtea cuvinte rostite și uitate, căzute ca frunzele moarte în muzeul amintirilor — acest cimitir al artei — Silvia Popovici e o strălucitoare femeie, cunoscută și mai ales necunoscută, o enigmatică Giocandă cu și fără suris a scenei naționale.

Ion MIHĂILEANU

PE ECRANE

premieră românească de succes

«PĂCALĂ»

Păstrînd ceea ce trebuie păstrat, adică proporțiile, nu vād de ce curiozitatea de a ști cum poate să arate, pe ecran, o ușă smulsă din țîțini de Păcală și «trasă după el» ar fi mai puțin estetică decît aceea cu care ne întrebăm, bunăoară: cum se va apropia cinematograful de Mateiu Caragiale? Peste tot unde triumfă cuvîntul, venitul din urmă al filmului este pîndit cu o firească strîngere de inimă care modifică înseși raporturile spectatorului cu lumea umbrelor mișcătoare. Purtăm fiecare din noi, o imagine anume a literaturii, avem, fiecare, un Păcală al nostru, poate nu știu dacă are ochii albaștri sau verzi, dar este Păcală, și nici un prototip cinematografic nu ar putea scăpa de concurența lui. Iată o fatalitate care înăsprește munca și șansele oricărui cineast, intrat de bunăvoie în jocul nesfîrșitelor confruntări. Geo Saizescu dorea atît de mult să se prindă în această horă riscantă, încît am impresia că, odată instalat pe platou, l-a filmat pe Păcală nu numai cu dragoste dar și cu nostalgia celui timp în care îl visa și îl înșela — sau, mai frumos spus — îl pregătea cu un Făniță (Un suris în plină vară) sau un Papă (Balul de simbăță seara). Oricum, atît regi-zorul cît și statornicul său colaborator, scriitorul D.R. Popescu, nu sînt dintre cei care să apară fără zale în fața publicului, drept care Păcală al lor nu vine doar din snoave, de acolo de unde ne-am aștepta noi să-l luăm și să-l lăsăm — ci traversează și alte zone ale literaturii populare. Saizescu, comic liric incurabil, însoțește, venirea pe lume a lui Păcală de dulci sunete de balade și dezmierdări de zîină bună din basm. Eroul are un destin, trece prin încercări și evoluția lui conține, pe o bună porțiune a filmului, un amestec de întîmplări care amintesc și de voinicul din poveste și de haiduc. Sinteza pe care o avansează cei doi autori este ispititoare. Păcală, cel care trimite bobîrnace prostiei și se joacă de-a v-a-ți-ascunselea cu vorbele, urmînd să fie un călător năstrușnic și descurgăreț pe un itinegar precis, străjuit de proști, de toate nuanțele de hulpavi, răufăcători, necinstiți, pierde-vară, încurcă-lume și alții. Această primă parte a filmului este mult prea solicitată însă de scene cu urmăriți și urmăritori, de cavalcade cam westerniste, răfuieli cu cavaleri învăluți în pelerine ori cu apași de estradă (cuplul Ovid Teodorescu-Ștefan Bănică). Cînd scapă de agresiva lor companie, Păcală pune cu adevărat stăpînire pe film și filmul însuși își dobîndește un ton al său țintînd direct către miezul anecdoticii populare. Cu alte cuvinte, autorilor (regizorului, scenaristului și operatorului George Cornea) le-a mers mai din plin acolo unde primejdia era mai mare. Pentru că la începutul acestor rînduri am ales, cu îngrijorare, celebra ușă «trasă după el» drept simbol al unui spirit numit Păcală, nu ușor de fixat pe peliculă, trebuie să spunem că inspirația cineastilor a atins tocmai la acest capitol punctul forte.

Eroul cutreieră lumea purtînd pur și simplu ușa după el, precum Don Quijote scutul. Ușa este ea însăși un scut, adăpost pe timp de vreme rea, prefigurare a unui cămin. În orice caz, aproape tot ceea ce se întîmplă în jurul ei are haz, iar scena, acelu «hîrș, hîrș» prin ploaie al lui Păcală și al

fraților săi este realmente savuroasă. Dacă mergem și mai departe, putem vedea în această mult-pomenită ușă un obiect prozaic care își cere dreptul la puțină poezie, precum patul plutind pe Tamisa în «Șpilul» lui Richard Lester, ori dulapul abandonat pe plajă în «Doi oameni și un dulap» al lui Polanski. În sfîrșit, revenind la ale noastre, mai remarcăm îmbogățirea universului imediat al lui Păcală cu un personaj inedit, o jună și frumoasă Păcălița (Mariella Petrescu) care, travestită în flăcău preia asupra sa o parte din sarcinile eroului, păcălește nătărăii, le îmbrodoțește mintea cu candidе minciuni enorme. Păcălița pune umărul alături de bărbat pentru că îl pricepe, în timp ce frații săi (cel frumos și cel deștept) sînt pe post de «unul hăis și altul ceas». Spectacolul prostiei lor blajine, asmuțită de năzdrăvăniile istețului Păcală este de un comic fără ezitări. Mai sigure sînt încercările de a muta acțiunea dintr-un registru într-altul, din cel al comediei lirice în bufonadă (nunta cu

mireasa deghizată) sau în fantasticul gi tesc (mașină de tocat bătrîni).

Solicitat de cîteva posibilități de înscrier filmului în perimetrul folclorului nostru Geo Saizescu a adus pe ecran o lume colora mai pestriță decît cea închisă în tipari snoavelor și anecdotelor, o lume care pe că nu știe să facă altceva decît să fie trasă sfoară de Păcală sau minuită de sforile nevăzute. În spiritul acestei convenții fert participă la joc și excelenta echipă de actori Ștefan Mihăilescu-Brăila, Vasilica Tastamă, Cosma Brașoveanu, Aurel Cioranu, Octavian Cotescu, Ion Besoiu, Mariana Mihi Ciț despre Păcală, acest prim Păcală filmului nostru, nu poate fi decît Sebastia Papaiani, cu talentul său de a se încur fermeccător printre lucruri și a se descoperi șiret, printre cuvinte, de a descoperi mirare, lumea și, cu încîntare, acul neces fiecărui cojoc.

Magda MIHĂILESCU

Studioul Teatrului Giulești s-a deschis cu premiera «Năpastei» lui Caragiale, în regia lui Ale Visarion. Decorurile, Vittorio Holtier.

Fotografie de Vasile MOLDOVA

TEATRUL „MIC“

subiectul era trandafirii

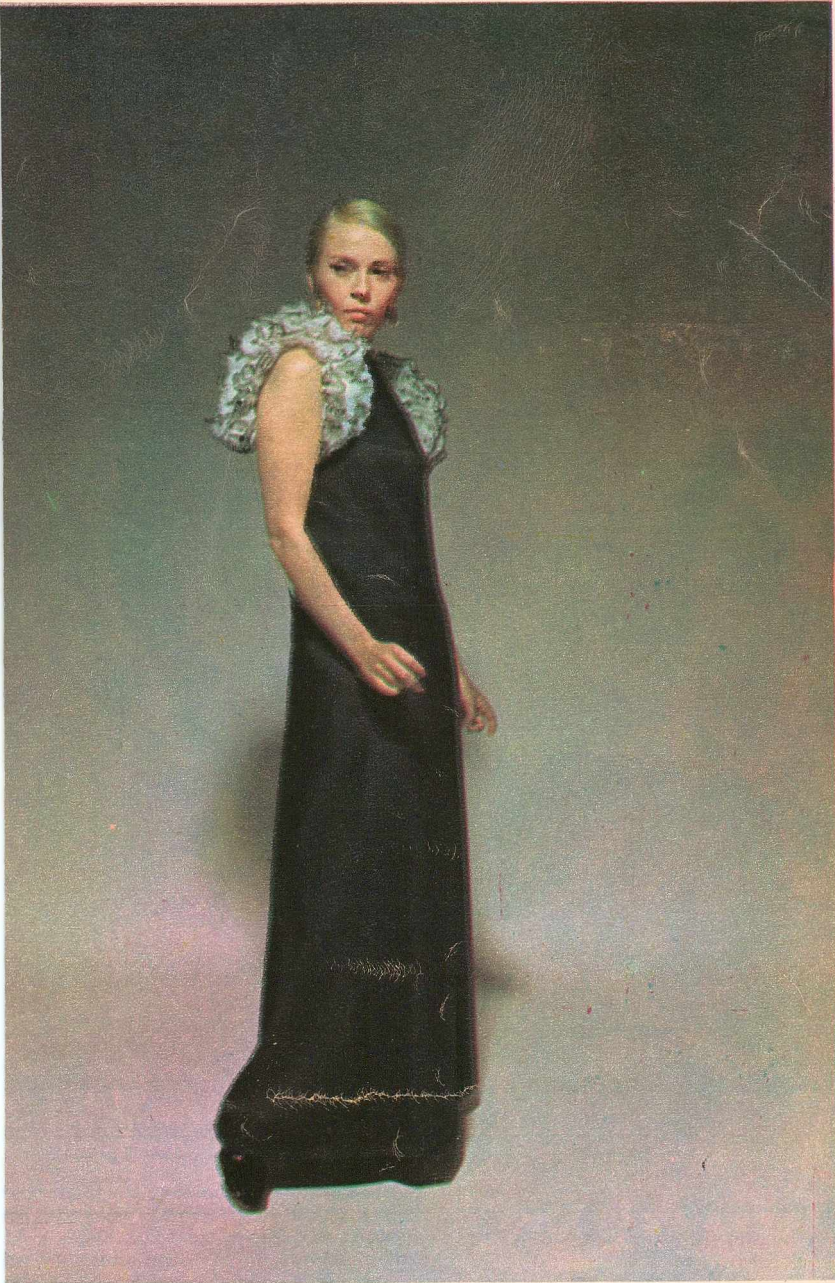
de Frank D. Gilroy

Piesa, deși premiată cu premiul Pulitzer și premiul Tony (al Asociației criticilor dramatici din New-York), nu strălucește prin cine știe ce calități dramatice, nu impresionează prin conflict sau caractere. Nu e nici absurdă, nici modernă, nici teatru politic. Calitățile s-ar rezuma la un anumit firesc și o anume cursivitate în desfășurarea dialogului. Cîteva momente tensionale ilustrează ipostazele unei nemulțumiri vechi din familia Cleary. Tatăl, mama și fiul care, reintors din armată, vrea să rezolve neînțelegerea dintre părinți. Motivele dezbinării dintre John și Nettie nu sînt clar explicate. Ele sînt doar sugerate prin frînturi de frază, atitudini, vorbe. Întoarcerea fiului lor Tommy focalizează dragostea celor doi părinți și face ca răceala care dăinuie în relațiile intime ale cuplului să depășească rutina. Mama își divinizează «copilul» pe care l-a apărât toată viața de contactul cu realitățile lumii crezîndu-l bolnav și debil. Tatăl, mai degajat în dragostea pentru fiu, și, după cîte se înțelege, îndepărtat de o mamă posesivă trăind la revenirea băiatului din armată momente de lirism duos și zburdălnicie. Revelația descoperirii unui om întreg dintr-un adolescent debil, așa cum îl socotea înainte de a pleca la oaste, îi dă posibilitatea exteriorizării unei adevărate fericiri materne. Se mai întîmplă o descoperire. Tommy descoperă în tatăl său, împotriva părerilor definitive ale mamei iubitoare, bărbatul dotat pentru viața practică. Tatăl John, împotriva linearității caracterului său, a știut să-și înfăptuiască prerogativele carierei și să se realizeze ca om de afaceri. Tommy devine brusc un personaj mediant între mamă și tată, izbindu-se la ambii poli de inerții inexplicabile. Înclinînd să-i dea dreptate tatălui, încearcă să-i înțeleagă violența și uneori vulgaritatea aprobîndu-i în chip diplomatic comportările. Mama nu suportă șocul acestei «alianțe» și, vai, părăsește pentru... douăsprezece ore căminul conjugal. Nu se duce la mama — de care era legată ombilical pînă la această vîrstă, fapt ce enerva și pe soț și pe fiu — ci pășește într-o aventură ce rămîne o... taină. În lupta aceasta fiul dă părinților cîteva momente de reală apropiere cu prilejul petrecerilor în onoarea sosirii. Dar aisbergul dintre cei doi rămîne intact. Evadarea mamei și hotărîrea feciorului de a pleca din casa părintească par să înmoaie cele două părți adverse. În final, fără cuvinte, doar cu

simplul ritual al unei cine luate în comun, piesa prefigurează reintegrarea familiei.

Este greu de înțeles de ce Ion Marinescu, om de gust, a optat ca regizor debutant pentru acest text și nu pentru altul în care temperamentul său, experiența și sensibilitatea sa s-ar fi putut exprima surprinzător. Regia — bună pentru textul în cauză — a conturat cu lux de amănunte niște automatisme într-un decor adecvat. Ion Marinescu reușește să dea ritmul necesar, egal și fără crescendo, unui spectacol acceptat de marele public pentru puținele adevăruri simple și concluzii firești pe care le sugerează. Ca interpret, Ion Marinescu își urmează cu fidelitate indicațiile regizorale făcînd din John Cleary un soț ursuz și un tată tandru cu dese izbucniri violente; un bărbat plin de sine, fără complexe și fără sensibilități de prisos; om care muncind din greu vrea să fie socotit și respectat ca un «father» ce este. Ion Marinescu este un pur, iar cele cîteva izbucniri reprobabile pot fi socotite licențe ușor de remediat. Impetuozitatea jocului, masca și desenul personajului John adaugă în palmaresul creațiilor actorului Ion Marinescu încă una. Doina Tușescu, în rolul Nettie, aduce un farmec indelicabil atît în postura soției jignite, cît și în postura mamei iubitoare. Aleasa personalitate a artistei, distincția cu care-și poartă mișnirea, ținuta scenică impecabilă sînt pe măsura unui talent care de atîte ori a izbutit roluri memorabile. Scena dintre ea și fiu — în care femeia îndelung redusă la tăcere, are o izbucnire de tinerețe exuberantă, de veselie tinerească, devenind pentru cîteva momente un om nebănuț — este pe măsura interpretărilor sale. De asemenea, trebuie să remarcăm scena dintre ea și soț după întoarcerea de la petrecere, în care acțrița parează cu o desăvîrșită feminitate pornirile unui soț vulgar, agresiv și turmentat. Gesturile sînt categorice dar feminine, cuvintele sînt tăioase dar feminine, jignirea este totală dar feminină. În rolul Tommy, Lucian Muscurel are șansa de a juca lîngă doi actori cu experiență, reușind să se plaseze în sfera exigențelor impuse cu un aer care nu respiră aerul părinților, dar cu o profundă înțelegere a sarcinii actoricești. Mijloacele adecvate de exprimare, mișcarea agilă și privirile actorului au făcut din tînărul lăsat la vatră o prezență scenică pe care o consemnăm.

Coman ȘOVA

ACTORII SI ROLURI

AN SEBERG. O actriță specializată în povești despre singurătate și singuratici. Amzut-o la televiziune în *Caleidoscop*, apoi într-una din serile filmului italian în «Val de dură»; în curînd, va fi vedeta filmului lui Philippe Garrel «Înaltă singurătate».

FILME, FILME

sub pecetea tainei

Cine are timp și răbdare să stea, seară de ară, în fața televizorului, cine este abonat emisiunii «Biblioteca pentru toți», în rșit, cine a avut inspirația să deschidă apa-tul la întîmplare, într-o vineri trecută, pe ora 19.00 pe programul II, înseamnă că nu scăpat frumosul film de televiziune «Sub cetea tainei», al tinerilor regizori Stere Gulea și Andrei-Cătălin Băleanu. Era lim-de că pelicula nu însoțea, în chip de mate-il didactic, emisiunea închinată lui Mateiu Caragiale, că mutată într-un alt spațiu, al cinematografului, nu ar fi făcut decît să-și răgă drepturile ce i se cuveneau, adică să luată în seamă ca film adevărat. Ceea ce îi confrăți au și făcut, ceea ce facem și noi um, dedicîndu-i această coloană în care cunoaștem nu atît îndrăzneala de a pă-unde cu un aparat de filmat în universul vestitorului, cît siguranța cu care s-a pășit. Istă scrieri care nu se lasă ecranizate decît condiția să adormi cu ele sub pernă, după le-ai citit de zeci de ori, să le visezi și, cã ai norocul să-ți amintești visul pînă la zãt, poți să-l pui pe peliculă. Autorii de care aminteam au avut acest roc, dacă se poate numi astfel talentul a desprinde din Mateiu Caragiale simbu-e de taină și vis, de a-l așeza în plin soare, pe un obiect al contemplației. Filmînd murătoarele întoarceri în trecut ale «crai-de curte veche», autorii au arcut o nte peste Remember (Perpessicus o nu-

mea «o somptuoasă ridicare de cortină pen-tru cortegiul romanului»). Fraza de început a nuvelei este cea care deschide și ne dă cheia filmului: «Sînt vise ce parcă le-am trăit cînd-va și undeva, precum sînt lucruri viețuite despre care ne întrebăm dacă n-au fost vis». Hotarul fragil dintre vis și realitate, acel ținut straniu în care propriile amintiri se îndepăr-tează ori se apropie după legi îndărătnice și dureroase, este caligrafiat cu peniță fină. Și, totodată, cu inteligența de a nu trăi cu obsesia echivalențelor plastice ale cuvinte-lor, de a nu căuta în zadar «veninoasa ver-deață» ori «grădinile cu fîntîni unde apele nu se mai joacă». Plimbările crailor par tra-versări ale unui teritoriu pustiu în care obiectele, puține (oglinzi, perdele, ferestre, un leagăn), fãgăduiesc, neputincioase, rein-tîlniri cu un trecut imposibil de recuperat. Un trecut în care orice întoarcere este o călătorie pe dibuite, cu ochii legați, așa cum la un moment dat chiar și apar eroii filmului. Fără ambiții calofile, fără pretenții greu de acoperit, cei doi regizori — despre care vom mai auzi — Stere Gulea și Andrei-Cătălin Băleanu (ajutați de operatorii Tiberiu Vătă-șescu și Constantin Chelba, de scenografa Suzana Florescu) ne-au deschis o poartă, una dintre multele posibile, către universul magic al lui Mateiu Caragiale.

Magda MIHĂILESCU

CINE, CE, UNDE, CIND?

● Joseph Losey (Pentru rege și țară, Mesagerul) se pregătește pentru începerea monumentalei ecranizări, «În căutarea timpului pierdut», iar documentaristul Philippe Esnault se pregătește să-l urmă-rească pas cu pas pe Losey la lucru, pe platouri.

● Buñuel a dat primul tur de manivelă al noului său film «Fantoma libertății». Din distribuția numeroasă, cuprînzînd 60 de actori, desprindem numele Manicăi Vitti, al lui Jean Claude Brial, Michel Piccoli, Paul Frankeur, Michel Aumont, Michel Lonsdale. Neputînd să smulgă nici autorului, nici scenaristului (Jean-Claude Carrière) nici o vorbă despre film, ziaristii s-au adresat producătorului Serge Silberman care, mai darnic, a declarat că «Fantoma libertății» va fi «o comedie care se termină în dramă și umor negru».

● Akira Kurosawa, Arthur Penn și Jacques Demy au fost invitați să lucreze în stu-diourile sovietice la realizarea unor co-producții.

● Sărbătorirea a 225 de ani de la naș-terea lui Goethe va fi marcată, printre

altele, și de premiera unei ecranizări după povestirea «Lotte la Weimar», transpusă pe ecran de Siegfried Kühn (R.D.G.). În rolul principal — cunoscuta actriță polo-neză Beata Tyszkiewicz.

● Rezultatele unor sondaje în rîndurile publicului american au dovedit că actorii cei mai populari ai anului 1973 au fost: Clint Eastwood, George C. Scott, Gene Hackman, John Wayne, Barbra Streisand, Marlon Brando, Paul Newman, Steve Mc Queen, Dustin Hoffman, Goldie Hawn. Interesant de subliniat: pentru prima dată, după 23 de ani, John Wayne nu se mai situează pe primul loc.

● Richard Harris, un mare iubitor de poezie (din cînd în cînd chiar scrie) s-a angajat să recite versuri, timp de două ore în fiecare seară, într-un local din Las Vegas.

● Producătorul american Peter Tray-nor încearcă să obțină acordul marilor ve-dete de altădată Myrna Loy și Gloria Swanson pentru a apărea în calitate de «guest star», într-un film polițist.

să ne batem pentru frumos, pentru frumosul industrial

GÎNDIM, CREĂM, INVENTĂM FORME, LINII, GEOMETRII NOI, CULORI. DAR PENTRU CE? MAI ALES, PENTRU CINE? DOAR PENTRU ȘERTARE ȘI DOSARE?

S-a scris mult, și totuși nu de ajuns, despre uritul multor produse industriale ce ni se propun spre cumpărare ca și despre faptul că, neavînd de unde alege, cu ce să le înlocuim și fiindu-ne indispensabile, le cumpărăm. Si că, această vandabilitate a liniștit, și mai liniștește încă, spiritele multora dintre cei răspunzători de producerea obiectelor respective ce se pot chema mobilă ori covor, palton ori vază de flori, baterie de bucătărie, ori jucării pentru copii. Nu o dată ne punem în ciudași întrebări de ce nu găsim stoffe în carouri cînd se poartă carouri și nu peste un an, de ce nu găsim verdele smaragd cînd e în modă verdele smaragd, de ce mai sîntem asaltați în atîtea magazine de universul floristic din material plastic ce violentează ochiul și bunul-gust, de ce mai domină fauna vulgar-naturalistă a bibelourilor ce strică porțelanul și alterează gusturile neformate, de ce nu găsim în magazine ceea ce vedem și admirăm în expoziții?

Chiar dacă extrem de mobilă, ținînd uneri de moda unui singur sezon, estetica produsului industrial nu este însă în afara legilor esteticului în general, a tendințelor de evoluție a formelor, culorilor, liniilor și funcționalității obiectelor. Nu este și nu poate fi atemporală. În plus, mai știm cu toții că numai printr-o ofensivă de lucruri frumoase

învîngem uritul și educăm, formăm și, de ce nu, rafinăm gusturile.

Paradoxal este că nu se pune, nici măcar vag, problema de a nu avea cine să creeze și să recreeze, să proiecteze și să reprojecteze toată această lume a obiectelor de uz. Să o facă frumoasă cu adevărat. Să o reînnoiască perpetuu. Avem o mulțime de institute de cercetări și proiectări în domeniul bunurilor de larg consum, în domeniul industriei ușoare, fiecare centrală industrială și aproape fiecare fabrică își are centrul, serviciul sau nucleul propriu de creație. Design-ul are la noi foarte mulți adepți și remarcabile talente. Avem un liceu de arte plastice (la Timișoara), cu profil design, avem o facultate în cadrul Institutului de arte plastice din Capitală, există o comisie de design în cadrul Uniunii artiștilor plastici și alta pe lângă Uniunea arhitecților; mai există Centrul de consulting în creație industrială, amblaje și promovarea produselor din cadrul Facultății de comerț exterior, un studio de design și multe alte instituții, preocupate de infinitele aspecte ale design-ului și ale creației industriale. Cu ce efect în lumea obiectelor noastre? În confortul nostru? Unde vor lucra acești viitori specialiști — azi elevi și studenți — în creația industrială?

De trei ani Ministerul Industriei Ușoare

și-a creat, cum era și firesc, fiind ministerul răspunzător de cea mai mare parte a bunurilor de larg consum produse în țară, un institut propriu de profil — Institutul de creație industrială și estetica producției. Cum, firește, se presupune că trei ani sînt suficienți, sînt chiar destui, pentru clarificări, pentru precizarea profilului unui institut, chiar pentru acumularea unei experiențe proprii, pentru un bilanț al realizărilor concrete, am poptit de curînd la institutul din strada Echinoxului, situat departe de centrul Bucureștiului și de minister, parcă anume departe de lumea dezlănuțită, așa cum le stă bine unor creatori.

Intru pe ușa unde scrie Director, trec, cu ajutorul unei amabile secretare, în biroul directorial și unde tovarășul Ion Mitran se apără, îmi precizează că nu este dînsul director plin, ține locul neoficial, este adjunct, răspunde, de fapt, de problemele financiare. Practic, de la înființare, din octombrie 1972, institutul a avut doar două luni un director coordonator, un inginer specialist, cu o viziune de ansamblu a ceea ce trebuie să fie o asemenea instituție. Să nu se fi mai găsit o altă persoană competentă să conducă institutul? Lipsa unui director (cu prestigiu în minister, mai ales) se resimte în statutul și condiția instituției. Condiție care, la ora

Sticlă mată, opal color, sticlă transparentă imaginație. Vor fi sau nu vor fi pe piață?

actuală, e cam precară și nu știu foarte exact dacă a fost vreodată mai bună. Se) par că, de la început, nu toată lumea a fost ferm convinsă de necesitatea și utilitatea unui asemenea institut, ceea ce a dus ca nici azi să nu aibă un profil bine cristalizat să nu fie exact conturat de ce anume să se ocupe, de care sectoare, și să fie ajutat de activitatea salariaților lui — oameni foarte bine calificați dealtfel, bine selecționați, artiști plastici, ingineri, desenatori, creatori de talent și cu intenții foarte mari în domeniul — să se finalizeze în obiecte utile care să intre în producția de serie și deci să apară pe piață, nu doar în prototipuri, ori să rămînă în dosare ca documentații și studii. Cui folosesc astfel?

Să se ocupe sau să nu se ocupe de problema de creație? Iată primul dubiu. Dar institutul se cheamă de creație. Să se ocupe, deci, în ce domeniu însă? Se resimte de mulți ani nevoia unei centralizări a creației în domeniul vestimentației, care să dea linia de modă cum am mai scris, o linie în concordanță cu tendințele mondiale, dar proprie, românească, de la contexturi, la accesorii (la atît de deficitarele accesorii!), de la creația fibrelor la urmărirea produsului finit intrat în fabricație. Într-adevăr, în 1973 unul din cele trei sectoare ale institutului s-a ocupat de problemele ansamblului vestimentar, a efectuat studii și a elaborat o linie de modă pe sezoane. (Documentațiile există, le-am văzut). Dar pentru cine? Cine s-o difuzeze între prinderilor interesate? Și care întreprinderi au fost interesate, dacă în paralel Centrala confecțiilor își are propriul său centru de creație pentru îmbrăcăminte? Este foarte bine că îl are, dar atunci de ce serviciul tehnic al M.I.U. i-a avansat institutul comanda la care au lucrat un an și mai bine 21 de salariați, un colectiv format din șapte ingineri de specialitate, doisprezece creatori, în majoritate artiști plastici, desenatori tehnicieni? E bine că avem orgolii locale orgolii profesionale, dar e greu de înțeles cum copiii aceleiași familii nu se recunosc și nu-și acceptă autoritatea, și e și mai greu de înțeles cum părinții nu pun ordine în propria lor familie. Prin urmare, neavînd beneficiari, neavînd comenzi, serviciul re-

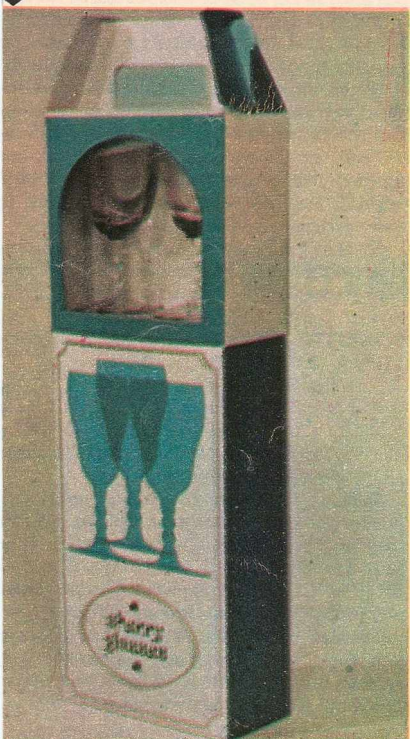
două unicate vietnameze

Si iarăși încântătoare armonii de forme și culori și iarăși același dubiu — vor intra în cazul nostru?

Proiectiv s-a reprofilat, ocupându-se numai de linia de modă în ceea ce privește materia primă, de creația în textile, contexturi, culoare, desen, de altfel la un domeniu atât de vast și în care nu ne putem lăsa să am făcut totul. Dar nici în această formă n-a avut prea mare succes. A avut doar două comenzi de la Centrala mătăsii, pentru o colecție ce trebuia prezentată unor firme străine. Bun, a elaborat un studiu pentru linia de modă în contexturi, a trimis și Centralii confecțiilor București — cel mai mare și mai puternic producător de îmbrăcăminte din țară — o adresă, propunându-i să o interesează studiul numai ca informație, ca documentare, nu pentru a-i fi comandat și deci, plătit. I s-a răspuns orgolios că n-o interesează, iar sursele și posibilitățile ale de informare sînt destule. După cite tim ambele, ca și centrul de documentare și informare din strada Maria Rosetti, aparțin I.I.U. Pe scurt, sectorul n-are comenzi, nimeni nu le facilitează, deși în țară există vreo 100 de întreprinderi de profil, coordonate de 8 centrale industriale. Nu prea le interesează, în plus cer institutului ceea ce nu-i e în profilul său, cer să elaboreze și tehnologiile pentru produsele nou create, cer o documentație amănunțită asupra procesului de fabricație și foarte adaptată la condițiile fabricii respective, cer să le rezolve și problemele prețului de cost.

Unde ne vom transporta astfel de la magazin la casă, paharele?

E adevărat, îmbunătățirea estetică a produselor costă în faza incipientă și de aici numărările abțineri ale producătorilor, necesită mobilitate în procesele tehnologice, dar care se pot acoperi, dar care se pot rezolva chiar cu efecte de mare rentabilitate, dacă există preocupare și interes, dacă în loc de «nu se poate» înfrîngem rutina și inerția. Am putea da multe exemple de teme de proiect necontractate de nimeni, ori la care s-au pretins și tehnologiile, ba chiar să le facă rost și de materia primă. Amintim cazul cu triciclele de copii. Colectivul sectorului de creație obiecte de uz gospodăresc (care se ocupă și de jucării) a finalizat acum doi ani un studiu de îmbunătățire estetică a triciclelor. Fabrica producătoare a ridicat pretenția să le găsească institutul furnizorul părții din lemn a produsului. Pînă la urmă, din dorința de a se realiza, creatorii au făcut și asta. Pe cont propriu, au luat legătura cu Ministerul Economiei Forestiere, au găsit fabrica producătoare și așa mai departe, ca pînă la urmă să nu se nască tricicleta respectivă, fiindcă beneficiarul a solicitat o serie prea mică. Oare să n-avem atîția copii doritori de triciclete și părinții care să le cumpere? Datele noastre demografice răspund altfel. Prin urmare, nici soarta colectivului de creație obiecte de uz gospodăresc nu e mai roză. În prima decadă a lunii ianuarie a trimis la toate centralele și fabricile de profil din țară temele de proiect din planul pe 1974 cu propuneri de contracte. Pînă la 25 februarie au primit doar două răspunsuri: unul favorabil pentru noi jucării mecanice de la Metaloglobus — București și un refuz de la «11 iunie» — Galați, cu «nu ne interesează», în rest, doar tăcere. Iar colectivul de 35 de salariați, în majoritate artiști plastici, este plin de idei, de așteptări și de deziluzii.

O soartă ceva mai bună pare să aibă serviciul de creație ambalaje, materiale publicitare și expoziții. Nu la capitolul ambalaje, unde nu-i copleșește nimeni cu necesarele comenzi, ci noroc că se fac expoziții. Și cît am putea discuta despre ambalajele existente, despre «estetica» lor!

După datele pe care le avem, Institutul de creație industrială și estetica producției este un institut fără statut. Există la ora actuală trei propuneri în trei variante de reorganizare a lui. Se optează pentru formula unui centru cu trei ateliere de cercetare-proiectare pe structura produselor, dar se optează și pentru un statut ferm și o condiție corespunzătoare. Are nevoie, în primul rînd, să i se faciliteze conlucrarea cu întreprinderile și centralele, să se precizeze atribuțiile ambelor părți, de la faza de temă de proiect la contract și apoi la prototip, precum și condițiile intrării în producția de serie și a urmării produsului pe piață. Nu e greu, credem, și mai ales e necesar. E necesar să ne batem pentru frumos. Pentru frumosul industrial. Fără produse frumoase, fără obiecte de bun-gust nu se mai poate. Ele ne exprimă, ele sînt implicate în nivelul nostru de viață și de civilizație.

Cici IORDACHE

Plecasem din București la sfîrșitul unei toamne de aur, pe aeroporturile Siberiei, unde făceam escale, era iarnă de-a binelea, iar la Hanoi o căldură insuportabilă. Fete îmbrăcate în rochii lungi, de culori vii, stăteau surîzătoare, în grupuri, la ieșirea din aeroportul vietnamez: probabil un obicei al locului și o dovadă de ospitalitate. Costumele lor populare, dansurile, sînt toate o fascinantă suită de culori (foto 1).

Mă conduce prin orașul-capitală prietena Ai Lam, o femeie de aleasă gingășie orientală. Ai Lam însemnează lubesc Pădurea, nume frumos pentru că părinții ei au avut copii mulți. După o foarte veche tradiție, cînd o familie vietnameză avea un singur copil îl boteza cu un nume cît mai urît posibil, uneori chiar impudic, pentru ca zeii morții să nu-l iubească și să nu-l răpească. Mai tîrziu, la majorat, numele era schimbat cu o metaforă frumoasă: Steaua Dimineții, Floare de Lotus etc.

Ai Lam mă conduce în parcul din centrul orașului. Acum, cînd s-a așezat pacea în Vietnam, parcul și lacul vor fremăta de viață. Atunci, imediat după bombardamente, pe insula din mijlocul lacului, plină de vegetație înaltă și stufoasă, țeva unui tun anti-aerian se ridica spre cer camuflată cu crengi inverzite.

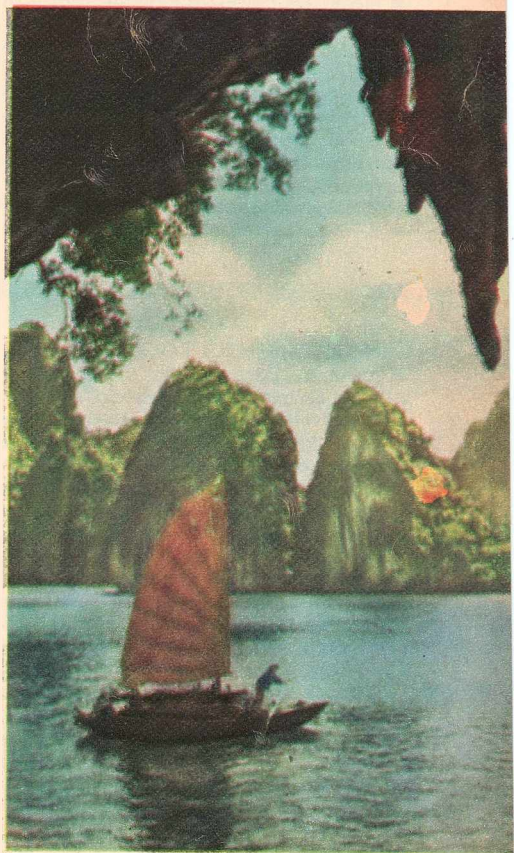
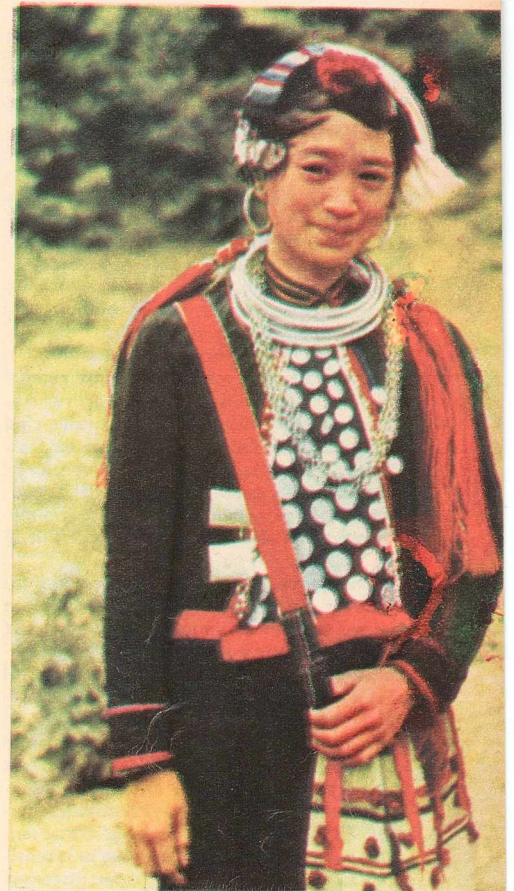
Pe lac plutesc lotuși roz-albi, subțiri, catifeleți ca pielea fecioarelor din legendele vietnameze. O punte de lemn îmbălsămată se arcuiește «ca spinarea unui tigru care atacă» (cum ar spune Li-Tai-Pe). Podul este realmente cotoplit de un soi de flori roșii ca focul, care coboară spre ape cu crengile unui copac ciudat. Podul duce spre pagoda cioplită dintr-un singur trunchi de copac datînd din secolul al XI-lea al erei noastre. Cochetă, ea e un fel de cub cu acoperiș suplu, sprijinindu-se pe un pilon aidoma hulubăriilor noastre. O scară discretă urcă, în spațele pagodei, sus, în încăperea restrînsă, poate anume făcută pentru marea reculegere. Pagoda este de fapt o bijuterie de lemn, o jucărie religioasă de-a v-a-ți ascunselea, pe care cineva a pierdut-o în lumea multicoloră și aromatică a parcului.

E de mirare rezistența lemnului în construcțiile din Orient. În China am văzut monumente arhitectonice construite în întregime din lemn, rezistînd prin secole de-a rîndul. Dar despre asta vom vorbi într-un alt articol.

Plecăm, cu Ai Lam, spre Ha Long, o minune a lumii pe care n-au cunoscut-o anticii și, din păcate, n-au făcut-o celebră nici modernii. Pe un drum desfundat de bombe, trecînd riuri și fluvii pe poduri plutitoare, străbăteam orezării din care răsar fețe frumoase, cu pălării-sombrero împletite din fire de bambus. Mai departe, într-un fel de pășune, pionieri și pioniere, în spinarea unor bivoli enormi, ne surîd de sub aceleași pălării gen sombrero.

Ajungem, în fine, la Ha Long, odinioară stațiune balneară luxoasă pentru coloniștii francezi și pentru protipendada băștinașă, un fel de Coastă de Azur a Orientului Îndepărtat. Este tot ce se poate visa mai frumos pe pămînt. Ca la Nisa și la Monte Carlo, muntele se prăvălește direct în mare (lîngă golful Tonkin, cel zguduît de obuzele navelor militare), printr-o floră de toate culorile și nuanțele (foto 2), pînă lîngă îngusta limbă de nisip care alcătuiește plaja. În mare, un arhipelag unic în felul lui, al cărui număr de insule nu-l poate socoti nimeni. Sînt insule multe, alăturate, legate între ele sau mai îndepărtate, uneori alcătuint golfuri întunecate și răcoroase ca fiordurile, alteori lăfăindu-se la soare în toată voia. Au încercat să le numere din bărci, zonîndu-le în micro-raioane, dar s-au incurcat, insulele fiind atît de încîlcite încît incurcă toate socotelile. Atunci s-a hotărît să fie numărate din avion, dar iarăși fără rezultat. Ultima soluție a fost folosirea unei sfori lungi de cîțiva kilometri (deci un fel de fir al Ariadnei) care să împrejmuească zone insulele. Numerotate rînd pe rînd, suma finală ar putea fixa măcar cu aproximație recensămîntul acestui arhipelag-șaradă.

Ceea ce e și mai interesant e că multe insule seamănă leit cu ființe și lucruri din lumea

înconjurătoare. Vedem o insulă în formă de masă cu scaune, o insulă-om, alta elefant, alta lebădă și așa mai departe, lucru firesc în lumea pietrelor, apa dovedindu-se pretutindeni un sculptor excelent.

Pe insule foiau altădată papagali și maimuțe. Acum fauna e foarte rară. A fost transportată în locuri mai ferite, datorită canoanelor care zguduiau golful. Dar acum, că s-a așezat pacea, papagalii și maimuțele vor fi aduse îndărăt, la locurile lor — Ha Long-ul va deveni iarăși stațiune balneară pentru oamenii muncii din Vietnam și pentru turiști — unul din locurile paradisiace de pe această stea pe care locuim și care se numește Pămîntul.

AI. ANDRIȚOIU

reumatismul și bolile cardiovasculare

O boală de inimă este uneori urmarea unei boli reumatice contractate în copilărie sau adolescență. Forma acută de reumatism ce se întâlnește la această vârstă provoacă adeseori leziuni cu diferite localizări la inimă. De cele mai multe ori, criza reumatică — mai bine-zis «atacul» reumatic — este deosebit de violent și atrage imediat atenția bolnavului. Alteori însă suferința este discretă, durerile articulare sînt de o intensitate redusă și totul este trecut cu vederea. În prima situație, inflamația articulară atrage imediat atenția asupra bolii și dacă tratamentul este rapid și aplicat la timp, se evită astfel îmbolnăvirea inimii, în cea de a doua, deci atunci cînd suferința reumatică este suportabilă, fără crize acute, tratamentul este aplicat mult mai tîrziu, cînd îmbolnăvirea inimii devine o stare de fapt. Este cunoscut de altfel de mult timp aforismul medical care spune că «în copilărie, reumatismul lînge articulațiile și mușcă inima, în timp ce la adult el mușcă articulațiile și lînge inima.»

În momentul de față, descoperirea la timp a stărilor reumatice — atît prin mijloace directe, ce stau la îndemîna medicului, cît și prin examene de laborator (viteza de sedimentare a hematiilor, electroforeza, testul ASLO) — poate și trebuie să fie urmată imediat de tratamentul ce preîntîmpină îmbolnăvirea inimii. Numai aplicarea consecventă a recomandărilor medicului, care uneori trebuie urmate cîtiva ani în șir, permit înlăturarea riscului îmbolnăvirii inimii copilului. Faptul că după începerea tratamentului durerile articulare se reduc în intensitate sau chiar dispar cu totul nu înseamnă că trebuie abandonat tratamentul prescris de medic. De obicei, în astfel de situații se administrează cel puțin cinci ani la rînd «penicilină de depozit» în injecții sau pe cale bucală.

Ceea ce neliniștește de multe ori pe unii bolnavi este apariția unor dureri în dreptul inimii. Firește, aceste manifestări trebuie tratate cu toată atenția, dar nu putem trece cu vederea faptul că de multe ori inima este sănătoasă și cauza reală a acestor dureri este degenerarea vertebrelor — spondiloză. Alte-

ori, o durere de-a lungul brațului și antebrațului, care este considerată drept o nevralgie, are la bază o insuficiență a arterelor coronare ale inimii. În acest caz, tratînd nu durerea, ci proasta funcționare a circulației la nivelul arterelor ce hrănesc mușchii inimii, se înlătură și durerea.

Se mai întîmplă uneori ca bolnavul să acuze dureri la unul din membrele inferioare, dar și în această situație poate fi vorba nu de o stare reumatică ci de proasta circulație la nivelul arterelor membrului inferior (circulația periferică). Alteori, suferința nervului sciatic dă senzația de «picior mort», (bolnavul simte că «nu-i circulă sîngele»). Se întîmplă însă ca arterele să fie bune, dar tulburările întreținute de irigația nervului să dea aceste senzații.

Varicele de la picioare întrețin sau produc dureri musculare, în special noaptea sau după staționarea prelungită în picioare. Senzația de «crampă musculară» este foarte neplăcută și trezește bolnavul din somn. Mulți bolnavi care suferă de spondiloză, în special cervicală, se plîng de faptul că miinile le amorțesc, că au «unii de ace în miinii». Fenomenele acestea sînt mai frecvente noaptea, din cauza poziției incorecte a coloanei vertebrale în timpul somnului. Ceea ce trebuie reținut este că fenomenele dureroase pot fi atribuite atît circulației defectuoase cît și crizelor reumatismale. Aceste cauze pot acționa fiecare în parte, ori asociate. Examenul medical clinic și de laborator va identifica adevărata cauză și va aplica tratamentul adecvat. Dificultăți în tratament întîmpinăm și atunci cînd trebuie tratat un bolnav de inimă la care s-a diagnosticat o criză reumatică, știut fiind că foarte multe medicamente antireumatice trebuie aplicate cu prudență și sub control medical.

Existența unei game foarte variate de medicamente alegerea lor după stadiul bolii, ținînd seama în primul rînd de bolnav. Orice abuz în administrarea unui medicament poate avea urmări negative asupra aparatului cardiovascular.

Doctor V. EMILIAN

C. ESTE NOU ?

ÎN TRATAMENTUL BOLILOR DE PIELE, doctorul P. Popescu, din cadrul Clinicii a II-a de Dermatovenerologie din București utilizează teleroentgenterapia cu «raze moi», avînd un kilovoltaj redus (55 kv), obținute la aparate cu fereastră de beriliu, care permite o iradiere generală a țesuturilor în doze variînd de la 300—700 r (unități Roentgen) pînă la 1700 r. Cu acest procedeu au fost tratate pe o perioadă de trei ani 94 de cazuri de prurit, prurigo, eczeme, dermatite eczematiforme, psoriazis și lichen plan asociindu-se și a tratament complex general. Ca urmare a rezultatelor foarte bune obținute și a lipsei de nocivitate autorul o recomandă ca o metodă terapeutică extrem de eficientă în bolile de piele generalizate, după epuizarea altor mijloace uzuale de tratament și înainte de a se folosi în mod intensiv medicamentele citostatice sau corticoterapia prelungită, arme terapeutice «cu două tășuri».

TUBERCULOZA — O BOALĂ PE CALE DE A FI ÎNVINSĂ. Doi cercetători brașoveni, doctorii A. Andrian și Gh. Spirescu, au efectuat un interesant studiu statistic al dinamicii frecvenței urgențelor în tuberculoza pulmonară la adulții internați în ultimii cinci ani în Spitalul județean anti-tuberculos din Brașov. S-a constatat astfel că din 3 191 de bolnavi internați în această perioadă, o medie de 5,9% prezentau hemoptizii; 0,5% au avut pneumotorax spontan; 1,5% insuficiențe acute respiratorii, iar 12,7% accidente toxico-alergice după administrarea de medicamente tuberculo-statice. Scăderea notabilă a frecvenței hemoptiziilor și pneumotoraxului spontan și formele în general mai puțin grave ale bolii sînt puse de cei doi cercetători în legătură cu condițiile social-economice din ce în ce mai bune în ultimele două decenii, cu o mai eficientă activitate antituberculoasă în teren,

cu asistența medicală competentă și operativă, precum și cu medicamentele tuberculostatice majore de care au beneficiat pacienții.

PENTRU COMBATEREA INFERTILITĂȚII. În cadrul Serviciului pentru studiul fertilității și combaterii infertilității de la Clinica de obstetrică și ginecologie a Maternității Giulești din București, un colectiv format din profesorul doctor P. Sîrbu, doctorii Anca Cioltei, Doina Marinescu, Smaranda Stăncescu și Artemiza Dumbrăvescu au studiat un lot de 11 femei care suferau de o sterilitate de cauză ovariană. În scopul stimulării funcției ovariene deficitare s-au administrat hormoni gonadotropi umani (Gonacor-Biofarm, Humegon-Organon, Prolan-Bayer ș.a.) La fiecare din cele 11 cazuri studiate s-au aplicat, după necesități, între 1 și 4 serii de tratament cu hormoni gonadotropi, obținîndu-se în marea majoritate a cazurilor rezultate pozitive și anume: stabilirea unor cicluri menstruale regulate în cazurile de infertilitate prin amenoree și sarcini cu nașteri la termen și normale în cazurile de sterilitate primară. Concluziile finale pledează pentru o stimulare a ovulației cu hormoni gonadotropi, care constituie astăzi o metodă fizioterapeutică de mare eficacitate, cu condiția aplicării unor serii suficiente de tratament (1—4) la același caz. Tratamentul trebuie făcut sub strictă supraveghere medicală, necesitînd controale regulate la 1—3 zile, iar sarcinile obținute necesită o continuă urmărire clinică și biologică și o medicație hormonală complexă.

FLUORUL ÎNTĂREȘTE DINȚII. Cercetări privind profilaxia cariei dentare prin fluorizarea controlată a apei potabile au fost efectuate de doctorul R. Cristobloveanu de la Clinica de stomatologie infantilă I.M.F. din Tg. Mureș. În acest scop autorul a recoltat un număr de 305 dinți umani, dintre care

162 temporari și 143 permanenți de la subiecți originari din Tg. Mureș și din cîteva localități învecinate, repartizarea incluzînd atît localități în care apa potabilă conține în mod natural o cantitate crescută de fluor cît și localități cu conținut sărac de fluor în apa potabilă. Scopul principal al studiului efectuat a fost determinarea corelației dintre conținutul de fluor al apei potabile și microduritatea smalțului dentar. Din datele prezentate de autor reiese că atît în cazul dinților temporari cît și în cel al dinților per-

manenți, valorile microdurității smalțului dentar la persoanele din localități cu apa potabilă bogată în ioni de fluor, sau așa cum este cazul orașului. Tg. Mureș (în care se practică fluorizarea controlată a apei potabile), sînt mult superioare în comparație cu cele din localitățile cu apa potabilă săracă în fluor. Rezultă de aici că aportul de fluor în apa potabilă întărește dentiția copiilor și adulților, constituind o remarcabilă armă de apărare împotriva cariilor dentare.

BREVIAȚ

CE ȘI CÎT TREBUIE SĂ CONSUME VÎRSTNICII. Profesorul doctor docent Iancu Gonțea, unul dintre eminenții noștri specialiști în probleme de igienă a alimentației, consideră că, în esență, alimentația rațională a unui bătrîn sănătos nu trebuie să se deosebească de aceea a unui adult, care se alimentează rațional. Ținînd seama însă de scăderea metabolismului bazal, adică de diminuarea arderilor organice, iar pe de altă parte de reducerea activității fizice, trebuințele energetice ale bătrînilor au fost evaluate de unii nutriționiști la 2300—2400 calorii pentru bărbați și de circa 1700—1900 de calorii pentru femei. În evaluarea necesităților proteice, se consideră că rația trebuie să fie de 1 g pe kilogram sau 60 g proteine/zi, din care un minimum de 40% de origine animală (doar în cazuri de denutriție, rația va trebui majorată la 75—80 g/zi).

POSTA MEDICULUI

F. LADISLAU — Brașov. Afecțiunea de care suferiți nu are, din păcate, pînă în prezent, o cauză precis determinată. În afara terapiei convulsivante electrice și a unor medicamente neuroleptice de tipul Clordelazin, Majeptil, Levomepromazin, Haloperidol, noi credem foarte mult în eficacitatea ergoterapiei (tratamentul prin muncă) care contribuie la integrarea bolnavului în viața socială.

METESAN MARIN — Petrosani. Într-adevăr, nici o dermatoză nu trebuie privită superficial, de aceea vă sfătuim să vă adresați laboratorului de micologie din cadrul Spitalului de boli dermatovenerice din București, Calea Șerban Vodă nr. 216, deoarece rezistența bolii la tratamentele uzuale ne face să bănuim prezența în leziunile scrotole a unei ciuperci parazite.

POPESCU CLAUDIA — București. 1) Vă recomandăm un examen stomatologic și de boli interne, întrucît numărul de limfocite este crescut. 2) Împotriva amețelilor care par a fi pe un fond de ateroscleroză utilizați Heparină lipocaică 4-6 cpr./zi (supte!).

COMĂNESCU CARMEN — Bacău. La vîrsta de 17 ani este într-adevăr paradoxală insomnia! După terminarea programului școlar, străduiți-vă să găsiți timp liber pentru 1-2 ore de plimbare în parc sau de sport în aer liber. Seara, beți înainte de culcare 1-2 pahare de chefir (excellent somnifer!) și, numai dacă prin aceste metode naturale de tratament nu veți adormi repede, luați înainte de culcare un comprimat de Nitrazepam. Somn ușor!

RUSEV ALEXANDRU — Miercurea Ciuc, județul Harghita: Nu vă putem răspunde decît în cadrul acestei rubrici. Regimul alimentar în litiaza oxalică presupune o diminuare a alimentelor «oxalofore» și «oxalogene»: laptele și derivatele lactate, precum și un număr de alimente bogate în acid oxalic: ciocolată, cacao, roșii, spanac, măcriș etc. Merele, lămiile și portocalele, grefruiturile nu conțin acid oxalic; de asemenea castraveți, conopida, mazărea și ridichile. Se vor reduce alimentele fermentescibile (amidon, dulciuri concentrate), care prin descompunere în intestin produc acid oxalic. Există, de asemenea, un număr de preparate comerciale cu acțiune dizolvantă asupra calculilor renali, compuse din extracte vegetale și uleiuri eterice, antisepctic Renogal, Rowatinex-Row (R.F.G.), Cystenal-Spofa (R.S.C.) etc.

A. GABRIELA — Lugoj. Celulita este o împănare difuză sau nodulară a hipodermului, de obicei dureroasă, care duce la o deformare a coapselor și a gambelor

(localizarea infiltrațiilor este mai ales în regiunea trochanteriană, fața internă a coapsei și partea internă a gabei). Aparatele de vibromasaj, folosind curenți electrici de joasă frecvență, de tip VIMAS sau MASO, utilizate la intervale de două zile, pot folosi la reducerea straturilor adipoase. Recent, un fizioterapeut francez, doctorul Leon Cariel, într-o lucrare consacrată tratamentului celulitei, a propus ionizări cu derivați tiroidieni, prin folosirea de curenți electrici de frecvență medie. Fizioterapiei i se asociază un regim alimentar ușor, din care să fie excluse alimente indigeste ca: fripturi la tavă, sosuri, grăsimi, vinat, băuturi alcoolice. Dieta în celulită trebuie să conțină cît mai multe legume crude sau fierte, puțină carne și cît mai multe fructe, de preferință crude și mîncate cu coajă (dar foarte bine spălate!).

FARCAȘ BRÎNDUȘA MARIA — comuna Vima Mare, județul Maramureș: Citiți răspunsul dat tovarășei A. Gabriela — Lugoj.

TEODOR POPA — Brașov. Întrebării dumneavoastră nu este greu să-i dăm un răspuns cert, deoarece în schizofrenia paranoidă cercetarea terapeutică se lovește încă de lipsa unei conturări precise a acesteia maladii mintale, definită ca o disociere, c ruptură între lumea interioară a individului și lumea exterioară. Oricum, admițînd totuși boala ca reală, introducerea în terapeu-tica schizofreniei paranoide a Clordelazinului sau Levomepromazinului, la care se asociază multe alte neuroleptice ca: Haloperidol, Stelazin etc. au modificat mult în bine prognosticul acestei psihoze.

G. ȘTEFAN — București: În stomatita ulcerosă, tratamentul începe prin curățirea cavității bucale cu ajutorul spălăturilor făcute cu următoarea:

SOLUȚIE ANTISEPTICĂ ÎMPOTRIVA STOMATITELOR

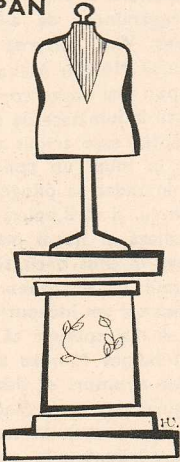
Rp. Formol 40%	20 g
Alcool mentolat 2%	2 g
Alcool diluat pînă la	200 g
D.S. 5—10 picături în 1/2 pahar	cu apă caldă.

Spălarea se va face cu ajutorul unor tamponate de vată imbibate în soluția de măs, sau cu un spray, sub presiune slabă. Veți continua prin badijonări cu Glicerină 20 g, Sulfatazol 4 g, asociind și antibioterapie (600 000 u penicilină cristalină/zi, urmată după cîteva zile de penicilină depozit o injecție/zi și cu tablete de penicilină pentru supt.) Medicația va continua cîteva zile după dispariția ulcerărilor.

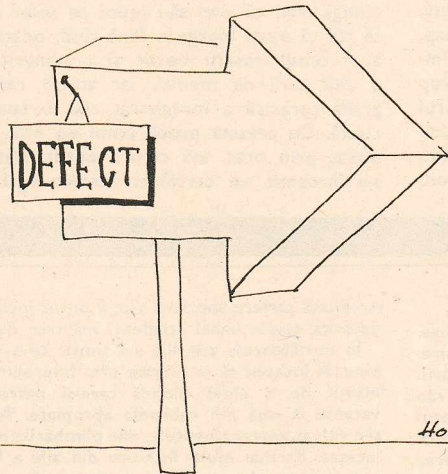
RACUL

FOAIE SĂPTĂMINALĂ DE AVANGARDĂ 4

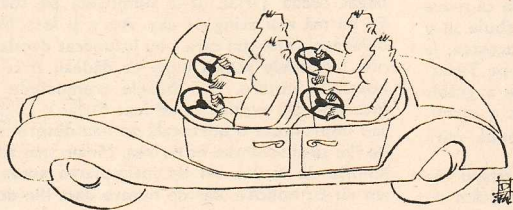
HELGA UNIPAN

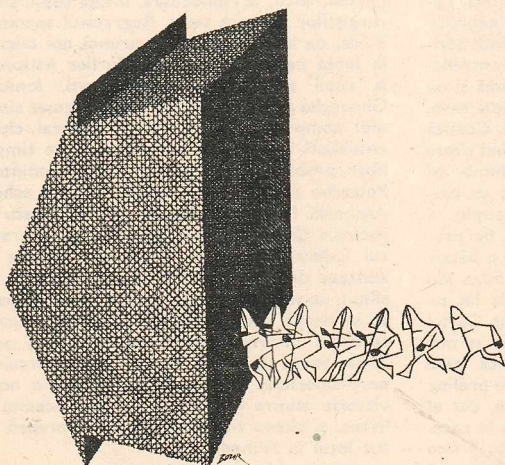
HOVAL

ANTON DRAGOS

BOUR

ROMULUS VULPESCU

CE SE ÎNTÂMPLĂ CU UMORUL?

Este complicat ce se întâmplă. Într-o vreme credeam că practic și eu umorul, de liberat câteodată, inconștient alteori; în orice caz, un umor de gen diferit decât ceea ce se consideră astăzi a fi la noi umorul! Dar, «la noi», într-adevăr?

Și totuși, constat că — în cazul umorului — s-a petrecut și se petrece un fenomen de monopolizare, așa cum se întâmplă, pe alt plan, cu muzica ușoară, cu textele de muzică ușoară, sau cu teatrul de revistă. Din păcate, aceiași «negustori de șireturi literare» (dacă asta se poate numi literatură!) sînt cam peste tot, au format aceleași mari familii (să mă ierte Maurice Druon...), ele sînt cele ce «dau tonul».

Aici există și o vină a noastră, gravă, a celor care nu facem parte din «trustul» textelor, melodiilor și caricaturilor răsuflate. Ne cam supărăm, așadar, degeaba acum, poziția noastră ar fi trebuit să se manifeste în primul rînd prin prezența în paginile de umor, nimeni nu ne-a împiedicat să o facem. Ne-am ținut departe, considerînd fenomenul amintit o chestiune strict comercială — și iată cum, la ora actuală, s-a ajuns a se face într-adevăr comerț din așa-zisul umor actual...

S-a creat apoi un soi de reflex datorită unei moșteniri anume: cu mai mulți ani în urmă — mulți dintre cei tineri nu și-i mai amintesc, unii din păcate îi mai țin minte — umorul fusese jugulat. Pentru că se confunda cu satira. Or, cele două noțiuni sînt complet distincte!

Confundîndu-se, așadar, cele două noțiuni, s-a comis o eroare gravă. Umorul e un mod de a «pisca» racilele exterioare, mai degrabă el se adresează formelor, acelor forme ce nu rimează cu conținutul. Pe cîtă vreme satira lucrează direct, punînd în discuție însuși conținutul.

Ca să exemplific: pentru mine, satira înseamnă Swift — iar umorul, Jerome; «Capriciile» lui Yoga sînt o satiră virulentă, fatală, atroce — dar fără umor; caricaturile lui Daumier, pe de altă parte, sînt și ele o satiră; dar cu umor. Există așadar modalități diverse, distincte, ele pot acționa uneori separat, alteori combinate. Există «umor negru», «umor gratuit» (uneori în cazul clovnului, al clovnului de mare calitate, umor învecinîndu-se cu tragicul) etc. Toate acestea sînt cuprinse în tradiția de aur a umorului român, pornind de la simpla strigătură și pînă la forma lui clasică: Caragiale.

S-a stins oare, astăzi, umorul caragialesc? Nu! Dar

datorită unor greșite și mai ales exagerate autocenzuri, considerăm uneori că risul — risul direct, adevărat — ne-ar putea dăuna; în primul rînd nouă, apoi altora. Cînd de fapt este tocmai invers: risul este un instrument mult mai vindecător — ca formă curativă — decât bisturiul care extirpă!

În genere, proliferază umorul de proastă calitate — acel umor ce nu dă dureri de cap și, mai grav, nu pune probleme nimănui (și în primul rînd, celui care-l practică...)

Se tot vorbește de «curaj» și de a fi «curajos». Dar curajos față de cine sau față de ce? E cineva împotriva adevărului? Împotriva realității? Atunci?! Singura formă de «curaj» pe care o admit și o admir este însăși existența creatorului, creația sa. Aceasta reprezintă riscul și prețul curajului său! Opera de umor (o caricatură, de pildă) poate și trebuie să fie așezată în orice colecție de artă. Îmi aduc aminte cum pe vremea cînd trăia V. Eftimiu obișnuiam să-l vizitez și eram întîmpinat încă din hol — deci încă din afara apartamentului propriu-zis — de un adevărat mozaic de sute de caricaturi așezate la loc de cinste. Ultimul număr al revistei «Manuscriptum», pe de altă parte, reproduce în color și pe copertă o excepțională caricatură a lui Eugen Lovinescu văzută de Neagu Rădulescu; iată cum, nu mult de la dispariția artistului (N.R.), caricatura sa devine obiect de studiu, capătă prestigiul unei coperte de revistă de ținută. Din păcate, exemple de acest fel nu sînt multe la îndemînă...

Dar să revin: o dovadă a faptului că există umor o demonstrează genul oral — așa-zisele «bancuri cotidiene» — care cenzurează prompt, și prin ris, orice abatere de la dreptate, de la normele de conduită. Ele, aceste glume, au mai multă valoare, mai multă eficiență decît efemerele «glumițe» cu chelneri, bacșisuri sau frizeri etc. — ca și cum toate necazurile noastre, atunci cînd sînt, s-ar datora numai unor două sau trei categorii de oameni!...

E necesar să se ia măsuri pentru inițierea unor discuții despre umor, a unor anchete, mese rotunde etc. — «RACUL», am fost informat, și-a propus un astfel de larg schimb de opinii — cred că ar trebui reînviați oamenii cu alfabetul risului. Trebuie să ne «reciclăm» pe ris, cu toate formele lui: de la risul sănătos, pînă la acel tragic, pînă la sarcasm sau ironie amară.

HA, LA Z

Un cetățean în piață:
— Cum dai papagalul ăsta?
— Cu două milioane!, răspunde, senin, proprietarul păsării.
— Fugi, dom'le, de aici. Cu prețul ăsta nu o să-l vinzi niciodată.
Peste un timp, cetățeanul se întoarce și constată că papagalul a dispărut:
— Unde ți-e papagalul? — se interesează surprins.
— L-am vîndut!
— Cu cît?
— Cu două milioane!
— Cum, dom'le?!
— Păi... l-am dat pe două pisici, fiecare dintre ele costînd un milion!

— Ce-ai în sacul acela?
— Pisici.
— Pisici?! Ce faci cu ele?
— Le învăț să zboare (să-și demonstreze spusele, ia o pisică de coadă, o învîrte și o propulsează peste o casă. Mai ia o pisică, încă una, pînă cînd termină tot sacul). În ograda vecină, doi pensionari. Primul:
— Mîine plouă!
— De unde știi?!
— Păi nu vezi ce jos zboară pisicile azi!...

Cardiologul către pacient:
— E-n regulă, fii liniștit, ai o inimă foarte puternică; totul e să reziste coastele...

Ieri, inginerul electrician P din orașul I a realizat cel mai scurt circuit din lume.

La o ședință a federației de tenis de cîmp.
— Tovarășii! Să facem din tenis de cîmp un sport de masă.

— Dați-mi vă rog un whisky fără sifon.
— Da, cu plăcere! Nu s-ar putea însă whisky fără apă minerală, că nu avem sifon?

— Știi că a murit săracu' Nae într-un accident de avion?
— Nae, ei tacil! Cum s-a întîmplat?
— Mergea pe cîmp, s-a uitat pe cer după un avion și a căzut într-o groapă.

Știți care este diferența între un porc și rimă? Porcul rimă, dar rima nu porc.

Iepurașul freacă de zor pușca, iar vecinilor care-l întreabă ce face le răspunde:
— Curăț pușca, să-l împuşc pe lup.
Într-un tirziu, trece pe acolo chiar lupul.
— Ce faci iepurașule?
— Ce să fac, curăț pușca și vorbesc prostii!...

UMOR INVOLUNTAR

„SE MĂRITĂ FETELE“

Se mărită fetele,
Lumea e a lor!
Se mărită fetele,
Visul fetelor!
Azi le schimbă viața-ntreagă un băiat.
Totu-i nou, neașteptat...
Ce minunat!
Se mărită fetele:
Ce mari au crescut!
Se mărită fetele:
E de necrezut!
Să-și ia zborul le îndeamnă inima.
Unde?
Unde cîntă dragostea!...
Și li se pare
Că orice floare
Este un vis al lor...
Viața e soare,
E sărbătoare,
E un zbor uimitor!
Fiorii fericirii,
Cuprind fetele,
Și parcă mai vesele
Trec clipele...
Unde?
Unde cîntă dragostea!...

Versuri de Angel GRIGORIU
și Romeo IORGULESCU
Muzica de George GRIGORIU

cei 24 de locatari — mulți alții — și dreptul la liniște

Dacă aș fi întrebat de la început de stația de betoane, aș fi fost imediat îndrumat spre blocul pe care-l căutam. Blocul acela, ca oricare bloc dintr-un cartier nou, nu-i tocmai ușor de găsit — în schimb, cine nu știe în Valea Roșie unde e stația de betoane? Iar blocul cu pricina se găsește în imediata vecinătate a acestei stații.

De această vecinătate știam, din cauza ei mă găseam acolo, o aflasem într-o scrisoare trimisă din Craiova și care, în locul obișnuitei semnături, avea 24 — un tabel cu rubrici, nume, prenume, scară, etaj, apartament.

CÎND SE TERMINĂ SCHIMBUL DE NOAPTE

Ce spuneau cei 24 de locatari ai blocului 12 și semnatarii ai scrisorii? Citez: «Majoritatea celor ce locuiesc în acest bloc lucrează în schimburi, dar cînd termină tura de noapte și vin acasă nu pot dormi, pentru că la ora 6 își încep, în plin cartier, activitatea un număr de trei betoniere, amplasate chiar lângă blocul 12, betoniera cea mai apropiată de bloc fiind la circa 10 metri. În afară de cele trei betoniere, pe șantier mai lucrează și un bulldozer cu lamă, făcînd și el mare zărvă. La zgomotul produs de betoniere și bulldozer se adaugă loviturile aplicate de muncitori cu rîngile în cupele de metal cu care se urcă nisipul în malaxor, apoi motoarele autobasculantelor ce transportă nisipul și cimentul».

...Ajung, în sfîrșit, la blocul 12. Panta dealului de nisip pe care sînt suite betonierele coboară chiar pînă în spatele blocului. Toate sînt așa cum se spune în scrisoare, însă e liniște acum. S-a înnoptat. «Dar la cinci și jumătate dimineața — îmi spune Marin Diaconu, electrician la Întreprinderea mecanică de material rulant —

sînt în funcție. De patru ani ne mîncîncă zilele. E și un cîmin de copii aici, alături, vă dați seama ce înseamnă asta pentru copii?... Da, și eu am doi la cîmin».

DE CEALALTĂ PARTE A DEALULUI DE NISIP

A doua zi dimineața — discuția are loc de astă dată pe un fond sonor aidoma celui descris în scrisoare — Maria Greblescu, directoarea grădiniței, și Ilinca Popescu, asistenta conducătoare a creșei, îmi vorbesc despre condițiile anormale în care funcționează «Grădinița nr. 41 cu program prelungit, cuplată cu creșa». Clădirea se găsește în spatele blocului 12, de cealaltă parte a dealului de nisip. Cei 325 de copii de la cîmin și cei 120 de la creșa stau toată ziua închiși în această clădire care, chiar dacă e foarte nouă, foarte frumoasă și deosebit de bine dotată, nu poate înlocui orele de joacă în aer liber, obligatorii pentru buna dezvoltare. Nici liniștea somnului, proteoarea a visurilor copilăriei, nu este asigurată. Din cauza aceleiași situații, grădinița nu poate avea o curte, un gard. Pentru toate aceste motive, deși a fost dată în folosință la 29 septembrie, nu are nici pînă azi autorizația de funcționare a Inspectoratului sanitar județean.

SPERANȚE, SPERANȚE, AȘTEPTĂRI

Problema e cunoscută — mi s-a spus — și la Consiliul Popular Municipal. Rezultatul? Pînă acum promisiuni, speranțe, amînări — și atît.

Adresîndu-mă tovarășului Marin Năstase, prim-vicepreședinte al Consiliului popular municipal Craiova, aflu că șantierul Valea Roșie nu e încă terminat, dar lucrările sînt

pe sfîrșite. Cînd va dispărea totuși stația, cu deal de nisip, betoniere și bulldozer, cu zgomot, praf și noroaie cu tot? La sfîrșitul lunii iunie — afirmă tovarășul Năstase (acolo, în Valea Roșie, oamenii sperau că vor scăpa de necaz mult mai devreme, la începutul primăverii). «Dacă se vor găsi posibilități de teren, stația se mută chiar

Iasă, ai tu o coastă ruptă dar ești sănătos

Ar putea să înceapă la fel și unul dintre seriarele TV ale lui Columbo. Anume iată cum: o zi oarecare, zi luminoasă, portarul unei instituții, în cazul nostru Stația experimentală de cercetări legumicole Buzău, stă liniștit lîngă gheretă. Deodată el vede o mașină care se repede spre poarta de fier, închisă, a instituției, sare în ultima clipă să o deschidă, nu mai are timp, mașina izbește grilajul de fier, cirglul de la poartă se rupe, portarul este izbit odată cu poarta și cade lateral. Portarul se lovește de o bordură, începe să singereze, mașina se oprește pentru o clipă, cît are răgaz directorul instituției să strige la o femeie din apropiere «Ce stai și te holbezi, șterge-le de sînge că nu are nimic, da' repede, că acum vă dau pe toți afară!». (femeia care și-a văzut pentru o clipă concedierea se numește Ginea Aurica). Directorul închide portiera mașinii, apoi mașina demarează și intră de tot în curtea stațiunii, mai mulți oameni ies din mașină și pătrund în clădire împreună cu șoferul accidentului. Femeia care lucra la răsaduri, îl transportă pe portar în gheretă, încearcă să-i oprească singele de la cap, încearcă să găsească niște oameni prin împrejurimi, dar nu este nimeni. Fostul grup motorizat intrase în clădire și directorul dădea telefon la salvare. Cu același telefon însă directorul aranjează și cazul, adică vorbește la Urgență cu doctorul Săpou

mai devreme» — promite tovarășul Marin Năstase.

Stimați locatari ai blocului 12, stimate tovarășe conducătoare ale Grădiniței 41 copii și părinți, așteptăm, alături de dumneavoastră, evenimentul. Pe cît mai curînd

Delia ȘTEFAN

Haralambie, și explică «banalitatea cazului cu rugămintea de a-l rezolva urgent și discret. Vine salvarea și îl transportă pe portarul Moraru Alexandru la spital, acolo i se pun mai multe copci, i se administrează injecții la jumătate de oră, iar pe la ora 15 pacientul este trimis acasă, după ce i s-a virat în mină un concediu medical de... zile. În zadar se plînge Moraru că îl doare înăuntru, și că îl apucă cu leșin, doctorul îl expediază și nu îi mai poate recomanda altceva în plus decît sfatul «Să nu faci p nebulun că nu ține».

Dacă tot am început cercetarea unei scrisori să mai spunem că în zilele următoare omul bolnav Moraru a fost purtat pe ne sfîrșite drumuri să dea declarații (odată și leșinat pe strada Stațiunii și l-au luat oamenii pe brațe). În zadar se plînge el că îl doare înăuntru, la secția de urgențe radio grafiile nu vroiau să arate nimic deosebit iar directorul pe care l-am numit îi dăde portarului alte sfaturi: «Poți să mergi tu și la Papa Pius, tot degeaba, că tot la mine ajungi. Văd că vrei să-l jupoi pe șofer da să știi că nu-ți merge!» Pînă cînd, odată, avut omul nostru noroc și a nimerit la o altă tură de medici, iar atunci radio grafia toracică a înregistrat clar o coastă ruptă. Cu această faptă omul s-a mai de plasat prin oraș, așa cum a putut, pînă s-a întocmit un certificat medico-legal în

SERIAL FLACĂRA

ZECI ANI ÎN SLUBA VELESTATIL SALE, TENISUL ROMÂNESC (20)

Ilie Năstase la un pas de ratare!

În ziarul «Sportul», Constantin Comarnischi și Radu Voia comentează victoria lui Ilie. «Principala probă de la București a adus față-n față doi sportivi români, maestrul emerit al sportului Ion Țiriac și tînărul său coechipier Ilie Năstase. A fost un meci de zile mari, cu faze care au emoționat pe spectatori, iar rezultatul a constituit o veritabilă surpriză. Confirmînd valoarea arătată în cursul acestui an, Ilie Năstase, unul dintre autorii principali ai victoriei românești din ultima ediție a Balcaniadei, și-a adăugat în palmares un nou succes de rezonanță. El l-a întrecut pe Ion Țiriac, handicapat poate de oboseala ultimelor turnee, dar dovedindu-se același tenisman de clasă, cu mari resurse. Îmbucurător este faptul că, la ora actuală, tenisul nostru contează pe doi jucători de certă valoare internațională, capabili să formeze o echipă în adevăratul sens al cuvîntului, redutabilă pentru orice altă formație de pe continent. Sperăm că pe parcurs această nouă echipă se va suda, va adăuga calităților tehnice cunoscute ale celor doi tenismeni și cea omogenitate necesară pentru obținerea marilor rezultate. Ion Țiriac, primul nostru jucător, cu experiența și forța sa de joc, trebuie să fie acum și un bun îndrumător pentru tînărul său partener, care îl va secunda de aici înainte în competițiile de amploare».

Săptămîna următoare, un nou concurs la Mamaia. Vasile Serester pleacă ultimul spre litoral — după ce îmbarcă două franțuzoaice și pe Mărmureanu care pierduseră autocarul O.N.T. — pilotînd un Warburg 1000 special, nou-nouț. Pe la mijlocul drumului, o explozie de cauciuc la roata din față și mașina se rostogolește în flăcări pe arătură. Se oprește, ce-i drept, puțin cam strîmbă, în picioare, adică pe roți, și Vasile, cu calmul lui englezesc, își poartă invitații să coboare. Petre își face cruce. Jeannine Lieffrig leșină. În miez de noapte, locotenentul major de miliție Ion Țiriac, venit de urgență la fața locului într-un Fiat 1800, constată integritatea corporală a pasagerilor și lipsa ecusonului de începător al pilotului.

La Mamaia, Ilie și Helga Schultze cîștigă din nou. Ion nu joacă decît dublu mixt.

Victoria lui Ilie asupra lui Ion împarte lumea tenisului în două. Cei de la Steaua se gîndesc că pot recuceri titlul de campion național la simplu bărbăți, titlu pe care îl pierduseră cu 8 ani înainte, cînd Gogu Viziru îl cedase la Cluj lui Țiriac. Cei de la Dinamo consideră că victoria lui Ilie este totuși întîmplătoare și pun totul pe seama oboselei lui Ion. Evenimentul este analizat pe toate fețele. Chiar și antrenorii care nu fac parte din cele două cluburi au păreri diferite.

— Totuși, tenisul pe care noi trebuie să-l propovăduim, cel puțin din punct de vedere tactic, este cel pe care îl joacă Țiriac.

— N-aș zice, răspunde un altul. Jocul lui Țiriac seamănă uneori a anti-joc.

— Te referi probabil la momentele în care încearcă să-și scoată adversarii din mină.

— Întocmai.

— Eu îi găsesc o explicație logică. Orice jucător care știe ce vrea trebuie să aducă jocul la nivelul posibilităților lui. Acolo unde simte el că se poate descurca mai bine.

— Oricum, trebuie să ne orientăm spre formarea unor jucători cît mai compleți.

— Așa este fără îndoială un ideal, pe care, probabil, îl vom atinge cîndva, dar deocamdată cel care are acoperire în aur este Țiriac și nu Năstase.

— Totuși viitorul îi aparține lui Ilie.

Pe lîngă interesul firesc pe care-l suscita o prezumtivă întîlnire între Țiriac și Năstase, faza a doua a campionatului ridică însă și câteva probleme organizatorice. Regulamentul nu era suficient de clar. Nu se preciza cine cîștigă dacă doi jucători își împart în cele două faze primele locuri. Ion cîștigase manșa întîi, iar Ilie se clasase pe locul secund.

Ce se va întîmpla dacă acum rolurile se vor inversa?

Părerile sînt împărțite din nou. Se fac tot felul de calcule. Unii spun că Ilie trebuie să cîștige cu 3-0 pentru a deveni campion, alții că pentru Ion e suficient să nu piardă la nici unul din ceilalți jucători. Există și varianta

unei partide decisive.

Toată lumea vorbește de Țiriac și Năstase. Mărmureanu și Bosch sînt uitați cu desăvîrșire. Ilie începe să simtă povara marilor lui victorii. Ar vrea să joace direct cu Ion. În cel mai rău caz, Țiriac și-ar lua revanșa și cu asta totul s-ar termina. Dar ce te faci cu Bosch, care tace ca un motan și parcă îi reproșează că prea a luat el toate deplasările din anul acesta. Dacă nu i-ar fi bătut pe Riessen, Iovanovici și Țiriac, ar fi jucat de la egal la egal, dar acum Günther nu are ce pierde și e mai periculos ca oricînd. Dacă-l va bate, totul va părea normal și se va mai întîlni o dată cu Țiriac. Dar dacă va pierde? Atunci vor sări toți cu gura pe el. Ba că n-are serviciu, ba că nu gîndește, ba că trebuie să-și amelioreze condiția fizică. Și toate acestea, la nici trei săptămîni după ce l-a bătut pe Țiriac.

...Victoria lui Bosch asupra lui Ilie a grăbit deznodămîntul campionatului. Țiriac a terminat neînving, cucerind pentru a noua oară consecutiv titlul de campion!

În decembrie facem obișnuitul stagiu de pregătire fizică la Poiana Brașov. Profităm de câteva zile bune și schiem pe săturate. Deși e de prin partea locului, Țiriac se arată stîngaci la cristiane, dar nu se dă înapoi de la cele mai temerare încercări. Bosch e prudent, întocmai ca pe linia de fund a terenului. Iar Ilie se joacă undeva pe la poale. Apoi plouă, plouă de dimineață pînă seara, iar noi intrăm în sală. Lucrăm cu haltere și facem tot felul de exerciții pentru mobilitate. Băieților le plac însă săriturile la aparate. La sfîrșitul fiecărui antrenament, lada se ridică la înălțimea maximă și eu sînt cu ochii în patru ca să nu se întîmple ceva. Ion se concentrează la fiecare săritură. Costică Năstase preferă să rămînă spectator cînd simte că nu-l mai țîn puterile. Ilie, în schimb, își potrivește pașii de elan pe un cîntec cu cea-cea-cea, bate viguros și aterizează suplu. Îi atrag atenția să se concentreze și să fie prudent. El însă continuă. Un pas greșit, o bătaie dezechilibrată. Încerc să-l prind, dar mîna îmi alunecă pe brațu-i transpirat. Rămîne lat pe spate. Popovici reia melodia rîzînd, iar Costel Năstase spune: «Așa-i trebuie, gâcă nu se mai astîmpără odată.» Ilie însă nu se ridică, este palid, broboane reci de transpirație și se preling pe frunte. Încerc să-l ajut să se ridice, dar el se vaită îngrozitor, rugîndu-mă să-l las în pace. Deschidem larg ferestrele și aerul rece îi face bine. Se scoală cu greu. Băieții îl ajută să ajungă la hotel și-l așază cu grijă în pat.

Acum, cînd mă gîndesc că una din cele mai

strălucite cariere sportive s-ar fi putut încheia datorită aceluși banal accident, mă trec fiori

În următoarele zile Ilie s-a simțit ceva mai bine. A început să se plimbe prin împrejurimi însoțit de o elevă blondă care-și petrece vacanța la una din cabanele apropiate. Apoi și-a reluat antrenamentele, dar plimbările n-au încetat. Ba mai mult, într-una din zile a fost invitat să asculte muzică și s-a întors de acolo cu o portocală, pe care a arătat-o tuturor. N-este mult timp, Ion desface în vîzul tuturor o portocală asemănătoare. Băieții zîmbesc cu subînțeles, uitîndu-se la Ilie, care se înroșește pînă în virful urechilor și spune: «Aici și-băgat coada Țiriac, la-le dumneata pe toate. Eu nu mă mai ating de ea». Așa a și fost. Nici ochii aceia albaștri care s-au întunecat deodată nici picioarele acelea lungi ce dădeau tîrcoal hotelului nostru, nici buzele tremurînde cî încercau să-i explice că de fapt Țiriac o rugasă să-i împrumute o portocală nu l-au determinat pe Ilie să-și schimbe hotărîrea. Mi-am mai adu aminte de multe ori de întîmplarea aceea și am rîs cu hohote, dar de fiecare dată Ilie doa a zîmbit.

Încheiem un an plin de satisfacții. Succesul lui Țiriac și Năstase li se adaugă altele, ce drept mai puțin strălucitoare, dar îmbucurătoare pentru evoluția tenisului viitor. La Brașov, elevii lui Racoviță dau binișor în mîngă Mircea Pascu, la Hunedoara, învață copiii sîdurgîștilor să joace tenis. Regretatul antrenor Vaida, de la Cîmpia Turzii, aruncă noi talente în luptă pentru cîștigarea titlurilor naționale la copii și juniori. În București, Ionesc Gheorghe președintele comisiei, lărgește sistmul competițional. La Biroul Federal cîștig entuziaștii își dăruiesc cu generozitate timp liber problemelor tenisului. Vicepreședintele Petreche și doctorul Radu nu concep echipa națională fără Ilie Năstase. Eva Stăncescu, Victoria Costică susțin cauza fetelor. Secretarul federal, Alexandru Lăzărescu, începe să sesizeze diferența dintre baschet și tenis. În sfîrșit, conducerea vieții noastre sportive par să înțeleagă necesitatea contactului cu lumea tenisului internațional și pentru prima oară Țiriac poate să-și onoreze invitația la circuitul nord-american. Pînă la începerea lui, o nouă victorie asupra lui Gulyas, de data aceasta la Viena, și cîteva zile de pregătire împreună c tot lotul la Hunedoara.

Ștefan GEORGESCU
(Va urma)

are se arătau limpede traumatismele de are suferea. Pe baza acestui certificat Moraru Alexandru a intentat șoferului Panait Constantin un proces. Dar cum nu mai isese în acest răstimp la slujbă, nu avea de unde să cunoască și opinia celor din mașină are opinie susținea în continuare cauza nu accident fără importanță și fără urmări. I amintea el că șoferul (și nu numai șoferul) se comportase evident ca un om cu destul cool în sînge, dar nu avea altă dovadă decît propriul său corp și fruntea crestată. Ceea ce în accepțiunea făptașilor nu era nici-cum o dovadă. În schimb șoferul obținuse însuși în acest răstimp o dovadă de la araj, cum că după un anume examen tehnic, mașină s-au găsit nu mai puțin de două ține rupte. Așa ceva se poate întîmpla, ai, la orice mașină, fără ca un om să fie inovat de asta. Cum să nu, este omeneste posibil să și se rupă frîna, chiar două frîne, să-ți scape mașina de sub control. Dar, pop! În acest moment vine în povestea noastră din nou același Columbo crăcănăt fără chibrituri, el se oprește în poartă și în ușa, cum îi este obiceiul și-l întreabă stîngăcie: 1. Cum de-a putut totuși să țineze mașina în fața gheretei portarului, după teribila izbitură? 2. Cum de a plecat de la locul faptei, la garaj cu o mașină ce avea nu mai puțin de două frîne rupte? ofermal nu a așteptat miliția, așa cum era normal, apoi nici nu s-a gîndit, ghidușul e el, la ce alte accidente s-ar expune circulînd în acel hal prin orașul Buzău. I-și mai amintește portarul că a venit totuși un milițian, după parcare mașinii, a uitat la urme și la poarta izbită, a spus că nu fie nimic clintit și nimic șters, că o să vină o echipă să facă cercetări. Echipa a venit tocmai în ziua următoare, între timp șoferul își pusese frîne noi la mașină. Echipa notat, a văzut a zis him și him-him! apoi plecat. Din toată această cercetare Mo-

raru Alexandru a primit tîrziu de tot o fițuică. Se spunea acolo că întrucît accidentul s-a produs la un metru de la șosea, deci la intrarea în curte, acesta nu mai poate fi socotit accident de circulație. Ce ție și cu metrul ăsta etalon. Oare yardul servește tot atît de bine la măsurători? În orice caz dosarul urma să fie trecut la «accidente de muncă», ori de așa ceva nici nu vrea să audă Stațiunea pe care Alexandru Moraru încă o mai păzește. Procuratura trece cazul la protecția muncii, despăgubirile ar urma să le aprobe acum, dacă le aprobă, Consiliul de judecată de pe lîngă stațiune, și vă rog iubii cititori să-l întrebați acum pe Columbo cine anume dintre persoanele amintite mai înainte ar face parte din acest consiliu?

Vedeți însă în continuare că problema mai are încă o soluție oficială care i s-a propus portarului. Să se judece adică el în Consiliul de judecată de la garajul unde își parchează mașina șoferul Panait Constantin. Să se adune deci colegii aceștia ai lui Constantin și să-i spună în deplină «obiectivitate»: «Măi Constantine, nu ai tu dreptate, și-o spunem noi, colegii tăi, are dreptate acel tovarăș pe care l-ai accidentat și de care nu ți-a păsătorit».

Necazul portarului de la stațiune este în acest moment destul de cunoscut buzoienilor. Dar s-a răspîndit mai ales în anumite cercuri versiunea banalității accidentului și ideea că portarul Moraru, din ambiție, din răutate nativă, vrea să-l înfunde pe un șofer nevinovat, care șofer a și făcut de altfel dovada acestei nevinovății. Moraru este sfătuit zilnic să se astîmpere, unii o fac poate din bună-credință, acceptînd verosimilitatea zvonurilor. Alții însă, este cert, vor să-l intimideze. Dar nu-i așa, Columbo, undeva banda scriștie, undeva lipsește ceva, sau ceva este în plus, undeva binele învinge răul și se face dreptate.

Dinu FLĂMÂND

Florea Aritina — București: Comisia de expertiză medicală hotărăște dacă vă puteți pensiona sau nu.

Mijaica Gheorghe — Brașov: Copia scrisorii pe care ne-ați trimis-o nu este lizibilă. Adresînd-o unui organ de presă era necesar să acordați un minimum de atenție formei de prezentare și eventual să trimiteți originalul.

Șerban Vasile — satul Gura (Ialomița): De multe ori am anunțat că «Flacăra» nu deține fotografiile de actori și cîntăreți pentru a le pune la dispoziția solicitanților. Vi le puteți procura din comerț.

Voiculescu Mariana — comuna Ianca (Brăila): Dacă v-ați decis să spuneți cuiva of-ul dumneavoastră, trebuia să vă gîndiți la redacția revistei «Autoturism».

Bomba Vasile — Tg. Neamț: De ce nu încercați să rezolvați la fața locului cu asociația de locatari, apelînd și la elementele norme de conviețuire? De ce considerați necesară depășirea unui reporter pentru a aplană unele conflicte minore între dumneavoastră?

Epure Monica — Brașov: Gestului de omenie al familiei Begheanu îl puteți răspunde printr-o scrisoare de mulțumire.

D.R. Constanta; Jugurtă III — Suceava: Ne solicitați ajutorul, dar cum să vi-l acordăm dacă nu vă dezvăluim identitatea?

Chiriță Axinia — Timișoara: Un abonament v-ar scuti de surprize și emoții neplăcute și chiar de timp pierdut.

Diaconu I. — Brașov: Dumneavoastră sînteți cel care hotărîți. Părerile noastre este că atîta timp cît Depoul C.F.R. Brașov a efectuat cheltuieli de școlarizare aveți obligația să justificați acestea.

Fonca Vasile — Hunedoara: Nu ați reușit din anul 1969 (5 ani) să-l găsiți pe cel ce vă datorează suma de 480 lei, dar noi cum să-l găsim neavînd nici un indiciu?

Babu Gheorghe — București: Serviciul de asigurări sociale al sectorului în care locuiți vă poate confirma valabilitatea adeverinței.

Sold. Miță — Roman: Vreți să vă dăm de urgență o adresă, dar către cine o expediem? (facem abstracție de maniera în care ne-ați scris).

Cojocaru Maria — Galați; **Pop Vasile** — Satu Mare: Consultații juridice acordă birourile colective de avocați. Asemenea instituții se află și în orașele în care domiciliați.

Băjureanu Stelian — Pitești: Vă credem pe cuvînt, nu-i necesar să jurați. Dar ceea ce ne-ați scris nu se încadrează în profilul revistei.

Mihail Hîrtoagă — Sighișoara: «Diploma noului angajat» e o idee frumoasă. Ca să opriți fluctuația tineretului de la fabrica de stofe, analizați însă — înainte de crearea acestei diplome — condițiile de muncă și viață oferite de colectiv.

Maria Stanciu — București: V-ați mutat de la cofetăria «Steluța» la altă unitate a I.C.R. 2, unde sînteți destul de mulțumită. În momentul de față marea dumneavoastră dorință este ca și gestionara Georgeta Buzatu, care v-a dat afară, să fie eliberată din serviciu. Cunoașteți anecdota cu capra?...

Doctor Grigorescu — București: Lucrurile pe care ni le spuneți ar putea fi interesante. Păcat însă că anonimatul pe care vi-l mascați sub o identitate care nu există — și care ne-a făcut să pierdem destul timp «căutîndu-vă» — nu ne dă dreptul de a efectua ancheta cerută. Erați singurul nostru «atu» și singura mărturie «pro».

Constantin Florea — București: Așteptăm de la dumneavoastră fotografia promisă și un telefon la redacție.

războiul continuu

Deoarece verificările efectuate în rîndul re-diviziilor nu ne ofereau alte piste, am hotărît să realizarea unei expertize contabile privind gestiunea casieriei. Rezultatul a constituit o surpriză: s-a constatat că V.I. nu decontase, o perioadă îndelungată, o serie de avansuri față de casieria centrală. S-a putut deci presupune că V.I. începuse seria hoțiilor cu o de-urnare de fonduri, apoi a practicat sustrageri periodice și, în fine, cînd lipsa nu mai putea fi acoperită, a înscenat furtul, însușindu-și, cu acest prilej, alte sume de bani foarte importante. Ea scontă probabil că odată incendiate evidențele contabile n-ar putea fi descoperite.

Un alt element de suspiciune, valorificat în nlănțuire logică cu celelalte indicii, a apărut după efectuarea unor examene dactiloscopice comparative între impresiunile ei și fotografiile urmelor digitale relevate pe ușa și corpul casei de bani. În adevăr, în afara amprentelor nu fuseseră detectate impresiuni străine. Or, nu ipoteza că un alt infractor ar fi procedat, din prudență, la ștergerea urmelor sale, ar fi trebuit să distrugă cu acest prilej și pe acelea ale casieriei. Așadar, alibiul invocat de V.I., în sensul că urmele digitale relevate pe sală fuseseră lăsate în exercițiul atribuțiilor de serviciu, nu-l mai putea folosi în apărare.

Și astfel, afacerea de la Ministerul Agriculturii se apropia de deznădămint...

— *Așadar, tovarășe colonel Ceacănica, ne apropiem de epilogul afacerii de la Ministerul Agriculturii. După atîtea tatonări, apărea o pistă clară, care ducea spre bătrîna casieră.*

— Da. Pe baza indiciilor și a probelor indirecte, s-a trecut la reținerea ei. Cercetările complete ne-au confirmat supozițiile: autoarea furtului începuse acțiunea de sustragere a banilor fără prealabile artificii contabile menite să acopere o delapidare. Casiera viciată, care cheltuia banii pe chefuli cu bărbăți, conta ca într-o zi să pună banii la loc. Sumele sustrase luînd însă proporții alarmante, V.I. a considerat că singurul mijloc de scăpare era regizarea unui furt de anvergură. Cit despre catastrofele urmări posibile ale incendiului declanșat în localul ministerului, acestea o lăsau indiferentă. Trebuie să adaug că pe parcursul investigațiilor se acționase greșit, o scurtă perioadă de timp, anchetatorii suspec-

tînd acte de sabotaj.

După completa elucidare a cazului, colonelul Nicolae Bogdan, prim-adjunct al comandantului Miliției Capitalei, a premiat și evidențiat pe lucrătorii din cadrul colectivului în care lucrasem, iar pe mine m-a îmbrățișat. În ziua aceea fusesem recompensat din plin: pentru prima dată mă îmbrățișase șeful respectat, căruia îi datoram totul și care mă convinsese despre justetea cauzei pentru care trebuia să lupt. Urmînd exemplul său personal, învățasem să-mi iubesc profesia, să înțeleg cu adevărat ce înseamnă abnegația și dragostea de patrie. Ziua aceea fusese pentru mine o zi a victoriei: comunistul ilegalist Nicolae Bogdan îmi confesise cel mai înalt ordin: cel al satisfacției interioare, al onoarei.

UN DIVERTISMENT SADIC

— *În timp de război, pe front, se mai întîlnesc zile și nopți de acalmie. Cum stau lucrurile în activitatea dumneavoastră în lupta împotriva criminalității cotidiane?*

— «Războiul» nostru are un caracter continuu: ne aflăm sub arme și în timpul serviciului și în viața de toate zilele. Permanent la datorie! Dar să mă refer din nou la anii la care am ajuns cu povestirea noastră, adică la perioada imediat următoare afacerii de la Ministerul Agriculturii. După elucidarea cazului nu trecuseră multe zile de activitate obișnuită împotriva infracționismului și, din nou, miliția s-a văzut confrunțată cu un val de infracțiuni de anvergură, comise pe diferite șosele la intrarea în București. Modul de operare îndrăzneț, cu procedee brutale și forme de sadism, conjugat cu depozitiile unor martori privind vestimentația agresorilor, ne-au condus la concluzia că asasinii făceau parte din rîndul unor recidiviști seminomazi.

Grupul celor trei țilhari semnalai opera între orele 4-5 dimineața, cînd țărani comunelor limitrofe veneau în căruțe spre București pentru a-și vinde produsele în piața Oborului. Cei trei își așteptau victimele la intrarea în oraș și după ce le jefuiau de alimente și de bani, împușcau mortal întreaga familie, caii după care camuflau căruța în cîmp și apoi... pregăteau alte asasinat. Într-unul din cazurile

de acest gen, un martor lipsit de posibilitatea de a interveni ne-a relatat:

«Trei țigani înarmați cu pistoale automate au apărut în drum, ieșind din șanțurile șoselei și au oprit o căruță în care se aflau o fetiță de zece ani și părinții acesteia. Sub amenințarea cu pistolul, ei au luat o infimă sumă de bani și o traistă cu mămăligă și o bucată de brînză. Apoi, cu toate că nu exista riscul de a fi surprinși sau a fi recunoscuți ulterior de victime, întrucît acționau mascați, au încercat un «divertisment» și au început o așa-zisă întrecere de tir, împușcînd mortal întreaga familie, în timp ce căii au rupt-o speriați la goană spre oraș. Înainte chiar ca martorul să ajungă în București, populația din Obor, unde caii aduseseră singuri căruța transformată în mod tragic în car mortuar, a anunțat miliția.

DE LA FURT DE GĂINI LA ASASINAT

La numai 20 de zile după acest caz am fost sesizați prin telefon că inginerul T.C., din București, trezit din somn de un zgomot în curtea păsărilor, a ieșit din casă și a fost împușcat mortal în pragul ușii.

Operativitatea cu care ne-am deplasat la locuința atacată a fost răsplătită cu prețioasele date pe care ni le-au furnizat anumiți martori. Astfel, am aflat din primele minute că hoșii de găini fuseseră trei seminomazi și am obținut semnalmamente celui care avusese rolul de a asigura, de la poartă, retragerea complicilor.

Cunoscînd modul de operare al bandiților și luînd în considerare și particularitățile fizionomice mai sus-amintite, am ajuns la identificarea celui care a tras asupra inginerului: era vorba de F. Genariu, despre care știam că obișnuia să-l însoțească, la comiterea unor țilhării, pe tatăl său Filon și pe firosul Carol Edvessy, care terorizase cu ani în urmă satele din Ardeal. Această categorie de infractori prezenta un deosebit pericol social, fiind oricînd dispusă să omoare pentru un fleac și uneori chiar fără nici un motiv!

Am emis ipoteza că aceiași grup ar fi comis și celelalte asasinat la care m-am referit înainte. Pentru această pledau mai multe elemente: numărul infractorilor; vestimentația și modul de acțiune adecvat acestor seminomazi; semnalmamentele care coincideau cu cele ale unuia dintre țilhari. De remarcat că toate aceste raționamente criminalistice au prins contur în doar cîteva minute de gîndire. În

meseria noastră nu s-ar putea acționa operativ în alte condiții...

UN ARMAMENT EFICACE: MORALUL

Am avut bucuria să fac parte din echipa de urmărire condusă de maiorii Ion Copotoiu și Vasile Firea — ambii cu o prestigioasă activitate — împreună cu temerarii ofițeri Carol Deleanu, Leonard Gruia, Stan Ștefan, Dumitru Butaru, Ion Alexe și N. Sterian. Noi dispuneam de cîini de urmărire și de alte mijloace, precum și de cel mai eficient armament: moralul. Acționam animați de arzătoare dorință de a-i captura, chiar cu prețul vieții noastre, pe feroșii criminali.

Asasinarea inginerului avusese loc dimineața la ora 7 și în noaptea aceleiași zile doi infractori au fost surprinși de noi și răniți superficial, în urma unui schimb de focuri. Prima noastră acțiune s-a soldat cu prinderea lui F. Genariu, autorul ultimului asasinat. Criminalul a fost împușcat, în mod deliberat, în picioare; ceilalți doi au reușit însă să dispară. Despre pericolosul țilhar Carol Edvessy cunoșteam că avea brațul stîng rînit și am presupus că va fi nevoit să ia legătura cu mama sa, care păstra muniția și l-ar putea îngriji. Trebuia deci să folosim împrejurările critice în care se aflau cei doi infractori și să continuăm urmărirea lor, divizîndu-ne forțele pentru declanșarea unor acțiuni pe mai multe fronturi. Aveam în vedere diverși găzduitori din țară pe care-i bănuiam a fi în legătură cu cei doi. Bineînțeles, prima sursă de informare a fost chiar F. Genariu, împotriva căruia se emisese și un mandat de arestare. Discuțiile cu el păreau dificile. Gîndiți-vă, el ar fi trebuit să ne ajute în prinderea propriului lui tată, Filon; pe de altă parte, el însuși se aștepta să fie condamnat la moarte. Într-o astfel de situație a trebuit să folosesc lăcomia infractorului, viciile și pasiunile lui.

După ce s-au format trei colective, două au plecat în nordul țării, iar cel de-al treilea — din care făceam parte eu însumi, împreună cu maiorul Vasile Firea, locotenentul major Leonard Gruia și locotenentul Dumitru Butaru — a acționat în București pentru prinderea lui Filon.

Dumitru CEACANICA
Lionel NITESCU

(Va urma)

omul și pomul

«Înfloresc grădinile», ca-n exuberantul cîntec al copilăriei, dar întrebarea care se pune este dacă această înflorire ocupă locul cuvenit în viața noastră, a tuturor, și cu precădere a celor mai tineri sau chiar foarte tineri. Pateica mea întrebare nu vizează numai vibrația noastră lăuntrică la acest spectacol inefabil, mereu renăscător, al primăverii, ci are în vedere mai ales necesitatea vitală ca întreaga suflare românească să ne interesăm de cîți pomi vor înflori pe meleagurile noastre în acest anotimp și, bineînțeles, pe cîți îi vom face să și rodească. O discuție purtată recent cu un specialist în pomicultură, chiar în ambianța marelui forum al agriculturii noastre, întrunit, simbolic parcă, la hotarul dintre iarnă și primăvară, m-a convins încă o dată că repetatul apel, lansat de însuși conducătorul țării, de a participa la conservarea și extinderea masivă a patrimoniului nostru pomicol are o însemnătate, și economică și patriotică, de-a dreptul crucială. Sînt semne că începe să se diminueze o tradiție ancestrală, intrată adînc în firea românului, și să dispară, dacă n-au și dispărut, soiuri de pomi unice, fără de care sînt de neconceput grădinile, livezile, marile noastre spații pomicole.

Mai gravă este pierderea tradiției în ce privește cultul pomului la copii și implicit participarea tot mai scăzută a acestora la îngrijirea grădinilor și sădirea de puiți. «De cum venea primăvara — îmi spunea nu demult unul din învățătorii pensionari din satul meu — precum știi, una din grijile noastre era să ieșim în grădina școlii sau pe uliți, fie pentru a curăța pomii de uscături și omizi, fie pentru a planta».

Și știu bine, căci pe vremea aceea grădina școlii era mîndria întregii obști, aproape nici un soi de pom sau de arbust din cîte se găseau în sat nelipsind dintr-o asemenea livadă. Sub coroanele bogate ale pomilor fructiferi erau totodată cultivate legume dintre cele mai alese. Un adevărat sanctuar verde al roadelor își arcuia bolțile sub ochii noștri, un sanctuar ridicat și păstrat prin strădania noastră și a învățătorilor care munceau cot la cot cu noi, cu mîncile sumese și picioarele goale înfundate pînă dincolo de gleznă în pămîntul reavăn. Una din lecțiile neuitate pe care le deprindea fiecare copil încă din prima clasă era aceea de a face și acasă ceea ce vedea la școală.

Și cu toate acestea, în ciuda agitației pe care o facem din cînd în cînd, curtea școlii din satul meu arată în prezent ca un maidan arid, neprimitor, parcă ar fi un izlaz pîrjolit de secetă.

Tot mai des observ cum educatori lipsiți de convingere și activiști de tineret blazați înainte de vreme fac dintr-o asemenea acțiune de interes național — sădirea și îngrijirea pomilor — o formală și efemeră îndeplinire de obligație, într-o anonimă intrunire duminicală. Nu-i mai puțin adevărat că de multe ori, cum mi s-a întîmplat să văd, factori organizatorici la fel de formalști abia reușesc să ofere cîtorva sute de tineri trei puiți și trei lopeți. Și asta se cheamă participare la extinderea suprafeței pomicole a țării!

Nu pot să nu observ totodată, referindu-mă la educația ce se face în acest sens, că în timp ce editura de specialitate, «Ceres», se dă în vînt după tot felul de tipărituri referitoare la bucătărie, vopsirea casei, tricotaaj, automobilism și cîte alte asemenea cheltuiuri ale unor mijloace materiale prețioase, greu poți găsi o colecție, o carte, o broșură care să sădească în sufletele copiilor și ale tinerilor dragostea pentru această minunată și definitorie tradiție a poporului român. Unde a dispărut acea minunată școală pe care au reprezentat-o inițiativele editoriale ale marelui nostru naturalist I. Simionescu?

Înfloresc grădinile, așadar, dar cîte vor înflori și prin strădania ta, tinere, gata ori cînd să zăbovești sub crengile încărcate de floare sau de roadă? «Pomul după poame și omul după fapte se cunoaște» — zice un înțelept proverb, dar una din faptele cele mai de cînstă ale omului e rodul pomului.

Nicolae STOIAN

Din numărul viitor
Cronica teatrală de Eugen Barbu

CRONICA PRETENTILOR

primim și răspundem (3)

Ce-am primit din partea lui V. Lăzărescu, eroul celui de-al doilea episod din «GRAFO-MANII», corespondent domiciliat în Galați, Micro 19, Bloc D-1, apartament 32? O scrisoare la fel de incendiară ca și prima, dar scrisă nu de mîna, ci dactilografiată, în speranța, mărturisită în final într-un post-scriptum scris de mîna (!), de a se scuza pentru orice greșeală de ortografie sub motivul că domnia-sa, V. Lăzărescu, nu este «dactilograf».

Pentru început, V.L., referindu-se la scrisoarea din care am citat în nr. 6/74, ne informează: «greșeli pe care în parte le recunosc și care sau produs și datorită faptului că scrisul meu nervos, a permis să se confunde «e» cu «o» (Contemporanul) și «o» cu «a» (Heraclit), greșeli care, să-mi fie iertat sînt comise și de fețe mai simandicoase decît cele cuvenite (!) obscuri mele persoane». Nu vă putem crede, tovarășe V.L., pentru simplul motiv că, din cîte știm noi, în limba română majusculile O și A (și dumneavoastră ați scris cele două nume cu majuscule, nu-i așa?) arată, după cum bine știți tovarășe V.L., cu totul diferit și, dacă-mi permiteți, sînt inconfundabile. Dar trecînd peste acest mărunț amănunt, v-aș întreba de ce nu comentați în nici un fel erorile pe care le-am semnalat în ciudatul dumneavoastră sistem ortografic? De ce, în loc să ne insultați, nu ne explicați motivul pentru care nu faceți elementarul acord între subiect și predicat? De ce nu motivați pentru ce stilciți numele unuia din poezii dumneavoastră preferați (Cojbuț în loc de Coșbuț)? De ce nu oferiți nici un argument atunci cînd ne învinuiți de una și de alta? Dar trecînd și peste acest mic amănunt, gramatica limbii române, să vedem care sînt ideile dumneavoastră, care, în treacăt fie spus, chiar de ar fi excelente (nu vă alarmați, nu vă paște acest pericol) tot ar trebui expuse într-o limbă românească mai corectă decît aceea pe care o folosiți.

Mă acuzați că ador «cu snobism haluci-

națiile colorate». Iarși vă ocolește adevărul (sau dumneavoastră îl ocoliți) și faptul că nu argumentați e ușor de înțeles: n-ați avea cum, și o știți bine, tovarășe V.L. Apoi, dumneavoastră scrieți, iarși fără argumente, așezîndu-vă în spatele unor nume ilustre: «Argumentul meu e glasul poporului care refuză să accepte prostituarea frumosului. Argumentele mele sînt operele lui Michelangelo, Bramante, Tintoretto, El Greco etc. etc.». Ei, așa e ușor de trecut prin viață! Ne luăm fiecare cîte două, trei «argumente» de acest calibru și «apărați» de ele scriem tot ce ne trece prin cap. Cum scrieți dumneavoastră: «Toți aceștia, prea luminatul meu domn, au făcut artă pentru artă și nu artă pentru avere, ci numai pentru satisfacerea strictului necesar. Uitați-vă puțin în oglindă ca să vă vedeți Dvs. care faceți atîta praț în jurul dumneavoastră scoțînd ochii multora cu articolele Dv. ca să le vedeți cum se ascund (poate, ascund) după un teanc de bancote (poate, bancnote, tovarășe V.L.), iar după ele ilustra figură a Dvs». Sigur, de ce să mă mai mir că în continuare regretați că nu mă puteți provoca la duel pentru că nu se mai poartă. Pe urmă, de ce simțiți nevoia ca, în loc să emiteți argumente în favoarea și așa firavelor dumneavoastră ideii, să emiteți definiții de acest fel: «Exigența este etalonul cu care se măsoară gradul de cultură a unui om»? Și apoi, să știți, stimată V.L., că numai faptul (altfel fericit) că ați fost în Italia și Franța nu vă scutește de a avea cele mai aberante idei cu privire la artă, cultură în general. Încă două lucruri. Primul. Dacă tot v-ați corectat textul dactilografiat, de ce nu v-ați reparat greșelile de ortografie săvîrșite de mașina de scris? N-ați vrut?... Al doilea. Scrieți în finalul scrisorii: «Ar fi bine să-ți recapitulezi (!) atîtîndinea și public să repari ceiace a-i stricata». Cred că sînteți mulțumit: am recapitulat.

Dorin TUDORAN

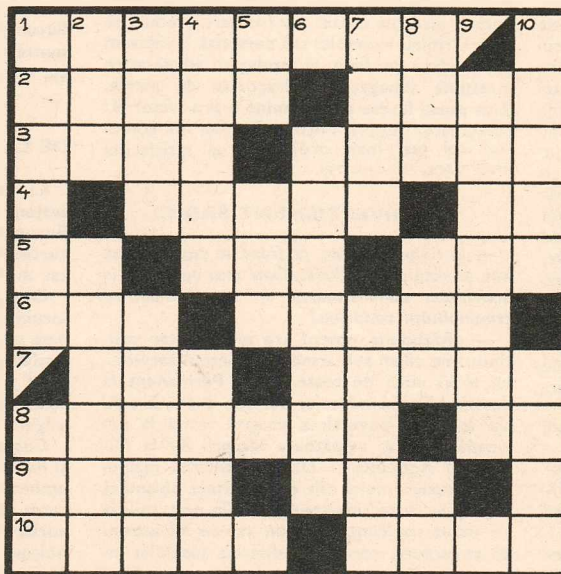
ANTOLOGIE — REBUS

e o idee!

ORIZONTAL: 1) Ins dintr-un vechi popor. 2) Termen — Învățat. 3) Zgomotul picioarelor — Cuțitul vierului. 4) Coadă de topor — Pictor francez. 5) Ore! — Strămoșul stiloului — Se oprește-n git. 6) Pictor flamand (m. 1651) — Pasăre călătoare. 7) Ușa lui Moș Gerilă — Joc de societate. 8) Marcă de autocamion sovietic — Simbolul cobaltului. 9) Inconjur — Trimis. 10) Care răsună — Figură circulară.

VERTICAL: 1) Insulă între maluri — «Bătrînul» Gerilă. 2) Soare — Stil vechi. 3) Albie în care se dă mîncare porciilor — Legislator atenian. 4) Între pas și galop — Bucată muzicală pentru o singură voce. 5) Dialect francez — Călcii de încălțăminte. 6) Porumb necurățat (Mold.). 7) Ființă mult iubită — Țesătură de acoperit. 8) Zahăr pisat — Operă de Dalayrac — Zeu chinez. 9) Partea din față a unei șepci. 10) Picătură — Punct cardinal.

Dictionar: ZO, VOS, DOT, LO. Nelu SUSELESCU Cimpulung-Muscel («Enigmistica», 20.XII.1945)

Dezlegarea jocului «ZOOLOGIE», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) MATELOT — MINAT. 2) APERITIV — OAIE. 3) SIRENA — RADIUM. 4) ACIDĂ — PALAVRE. 5) OBI — ESCU — AIR. 6) PLOTX — INN — TA. 7) A — LACĂT — GAL — R. 8) RBAT — GELATINĂ. 9) SE — ETERE — ABO. 10) ELE — OREZ — REAL. 11) US — ELAN — SARPE. 12) RUINAT — PAIAȚĂ. 13) IGNORANȚI — TEL.

servicii

Constat că port costumul cam me totolit, așa că ies pe coridorul hotelului și strig (soneria din camera nu funcționează, evident). «Este cine va p-ai?!» Apare femeia de serviciu îi explic ce și cum și o văd privindu-mă cu stupoare, aproape cu spaimă, de parcă i-aș fi pretins cine ști ce enormitate: «Vreți să vi se calcă costumul?! Nu știu, nu este nimeni pe aici, dacă vreți vă aduc un fiu de călcat, sau și mai bine, merge direct la călătorie!» Îi explic că dacă un pantalon mai poate fi călcat cu o haină lucrurile se complică. Degeaba, femeia stăruie în uimirea anxioasă și nu mă poate ajuta cu nimic. Vreau să-mi cos un nasture constat că în dulapul din perete s-află o perniță anume pentru așa ceva dar nu există ac. Sau există ac, dar nu și ată. Foarte rar mi-a fost dat să descopăr într-o cameră de hotel o doi — cum să le spun! — termeni reuniți. Se pare că așa ceva găseș doar în manualele de citire: Un-acu-ață... Dau să-mi curăț pantofii în baie, într-un colț, descopăr cutie cu pricina. Înăuntru o perie sau bucată de pluș. Ori o cutie cu cremă de ghețe, în general goală. Dar niciodată, niciodată vă jur, nu mi-a fost dat să găseș la un loc într-o pașnică armonie, în aceeași cutie, peria, crema de ghețe, bucată de pluș.

În unele camere de hotel (și mă refer la hotelurile de primă categorie) ai la dispoziție telefon (care poate să și funcționeze), în altele radi (care în general, nu). Unele somiere sînt prevăzute cu veioze, altele nu sînt prevăzute. În unele dulapuri descoperi o mulțime de umerășe în altele doar două, atît!

În unele băi de hotel ai la dispoziție două, chiar trei prosoape. În altele — ați ghicit! — ceva mai puține. În unele..., dar mă opresc. Nu aș vrea să fiu taxat drept cusurgiu. Prin profesia mea sînt poate în măsură mai mare decît alții să apreciez o cameră de hotel confortabilă, ușor cald, iar în ultimii ani nu creșă existe capitală de județ, și nu numai capitală de județ, care să nu dispună de hoteluri absolut onorabile, unele de-a dreptul luxoase. Alături de ele celebrele «camere de oaspeți» din acum 15 ani, să zicem, ar face figură de rude mai mult decît sărace.

De ce atunci acest remarcabil efort financiar nu este susținut — în destule cazuri — de serviciul corespunzător? Căci de serviciu este vorba și nu-i un fleac faptul că nu poți beneficia — contra cost, firește — de o cămașă spălată și călcată. După cum nu poți coase un nasture și nu găsești în nici un chip peria din haine.

Clientul este rege, sună primul precept al artei hoteliere. Dacă-i așa să-i dăm Cezarului ce-i al Cezarului să-l înconjurăm pe client cu solicițitudine și respect. Fiindcă — s-a văzut — doleanțele sale sînt în general moderate, de bun-simț.

Mihai HETCO

să nu adunăm oile cu merele

Ce e mai frumos? Un cântec din Ardealul Sud sau o doină din Bucovina? Care jocuri mai frumoase? Cele din Cîmpia Dunării sau cele din Țara Oașului?

Ată întrebări fără rost care s-ar putea nulți la nesfârșit. Fără rost deoarece, cum am învățat la aritmetică («aritică» ziceam), în copilărie, că n-ai voie aduni oile cu merele, tot așa socot că este neputință să hotărâști, fără a cădea în șeală, răspunsul la întrebări ce cată a egorisi folclorul nostru după discutabile terii estetice preferențiale. Povesteam despre o întâmplare plină de tîlc, trăită într-un sat hunedorean din regiunea Pădușilor. În casa unui sătean am găsit un disc Mariei Lătărețu. La întrebarea mea, el a explicat că prezența aceluia disc se datorează unui nedorit accident. În prăvălie l-au put pe Achim Nica, în plicul cu poza stătuia se strecurase, din greșeală, discul riei. Cel întreat răspundea oarecum îninat, stingherit, pentru că față de preințele sale cîntecele oltenești nu-i spuneau nic. Pentru el frumos e ce e al lui: cîntecul pădurenilor moștenite din bătrîni. În astă privință pot fi spuse multe, foarte multe... La forbal ierarhizăm echipele după mărul golurilor. În materie de folclor rurile nu merg chiar atît de ușor.

Îtăteam ieri de vorbă cu tînărul profesor Ciubotaru, pasionat în ale culturii populare, cercetător la secția de folclor rîrînd filialele din Iași a Academiei. Voram despre greșite afirmații făcute de unii scialişti privitoare la dispariția folclorului Moldova, despre rezultatele obținute cercetare, care dovedesc totala netemeie a acestor afirmații. Pe nesimțite, am iecat la problema oportunității concursurilor folclorice.

Reproduc din părerile convorbitorului meu, pentru că le împărtășesc într-un tot și ntru că socot că ar trebui să dea serios gîndit susținătorilor unor asemenea maestări competitive.

«Am participat — spunea profesorul Ciubotaru — la un festival al folclorului din Moldova, în care concureau numeroase formații pentru a înfățișa folclorul autentic... Înțeleg și nu cred că are vreun rost ca în

folclor, în prezentarea formațiilor, în stimularea acestor formații, să intervină premiile, pentru că nu e drept ca acei care vin să prezinte un bocet, un joc, un cântec, o strigătură, să fie judecați și la urmă catalogați, care e mai bun, care e mai rău. «Candidații» nu pot fi puși pe același cîntar: cei de la Flămînzii au jucat ca la Flămînzii, cei de la Iana au jucat ca la Iana, cei de la Baia ca la ei, cei de la Arbore au jucat excepțional de frumos ca la Arbore. Cei de la «Țesătura» — ca de unde au jucat? Și cei de la Casa de cultură din Vaslui? Au jucat cum i-a învățat maestrul, iar acesta, la rîndul lui, i-a învățat cum a învățat el, de la nu știu cine. Sînt împotriva premiei acestor două echipe care au dat un spectacol, să spunem, «pe teme folclorice». Am scris în legătură cu problema concursurilor și valorificarea specificului local. Chiar dacă s-au supărat unii, acest domeniu nu-mi permite să fac nici o concesie. Sînt pornit împotriva concursurilor de folclor care nu își au absolut nici un rost. Dacă vrem să stimulăm și avem niște bani, să-i împărțim frățeste la toți. Dacă nu avem bani, să dăm tuturor diplomă de participare. Să nu vină bătrîni cu plete albe — pe care îi cunosc de ani de zile — și să mă întrebe înfricoșăți, pe după culise: «cum am fost, dom'profesor!» Cum ați fost, ați fost extraordinari, dacă la 70 de ani ați venit de la Flămînzii la Strunga să jucați pe scenă. Sau să-și pună cu teamă întrebarea: nu cumva am ridicat piciorul prea sus, cămașa nu s-a tras oare prea jos? Sau să se uite îngroziți ce spune instructorul, s-au mișcat bine ori ba. Ei, asta mi se pare rău cel mai mare. Sînt aduși acolo în concurență, vin și tremură, se întînesc 20 de formații, care în loc să urmărească și să se admire, sînt atente la eventualele greșeli ale altora. Consider că e un mare păcat care se comite prin aceste concursuri, că nu își ating scopul, creînd nemulțumiri, zizanii...».

Ce numai în folosul stimulării și promovării folclorului autentic nu sînt — adaug eu. De ce concurs?

Ce poate fi mai frumos decît un festival folcloric spre mîndria și bucuria tuturor. Și a lor, și a noastră.

Hari BRAUNER

spărgători și spărgători de case

Mi-a făcut cîntea un corespondent să mă numesc «redactor de grijii» (în fond, cu asta ne ocupăm: preluăm grijile cititorilor noștri, străduindu-ne să le înlăturăm). Dar sînt pe lume grijii și grijii. De pildă: un individ certat cu legea își forțează ușa, intră în casă, pune mîna pe primul obiect găsit (să zicem un radio, un ceas de masă), dispăre, gata, grija Miliției să intervină etc., etc. Condamnarea făptașului! Dar ce ne facem cu ceilalți spărgători de case? «Mă aflu într-o situație încurcată — îmi scrie din P. o corespondentă. Sînt căsătorită de trei ani, nelegitim, avem și un băiețel de doi ani. Soțul meu a căzut, acum un an și ceva, de la înălțime, a stat în spital. Cînd a ieșit, niște așa-zii prieteni de-ai lui au băgat zizanie între noi, ne-au stricat casa. I-am jurat c-am fost corectă, că sînt curată ca lacrima, nimic, nu m-a crezut. Ne-am despărțit. Soțul meu mi-a spus că m-ar crede numai dacă m-aș supune la o ședință de hipnoză. Așa că eu vreau să mă supun, însă nu știu încotro să mă adresez ca să mi se aprobe ședința asta. Și nici nu-s complet sigură că prin această metodă s-ar putea dovedi că sînt sau nu sînt vinovată cu ceva. Aș face-o ca să aibă și micuțul nostru un cămin întreg și o copilărie fericită». Desigur, poți să ieși în răspăr credulitatea femeii, dar în domeniul acesta — al celor care «sparg case» (nu la propriu, ci la figurat) — probele sînt infinite mai greu de strîns, furtul de sentimente avînd o mie și una de fațete. Cu atît mai mult, încurajator și optimist sună de asemenea (în ciuda notei ușor ridicole care apare printre rînduri) s.o.s.-ul din Botoșani: «Aș fi putut intitula scrisoarea mea: «De ce mă iubesc bărbații căsătorii?» Am 23 de ani, sînt calificată, am și bacalaureatul, sînt o fată frumoasă. Am de toate, mă îmbrac cu gust, îmi place să dansez, dar... Oameni serioși, cu copii mari, căsătorii de două decenii și mai bine, îmi propun cadouri, plimbări cu mașina, escapade cu mese la restaurant. Mă întreb: de ce nu-mi caută

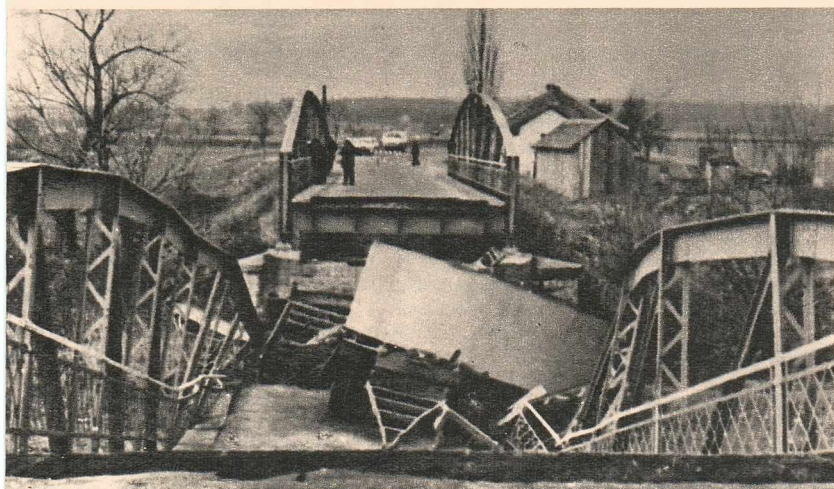
prietenia și ceilalți, oamenii fără obligații matrimoniale, căci eu n-aș vrea să mă număr, în nici un fel, printre «spărgătorii» de cămine. N-am găsit pînă acum unul care să fie și liber, și nici să nu bea peste măsură și, mai ales, să vrea să se căsătorească. Iar eu visez o familie a mea, urmași, să-i cresc, să gospodăresc corect».

Și iată un semnal de alarmă, primit de «redactorul de grijii», exact de la polul opus: «Soțul meu a fost mereu bolnav, a stat odată și doi ani în spital (operații foarte grele), l-am ajutat întotdeauna, ne-am simțit mai tineri amîndoi cînd am avut copilul, acum trei ani, cam tîrziu (soarele nostru). Dar iată că, la 42 de ani ai lui, o persoană de 18 ani intervine între noi. Oare această fată n-a putut să-și găsească fericirea lîngă un partener mai aproape de vîrsta ei și fără obligații? Cum să mă despărț de soțul meu? Cum să-mi lase copilul fără tată?»

Așadar, pe bună dreptate, stă «redactorul de grijii» cu capul în mîini și se întreabă: de ce atunci cînd individul care-ți forțează ușa și îți fură un aparat de radio, dacă-i prins suportă consecințele legii (dar, atenție! și efortul de a se face dreptate este categoric mai mare, din partea tuturor), iar atunci cînd, la Ploiești (primul caz), la Botoșani (al doilea caz), la București (al treilea caz), o casă (adică un cămin familial) este amenințată, cînd soțul este indus în eroare de «prieteni» sau, pur și simplu, altul e «furat» propriului copil, nevastei, reacțiile de apărare, de contraatac, sînt minime, aproape inexistente? Nu ne băgăm — declară, în numele legii (sic!), mulți oameni ai legii, deși, tocmai în lege, deasupra unui întreg capitol stă scris: «Infrațiunii contra familiei». Chiar atît de... delicate timpane să fi căpătat, încît să nu suportăm, alăturate, cuvintele «spărgători de case» cu exactul cuvînt «infrațiune»?!

Mihai STOIAN

În acest caz ignoranța ne costă cîteva milioane

Fotografia ne înfățișează un pod metalic construcție solidă — prăbușit ca o jucărie copil în timp ce trecea pe el un automorcher ce tracta un trailer.

Pare de necrezut, dar e adevărat. Da, podul s-a surpat. Dar nu pentru că era bred sau cineva nu s-a îngrijit de buna întreținere, ci pentru că o regulă elementară de circulație a fost eludată.

După cum se cunoaște, în scopul protejării drumurilor și instalațiilor rutiere, agretele și utilajele agabaritice ce depășesc anumită lungime, lățime și greutate pot fi ansportate pe căile publice numai pe baza

unor autorizații eliberate de autoritățile competente, în care se precizează traseul ce trebuie urmat și se inserează condițiile tehnice ce trebuie îndeplinite în timpul deplasării de către unitățile ce organizează transportul respectiv.

Dezvoltarea impetuoasă a economiei noastre, edificarea unui număr mare de obiective industriale cu un profil foarte divers a sporit mult îndeosebi în ultimii ani frecvența transporturilor agabaritice.

Organele de drumuri și ale miliției se preocupă îndeaproape de facilitarea acestor transporturi luînd toate măsurile ca ele

să nu provoace degradări drumurilor, podurilor, viaductelor și altor instalații rutiere și să nu afecteze siguranța traficului rutier.

Din păcate, nu toți cei însărcinați cu efectuarea unor transporturi de acest gen sînt conștienți de răspunderea deosebită ce o implică conducerea pe drumurile publice a unor asemenea autovehicule.

Cazul ce îl prezint este de fapt concludent în susținerea afirmației făcute.

Ajuns la bifurcarea drumurilor nr. 7 (E. 15 A) cu nr. 1, în punctul numit «Vestem», șoferul MORCOV FLOREA, aflat la volanul unui autovehicul ce remorca un trailer pe care se afla un agregat agabaritic în greutate de peste 20 de tone și o lățime de 6 metri, în loc să-și continue drumul pe itinerarul înscris în autorizație (București — Rm. Vilcea — Sibiu — Mediaș — Sighișoara — Hoghiz) a virat la dreapta spre Făgăraș pentru a scurta drumul. Nu a parcurs decît cîteva sute de metri și un lucrător de la Secția de drumuri Sibiu i-a atras atenția că podul ce se zărea este îngust și nu va putea trece. «Las' că-l lărgesc eu», a fost răspunsul.

Oricît de specialist ar fi șoferul și oricît de multă bunăvoință ar avea nu poate face să treacă pe un pod lat de 6 m un convoi rutier lat tot de 6 m. A încerca așa ceva este ca și cum ar vrea să introducă o cămilă prin gaura unui ac. Și deznodămîntul a fost cel așteptat. Șoferul a lovit și deformat prima deschidere a podului, a avariat apoi grinda principală aval și s-a prăbușit cu întreaga deschidere a doua în timp ce trecea pe ea. Doar întâmplarea a făcut să nu se înregistreze nici o victimă.

E ușor de dedus ce s-ar fi întîmplat dacă în acel moment din sens contrar ar fi pătruns pe podul surpat vreun autovehicul, vreun autobuz care circula frecvent pe această rută.

Circulația a fost întreruptă, de îndată pe sectorul respectiv s-au luat măsuri de semnalizare a podului prăbușit, traficul a fost apoi deviat pe o rută ocolitoare și va rămîne deviat pînă în 1975, cînd se preconizează terminarea reparației podului.

Pagube: aproximativ 4 milioane — în afară de cele provocate de devierea traficului și de scoaterea autoremorcherului și trailerului de pe podul prăbușit — (zile întregi și eforturi supraomenești au trebuit pentru recuperarea lor în stare de perfectă funcționare).

Șoferul va fi bineînțeles trimis în judecată pentru neglijența gravă pe care a dovedit-o. De subliniat că pînă la locul cu pricina acest convoi rutier (precedat mai mult de formă de un antemergător aparținînd unității de servicii tehnice pentru obiective de construcții), condus neglijent, fără pic de răspundere, de șoferul în cauză a mai lovit provocînd avarii paraapeților a patru poduri situate pe itinerarul respectiv.

Este necesar să subliniem că nu de puține ori, cu prilejul controalelor efectuate de lucrătorii formațiunilor de circulație, șoferii și însoțitorii unor asemenea convoaie rutiere sînt depistați că nu respectă condițiile din autorizații. «Cînd li se arată că mastodontul transportat este în realitate mai lung, mai greu, mai lat decît cel descris în documente» ei răspund cu nonșalanță: «Ce contează don' șef cîțiva centimetri sau o tonă-două în plus, doar podul rezistă că e din beton și oțel».

Că nu în orice condiții rezistă, se vede din fotografie.

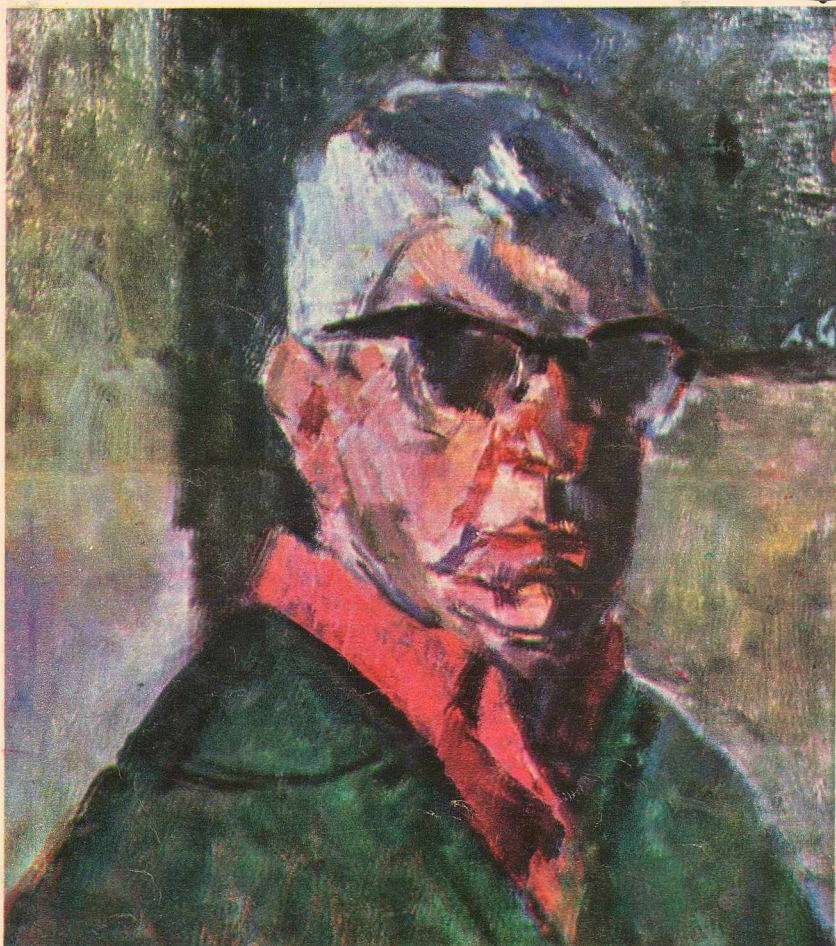
Trebuie luate cu asalt nu podurile, așa cum a făcut MORCOV FLOREA, ci IGNORANȚA.

Colonel Victor BEDA

Natură statică.

Autoportret.

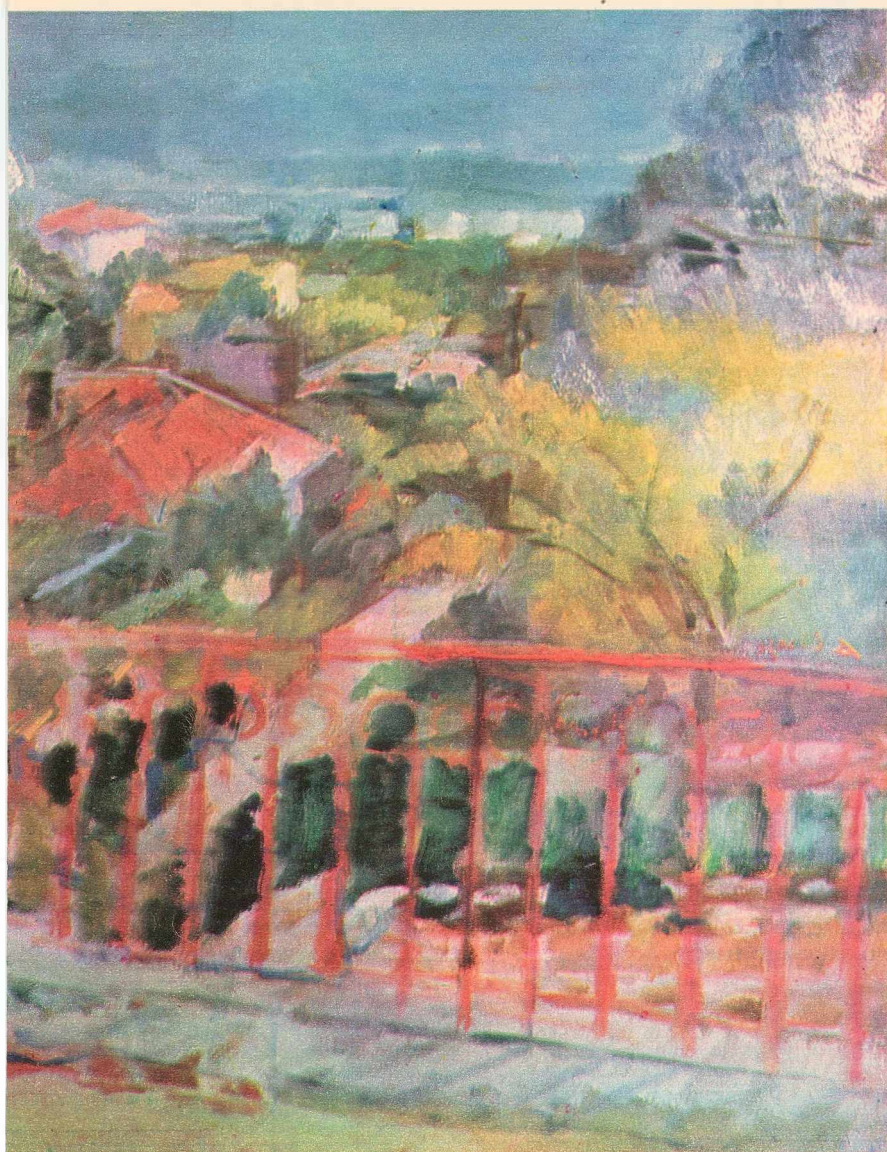

EL PICTEAZĂ CEEA DEALURILE, ȘI PO

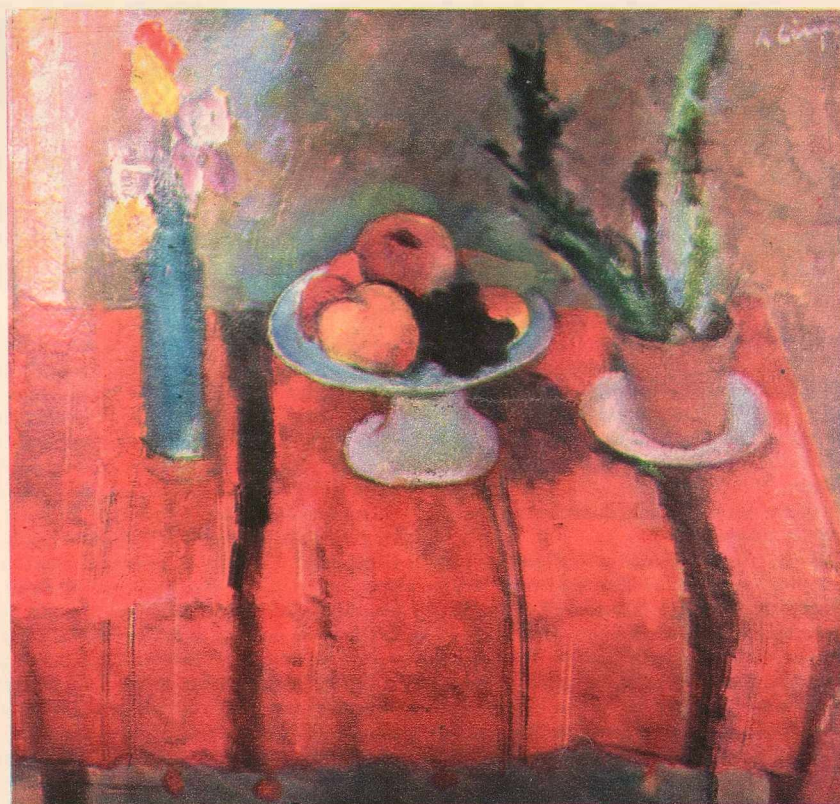
«...Mă gândesc ce distanță de timp, ce evenimente am parcurs și din ce îndepărtată epocă a picturii venim, domnule Ciupe, dumneata și eu. Dintre toți ciți am fost am rămas azi o mină de oameni, niște supraviețuitori din ce în ce mai depășiți cu tot ceea ce am învățat la vremea noastră și mai ales cu ceea ce aveam siguranța pe atunci că va rămâne etern». Am citat aceste cuvinte patetice ale maestrului Baba, privind nu cu atita durere timpul care se scurge și care asaltează și-ar vrea să arunce în apele uitării pe bătrînii pictori ai acestui secol care i-au dat și-i mai dau încă strălucire. Fiecare timp are revoluțiile sale, vorbele sale, imaginile sale, ereziile și aspirațiile sale, dar toate acestea, cu toate violențele și vanitățile lor momentane, nu pot distruge arta cea adevărată care înseamnă adevărul despre om și sufletul lui.

Aurel Ciupe face și el parte din acea gardă bătrînă azi, dar atât de îndrăzneată și de iconoclastă ieri, care «mai putea fi văzută încă pe coclauri cu ochii la cer, la cîmpuri, la oameni». El crede cu tărie în infinita frumusețe a unui crîng, sau măr, sau a unui apus de soare, speră să găsească în chipul unui om drumurile care duc spre sufletul lui, mai crede deci în puterea incantatorie a naturii, într-o vreme tîrzie cînd alte generații își îndreaptă privirile spre

alte universuri și viziuni. El nu a decît pornind de la natură, căutînd acea culoare care este istoria un moment, dar și poezia eternă și adevărului, cuprinse în luciul, ogîndir nuanțele evocate. Priveliștile pe care transpune pe pînză sînt cele ale călătoriei sale de pelerin prin păduri sau lufirul apelor transilvane sau lutoasele clujene, cu pămîntul acela roșiatic pictural. Artistul n-a căutat însă nî asemănările, nici fidelitatea aspectelor culare, el n-a fost niciodată un copiat care se prosternă în fața naturii, cîndu-i sunetele, sorbindu-i liniștile, tîndu-i chemările cromatice, el a pictat lorile anotimpurilor, ale clipei, convertind toată această magmă soptică în imagini incantatorii. Pentru nu descrie natura, el îi transcrie doar niile. De aceea peisajele lui au ce mesajul plin de mister al culorilor, el e preocupat în mai mică măsură de șurarea formelor, de reprezentarea de volume relevate prin contraste de El e în primul rînd un colorist, un care creează o atmosferă poetică în din peisajele sale. Privind această descoperi în ea calm, liniște și visar mele sînt departe ca în orice feerie. rînd însă cu atenție arhitecturile cro

Peisaj.

Natură moartă cu fructe.

Peisaj.

Reproduceri color de
Vasile MOLDOVAN

Tarlale la Stana.

DE, IUBIND CERUL

peregrinările pensulei pe pinză, făcând inventarul nuanțelor care compun imaginea,abia atunci descoperi bogăția opozițiilor, a cordurilor, tendința spre o transpunere imfonică.

Cînd priveliștile i-au saturat pentru o clipă impetivele chemări, pictorul se retrage în amănunțimea intimă ale naturilor moarte, unde el așteaptă altă lume, tot atît de mirifică. Între exercițiile de virtuozitate ale pictorului dintotdeauna, care se gîndește în tăcerea atelierului la puterile fascinatorii ale culorilor. Exuberanța pictorului parcă se mai potolește acum, el simte de astă dată nevoia unei ordini compoziționale, a unui acord decorativ între obiecte, dar mai ales se dedează pasiunii secrete de a explora posibilitățile unor noi armonii. Pe țesături bogate el așază glastre cu flori, vase, mere și lămpi, scoici baroce sau măști ori uită o alunză albită de toamnă. E o ordine savantă, premeditată, pentru noile chinuri ale căutărilor, pentru descoperirea acelei tăceri vrăjite a obiectelor. Acum e ceasul cînd pictorul se întrebă meditînd: pînă unde putem să ajungem? E întrebarea dintotdeauna a celor artiști care, modești fiind, creează o operă durabilă.

Cornel BOZBICI

tudor șoimaru la „kalende“

Numele prietenului nostru mi-a evocat de la început figura romanticoasă a eroului din romanul sadovenian, *Neamul Șoimăreștilor*, care-mi exaltase imaginația de adolescent. Când l-am cunoscut, am crezut într-o omonimie. Îmi sta pe buze totuși întrebarea:

— Nu cumva numele dumitale e un pseudonim literar?

Mi-am reprimat însă curiozitatea și l-am întrebat pe Vladimir Streinu, care făcuse prezentările, dacă e într-adevăr vorba de o coincidență onomastică.

— Ași! îl cheamă George Drăgușanu. Așadar, cel ce avea să fie asociatul brelanului nostru de critici era nu numai, prin pseudonim, tizul viteazului moldovean, dar și acela combinat, prin numele său adevărat, al fraților Ion și George Codru Drăgușanu, redescoperiți în acea vreme de ancheta sociologică a lui D. Gusti în frumosul sat românesc Drăguș din ținutul Făgărașului.

Prin constituție somatică și temperament, noul Tudor Șoimaru n-avea însă nimic comun nici cu feciorul neamului răzășesc moldovean din veacurile de glorie ostășească a Moldovei, nici cu «boierii» cu diplomă de inobilare pentru servicii domestice, care rideau subțire de «boieronatul de șapte pruni» al părinților lor, grăniceri.

Într-adevăr, Tudor Șoimaru al nostru era un tinerel firav, de 30 de ani, grijuliu de ani, grijuliu de fizicul și de garderoba sa, dintre cele mai asortate cu costume de stofă englezească, cu cămăși de poplină și cu o vastă panoplie de cravate de mătase în toate culorile și desenele. Era călătorit și la curent cu scriitorii francezi la modă: Montherlant, Morand, Maurois, Mauriac, Giraudoux, Cocteau și prietenul acestuia, prea curind dispărutul Raymond Radiguet, ale cărui două romane de mare senzație, *Le Diable au Corps* și *Le Bal du comte d'Orgel*, figurau în mica, dar selecta, lui bibliotecă.

Tudor Șoimaru asista pe jumătate absent la însușirile noastre «conferințe» redacționale, când puneam la cale articole și polemici cât mai vii. Era prea politicos ca să nu intervină din când în când aprobativ, dar noi simțeam că problemele noastre nu-l prea pasionau și ne mulțumeam să primim din mâinile lui îngrijite ceșcuțe după ceșcuțe de cafea turcească «gingirlic», pe care le stropea cu rom de Jamaica.

Una din delectările noastre era însă lectura prozelor lui, pe care ne-o făcea cu o dicțiune clară, de autentic absolvent de conservator de artă dramatică, ceea ce nu era, dar avea să fie autor de piese de teatru și cronicar dramatic cu un acut simț al scenei.

Prima bucată pe care ne-a dat-o, *Idilă...*, era povestea unui privighetor (bărbătușul privighetorii), teribil de îndrăgostit, pină la deperițiune, ca eroii romantici de la începutul secolului trecut. Desigur, nuvela prietenului nostru avea un pronunțat substrat ironic, atât față de pasiunea consumptivă a eroului său înaripat, cât și față de comportările acestuia, de îndrăgostit. Astfel, eroul nostru învățase să cînte cu profesori, ca și noi, știa pe de rost «vreo cincisprezece strofe».

Nu căutați, vă rog, echivalentul în partituri, cum a făcut unul dintre noi, care l-a întrerupt pe Tudor Șoimaru din lectura sa, cu întrebarea:

— Ce-i aia strofă, Tudore?

— Întrebă-mă să te întreb, ne-a răspuns spiritual prietenul, urmîndu-și lectura pină la o nouă întrerupere.

Uitasem să spun, cu privire la lecturile noastre, că noi adoptasem glorioasa tradiție a «Junimeii» ieșene, practicînd cu delicii întreruperile, dacă nu și aruncarea cu perinile de pe divanul ce nu lipsea din mobilierul de hotel al gazdei noastre.

Eroul din povestea lui Tudor iubea omește, deși își cam bătea joc, de la înălțimea cuibului său, de condiția noastră. Iată cum o vedea, monologînd:

«Ce mizerie», gîndea privighetorul. «Să fii om, să nu-ți poți da seama de avantajul de-a avea oasele pline cu aer, și să le ai greoaie și pline de măduvă. Și, mai ales, să nu poți cînta în bătaia vîntului, balansat pe un rocking-chair...»

— Ce-i aia, rocking-chair, Tudore?, am sărit eu, fără a mă rușina de ignoranța mea.

— Cum, nu știi? nici eu, dar mi-a plăcut cuvîntul englezesc.

— Nu fii rău, Tudore, și lămurește-mă.

— Păi nu te-am lămurit cînd am spus «balansat»?

Rocking-chair-ul e un scaun sau fotoliu pe

care te poți legăna.

— Bine, drăguțule, dă-i înainte!

Bucata lui Tudor era ironic smălțată cu o serie de «cugetări» de acest calibru:

«Pentru că la păsări, ca și la oameni, călătoriile sunt adesea nu numai agrementul spiritului, ci și tîmăduirea sufletului. (Cugetare de I.A.I. Brătescu-Voinești)».

Sau:

«La păsări, ca la oameni, instinctele nu pot fi educate cu exemple drastice. (Cugetare de Vespasian Pella)».

Și în fine:

«Pentru că în lumea păsărilor, ca în lumea noastră, femeile vor să aibă bărbatul cel mai disputat. (Cugetare de nu importă ce scriitoare)».

— Ba importă, Tudore. Vrem referința exactă, strigai din răspuțeri.

M-au susținut, ca și cum am fi fost vorbiți. Vladimir și Pompiliu, care vociferau în cor:

— Vrem referința exactă!

Așa decurgeau zedîntețele noastre — cum ar fi zis George Călinescu dacă ar fi fost de față — la modul goliardic, adică juvenil, studențesc, deși Tudor atinsese vîrsta de 30 de ani, iar noi, ceilalți, ne apropiam de ea, încet-încet.

Genul lui Tudor Șoimaru era modern, dar de o limpezime cristalină. Nici unul dintre noi, nici teoretic, nici practic, nu cochetam cu tenebrele subconștientului creatorr!

Cea de a doua povestire a lui Tudor Șoimaru, *Tantal*, aparținea și ea universului sonor al muzicii, prin eroul ei, un Ladislas, originar din Vilna, cîntăreț de talent, exploatat și mai ales ținut de scurt de către apriga sa consoartă, Clara, care veghea ca nu cumva artistul să-și piardă vocea de cleștar.

Cum se și cuvenea unei astfel de cerberice (cuvîntul a fost atunci al meu și a reputat oarecare succes de condescendență), Clara era o femeie «cu înfățișarea osoasă, bărbătească», încît «oricine ar fi luat-o drept in-

SERIAL FLACĂRA

VIAȚA LUI GROCK - ...REGHELE CLOVNILOR (4)

repostită în românește de A. IOSEFINI
primul meu contract

Sosi și ziua primei mele reprezentații. Era pe la sfîrșitul lunii mai. O seară răcoroasă urmasse unei zile furtunoase. Se făcuse multă publicitate și curioșii se înghesuiau în piață. Sirmă era întinsă la înălțimea etajului trei între hotelul Schweizer Hof și cafeneaua Jura. De jos abia se zărea.

În ultimul moment se băgă de seamă că nu se putuse fixa plasa de siguranță. La anunțarea acestei vești Bourquin pâlî.

«Nu pot să merg... Nu pot...»

Tulburat, în el se dădea o luptă cruntă.

Nu mai era tînăr și nu se simțea prea sigur pe reflexe.

«Vă înlocuiesc eu, domnule Bourquin».

«Ce, ai innebunit, cînd renunț eu însumi? Cum o să mă mai privească taică-tău dacă și se întîmplă ceva?»

«Nu puteți totuși să-i trimiteți acasă pe toți oamenii ăștia? Nu vreți să mergeți la tata și să-i cereți să-mi dea voie?»

Căzu în cursă. Abia plecă Bourquin că și apucai greul balansoar și mă urcai la etajul trei. Încălecai pervazul ferestrei sub care era întinsă sirmă. Am împins balansoarul, ținîndu-l cu amîndouă mîinile. Încă un pas și eram pe sirmă.

Și vedeam mulțimea de oameni. Podiumul pe care trebuia să mă produc făcea o pată clară în întuneric. Un bărzăun trecu prin fața mea bîzîind. Se simțea în largul lui.

În clipa cînd am pus piciorul pe sirmă am mai privit o dată în jos și deodată frica m-a crispat.

Sub mine cineva începu să aplaude, curînd imitat de mulțime. Zgomotul aplauzelor răsuna în urechile mele ca sîsiitul unei giște minioase. Imposibil să dau înapoi.

Picioarele luară în stăpînire firul de sirmă. Gîsca se opri din sîsiit. Privind drept înainte, avansam.

Resimțeam o îmbătătoare senzație de echilibru, cu balansoarul totul părea un joc de copil!

Eram mai fericit și mai liber ca niciodată. Ce păcat că tata nu era aici să mă vadă. Înainte de a-mi da seama, am și ajuns la cealaltă țereastră. Nu mai auzeam sîsiitul rău al giștei, ci doar puternice aplauze care zburau pină la mine. În ce fel m-ar fi aclamat dacă aș fi refăcut în sens invers drumul parcurs?

Cu toată promisiunea de a fi prudent am făcut și drumul înapoi. Dar abia am parcurs

jumătate din lungimea sîrmei că o simții cum se destinde. Nu mult, dar suficient pentru a mă face să-mi pierd echilibrul. Am dat drumul balansoarului și am reușit, lăsîndu-mă repede pe vine, să apuc sirmă cu amîndouă mîinile.

A fost un moment îngrozitor. Femeile începură să țipe. O fereastră se închise cu zgomot, dar mă țineam ferm și înaintam centimetru cu centimetru.

«Doamne!, mă gîndeam în sinea mea. Ai fi putut să mă lași să ajung pină la zid!»

Două brațe puternice mă înhățară, trăgîndu-mă prin fereastră. Brațele erau ale tati.

«Copil rău! Așteaptă să vezi tu!»

Mă atrase spre el. Mîinile care-mi mîngiau

părul tremurau.

Brusc, înhățîndu-mi ciuful mă îndepărtă la lungimea brațului, mă privi în ochi și zîmbi. Un zîmbet frumos, plin de căldură. Tata se gîndea oare la dracii roșii?

Aveam treisprezece ani, în februarie 1893, cînd carnavalul a ajuns și la Brel. Bilcenii orașului nu erau singurii care participau. Veniseră și alții de prin împrejurimi și își instalau barăcile. Cei pe care îi cunoșteam deja nu mă mai interesau. Îmi trebuiau noutăți.

Din prima zi am remarcat un cort mare și frumos. De departe, văzui pe stradă o duzină de femei și de tinere fete în maiouri albastre, precum și un clovn cu o trompetă.

Chipul lui îmi amintea de ceva. Apropiîndu-mă, l-am recunoscut după voce pe Franz Wetzel. Primul meu clovn văzut cu cinci ani înainte!

Mi-am făcut drum prin mulțime și am sărit pe estradă.

— Bună ziua, domnule Wetzel. Eu sînt fiul prietenului dumneavoastră Wetzach.

— la te uită! Și ce faci tu aici?

— Locuim în Brel. Tata ține acum birtul «Paradiesli», la Pasquard.

→ Grozav! Cel puțin știu unde voi merge diseară. Transmite salutări tatălui tău din partea mea. Vrei un loc pentru reprezentație?

— Ba bine că nu!

Nu mai văzusem niciodată ceva asemănător și spectacolul m-a umplut de admirație. Franz Wetzel mi s-a părut că e clovnul clovnilor. Mă întrebam dacă voi ajunge vreodată să-l egalez.

Wetzel veni chiar în seara aceea să-l vadă pe tata. Întîlnirea a fost lungă și stropită cu vin din belșug. Bine dispus, Wetzel mă invită să vin a doua zi să asist la antrenamentul trupei.

cînd voi putea să-mi arăt și eu talentele.

Radios, punctual, am sosit la întîlnire la ora zece. În schimb, Wetzel era prost dispus. Pianistul îl părăsise. Un înlocuitor nu era chiar ușor de găsit.

— Ce ar fi domnule Wetzel să încercați cu mine?

— Cu tine? Dar știi să cînti suficient ca să ne acompaniezi pe toți?

— Cred că da. Ieri am ascultat muzică; e din cele pe care o poți repeta pe dinafară.

— Atunci, ce mai stai, la pian!

Și așa am fost angajat. Cel puțin pină aveam să găsesc un alt pianist. Am salvat situația. Timp de trei zile putea fi văzut un băiețuș de 13 ani cîntînd la pian. Dar publicul vroia zgomot și nu un Rubinstein. N-am primit nici măcar gajul unui Rubinstein.

În iarna aceea ciroul Wetzel, aflat în relăche, și-a adăpostit accesoriile la noi. Totul ocupa zece lazi mari, aranjate într-o remiză goală din curte. Era un eveniment care, gîndindu-mă bine, avea să decidă asupra formației mele.

În timp ce tata și Wetzel goleau o sticlă de vin, m-am strecurat în remiză.

M-am înarmat cu o lumină pe care am aprins-o cu precauție și flacăra ce dansa pe pereți îmi revela minuni care totuși rămîneau ascunse în spatele scîndurilor solide ale lăzilor. Imaginația mi se aprinsese de tot, în timp ce mă străduiam să ridic capacul pentru a putea arunca o privire în Paradis. Dar, vai! Totul era încluiat cu grijă. Am stat o clipă să-mi închipui costumele pe care nu le puteam vedea. Trist, am stins lumina și m-am dus în camera mea. Dar eram hotărît să deschid lăzile chiar a doua zi.

Seara următoare mă aflam în remiză. De data asta luasem nu numai o lumină, ci și un clește. N-am scos decît o scîndură din capac și am dat-o deoparte ca să-mi pot strecura mîna înăuntru. Pipăind, căutam în acea obscuritate plină de mister. Am atins ceva, un obiect de formă rotundă pe care l-am tras afară cu grijă. Era o tichie ascuțită și aurită, împodobită în vîrf cu un pampon. Am încercat-o. Îmi venea perfect.

Mi-am continuat cercetările. Dar nu am mai găsit decît niște peruci, nimic altceva. De toate mărimile și culorile. Lada părea să fie plină de ele. Deodată, degetele mele întîlniră o stofă! Am tras ușor și cu grijă și am avut în fața ochilor cel mai minunat costum de clovn pe care-l văzusem vreodată. Era de-ajuns. Am încercat câteva peruci în fața unei mici oglinzi.

Da, haina face călugărul! La fiecare perucă mă străduiam să-mi compun un chip diferit.

Eram mîndru de rezultat.

În noaptea aceea mi-a trebuit mult timp pină să adorm.

Tata avea un nărav lăudabil, poate, la alții, dar nefast pentru un hațiu: își cîntea prietenii și pe cei care-i erau simpatici și considera o ofensă dacă aceștia vroiau să achite consumația. A dat faliment.

Ne-am mai mutat încă o dată, pentru a lua hotelul «La Cerb» din Villeret. Denumirea de hotel era cam exagerată. În realitate era vorba de un mic han, iar Villeret nu era altceva decît un sat.

Zic asta acum, dar pe atunci, văzînd marea sală a cafenelei, primul meu gînd a fost că era ideală pentru a ridica un podium pe care aș putea să mă produc.

Vreau să ușurez sarcina cronicarului eventual care ar încerca să-mi răscolească trecutul, spunînd că aici, la Villeret, numele meu a apărut prima dată pe un afiș.

MARE CONCERT DE VARIETAȚII
LA HOTELUL «LA CERB»
CU PARTICIPAREA BINECUNOSCUTULUI
MUZICIAN ȘI ARTIST
WETTACH-JUNIOR

Pictasem eu însumi afișul și am lipit patru afișe în sat. Fericită tinerete! Un sat pierdut în Elveția și eram convins că găsiseam prima treaptă a marii scări ce trebuia să mă ducă la glorie. Dar acest sat a fost totuși sediul unui eveniment istoric. Mi-am înscris numele sub primul meu angajament.

Printre cei vreo douăzeci de spectatori veniți să asiste la exhibiția mea se dețasa net domnul Miseray, un prieten de-al tati și proprietarul unui Café-bar cu bun vad comercial la Locle. El mi-a propus să mă produc două sau trei seri la el, cu sora mea ca acompaniatoare la pian, pentru 15 franci pe seară și posibilitatea de a face cheta.

Tata n-a făcut nici o obiecție și domnul Miseray, foarte serios, a stabilit un scurt contract în care era specificat că mi se plătește și drumul.

Cariera mea nu urma oare un drum vertiginos?

La Locle am înregistrat cu adevărat un mare succes. Sala era totdeauna plină. Oamenii rideau și aplaudau din toată inima. Cînd treceam după terminarea numărului cu farfuriuara pentru a face cheta, monedele cădeau dese.

(Va urma)

firmieră». Ei bine! Cum credeți că s-a scuturat bietul Ladislas de implacabila lui jumătăciță? Într-o seară a fugit, s-a refugiat într-o tavernă, a băut, a fumtat, a «tăpăit bucăți de gheață în gură», apoi s-a «opărit cu groguri fierbinți», ca să apară a doua zi pe scenă afon, ca să fie fluierat de preasensibilul public muzical italian și să scape astfel pentru totdeauna de Clara lui.

La lectura în revistă a nuveletei lui Tudor, care ne delectase în prima audiție, ca și povestea de privilegiorului, ne-am luat cu miinile de cap: greșeli de tipar una mai gravă ca alta, culminând cu:

«femei cu sini de viață hidrofilă».

Ați corectat singuri, nu-i așa?

«...de vată hidrofilă?»

Cei ce v-ați servit de acest gen de vată!

Invectivele noastre la adresa tipografului P. Mitu și a corectorului său, pe seama cărui ne lăsam, au atins toată gama întinsei noastre imaginații, fără să ometem bogatul registru al calendarului ortodox.

În n-rele 3-4 și 5 (vai, ultimul!), Tudor a fost prezent cu câteva fragmente din *Nova Eneidă*, pseudoepeopee modernă care se petrecea, ca și ilustrul său model vergilian, atât pe apă cât și pe uscat. Ambarcațiunea a primit din partea fertilei imaginații a lui Șoimaru numele de indiscutabil umor:

«Onorul român».

Am primit la lectură, noi, ceilalți trei, cu puternice aplauze acest vas modern de 20 000 de tone, având «șapte coșuri, ca în versurile simboliste, și șapte vieți ca români și pisicile».

Aci l-am întrerupt pe Tudor:

— Ca românul, în pieptu-i de aramă!

— Românii și pisicile, nu-i rău, a glosat Pompiliu.

— Da, zise Streinu, îmi plac numerele fatidice, dar mai ales cele șapte vaci grase!

Așa decurgeau ședințele noastre.

Tudor avea o predilecție deosebită pentru

pastișe și parodie. Mai târziu, în 1946, aveam să-i fac o prefață la piesa «Furtună în Olimp», care a fost jucată fără mare succes pe scena unui teatru particular bucureștean într-o strălucită distribuție (C. Antoniu, I. Manu, Nelly Dordea, Carmen Stănescu).

Nu vreau să mă despart de bunul meu prieten încetat din viață (încă din 1966), fără a da un citat mai amplu din *Nova Eneida* a sa, pentru a-i prezenta echipajul de pe *Onorul român*, stilul și maniera:

«La bord oamenii își umflau plămîinii cu aer sărat.

Fiecare adusesse în ajun câte o legătură cu haine, și-o fotografie în inimă. Dar nici o bătrînă, cu bonetă frizată, nu fusese văzută plîngînd pe chei, ca în romanele lui Loti și documentele omenștii ale lui Jean Bart. Oamenii aceștia nu aveau pe nimeni. Aveau câte un trecut pe care îl îngropaseră în fundul călcîielor și adulmecau viitorul. Din cînd în cînd, pe uscat, descifrau viitorul în ceașca de cafea, cum scrutau orizontul, la bord, în ocheane. Erau cu toții echipași pînă-n dinți. Aveau o gamelă cu apă, 250 de grame carne congelată, 500 grame de pine, un kilogram de curaj și o bonetă cu moș.

Își luaseră locul mai dinainte știut: căpitanul sus, mașinistii jos, cei vechi la dreapta, cei noi la stînga: găinile în cotet, secundul la babord, furierul la tribord; nordul la nord, sudul la sud; iar pe catarg, moțat și alb, un albatros săruta pavilionul tricolor. Din locurile lor, matrozii priveau Constanța, care își retrăgea malurile. Se scufunda parcă orașul sub apă. Iar marinarii cîntau triști, morțuși, necunoscutului și lor «La Paloma»:

Nu-i așa că prietenul nostru avea condei, imaginație și subtilitate?

În pofida numelui său, Tudor Șoimaru nu era un «pășunist»: ciugulea de pe imășuri străine.

Am ales-o întîmplător pe Stanca Badea, taxatoarea cu numărul 15677 din vagonul 319 al tramvaiului 10, absolut întîmplător, propunîndu-mi numai să stau de vorbă, de la om la om, fără indicații și fără opreliști, cu unul dintre «eroii» anonimi de la I.T.B.

Chiar în noaptea de 8 martie, tîrziu, după ora 24, am abordat-o pe Stanca Badea, taxatoarea la «remorcă», femeie în toată firea, cu un fular alb înfășurat în jurul capului, ca să fugă frigul, și cu 13 ani, dacă nu chiar 14, parțecui în ltebe. Asta numai eu, zice, cu partea mea, căci împreună cu soțul avem vechime în întreprindere cit o viață de om. Aproape 35 de ani.

Este tîrziu, frigul mușcă turbat, remorca este aproape goală — remorca, adică vagonul al doilea, primul chemîndu-se «motor» — și află că soțul Stancăi Badea lucrează la circulație, la biroul de control. Are o muncă mai ușoară, dar mai încărcată de răspunderi, și mai află și altele, pe care ar trebui — poate — să le întind pe mai mult spațiu, dar pe care mă mulțumesc să le notez în fugă, cu aceeași zgîrcenie cu care taxatoarea nr. 15677 mi le-a destăinuit:

«Munca asta a noastră nu e simplă. Ba e chiar grea, dacă stau și mă gîndesc că, atunci cînd ies în tura de dimineață, mă scol înainte de trei și jumătate, ca să mai am timp și să încălzesc ceva de mîncare. Pentru bărbat și pentru copii. Avem doi copii. Băiatul are cinci ani și jumătate, iar fata e în clasa a șaptea, a împlinit treisprezece. Cu școala merge bine. Îi place foarte mult desenul, are un desen plăcut și zice că vrea să se facă pictoriță cînd o fi mare, numai că noi știm cum e cu treaba asta și ne gîndim că mai nimerit ar fi să urmeze o meserie de-a noastră, mai românească, la vreo fabrică».

Trecem de podul Grant, în drum spre Chibrit. Noaptea s-a prăvălit peste București. Nu mai ninge, dar aerul este rece ca o gheață, desenînd arabescuri nebune pe

geanul tramvaiului. Stanca Badea continuă, cu voce joasă, ferindu-și mărturisirile de urechile celor 2-3 călători zgribuliți și absenți:

«Cu casa m-am nimerit bine, că stau pe Chitila, la cîteva stații de podul Constanța, unde e depoul. Dacă lucrez numai pe 10? Nu. Cînd e nevoie, ne dă și pe 6 și pe 24, iar cînd e nevoie-nevoie, mă duc și pe troleibuze, că doar e același lucru. Cu planul la încasări stau uneori mai prost. Nu-l fac și mă penalizează. Nu că aș critica, doamne-fereste, asta-i meseria mea și astea-s reglementările, de, asta fac dinainte de a se naște fiinea, nu că mă arăt eu deșteaptă, dar cred că întreprinderea ar trebui să privească oamenii mai altfel. Adică, într-un fel pe ăia care vin și pleacă după o săptămînă și într-altul pe noi,ăștilași, care ne ținem de treaba, fără sancțiuni și fără mofturi. Măcar așa, pentru mulțumirea noastră de suflet».

O întreb dacă n-are probleme deosebite cu călătorii. «Uneori, zice. Mai ales în tura de după-amiază. Se mai îmbată cîte unii, sau se urcă în vagon cu butelii și cu ciini. În plus, mai sînt și din ăia care, înaintea să scoată banii pentru bilet, te fac cu ou și cu oțet că n-a venit tramvaiul de nu știu cîte minute. Parcă asta depinde de noi... La început, săream și eu cu gura. Acum, tac. Au și oamenii supărăriile lor, necazuri. Asta știu, dar îmi zic că ar trebui și ei să știe că și noi le avem pe ale noastre. Să te scoli cu noaptea-n cap, să-ți duci copilul la grădiniță, să speli, să calci, și-apoi să stai aici, la remorcă, și încă zîmbind. Ca să nu superi pe nimeni».

Cu cîteva stații înainte de capăt, am coborît. Stanca Badea, taxatoarea cu nr. 15677 din vagonul 319 al tramvaiului 10, «erou» anonim ales absolut la întîmplare, și-a sprijinit capul pe teighea, ca să fure cîteva minute de somn.

Ovidiu IOANIȚOIA

DRAME ÎN LARGUL OCEANULUI

aurul mort de pe „islander“

Alaska nu e Florida. În Alaska nu sînt palmieri și nici nu înflorește portocalii. Dar Alaska a fost cîndva «țara aurului», a aurului adevărat, pe care foarte mulți s-au năpustit să-l descopere, să-l spele și să-l ia.

În goana după amețitorul metal galben, mulți și-au pierdut viața, s-au schilodit, unii s-au sacrificat fără nici un folos. Dar pentru pasagerii care-și reținuseră locuri la bordul steamerului «Islander» al Companiei Canada—Pacific-Alaska, pe data de 14 august 1901, lucrurile stăteau cu totul altfel. Pentru ei, aventura era încheiată. Frigul, privațiunile, munca de rob, toate se aflau undeva în urmă, ca niște amintiri — de ce nu? — plăcute. În cîngătorile pe care și le legaseră la briu se afla aur, aur în valoare de cîteva milioane de dolari, aur despre care în momentul îmbarcării nici nu-și închipuiau cît de greu poate să atîrne.

O PLIMBARE DE RUTINĂ PE OCEAN

Din acest aur se putea lua o cabină de lux pe «Islander», se putea cumpăra, cine știe pe unde, pămînt, se putea începe un negoț ori o căsnicie și, oricum, se putea petrece în draci la cele mai scumpe localuri. Dar, pentru moment, cei aproximativ 300 de pasageri ai steamerului — căutători de aur, între care mulți cu familiile — nu voiau decît să se vadă plecați. Mulți aveau să înceapă o viață nouă. Ei bine, să înceapă odată această viață!

Îmbarcarea a durat aproape toată ziua. Dar forța, emoțiile, micile încurcături, un ultim scotch dublu la circulația din apropierea debarcaderului, toate au făcut ca timpul să treacă pe nesimțite. Un sunet ddogit de sireni și greoiul vas cu aburi se desprinde de la țarm. Se aud strigăte vesede, iar cîteva pasageri mai exuberanți trag focuri de armă în aer.

«Islander» face cursa regulată de la Skagway — un mic port înfipt în fundul unui golf adînc din sud-vestul Alaskăi — la Victoria, primul port al Statelor Unite la sudul frontierei cu Canada. Urînd la oarecare distanță coasta de vest a Americii, trecînd prin dreptul Columbiei «Britanice», steamerul avea de parcurs ceva mai mult de 1 000 de kilometri pe o mare nu tocmai prietenoasă, dar cunoscută, mai ales comandantului Gregory W. Catlin, pentru care cursa Skagway-Victoria deve-

nise după ani și ani o plimbare de rutină pe ocean.

Golful fu străbătut cu bine. La ieșirea în ocean se contura, în picla amurgului, insula Douglas, care se afla la 5 mile, în față. Nu se știe dacă vreunul dintre pasageri a observat, în clipele acelea, sloiul de gheață care apăruse pe neașteptate în stînga vasului. Și probabil că nimeni nu i-ar fi dat atenție dacă nu s-ar fi auzit, prin port-voce, glasul puternic al omului de cart:

— Fragment de banchiză la tribord!

Era primul moment de distracție pe care-l oferea o călătorie anostă de aproape o săptămînă. Toți pasagerii aflați pe punte s-au adunat la bordul stîng să vadă despre ce este vorba. Doi înși, cam chercheliți, și-au scos chiar pistoalele și au început să tragă în șuvița albă care se zărea, slab conturată, la oarecare distanță. Cei aflați în cabine, în sufragerie, ori în salonul vasului nici nu aflaseră cît de bine se distrau cei de pe punte și n-au auzit nici zgomotul acela ca un hîrșit lung, întrerupt de două trosnituri ca două sughițuri ale lemnăriei. Doar cei de pe punte și-au dat seama că se întimplase ceva. Dar ce?

Mînată de curent, «șuvița» de gheață se apropiase oblic de vas, mai repede decît se putuse prevedea — dealtfel, de la semnalarea ei, comandantul Catlin nici nu avusese timpul să vină pe punte din cabină, unde se afla. Abia după cîteva minute, secundul Arthur H. Pendleton înțelese că ceea ce s-a întîmplat era ceva grav, iar după alte cîteva clipe își dădu seama că «șuvița» de gheață era un aisberg din cele a căror masă imensă se află sub nivelul apei și că acesta izbise vasul.

CINE ARE VREME SĂ SPARGĂ UȘILE??

— Boss, ce facem? — ceru secundul instrucțiuni. Să încercăm o acostare pe insula Douglas? E cam la o milă și jumătate în față...

— Da, da! Toate mașinile înainte!

Ordinul fusese dat, dar «Islander» era lovit de moarte și nu mai avea timp să parcurgă nici măcar acea milă și jumătate care-l despărțea de pămîntul cel mai apropiat. El începu să ia apă, cu iuțeală, astfel încît se dădu ordin de lansare a bărcilor de salvare.

În timpul acesta, pasagerii care nu se aflau pe punte au continuat să nu știe nimic din cele

ce se petreceau, pînă în clipa în care zgomotul acela surd ca un bolborosit făcu loc unei bubuituri puternice: apa intrase în camera mașinilor, cazanele făcuseră explozie, spărgînd puntea. În clipa aceea a început dezastrul. Pasagerii nu mai aveau decît o singură dorință — să iasă pe punte și să se salveze. Dar, din cauza șocurilor repetate și a exploziei cazanului, cadrele metalice ale ușilor s-au strîmbat, astfel încît acestea nu s-au mai putut deschide. În cabinele în care se aflau și bărbăți, aceștia au rezolvat problema printr-o împînsătură zdăvănă cu umărul. Dar în cabinele în care erau numai femei și copii, ușile nu s-au mai deschis și nimeni nu a mai găsit timp să le spargă. Cabinele acestea s-au transformat în morminte pentru ocupanții lor. O singură femeie, cu brațele zdrobite de efort, a izbutit să iasă și să-și încredințeze copilul unui matelot care trecea în goană. Acesta a primit copilul, s-a uitat la el și l-a aruncat, de sus, într-o barcă, ultima, care tocmai era lăsată la apă. Mama a rămas pe punte pe jumătate dezbrăcată, în timp ce copilul se depărta, despărțindu-se pentru totdeauna de ea.

Nu trecuseră nici zece minute de la ciocnire și toate bărcile se și aflau la apă. Primii pasageri care apucaseră să pună piciorul în ele fugiseră cu aproape toate lucrurile goale, fără să se mai gîndească la cei rămași pe vas. Fugiseră cît mai departe, spre țarmul pe care-l știau atît de aproape. În interior, strigătele, gemetele, vaietele se stingeau pe măsură ce apa umplea coridoarele, cabinele, pătrundea pretutîndeni și creștea, creștea înecînd totul. Pe punte mai rămăseseră cîteva marinari care nu încăpuseră nici ei în bărci. Au strîns toate scîndurile, băncile de pe punte, scaunele și le-au aruncat în apă. Au izbutit să se mai adune pe punte și ultimii zece pasageri și toți — care cu centuri de salvare care fără — s-au cățărât pe bordaje și s-au aruncat în apa rece ca gheața. Era și timpul, căci «Islander» se scufunda de repezi-ciune. Curînd, partea din față a dispărut în ocean, iar partea din spate, ieșind din apă, își agită cîteva clipe elicele despîcînd trupurile a doi naufragiați, apoi dispăru și ea.

SÎNTEM PEA MULȚI PE PRĂPĂDITA ASTA DE PLUTĂ!

După aceea se așternu o liniște nefirească. Parcă și valurile se opriseră din mișcarea lor veșnică. Bărcile, pe jumătate goale, erau departe. Cîteva oameni se agățaseră de două plute improvizate, iar alții se luptau singuri cu apa.

Doi mineri izbutiră să se mențină la suprafață prin eforturi supraomenești. Erau bărbăți vînjoși și doreau cu ardoare să trăiască. George

Edincott revenea după douăzeci de ani petrecuți în Klondyke, avînd în cîngătoare praf de aur în valoare de treizeci de mii de dolari. Dar greutatea aurului îl trăgea la fund și, în ultima secundă, pentru a-și salva viața, Edincott își scoase cîngătoarea și o lăsă să cada la fundul apei. Prietenul și tovarășul său de minieră, Mac Duffy, avea aur de patruzeci de mii de dolari, adunat într-o traistă atîrnată de gît. Traista îl trăgea în jos și Duffy îngheța apă la fiecare val. A apucat traista și a încercat să o ridice deasupra capului. Duffy s-a înecat la numai cîteva pași de o plută de care s-ar fi putut agăța.

Căpitanul vasului, Catlin, pur și simplu nu mai voia să trăiască: cine o să mai încredințeze vreodată un vas unui bătrîn ghinionist? Nu mai avea colac de salvare, i-l dăduse pe al său unui rînit, iar acum înota resemnat. O plută făcută de mateloți trecu prin apropiere. Tocmai aruncaseră în mare doi pasageri înghețați și se apropiară de comandant să-l tragă sus. Dar Catlin era mare și greu, așa încît pluta gemu sub el și se desfăcu la un colț mai slab legat. Cei de pe plută erau înspăimîntați și căpitanul le văzu privirile înfricoșate.

— Sîntem prea mulți pe prăpădita asta de plută! — spusese el. Am să găsesc altceva! Și fără să mai aștepte își dădu din nou drumul în apă. Din clipa aceea, nimeni nu l-a mai văzut vreodată pe căpitanul Gregory W. Catlin.

Acum pluta era mai ușoară și cei de pe ea puteau să vîslească, cu minile și cu scîndurile, către țarmul care se vedea aproape. Deodată, îi cuprînsese din nou spaima: începu refluxul! Pluta, în ciuda unor eforturi disperate, era atrasă către larg. În clipa aceea, pe țarm a țîșnit o flacără înaltă. Erau cei ajunși pe țarm, care le făceau semn celor rămași în apă. Unii dintre ei, miinați de o omenie tîrzie, s-au urcat din nou în bărci încercînd să mai salveze pe cîte cineva.

Cum arătau supraviețuitorii? Înghețați, uzi, lipsiți de vlagă, lungiți pe pămînt, incapabili să se mai încălzească și incapabili să mai lucreze. În orele următoare au început și ei să moară, iar cînd au sosit primele echipe de salvare, pe țarmul pustiu al insulei Douglas se aflau mai multe cadavre decît oameni în viață. Alți morți, cam 150 la număr, mai ales femei și copii, se aflau în pîntecele lui «Islander», care reapăruse odată cu retragerea apei, în timpul refluxului, de pe bancul submarin pe care eșuase. Acum epava zăcea într-o rină — trist coșciug pentru victime, pentru speranțe, pentru aurul de care nimeni nu a apucat să se bucure vreodată.

Aurel CRISTIANE

cărți pentru copiii dumneavoastră

Una dintre puținele edituri europene care se ocupă în exclusivitate cu tipărirea literaturii pentru copii și tineret este editura bucureșteană «Ion Creangă». Din păcate, și din comoditate, despre activitatea acestei instituții scriem sporadic și, mai ales, când vrem să fim exigenți cu orice preț. Lucrul este, într-o măsură, de înțeles, căci e mai lesne să fii patetic văitându-te că, vezi doamne, literatura pentru copii care se scrie la noi n-ar fi de cea mai bună calitate și asta nu e bine, nu e bine deloc, fiindcă ei, copiii noștri, sînt viitorul nostru etc., etc., decît să semnalizezi cu promptitudine greșelile din activitatea unei edituri pentru tineret, care trimite în librării cărți lipsite de orice valoare. Sigur, nici Editura «Ion Creangă» nu face numai lucruri de lăudat, dar, aproape de fiecare dată cînd a fost comentată, slaba literatură pentru copii și tineret care a fost tipărită într-un interval sau altul, Editurii «Creangă» i-au fost puse în seamă și lipsuri de care, în realitate, nu se făcea vinovată. Altfel spus, cînd este lăudată literatura pentru copii și tineret, sînt pomenite și alte edituri care publică și asemenea cărți. Cînd aprecierile sînt accentuate critice, ele se îndreaptă în bloc spre editura din strada Ion Ghica nr. 5. Și, dacă-mi amintesc bine, multe din eșecurile editoriale pomenite în astfel de situații nu erau girate de Editura «Ion Creangă».

Am făcut aceste sumare considerații în ideea că e bine să știm lucruri cit mai exacte despre acele locuri unde se muncește cu pasiune și pricepere.

Iată, de pildă, cîteva din cele mai reușite volume apărute la această editură în ultima vreme.

Ei l-au cunoscut pe Sadoveanu. Este vorba de primul volum al unei noi colecții (*Ei l-au cunoscut pe...*), care-și propune să contureze profilurile morale ale celor cărora le vor

fi dedicate aceste cărți. Mijloacele folosite: mărturiile ale celor care l-au cunoscut, fotografiile inedite, facsimile. *Ei l-au cunoscut pe Sadoveanu* este o reușită evidentă, chiar dacă nu toate mărturiile (64) despre Sadoveanu prezintă același interes. Volumul alcătuit de secretarul și prietenul scriitorului, Constantin Mitru, cuprinde peste 100 de fotografii inedite, fotografii uneori de-a dreptul excepționale, realizate de Dan Er. Grigorescu și Constantin Mitru. Dintre toate aceste fotografii cel mai mult m-a impresionat cea de la pagina 278, în care Sadoveanu este surprins în cerdacul casei de la Neamț. Scriitorul își sprijină, în palma mîinii drepte, capul, care pare o imensă planetă gînditoare.

Jonathan Swift: Călătoriile lui Gulliver. Ne-maipomenitele întîmplări din *Lilliput* și *Brodningnag*, care au făcut deliciul atîtor copii, sînt ilustrate de această dată de Desideriu Iacob. Mi se pare a fi una din cele mai reușite ediții ale cărții lui Swift. Dealtfel, concetățenii celebrului scriitor au și făcut Editurii «Ion Creangă» o comandă de cîteva zeci de mii de exemplare.

Virtele primăverii este o selecție din versurile poezilor elevi bucureșteni, membri ai studioului *Freamăt*. Sînt antologia creatori a căror vîrstă minimă este de 9 ani, iar cea maximă de 15. Ilustrațiile aparțin tot unor elevi — Mărgescu Ion (Vulturești), Felescu Cristian (Rădăuți), Ivancuța Mariana (Buhuși), Ghib Valeria (Băișoara). Beneficiind de o prefață semnată de Virgil Teodorescu și de o postfață redactată de Veronica Porumbacu și profesorul Mircea Claudiu Vodă, *Virtele primăverii* mi se pare un gest editorial binevenit, justificat de valoarea remarcabilă a unora dintre poeziile antologate.

Dorin TUDORAN

salonul cărții la a patra ediție

În fiecare an editurile așteaptă cu nerăbdare deschiderea salonului național al cărții, în fiecare an pregătirile sînt febrile, ele încep cu mult înainte de data inaugurală. Se tipăresc pliante, calendare, proiecte de planuri editoriale, unele edituri se îngrijesc și de insigne, editura copiilor tipărește orare și alte minunății colorate. La *Centrala cărții* un serviciu special lucrează săptămîni în șir pentru reușita acestui salon, sînt programe dinainte întîlniri ale cititorilor cu editorii și cu scriitorii, apoi se trimit frumoase invitații, apoi vine și ziua cea mare. Lumea a intrat și acum în holul mare al noului Teatru Național, lume multă, lume curioasă. Spectacolul cărților este fascinant, numai un salon de carte își poate da imaginea de ansamblu despre ceea ce se tipărește în România pe durata unui an. Cele 23 de edituri ale țării au venit aici cu ce au dat ele mai bun în anul 1973, din 4135 de titluri apărute au fost selectate 2500, apoi s-a făcut selecția pentru concursul «Arta cărții în R.S.R.» și s-a tras linie dedesubt: Editura *Meridiane* — 6 diplome, Editura *Kriterion* — 5, editurile *Univers* și *Minerva* cîte 4 diplome de frumusețe. Frumoase cărți și pe la alte edituri: la *Enciclopedică* mult căutatul *Mic dicționar enciclopedic*, la *Științifică* eleganta lucrare *Geografia fizică*, la *Dacia* două diplome pentru talentatul grafician tînăr Florin Creangă, la *Cartea românească* trilogia de *Amintiri* a lui Ivănescu, Pucă, Dimov. Nu toate cărțile au încăput pe panoplia celor «elegante», dar o extraordinară impresie fac seriile și colecțiile editurilor: La *Univers* colecția de *Esuri*, cea de *Studii*, colecțiile de poezie universală sau *Romanul secolului XX*. Se vede acum mai bine și marea cuprindere tematică a colecției de estetică de la *Meridiane*, sau frumoasa serie de albume în care au apărut anul trecut Chagall, Gauguin, Dufy, Corot, Ensor, Dürer, Courbet ș.a. Un eveniment editorial a fost și tipărirea de către Modest Morariu a *Capriciilor* lui Goya. Reușite colecții la *Albatros* — colecțiile *Sinteze*, *Lyceum*, de exemplu, apoi foarte căutate sînt cărțile

de istorici antici ale *Editurii Științifice*, de mare succes se bucură și peste hotare colecțiile pentru copii ale *Editurii Creangă*: «Biblioteca pentru toți copiii», «Biblioteca școlarului», «Biblioteca de aur» și, o noutate, «Enciclopedia pentru copii». Colecțiile de la *Minerva* nu le mai amintim, ele sînt prea cunoscute, dar în standul editurii stă la loc de cinste *Etymologicum Magnum Romaniae*, alături de *Istoria...* lui Lovinescu. Tot în anul care a trecut, *Editura Eminescu* a lansat acele antologii de autor pentru poezii români contemporani, pe lîngă alte două colecții critice, adevărate instrumente de lucru. Sînt prezente în Salon și editurile din provincie, *Dacia*, *Junimea*, *Facla*, *Scrisul românesc*. Am reținut de la *Junimea* impresionanta ediție a *Cărții convorbirilor literare*, de la editura timișoreană promițătoarele cărți ale unor debutanți, iar de la cea craioveană *Formarea poporului român* de Constantin C. Giurescu.

Pînă în 20 martie se vor perinda pe aici mii de cititori, apoi editurile se repliază, cărțile se împachetează și încep grijiile și emoțiile pentru «Decada cărții românești».

Dinu FLĂMÂND

Coperta noastră

Laureații festivalului de muzică și poezie «Primăvara baladelor» de la stînga la dreapta: sus — Levi Nicolae, Dan Chebac, Mircea Vintilă, Ilie Vorvoreanu, Erlend Krauser și Ilie Stepan (ambii din grupul Pro musica), jos — Alexandru Abagiu, Cristina Dobnig, Gelu Pascu, Georgeta Părvănescu (Pro musica), Adina Dimitriu, Eugen Iosif și Alexandru Bălan (ambii din Pro musica).

sub cerințele actuale

Am întîlnit următoarea propoziție: «numărul elevilor căzuți este sub cerințele actuale».

Un sens apare cu claritate (chiar cu nedorită claritate): există anumite cerințe actuale (probabil de ordin social și administrativ) în conformitate cu care un număr de elevi trebuie să fie căzuți, adică să nu fie promovați la examene. Cum personal nu știu și nu cred să fi fost formulate asemenea «cerințe» de către cineva, bănuiesc că, în intenția celui care a formulat propoziția la care mă refer, a fost exprimarea unei idei cu totul diferite. *Cerințele actuale* la care se referă propoziția citată sînt cerințe care au în vedere nu numărul elevilor căzuți, ci al celor promovați; mai exact spus: aceste cerințe au în vedere un număr cit mai mic de elevi căzuți.

Realitatea este însă că, de obicei, atunci cînd vorbim, spunînd că ceva se află sub anumite cerințe, sugerăm în același timp ideea că acel «ceva» ar fi (fost) de dorit sau de așteptat să fie deasupra acestor cerințe, sau cel puțin conform cu acestea. De aici ideea pe care ne-o sugerează propoziția aici în discuție, că numărul celor căzuți ar fi fost de dorit să fie mai mare dar nu este.

Pe de altă parte, dacă facem abstracție de ceea ce am spus că sugerează formularea *ceva se află sub nivelul cerințelor*, putem spune că propoziția discutată semnalează un fapt cu totul pozitiv: «cerințele actuale» sînt ca numărul elevilor căzuți să fie cit mai mic și acest număr este sub aceste cerințe, deci este mai mic chiar și decît numărul așteptat.

După cum se vede, formularea de mai sus este în mod evident ambiguă; ce este mai rău, este următorul fapt: nici unul dintre cele două sensuri pe care i le putem atribui nu pare a fi conform cu intențiile celui care a formulat propoziția. Acesta n-a vrut să ne spună nici că numărul elevilor căzuți ar fi trebuit să fie mai mare, nici că numărul celor căzuți este peste așteptări de mic.

Atunci ce vrea să spună această propoziție? Nu știu, și nici nu încerc să afl, pentru că este obligația celui care vorbește sau scrie să-și construiască frazele în așa fel, încît auditorul sau cititorul să nu fie nevoit să facă, după ce a auzit sau citit o construcție, adevărate investigații privitoare la sensul ei.

Emanuel VASILIU

REVISTA RAȘTITELOR

MANUSCRIPTUM, NR. 1, 1974

Numărul 1 pe anul 1974 al revistei *Manuscriptum* este conceput cu aceeași seriozitate și competență cu care ne-a obișnuit această publicație de ținută aleasă. Revista reușește în continuare să nu lase loc fascinației pentru detaliile de pură anecdotică sau lipsite de orice interes documentar și selectează cu discernămint materiale care pot aduce completări la cunoașterea vieții și creației scriitorilor noștri.

În primele pagini sînt tipărite documente referitoare la Gheorghe Eminovici, tatăl lui Mihai Eminescu. În continuare sînt publicate scrisori de Veronica Micle și de Aglae și Henriette Eminescu. Lucian Blaga este prezent cu trei poezii inedite din perioada debutului; o însemnată excepțională reprezintă publicarea piesei lui Mircea Eliade, «Ifigenia», pusă în scenă de Teatrul Național din București în anul 1941. Autorul păstrează în linia mari schema conflictului dramatic, totuși își imprimă propria personalitate în fățișînd eroii tragediei dezbrăcați de aura lor mitică, aceștia devenind niște oameni obișnuiți, cu necazuri și bucurii, iar acțiunea, în loc să se desfășoare într-un spațiu de legendă, se mută într-un decor perfect verosimil.

În același număr se mai publică și capitole din romanul lui Agârbiceanu, «Prăbușirea», scris probabil în anul 1943. Șerban Cioculescu, Camil Baltazar, Cella Serghi, Mihail Celarianu, Virgiliu Monda, Ioana Postelnicu, Radu Tudoran evocă în cuvinte pline de vibrație personalitatea lui Eugen Lovinescu, de la moartea căruia s-au împlinit la 16 iulie 1973, 30 de ani. În continuare sînt aduse la cunoștință cititorilor cîteva pagini din carnetul de însemnări al lui Ion Codru Drăgușanu. Mihai Beniuc aduce un cald omagiu lui Alexandru Macedonski, iar Nicolae Manolescu, într-un articol substanțial, comentează trei manuscrise ale autorului «Noptii de decembrie». Revista

mai publică și cîteva scrisori ale lui Macedonski adresate unor membri din cenaclul său. Se cuvin a fi amintite și extraordinarele scrisori ale lui Mateiu Caragiale (prezentate de Barbu Cioculescu) adresate lui Nicolae Boicescu, desprinsă parcă din «Crăii de Curtea-Veche». Eșul lui Oscar Walter Cisek, «Criza epicului în romanul contemporan» și cîteva din scrisorile schimbate de Bogdan Petriceicu Hasdeu cu fiica sa, Iulia, contribuie de asemenea la reușita acestui număr al revistei «Manuscriptum.»

TRANSILVANIA, NR. 1, 1974

Primul număr pe anul 1974 al revistei *Transilvania* publică trei articole în cadrul unei dezbateri care relevă «complexitatea și implicațiile valorice ale valențelor de universalitate a culturii și artei românești». Semnează: Ion Dodu Bălan («România în cadrul valorilor spirituale universale»), Aurel Rău («Universal, național, universalitate»), Mircea Braga («False probleme»). Remarcăm piesa lui Wolf Aichelburg, «Iarăși Ulise», tradusă de Radu Bălănescu. Mircea Tomuș semnează cronica literară, iar Titu Popescu scrie despre «Clar de inimă» de Nichita Stănescu, într-un limbaj uneori încețoșat («Construcția lirică la etajul unei fizionomii spirituale constrînsă la premonițiune lexicală este adevărata pistă a originalității stănesciene, figurația — figurația de cuplu aici — căzînd sub un accent minor pregătitor pentru interpretarea profundă semnalață»). Marin Panait închină un articol de anvergură lui D.D. Roșca («O viziune nouă, creatoare, asupra filozofiei hegeliene»). Din poeziile publicate în acest număr relevăm pe cea semnată de Nichita Stănescu, «Tragerea pe roată a lui Horea, la Alba Iulia, în anul 1785»: «...Roata îi rupe carnea! Și carnea nu i se mai sfîrșește! Roata îi rupe osul și osul nu i se mai sfîrșește! Roata îi rupe singele și singele nu i se mai sfîrșește! împărat!».

George ARION

Trecuse de miezul nopții, cocoșii lui Boncu cîntaseră de vreo trei ori și Pătru cel scurt îi și înjurase căci își zisese el: «Boncu ăsta nu numai că este chiabur, dar și cocoșii lui mint, cîntă de trei ori înainte de miezul nopții să crezi că vine dimineața și să pleci nebun pe cîmp, să te întilnești cu mai știu eu cine, că un sat ca ăsta al dracului, nu s-a mai văzut». Stătea pe podișca din fața primăriei și aștepta. Năiță Lucian intrase de cu seară în primărie, chemat de Craina ca vătășelul și nu mai ieșise. Vătășelul era un bătrîn cam surd, unul lon al lui Ciclop, nu se mai știa cine îi zisese Ciclop; avea un ochi cu albeață și cînd se uita la cineva, se uita într-o parte, ca o gîscă speriată că vine uliul. Pentru că era chior și nițel cam nărod nu fusese luat pe front, în timpul războiului, rămăsese acasă, și în fiecare duminică jucase popice cu copiii, pe secărică și cît ținuse războiul vinduse tot pămîntul ca să facă bani de popice, iar la sfîrșitul războiului se înființase la primărie, ca om sărac, ca «proletari», cum zicea el, iar acum nu-l întrecea nimeni de gură, se înscrisese în partid și făcea agitație și certa pe toată lumea și cînd bătea el cu bățul în poarta cuiva însemna că nu e bine. Nu știa nici să scrie, nici să citească, singurul lucru pe care-l știa era să joace popice și acum chiar cîștiga, dar era prea tîrziu, fiindcă nu mai juca nimeni popice cu el, își vinduse pămîntul, alți bani nu mai avea de unde scoate, simbria măruntă de la primărie i-o lua nevasta, o femeie scorogită, ca o roșcovă, subțire, și neagră, și rea, care de cîte ori îl prindea beat, îl bătea cu o mătură de mesteacăn și îl jelea tot ea, de parcă ar fi murit, strigînd cît o tineea gura. «Cui ne lași tu loane, și cui rămînem noi loane, că tu numai popice ai știut să joci, loane, și la mine nu te-ai gîndit loane, și

tîind peste Gurgui, pe sub o pădure de aluni, vorbind singur și fără să-și dea seama, cu glasul acela șuierat și pițigăiat și răgușit: «Fire-ai al dracului Năiță, că nu puteai sta acasă și nu puteai tăcea din gură și nu puteai să-ți vezi de treaba ta».

A doua zi dimineața se sculă, mahmur de parcă ar fi bătut toată noaptea, ca la lăsată secului, cînd făcea Năiță petrecere, căci acesta era un om petrecăreț și îi plăcea să scoată din pivniță vin de novă păstrat în butoi de prun și pastramă de oaie. Visase un vis pe care de cîțiva ani îl visa mereu la fel, ori de cîte ori se culca supărat sau numai îngrijorat. Se făcea că erau, iar pe front, și el și Năiță, dar niciodată nu putea să-și amintească unde se afla frontul, căci ei făcuseră tot războiul, ca tot țărănul român, și aci se visa la Bansa Bistrița, pe o zăpadă cît casa, de nu se mai vedeau acoperișurile caselor și tot timpul îi apărea în față o clopotniță unde pusese el steagul regimentului. Aci se visa pe un cîmp fără margini, alb de zăpadă și Năiță Lucian striga la el dintr-o tranșee adîncă, fiindcă era sergent și comanda un pluton: «Atenție, Pătrule, dacă vrei să mai vezi Cerna și Paringul. Atenție Pătrule și să ai grijă de copiii mei că tu ești sterp și sterpii au noroc». De data aceasta Năiță îi apăru pe cîmpul acela nesfîrșit de zăpadă, zicea ceva dar nu se înțelegea ce și Pătru striga la el: «Mai tare Năiță», dar Năiță oricît striga nu se auzea nimic, fiindcă bătea un crivăț cumplit și ridica zăpada și o viscoala și astupa, parcă, gura lui Năiță Lucian, iar el, Pătru, striga cît putea dar nu se auzea nimic: «Năiță, mai zi o dată, Năiță, că nu se aude», iar Năiță făcea cu mîna și arăta crivățul, adică degeaba și el, Pătru, auzea totuși cuvintele acelea ultime: «Să ai grijă de copiii mei că ei nu sînt vinovați». Și pe urmă se auzeau

haiduci de demult, de cînd un anume Vătaful Urșianu ar fi pedepsit niște boieri să înghită ouă de curcă fierbinți, așa, ca o pedeapsă de pomină.

Erau neamuri vechi acești țărani de pe Valea Cernei, fuseseră, moșii și strămoșii lor, căpitani și ostași ai lui Mihai Viteazul, dar nimeni nu mai avea azi timp să asculte poveștile lor care poate că erau adevărate.

— Pătrule — se auzi glasul acela de copil și Pătru se întoarse spre bucătăria de vară și o văzu bine pe femeia lui Năiță și o clipă avu impresia că întîmplarea se petrecea cu ani în urmă, cînd venise el într-o permisie, de pe front, și ea tot așa venise, pe întuneric, și pe la bucătăria de vară, să-l întrebese ce era cu Năiță, de fapt dacă mai trăiește, și dacă mai vine acasă, iar el, Pătru, îi spusese că vine «că românilor e dat dracului» și că să nu aibă grijă că pe Năiță l-a lăsat sănătos și așa și pe dincolo și că să aibă grijă de copiii și să stea cuminte «că Năiță pică cînd cu gîndul nu gîndește».

— Pătrule — zise femeia, ce-ai făcut cu Năiță, că amîndoi ați plecat și amîndoi v-ați întors și de pe front, și n-a fost mai rău ca acum, și acum Pătru n-a mai venit.

Către prînz, prînzul cel mic, adică nici pe la zece și jumătate, Pătru cel scurt coborîse în sat și stătea rezemat de teigheaua Matului cu o cinzeacă în mînă, tăcut și vinăt la față și din cînd în cînd trăgea cu coada ochiului către ușa primăriei care se vedea destul de bine prin fereastra fostei cîrciume, ținută o viață de acel Boncu care, pînă la urmă, nu se alesese cu nimic, decît cu o undiță cu care pescuia de unul singur cît era ziua de mare, pe malul Cernei, vorbind mereu, tare și repede, de parcă s-ar fi certat cu cineva: «Domnule, eu v-am spus, m-am înscris la țărăniști fiindcă l-am cunoscut pe domnul Mihalache de la Topoloveni,

tot așa se trezea vorbind singur.

Cuvintele căzură ca bolovanii într-o varniță goală, cu un ecou înfundat nici unul dintre țărani aflați atunci în Mat nu părea să asculte ce spune Pătru cel scurt. Stăteau cu cîte o cinzeacă în mînă, nici nu beau, nici nu legumeau, era o liniște pustie, negustorul, pe numele lui de poreclă «Difuzor», fiindcă de la el se auzeau toate știrile stătea și el cu o cinzeacă în mînă, dar goală, «acum am bătut-o, zicea el, de fiecare dată, o țin așa, ca să nu mă învăț bețiv», un oblon desfăcut din opritoare se bălăngănea în țîțini și, din cînd în cînd, se lovea de giurgiuveaua ferestrei, dar nu-l băga nimeni în seamă, numai ochii acelor țărani păreau să vorbească, dar și ei pe furis, căci nu stăruiau în căutarea lor fugărită decît o secundă și iar se întorceau și trăgeau pleoapele peste lumina lor furată.

— Cînd eram pe front — începu iar Petru cel scurt, cu glasul său șuierat, răgușit — vine locotinentul și zice «Luciane și Pătrule — cine dintre voi pleacă în cercetare că v-a venit rîndul și ar fi cazul să mai ieșiți din tranșee că ne-ajunge de cînd stăm aici și degerăm». Stam așa, ciuciți, de două săptămîni bune, nu trăgeam nici noi, nu trăgeau nici nemții, că eu i-am și spus locotinentului: «Domn' locotinent, mie mi se pare că noi degerăm aici, cu plutonul, degeaba, cum am mai pățit și acum doi ani, și frontul s-a dus la mama dracului, dumneavoastră nu știți, că nu sînteți de la începutul războiului. Era un locotenent tinăr, ca ăștia, de ne-au luat puștile, de la securitate».

— Unul dintre ei era al lui Turbatu — zise Dumitru lui Dincă, și se vedea bine că pe nici unul nu-l interesau amintirile de război ale lui Pătru cel scurt, dar aveau nevoie de ele ca să ajungă la ce li se întîmplase lor cu o zi mai înainte și la ce se întîmplase cu Năiță Lucian. Amintirile din război îi uneau în orice împrejurare, și la petreceri și la nenorociri și, în general, le dădeau o anume siguranță și o anume încredere unul într-altul, adică nu mai puteau să se trădeze cei care văzuseră moartea împreună și care scăpaseră de sub coasa ei. Amintirile de război îi legaseră și, mai ales, îi legau acum cînd scepticismul lor funciar îi făcea opaci și chiar refractari la evenimentele politice care se succedau cu o viteză amețitoare chiar și pentru un revoluționar de profesie și care, o viață întregă, nu făcuse altceva decît să viseze și să pregătească, teoretic, aceste evenimente și această succesiune amețitoare a lor.

Dumitru lui Dincă fusese și el pe front, cu Năiță Lucian și cu Pătru cel scurt, și chiar în același pluton cu ei. Scăpase ca și ei, de coasa morții, deși făcuse și el tot războiul, dar el plătise, totuși, cum singur zicea, «o dare». Se întorsese fără o mînă, fără mîna dreaptă, retezată exact din cot și acum umbra cu o proteză de lemn. Fusese un flăcău frumos și iubăreț și stricase multe case pînă să-l ia pe front și făcuse să plîngă multe neveste și multe fete și mai ales mîncase și el niște bătaii sore cu moartea, de la niște frați de fete mari și de la niște cumnați de gineri cam mototoli. Se dusese vestea despre el, trecuse ripile peste vreo cîteva sate, căci avea obiceiul să joace și în hore vecine, și cum apuca în capul horei, cum s-alegea praful de biata duminică și de bucuria mai știu eu cui. Cînd pleca de la horă, hora se spîrgea, fetele fugeau acasă și plîngeau. Și una din ele, trebuia, neapărat, să alerge după el și să se roage cu gura plină de lacrimi: «Nu mă lăsa neică Dumitru, ia-mă cu tine neică Dumitru, acasă nu mă mai întorc neică Dumitru, că mă omoară și mă omor». El mergea, singur, înainte, înalt și subțire și cu o nuia de alun petrecută pe după umăr și cînta de făcea cămașa fetei să salte peste sbuciumul sînilor și să siroiască lacrimile pe ea ca dintr-un potop de sfîntul Ilie. «Creștii pădure și te-ndeasă, numai loc de casă-mi lasă».

— Asta care e al lui Turbatu — asta e ca un cline, mușcă și mîna care i-a dat mămăligă — zise Dumitru lui Dincă într-un tîrziu și iar se lăsă liniștea aia pustie, dar nu dură mult. Pătru cel scurt vru să continue, și chiar apucă să zică, «Năiță ăsta era pe front dat dracului, odată...»

Dinu SĂRARU

niște țărani (2)

să dea Dumnezeu să se-alegă praful de țărîna ta loane». În restul zilelor săptămîinii, adică în toate zilele afară de duminică, lon al lui Ciclop, stătea lîngă telefon și cum îl auzea sunînd se repezea la furcă și la manivelă și după ce răsucea manivela de douăzeci, treizeci de ori, striga fonf cît îl ținea gura «Alooooo, aici omul de serviciu» de parcă ar fi zis: «Aici primul ministru» și fără să asculte ce se auzea în pilnia neagră, adăuga grav: «Un moment» și se repezea după Tovarășul Craina, Președintele, uitîndu-se rău la cine se nimerea prin preajmă cu aerul că «v-a luat mama dracului, iar sună de la raion, de la Partid».

Pătru cel scurt vorbise cu el la plecarea de la primărie, dar acesta ori nu auzise bine, ca de obicei, ce-i spusese Pătru, ori vrusese să-și dea importanță ca un șef de la telefon cum se considera, fapt este că Pătru rămăsese pe marginea podețului de lemn, din fața primăriei, pînă cînd cîntară cocoșii lui Boncu, și nici nu băgă de seamă cum trecu timpul. Ploaia se oprise pe nesimțite, vîntul și el, se lăsase un pui de ger uscat și iute, Cerna trăgea și ea și spre Paring cerul se zăbise, se luminase și se făcuse sticlos. Deasupra Măgurii se ivise o lună mototolită, mai mult gălbuie, o cucuvaie a dracului cînta într-un coș al casei lui Boncu și Pătru văzu că nu mai are nici un rost așteptarea sa. Ofițerii dormeau lîngă arme în primărie, Craina, Președintele, dormea și el în primărie de cînd fusese trimis președinte, lon Ciclop plecase și el acasă, numai Năiță nu mai ieșise din primărie și Pătru cel scurt înțelegea că nu mai are de ce să aștepte. Se ridică greu de pe podișca unde stătuse, îi înghețaseră și mîinile și picioarele și de fapt, tot înțepenise, și simți cum îl ia cu frig, dar nu de frig. Luna se ridicase deasupra Cornului Caprei și lumina drumul și apa Cernei care clipea mărunt printre pietrele prundului. Se auzi o ușă trîntită, undeva, în apropiere, cineva înjură de «cădelnița mă-si de viață», Pătru tresări, apoi o luă ușurel cu pasul său mărunt și săltăreț pe firul apei în sus, ocolind drumul mare și

rafalele unei mitraliere și Năiță parcă sărea în sus din tranșee și ridea cu gura pînă la urechi: «Fire-ai al dracului, Pătrule, ce noroc ai tu. N-ai nici nevastă, n-ai nici copii, dar dacă scăpăm, eu te cunun».

Era o zi de noiembrie, tristă, uscată după ploaia din ajun, uscată și înghețată și Pătru se trezi din viul nopții și se îmbracă mai mult pe întuneric și cînd ieși afară din casă, curtea toată și grădina erau albe de brumă, o brumă groasă, ca zăpada, și din coșurile caselor se ridicau fuioare de fum albăstrui, iar pe uliță nu se zărea țipenie de om. Pătru se spălă pe ochi, în cerdacul înalt, de piatră, cu stilpi înflorați și cînd se ștergea cu un peșchir de in cu care îi plăcea lui să se frece peste barba nerasă și neagră, căci nu se rădea decît duminica, odată cu Năiță Lucian, care se pricepea la potrivit mustățile și la potrivit tunsorile, i se păru că aude pe cineva bătînd în geamul de la bucătăria de vară, unde nu mai găteau de mult, de cînd dăduse gerul și timpul se lăsase spre iarnă. Lăsă peșchirul jos, pe marginea cerdacului, și se făcu că ascultă, deși era sigur că nu i se părușe și chiar așa și era, căci se auzi bine cum cineva bătea cu o nuia în peticul de geam al bucătăriei de vară.

— Pătrule, ești acasă?, se limpezi o voce șoptită, de femeie, sau de copil, și Pătru înțelese că era nevasta lui Năiță, o femeie mică, nu mai mare decît un copil, cu părul roșcat și pistruiată, care nu prea ieșea în lume. Făcuse șase copii, unul după altul, tot timpul războiului și după război, ca o iepuroaică, șase băieți, toți mărunti și iuți și toți pistruiați, nu mai văzuse nimeni pe valea aceea copii pistruiați și cu părul roșu ca mătasea porumbului iar muierile ziceau că acea copilă pitică ar fi furat, cînd era borțoasă, de poftă, niște ouă de curcă dintr-un cuiar găsit pe locurile ungunilor, pe văile care duceau spre Munții Recei. Pătru credea și el această poveste și chiar Năiță credea în ea, numai biata femeie se jura că n-a furat ouă de curcă și că acei copii pistruiați și cu părul roșu nu fac decît să poarte păcatul unui neam de

de la dumnealui am luat toată viața vin și nu m-a înșelat, și dacă l-am văzut om cinstit la negustorie, nu se putea, mi-am zis eu, să mă înșele nici în politică. Dumneavoastră îmi închideți cîrciuma și faceți Mat, eu nu mă supăr, pentru că sînt bătrîn și altă politică nu mai fac. Vă dau și popicăria, așa că nu e nici o supărare, eu mă retrag cu undița, atîta vă cer, un permis de pescuit și să nu mă întrebați de unde iau rîmele».

Destul de tîrziu, către prînzul cel mare, cînd nu mai venise de mult nici un țărăn cu nici un fel de puști, prin fereastra deschisă a Matului Pătru auzi pe unul din cei doi ofițeri tineri strigînd la telefon să vie o mașină, să ridice armele. Nu trecu mult și veni un fel de autobuz cu geamurile vopsite cu alb și Pătru îl văzu pe Năiță încercînd la puști în acel autobuz în care acesta se și urcă urmat de cei doi ofițeri și de șeful postului de miliție. Autobuzul porni salutat vesel de tovarășul președinte Craina care apoi veni în «mat» și ceru și el o cinzeacă, fără să vorbească nimic, cu nimeni, pînă cînd veni Ciclop după el și îl chemă la telefon.

— Vă cheamă județul, cu cotele — fonfăi Ciclop, poruncitor. Avea un fel de dispreț respectuos față de președinte. Îi vorbea răstit și poruncitor, căci îl socotea un venetic și în același timp în glasul său știrb era și o anume undă de slugărnice pentru că acest președinte nu era din sat cu ei și deci nu știa exact cine este și mai ales ce putere are, pentru că nu-l putea apuca de nicăieri, cum singur zicea cînd prindea curaj și cînd mai ales spera să-i ia locul, fiindcă oricît era de prost visa și el o înălțare în grad și cum nu știa să scrie, nu putea năzui să ia locul secretarului, un fel de viezure cu chip de om, pipernicit și cu o față de șobolan, însă cu un scris frumos și citeț și mai ales înflorat, pe cînd Craina acela abia știa să se iscălească, însă nu țîția nimeni la politică. Atunci cînd zicea el «Tovarășe», îngheța o adunare întregă.

— Cînd eram pe front — începu Pătru cel scurt, cum ieși președintele afară urmat de Ciclop — cînd eram pe front, Năiță ăsta

(Va urma)

steaua și alte stele, vai de ele

După ce handbalul românesc a reușit — superb — fotbalul românesc (în confruntarea România-R.D.G.), — ce să-i faci, altă mentalitate la handbal, alt conținut și altă formă, munca nu e confundată cu vorba și vorba nu se confundă ea însăși cu gargara —, ne întorcem, păcătoși, tot la fotbalul nostru cel de toate zilele.

Dintr-o etapă care a reușit să aprindă (doar) subsolul clasamentului — e jale în Copou, iar la Bacău oamenii au ajuns să vorbească mai mult în șoapte (și pe stradă) de atita ghinion care se adună și nu se mai sparge odată — a țigănit o singură stea, care e tocmai — și deloc întâmplător — Steaua. Martorii oculari susțin că, în duelul cu Farul, nava-astu avea un cap în plus față de nava litoralului, și acel cap cu multă minte (numit și renumit Tească) «se vedea» în toate mișcărilor lui Iordănescu, Pantea, Năstase et comp. Firește, victoria — fie ea și eclatantă — asupra Farului nu reprezintă o garanție pentru meciul de la Arad (U.T.A., o știm cu toții, e în stare de orice, de la eliminarea Feyenoordului, pînă la pierderea unui campionat în fața «lanternei» C.F.R. Timișoara), ea putîndu-se, cel mult, constitui într-o nouă și grăitoare probă la «dosarul Tească», dosar de serial, de aventură, senzație și de adevăr. Să sperăm că adevărul lui Tească va fi, în sfîrșit, ajutat de soartă să iasă la suprafață.

Alt element ieșit din comun al etapei — șutul cu piciorul drept al lui Györfi. Să marchezi un gol senzațional cu un picior pe care-l folosești perfect numai pe stradă, în teren el rămînînd «picior de lemn», picior de sprijin — iată o performanță

demnă de rubrica «întîmplări (extraordnare) adevărate» a Magazinului. Să nu se supere Györfi — înaintea apariției lui Marcu subsemnatul l-a propus ani de zile pentru lotul național, brașoveanul fiind una din cele mai valoroase aripi de la Tâtaru încoace — dar reușita lui din meciul de sîmbătă a avut un caracter asemănător aceleia pe care o are jucătorul de loz în plic care trage cu șase lei o mașină Dacia 1300.

Citeva cuvinte despre stelele acordate arbitrilor. La Pitesti, un penalty flagrant neacordat Rapidului — la 0-1 — penalty văzut de cronicarul jocului și consemnat, dealtfel, în cronică, este taxat cu o îndușătoare milostenie. Arbitrajul primește 3 (trei) stele! Păi de ce? Pentru că sintem noi buni la suflet? Păi n-a influențat, oare, acel penalty soarta și rezultatul partidei? În loc de 0-1, 1-1 în minutul 75 nu era cu totul altceva? Și atunci? Ne jucăm de-a uite steluța nu e steluța?! O fi arbitrul meciului băiat bun, o fi și cronicarul băiat bun, dar penalty-ul e penalty, dreptatea e dreptate, 1-1 înseamnă în fotbal un punct și atunci cînd arbitrul — de rea sau de bună-credință, chiar — se joacă cu penalty-urile și cu punctele îl lăsăm fără stele, că așa nu e șotron și nici leapșa pe ouate, e fotbal și mai moare și cite unul de infarct la cite o «joacă» din asta, de-a arbitrilor. În fine, frișca la tort n-a fost la Pitesti, ci la Petroșani, unde arbitrul «a viciat rezultatul» — așa scrie clar, în cea mai limpede limbă românească, cronicarul. Cum? Printr-un penalty gratuit acordat în minutul 82 gazdelor, la scorul de 1-1. Deci viciere — viciere, rezultat fals sau «întors», cum vrei să-i spunei, și la notă două stele! Pentru ce două stele lui A. Bentu? Pentru că-i băiat simpatic, tată de familie bun sau pentru că e membru al Asociației vînătorilor și pescarilor? Mister și mistere! Un arbitru viciază — și nu în premieră — rezultatul. E taxat cu două stele. Ei și? În aprilie nu o să mai fie lapoviță și ninsoare, dar nu ne-ar mira ca Federația să se facă în continuare că plouă în materie de arbitraje, de computere și de alte ben-tisme care de care mai aberante.

Marius POPESCU

P.S. — După felul cum arbitrează, A. Bentu are cam de multă vreme dreptul — și obligația — de a trece din teren în tribună. F.R.F. însă nu vede, nu aude și se expune în continuare greșelilor simptomatice ale acestui trist cavaler în negru.

... dar de ce să moară capra vecinului?

Știu că e tocmai vremea cînd se rup ghiociei din lunci ca-n codru, de-ți vine să dai în genunchi pe mîzgă și să te tîngui ca la zidul plîngerii: Nu mai rupeți flori, copii, căci și ele este viii... Știu că este anotimpul nemilei față de mișșori, cînd orice briceag se socotește o simplă tinichea dacă nu se spală el în lacrimă de sălcă rețezată... Știu că e vremea cînd, îndreptate către baletul tăfălog al mieilor din mustul zăpezii, privirile se fac cuțit și furculiță... Știu, va să zică, ce înseamnă cînd se schimbă singele în vinele anului și-l bem ca pe un vin nebul, de ni se par mugurii grenade și soarele un Obiect Zburător Neidentificat și semenii înșiși ni se par coborîți din ozeneuri asedia-toare, de scoatem țepi de arici și facem păr de lup pe ceață cum ne atinge vreun aproape cu cotul, în tramvai: Ce, ești chior?

Nu, nu sînt chior, precum Columbo. Dar văd foarte bine că ne aflăm în plină astenie de primăvară, cînd tot omul «și face de dragoste cu buruieni de huiduhu» — cum zicea biata maica-mare pe vremuri, cînd mă-nforceam cu țurloaiele zob de la prima etapă a campionatului descultilor, iar ea mă făcea la loc, arșic cu arșic, mai ceva decît doctorul Frinculescu... Și știu că din strechea asta în care ne privim cu scrîșnet de pleoape — iar cînd cîntăm, cîntăm numai cu dinții — n-o să ieșim decît încolo, către aprilie-mai, cînd iar o să ni se facă sufletul zambilă și iar o să stăm năuci întrebîndu-ne arghezian: Ce-ai cu mine, vîntule?..

Dar pînă atunci mai este. Așa că îndrăz-nind să aduc vorba de Arghezi, eu mă sui în dealul Cociocului, de unde se vede lacul ca o petală de mărțisor și unde vine duh de tihnă de la somnul poetului, și, luînd cu mine niște scrisori primite în ultima vreme, le fac mii și fărîme (să nu se sperie evidența scri-sorilor: e numai o figură de stil) și umplu văzduhul cu confeti. Gest, recunosc, cam melodramatic, însă numai bun să pregă-tească întrebarea:

— Dar de ce să moară capra vecinului?

...Că mai mult despre asta îmi scrieți. Și eu vă înțeleg cînd ziceți că vrei să vă crească iada personală pînă ajunge la performanța de a sări casa. Dar cînd vă exprimați dorința de a asista la decesul caprei vecinului — nu vă mai înțeleg.

De pildă: de unde-o fi venind savoarea cu care un cititor din Podari își imaginează «un

apus al steluței lui C. Tească»? Ce avantaj ar aduce un asemenea apus Podarilor — c să nu mai vorbesc de avantajul sportului în general — nu pricep... Sau: cum să-l privim pe acel vajnic bucureștean, amator de sal care, pentru a ataca unele lipsuri din de-meniul respectiv, nu găsește, pentru deschiderea misivei sale, decît cuvîntul *mocirlă*. Brr! Într-o asemenea viziune, șahul ar trebui să se joace numai cu negrele... Sau: ce-e vrea acel «pumnaci oltean» care ne înfor-mează despre niște lapsusuri manifestat de un colaborator al televiziunii într-o emi-siune pugilistică aniversară? Ar vrea, desigur, să luăm la pumni pe respectivul cola-borator, de vreme ce în scrisoare se pre-tinde «anchetarea acestui odios personaj din pricina căruia telespectatorii dintr-o anumită urbe s-ar fi arătat «nemulțumiți peste măsura omenească». De aici pînă la acel «ajuns cuțit la os» din «Telegramele» lui Caragiale nu mai este decît un pas bineînțeles, înapoi... Dar iată de ce nu poate dormi liniștit un cititor din Alexandria pentru că doi jucători ai unei formații bucureștene și-au declinat public, cam în același timp, calitatea de căpitan de echipă. Și n-ar fi nimic dacă ar cere lămuriri (i-an spune că sînt destule echipe unde funcția de căpitan este deținută, pe rînd, de mai mulți jucători), dar respectivul coresp-on-dent nu vrea lămuriri; el *înfierează*, folosînd un ton de responsabil de ghilotină care nu și-a făcut planul...

Nu, dragii mei, în cociocul nostru vînă-toarea de capete se află în perpetuu sezon închis, iar dacă vecinul are vreun necaz cu capra domniei-sale, acela este și necazu nostru... Principiu pe care l-aș putea ilustra cu două-trei scrisori. Mă opresc la cea mai recentă. Vine de la distinsul artist emerit *Manu Nedelciu*. Și zice: «Îți scriu imediat după meciul băcăuanilor cu bulgarii, văzută la televizor. Cine e copilul ăsta, Soșu? Superb debut. Mi-au dat lacrimile. Cu gîndul la el și la alți copii de-acolo — auzi, au liceu de fotbal! — m-ar dura sufletul să cadă Bacăul în B».

Fără comentarii. Poate doar cu preciza-rea că distinsul actor «suferă», de cînd îl știu, pentru studenții din Bănie. Dar, după cum se vede, nu numai pentru ei.

Petre DRAGU

dobrin a primit duminică
„trofeul de cristal ilie năstase“

Dacă i-am căuta «sinonimi» în alte sporturi, l-am găsi pe Ilie Năstase — în tenis, pe Cristian Gațu în handbal...

Tehnică la scara virtuozității, la scara artei.

Uimitor la Ludwigshafen, superb la Napoli, magistral la București în partida de neuitat cu echipa Cehoslovaciei, din preliminariile Campionatului european, Nicolae Dobrin este unul din jucătorii-fanion ai fotbalului românesc, pe care-l slujește cu armele unui talent excepțional.

Evoluția sa, de mare eficiență, este de regulă și un spectacol.

Deși fotbalul este un joc colectiv prin excelență, sînt numeroși acei care vin la meciuri numai sau mai ales pentru a-l vedea pe Dobrin.

Favorit — uneori răsfațat — al tribunelor, Dobrin a sedus cu arta sa fotbalistică pe toată lumea, tehnicieni, ziariști, spectatori. Nu întâmplător, deci, revista noastră a înregistrat cu satisfacție rezultatele anchetei care l-a desemnat fotbalistul român nr. 1 al anului 1973.

Duminică, la Pitești, înaintea partidei cu Rapid, Dobrin a primit «Trofeul de cristal Ilie Năstase», pe care sportivul român nr. 1 l-a acordat fotbalistului român nr. 1.

jucătorii noștri se rodează în lume

De cînd mă știu prin sportul acesta, adică de vreo 25 de ani, n-am pomenit iarnă frumoasă ca acum. Cu peste douăzeci de jucători români în patru continente, cînd altădată treceau luni de-a rîndul, în plină vară, fără ca vreun campion de-al nostru să iasă măcar pînă la Budapesta sau Praga. Nu-i de mirare, fiindcă astăzi tot mai mulți organizatori se arată dispuși să primească în turneele lor jucători din țara lui Năstase și Țiriac. Invitațiile curg și asta mi se pare un semn foarte bun.

În iarna aceasta, cu gîndul la blestemata «boală de cot» a tenismenilor mi-a sărit inima cînd am auzit de absența lui Năstase la Philadelphia. Am respirat ușurat abia după Richmond, cînd Ilie avea să-și mărească avansul față de Okker. De atunci el a mai pierdut la Barthes și Alexander, iar agențiile de presă nu au menționat îmbolnăvirea campionului nostru. Și dacă Ilie nu și-a găsit încă forma sa maximă, nu văd de ce să fim neliniștiți acum, cînd marile confruntări nu au început încă.

Ion Țiriac s-a calificat în semifinala unui turneu unde, printre alții, au participat Laver, Kodes, Ashe, Taylor, Borg, Panatta, Cox ceea ce, la drept vorbind, nu-i la îndemîna oricui. Ovică face acum ce-ar fi trebuit să facă cu patru sau cinci ani înainte, adică rodaj și rezultate. Pe mine, mai mult decît victoria la Hewitt — despre care se spune că nu este complet restabilit după o intervenție chirurgicală — mă bucură cele

cîteva meciuri grele... pierdute în fața unor jucători consacrați.

Virginia Ruzici, cu scipiri ce amintesc de ascensiunea lui Năstase, a eliminat la Detroit o finalistă a Wimbledon-ului '73. Aud că americanii vorbesc mult și foarte frumos despre ea. Și eu cred că nu în zadar, fiindcă-i știu că se pricepe la tenis. Mariana Simionescu adună cu răbdare victorii, deocamdată la jucătoare de vîrsta ei. În sfîrșit, Viorel Sociriu și Dumitru Hărădău s-au descurcat onorabil cu Korotkov și Lihaciov la Moscova.

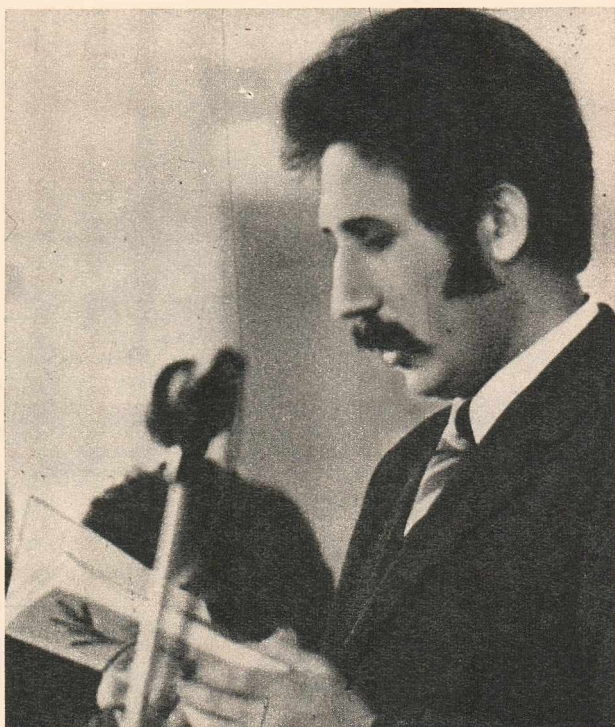
Așadar a trecut o iarnă de pregătiri intense. O iarnă în care am continuat schimbul prietenesc de experiență cu sportivii din Republica Populară Chineză. O iarnă în care pe juniori i-am ținut pe lingă casă să-și facă lecțiile și să-și șlefuiască loviturile, și n-aș zice că ei nu s-au ținut de treabă.

Peste douăzeci de jucători români, în plină iarnă, în țări străine este fără îndoială un pas înainte, dar să nu uităm că el nu rezolvă decît într-o oarecare măsură problema schimbului de miine. Mă gîndesc că vor veni vacanțele, cu timp liber și poftă de joacă, și poate că atunci vom putea face cel mai important pas, trimițînd în străinătate un număr mare de juniori, care să-și dezvolte trăirile marilor bătații și să-și cunoască, încă de pe acum, viitorii adversari din Cupa Davis.

Ștefan GEORGESCU

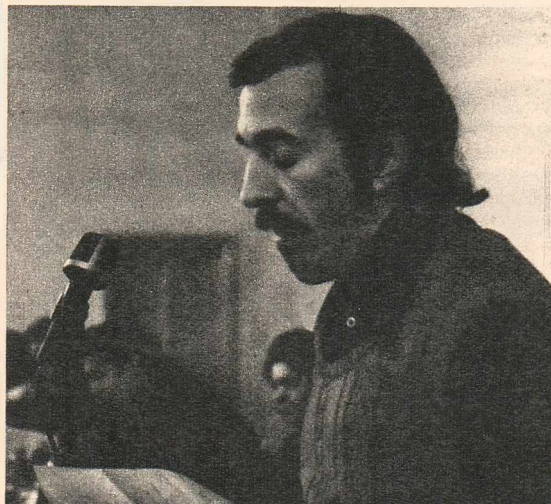
O sală mulțumită. ▲

Marin Sorescu: «Dacă mori e semn rău». ▲

Eugen Simion. ▲

Mihai Stan. ▲

Trei oameni buni: SFINX. ▼

cum a fost (25)

Și pentru un cenaclu tînăr douăzeci și cinci de ședințe înseamnă o vîrstă respectabilă. Ea a fost împlinită luni, 11 martie, în mijlocul studenților Facultății de chimie a universității bucureștene. Au fost alături de noi prieteni constanți ai cenaclului, care de această dată l-a sărbătorit, prin *Antologia Flacăra*, pe poetul Marin Sorescu.

Despre opera și personalitatea poetului a vorbit criticul și conferențiarul universitar Eugen Simion (*Vorbesc în picioare nu pentru că este vorba de poezia lui M.S., ci din obișnuință. M.S. este unul dintre cei mai interesați poeți de azi, poate poetul cel mai citit în România. În acest fapt văd inteligența poetului care încearcă să apropie poezia de public, azi cînd în foarte multe locuri din lume literatura a întors spatele publicului și publicul a întors spatele literaturii. M.S. nu este numai un poet accesibil, ci și unul profund. Volumul său recent, «La lilieci», greșit socotit de unii drept umoristic, este substanțial și demonstrează că se poate face o poezie modernă și cu elemente aparent compromise. Poezia lui M.S. este una cu învelișuri înveselitoare, dar cu miez filozofic foarte pronunțat și amar. Firește, M.S. nu este singurul poet din această țară. Odată cu el s-a impus în literatura noastră o generație strălucită de poeți care au schimbat fața poeziei românești și care s-au afirmat printr-o remarcabilă coeziune. M.S. a impus un stil, a deschis un apetit pentru o nouă formulă poetică). Poeziile antologate au fost recitate de Virgil Ogășanu (*Drumul, Prăpastie, De vorbă cu zidarii, Texte de muzică ușoară*, ultima într-un acompaniament personal de tobă, care l-a îngrijorat pe Mișu Cernea, dalmatianul baterist de la «Sfinx»), Florian Pittiș (*Nevermore, Amețeală, Seneca*), Rodica Mandache (*Trebuiau să poarte un nume, Cei doi tilhari*), Mihai Stan (*Frescă, Tablouri, Popice, Perpetuum mobile*). O absență distinsă: Tamara Crețulescu, în interpretarea căreia am fi putut asculta Shakespeare.*

Marin Sorescu s-a recitat oferindu-ne poeziile *Semne și Adam*. Apoi a răspuns întrebărilor pe care i le-a adresat Adrian Păunescu. Din replicile lui Marin Sorescu am reținut că poezia română de azi i se pare foarte bună, că au apărut elemente noi în caruselul confuziei valorilor și că pentru el crezul estetic și cel politic sînt unul și același: ADEVĂRUL. Ca dealtfel pentru orice scriitor serios în această epocă.

Prezentat de Adrian Păunescu drept un scriitor din aceeași familie de spirite cu Sorescu, Eugen Seceleanu a citit poezia *Amanta mortului* de Ionel Taflan, personaj central al romanului «*Eternitate locală*».

Muzica a fost reprezentată mai întîi de recentii laureați ai festivalului studențesc «*Primăvara baladelor*», Mircea Vintilă, Dan Chebac și Ilie Vorvoreanu (Timișoara). Au mai cîntat Vali Sterian și Carmen Cula. Formația *Sfinx*, condusă de Dan Andrei Aldea, al cărui *Om bun* a produs o impresie extraordinară, a fost ascultată nu numai cu plăcere, ci și cu respectul convenit unei formații de talia ei. Se pare că «nespecialiștii» știu să prețuiască mai exact stilul net necomercial al formației lui Aldea, formație întristată de glumele nesărate și desuet-comerciale ale unor specialiști cu o cultură muzicală dietetică.

Din partea gazdelor a cîntat Nela Iliescu și au recitat Angela Fruntes, Cornelia Rădulescu și Silviu Nenciulescu.

Virgil Ogășanu recitînd la tobă. ▲

Rodica Mandache. ▲

Joi, 14 martie, Cenaclul Flacăra a fost oaspetele Casei de cultură a sindicatelor din Alexandria.

Luni, 18 martie, Cenaclul Flacăra are zi de odihnă.

Simbătă, 23 martie, Cenaclul Flacăra va fi oaspetele studenților brașoveni.

ÎNTRERINDERE DE TURISM, HOTELURI ȘI RESTAURANTE - BUCUREȘTI -

S-au pus în vânzare bilete pentru litoral, în stațiunile Neptun, Aurora, Saturn, Jupiter, Venus, Eforie Nord și Sud, Costinești, Mamaia. Condiții excelente de cazare în hoteluri — camere nominalizate — servicii ireproșabile. Piscine cu apă de mare încălzită.

În perioadele 14 mai — 30 iunie a.c. și 1 septembrie — 15 octombrie se acordă mari reduceri de prețuri.

Informații suplimentare și înscrieri la filialele de turism din Calea Victoriei nr. 100 și bulevardul Republicii nr. 68 — telefon 15 74 11 și 14 08 00.

NOU!

La filiala de turism din bulevardul Republicii nr. 4 se pot obține locuri achitându-se anticipat 30% din valoarea biletului, iar diferența depunându-se cu 30 zile înainte de data plecării.

PRODUSELE ÎNTRINDERII „TRICODAVA“
răspund tuturor exigențelor, întrunind
toate atributele:

- **moderne**
- **calitate**
- **întreținere ușoară**
- **diversificare**

— cumpărați cu încredere produsele cu marca «tricodava», caracterizate prin creații originale, pentru toate vârstele, pentru toate sezoanele; produsele întreprinderii «tricodava» se bucură de mare succes pe piața internă și externă.

FLACĂRA LA DISPOZIȚIA DUMNEAVOASTRĂ

Mă numesc **Cruceanu Ioana** și am 13 ani. Mai am o soră de 9 ani și amîndouă sîntem părăsite de tata de mai mult de două luni de zile. Mama e casnică și noi sîntem eleve. Ar trebui să se gîndească la faptul că a lăsat în urma lui două fete care îl iubesc și îi duc dorul și au nevoie de el. Dar nu știu unde e și ce face. Nu ne-a scris nici măcar un rînd. Am apelat la revista «Flacăra» cu speranța că vom fi ajutate să ne găsim tatăl, iar dacă el nu vrea să se întoarcă la mama și la noi, să-și aducă aminte că are două fete. El a plecat cu o femeie, care și-a părăsit și ea soțul și o fetiță de 6 ani. A distruș două familii. Vrea să-și facă altă viață dar să nu uite că ne are și pe noi care sîntem copii lui. Pe noi care ne-a crescut de mici și acum cînd avem mai multă nevoie de dînsul ne-a părăsit. Vă rugăm să publicați aceste rînduri, iar cititorii acestei reviste dacă au auzit de un nume Cruceanu M. Marin din comuna Podari, județul Dolj, să-i spună că în această comună se află casa lui, două fete și doi părinți bătrîni, și o soție care îl așteaptă cu multă nerăbdare.

Sînt **Minea Iacob** și vă scriu în numele familiilor de pe strada Suceava, Timișoara I, zona Circumvalațiunii 1. Speranța noastră este că organele competente vor dispune aprobarea fondurilor de circa 16 000 lei pentru executarea și montarea unei conducte de apă potabilă pe o lungime de circa 115 metri. Nu putem înțelege datorită cărui fapt ediliile municipiului Timișoara au neglijat și în prezent această porțiune de stradă din plin centrul orașului, care nu a fost înzestrată cu cel mai elementar bun, apă! Deși de ani și ani de zile plătim anual taxele de apă la I.G.C.T.

Sîntem familii cu un număr de 8 copii între 5 și 14 ani care în condițiile actuale sîntem în imposibilitate de a beneficia de atît de necesara baie corporală. Pentru uzul casnic sîntem nevoiți de a aduce apă de la o cișmea la o distanță de 200 metri la colțul străzii Madrid cu strada Mendeleev.

La aceste realități sperăm că se găsește un glas din conducerea municipiului Timișoara care să susțină și să aprobe cauza noastră.

În numărul 40 al revistei de anul trecut semnalăm la rubrica «Flacăra la dispoziția dumneavoastră» faptul că în orașul Giurgiu sînt sacrificate din rațiuni necunoscute opinii publice, importante monumente de artă. Solicitam un răspuns. Dar n-a venit (sînt giurgiuvean, mă numesc **Rădulescu Gheorghe**, str. Uzinei nr. 22). Acum sîntem amenințați de o nouă curiozitate. În curînd, în centrul orașului, vor funcționa, avînd o distanță de cel mult 100 metri între ele, 4 (patru) cofetării, în noile cartiere, în parcul Alei, nici una. Mai există în orașul nostru un frumos muzeu, care cred că va deveni... piesă de muzeu! (Dacă se poate spune așa ceva despre un muzeu!) Dacă s-ar face un sondaj în rîndul giurgiuvenilor cred că mai mult de jumătate din locuitorii nu-i cunosc existența, iar mai mult de trei sferturi nu l-au vizitat niciodată. Fiindcă muzeul se află îngheșuit pe o stradă dăsnică într-o casă oarecare. În oraș, nici un indicator care să-ți arate drumul spre el.

O altă problemă deosebită este aceea a sălii de lectură. Într-un oraș unde există trei licee, cîteva școli profesionale, cîteva mari întreprinderi industriale există și o sală de lectură cu cinci mese și 10-12 scaune!! Ar mai fi de spus multe, dar mă opresc aici.

În luna noiembrie mă adresam revistei «Flacăra» în legătură cu faptul că în localitatea în care îmi desfășor activitatea (sînt profesor și mă numesc **Firescu Virgil**), presa sosește cu întîrziere de o zi. În urma articolului publicat în numărul 50 al revistei «Flacăra», Direcția județeană de poștă și telecomunicații Vaslui îmi răspunde, arătînd că «sesizarea este justă».

În continuare, în răspuns se fac următoarele precizări:

«Pentru îmbunătățirea muncii și reducerea sferei de activitate (a poștașului) s-au făcut intervenții la Direcția Generală a Poștelor, de la care pînă în prezent (19 XII 1973) nu am primit nici un răspuns, dat fiind faptul că raportul nostru a fost înaintat la data de 12 a.c. (sic!)»

Din acest răspuns înțeleg că problema în care m-am adresat eu poate fi rezolvată de Direcția Generală a Poștelor, deși nu înțeleg la ce dată a fost înaintat raportul Direcției județene de poștă Vaslui.

De aceea propun ca Direcția Generală a Poștelor să analizeze raportul tovarășilor de la Vaslui și să înființeze în satul Oțeteaia o agenție poștală dotată și cu un post telefonic deoarece satul Oțeteaia este aflat pe șoseaua asfaltată Huși-Fălciu, la distanțe mai mici față de celelalte sate ce aparțin comunei Lunca Banului. Menționez că mașina poștei ar putea lăsa presa la această agenție de unde s-ar distribui și în satele Broscășești, Răducani, Condrea mult mai repede decît acum. Problema localului agenției ar putea fi rezolvată, luîndu-se legătura cu conducerea C.A.P.-Lunca Banului în scopul mutării chiocșului de legume, care funcționează numai în perioada de vară. Consider că se poate face ceva și pentru acești oameni care muncesc pentru ca

roadele pămîntului românesc să fie tot mai bogate.

Sînt profesorul **Ionică Munteanu** din comuna Țibucani, județul Neamț și am citit, ca dealtfel majoritatea țibucănenilor, cu deosebită plăcere materialul semnat de Cici Iordache din grupajul «Viața la țară» din numărul 5 al revistei «Flacăra», referitor la comuna noastră și la președintele C.A.P.-ului — Maței Gheorghe.

Am citit cu plăcere omului născut și crescut în acest sat, cu plăcerea omului care prin munca lui slujește acest sat, în ultimă instanță cu plăcerea omului simplu care aude vorbindu-se frumos despre satul său și despre oamenii lui.

Vă relatez în rîndurile de față și despre un alt om care muncește aici în comună, medicul uman, un adevărat exemplu de capacitate profesională, conduită medicală, civică și morală. Este vorba de doctorul **Sirbu Ioan**, venit în comuna noastră din toamna anului 1970. De la venire și pînă în prezent acest medic s-a încadrat întru totul în tot ceea ce se numește viața satului nostru cu bucuriile și necazurile ei. Medicul nostru și-a căpătat o binemeritată apreciere din partea întregii comune. A muncit cu deosebită abnegație pentru repararea dispensarului, creînd condiții superioare de dispensarizarea populației comunei. Tîrîndul comunist abordează cu deosebit simț de răspundere toate sarcinile de partid și obștești care i-au fost încredințate. Competența profesională i-a adus satisfacția rezolvării multor cazuri extreme, a făcut ca dispensarul nostru să fie zilnic consultat de bolnavii din multe sate învecinate. În cea mai mare parte diagnosticurile fixate la Țibucani sînt confirmate și de alte spitale, ca și de clinicile din Iași, București.

V-am scris în speranța de a face cunoscut prin intermediul revistei «Flacăra» cîte ceva despre acest medic — am adevărat — și despre dorința unui sat întreg de a reține un medic în mijlocul lui deoarece peste cîteva luni doctorul Sirbu va pleca.

Sînt **Dobay Ștefan**, Tg. Mureș, strada V. Babeș nr. 14, fost jucător de fotbal la F.C. Ripensia. Vă scriu următoarele:

În anul 1972 am făcut o ofertă Editurii Dacia din Cluj prin care propuneam spre editare memoriile privind activitatea mea competițională.

În luna iulie 1972, directorul Căprariu mi-a răspuns că Editura Dacia este în măsură să tipărească lucrarea în limba română și maghiară, lucrare pe care am depus-o în două volume, totalizînd 700 de pagini, la începutul lunii martie 1973.

După ce a fost citită, mi s-a spus că este corespunzătoare. La începutul lunii decembrie 1973, Editura Dacia îmi trimite contractul de editare pe care eu l-am semnat și restituit.

La 21 decembrie 1973, cu adresa nr. 3201, Editura Dacia, pe motiv de lipsă de profil, a reziliat contractul. Prin aceeași adresă ne-a îndrumat la Editura Stadion.

La 14 februarie 1974, colaboratoarea mea a depus lucrarea la Editura Stadion, unde a fost înregistrată sub nr. 209/14.II.1974. Cu acest prilej ni s-a spus că am venit într-un moment nefavorabil, întrucît Editura Stadion nu este în măsură să editeze nici lucrările jucătorilor din generația zilelor de azi. Că, în prealabil, Editura Stadion trebuie să obțină avizul de principiu al luării în considerare a lucrării, aviz ce trebuie dat de cele două foruri tutelare, respectiv C.N.E.F.S. și ministerului de resort; că, numai după obținerea avizului de principiu lucrarea va fi dată unui redactor al editurii pentru a fi citită, și numai după aceea va fi remisă unui referent extern pentru aviz. (Deci dacă nu se obține avizul de principiu nu se va apleca nimeni asupra lucrării).

Lucrarea mea cuprinde fapte începînd cu mai mult de o jumătate de secol în urmă, inclusiv trei campionate mondiale de fotbal constituînd munca de o viață întreagă și... ultima repriză a lui Dobay. În plus lucrarea a trecut prin exigența Editurii Dacia și cred că ar putea să vadă lumina tiparului la Editura Stadion.

Avem la Complexul turistic Muntele Semenic 100 de salariați (sînt unii dintre cei 100 și mă numesc **Camburu Ștefan**), avem abonați la reviste și ziare, avem angajat factor poștal, avem rețea telefonică, avem conducere la oficiul poștal și Consiliul popular al comunei Văliug de care aparținem, avem mijloace de transport ușor accesibile, dar... nu avem ziare și reviste, nu avem la timp corespondența părinților și prietenilor, nu avem cine să ia măsuri ca toți oamenii ce trăiesc și muncesc în condiții deosebite să fie la curent cu tot ceea ce se cheamă o viață civilizată.

Astfel, ziarele și revistele le primim cu 4-5 zile întîrziere, iar de foarte multe ori deloc. Corespondența, indiferent de unde vine, trebuie să facă o săptămîină pe drum, în caz contrar va sta la oficiul Văliug, căci aici și așa nu se aplică stampila de sasire.

Doi o telegramă fulger sau urgentă, plătești bani frumoși, muncii, dar ajunge tot la 3 zile fiindcă o zi trebuie să stea neapărat la oficiul poștal Văliug.

Vrei să dai un telefon să-ți rezolvi o problemă urgentă, ar fi prea frumos să poți rezolva acest lucru cu toate că rețeaua telefonică Văliug-Muntele Semenic este nouă. Am sesizat aceste neajunsuri de foarte multe ori atît la conducerea oficiului poștal Văliug, cît și la Consiliul popular comunal dar fără rezultate pozitive. Am apelat chiar și la direcția județeană a poștei cît și la redacția ziarului «Flacăra» însă probabil corespondența trece prin Văliug conform tradiției trebuie să hiberneze pe undeva.

Cu toate că în «Flacăra» nu există încă o rubrică «Studentii prin ei înșiși», sper ca scrisoarea mea să fie publicată. Mă numesc **Dorel Tatamir**, student I.P.B., strada Leontin Sălăjan numărul 14 și îmi expun și eu punctul de vedere în legătură cu unele probleme ale tineretului.

1. Este oare numai vina noastră că frecventăm rar teatrele, filarmonicile etc.? Dar oare în școli și facultăți se creează condiții pentru vizionarea spectacolelor de teatru etc.?

2. De ce pe ecrane rulează filme care nu au tangență cu arta și cu atît mai puțin cu problemele actuale ale tineretului? Vezi de exemplu: «Joe Kidd», «Toamna cheyennilor», «Vagabondul» etc. Dacă biletele s-ar distribui, în mod organizat, prin școli, facultăți, instituții, oare nu s-ar desființa «abișnița»? Ce măsuri concrete s-au luat împotriva speculanților de bilete din holul cinematografului București?

3. Oare cum sîi iubesti muzica ușoară autohtonă, cînd textele sînt banale, ca să nu zic altfel (spre exemplificare vezi textele melodiilor lui G. Grigoriu, M. Constantinescu, M. Pîslaru etc.)? Versurile unor poeți adevărați ca N. Cassian, M. Sorescu ș.a. nu-și găsesc loc în compoziții?

Ca o paranteză îmi exprim satisfacția că în paginile revistei «Flacăra» se ocupă de muzică un profesionist: F. Pittiș.

În articolul intitulat «Distracția de duminică în orașele mici», apărut în revista «Flacăra» nr. 8 din 16 februarie a.c., sînt criticate mai multe aspecte din orașul Făgăraș.

Comitetul executiv al Consiliului popular al orașului a analizat cu multă atenție neajunsurile semnalate și a luat măsuri corespunzătoare, dintre care vă comunicăm:

— scoaterea din muncă a ospătarului Ratz Ambrozie, de la restaurantul «Ardealul», ca necorespunzător; înlăturarea cîntăreței din același local, pentru slabă pregătire și repertoriu necorespunzător; intensificarea activității Comitetului orașenesc de cultură și educație socialistă și a Casei de cultură în îmbunătățirea programului lor de activitate.

În legătură cu celelalte semnale critice, vă facem cunoscut că, de exemplu, profilul muzeului din Cetatea Făgărașului este o problemă care a făcut obiectul a numeroase discuții la diverse organisme de partid și de stat, rezolvarea ei fiind în funcție de existența unui patrimoniu de obiecte și de strădaniile colectivului de muzeografi pentru stringerea lui.

În ce privește echipa de fotbal Nitramonia, aceasta are perioade de flux și reflux ca toate echipele de fotbal din România și de oriunde. Vom lua măsuri ca la sfîrșitul acestui campionat să ocupe un loc mai bun în clasament.

Des-amîntitul festival «Fazanul de aur» nu este altceva decît un concurs de cîntec și poezie, desfășurat între elevii Centrului școlar de chimie Făgăraș, cu caracter interior. Pentru a nu mai produce ilaritate, s-a stabilit schimbarea neinspiratei sale denumiri.

Consiliul popular al orașului Făgăraș a luat măsura, imediat ce a fost sesizat, de a se sistă lucrările de amenajare a unui apartament în incinta cetății de către arhitecta Comănciu Adriana.

președintele Comitetului executiv al Consiliului popular inginer Gheorghe Cuțitei

Prezența jaluzelelor la ferestrele blocurilor, a diferitelor edificii de interes comun, precum și la casele proprietate personală, prezintă un aspect plăcut și în același timp asigură mediu prielnic de odihnă prin realizarea reglajului iluminatului natural în cameră. Jaluzelele din mase plastice și-au spus cuvîntul, oferindu-ne o gamă variată de forme în diferite culori și diferite posibilități de montaj. Dar pe piață nu se găsesc. Am descoperit în schimb faptul că în țara noastră se fabrică aceste jaluzele de plastic, de diferite suprafețe și culori, la preț accesibil. Sursa este cooperativa «Technolenn» din orașul Timișești, județul Mureș, din cadrul U.J.C.M.-Mureș. Într-o sală a acestei cooperative am văzut două bijuterii de mașini care stau, cu toate că sînt în perfectă stare de producție și cu am lingă ele. Cauza: lipsa de comenzi. Mai lipsește și materia primă ce se aduce de pe la Iași.

La prezentarea produsului factorii care trebuiau să lanseze comenzi pentru construcții de stat sau pentru a se găsi pe piață spre comercializare nu și-au dat osteneala. Motive ar fi ele: Ce să mai pună jaluzele la blocuri că trebuie ferestrele modificate, mai trebuie aprovizionate trusturile, mai trebuie și din proiectare să apară

prin devize și să mai existe și alții care să le taie din proiecte, preferînd să ne țină cu hîrîlbastră vara prin gemuri sau cu perdelor, care le mai dau foc copii. Cei din comerț de nu le contractează? Le este teamă să nu rămîie cumva cu stoc nevîndut în magazine? (Mă nume **Roman Panaite**, sînt din Tg. Mureș, ale Carpați, bl. 29, ap. 75).

Ministerul Muncii, Institutul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, ne scrie:

Asupra situației tovarășului Aldescu Manole despre care în revista «Flacăra» s-au publicat articole în lunile decembrie 1973 și ianuarie 1974.

Tovarășul Aldescu Manole a fost internat în Institutul de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă în perioada 17 ianuarie-1 februarie 1974 la cererea Oficiului județean Prahova de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, pentru efectuarea unor investigații și examinări complexe, în vederea cererii sale de a fi încadrat în gradul de invaliditate sau de a se acorda un aviz pe mînent pentru muncă de reconfortare.

În perioada internării s-a stabilit că dezarculia soldului drept prin fibrosarcom, neprotzabilă (această operațiune fiind dificilă), la ca s-a adăugat o neurastenie cu elemente cenești patre întreinută somatogen, determină o deficiență locomotorie accentuată, însoțită de deficiență psihică medie, prin tulburări de sensibilitate afectivitate, încadrîndu-se în gradul II de invaliditate, nerevizuibil prin natura afecțiunii.

Comisia de specialitate din institut, luînd în considerare faptul că Fabrica de hîrtie Buștea a organizat condiții speciale de muncă pentru tovarășul Aldescu Manole, în cadrul cărora reușit să-și îndeplinească obligațiile de lucrător strungar cu 1/2 normă, a hotărît să-și acorde avizul permanent pentru muncă de reconfortare.

S-au dat îndrumările necesare pe linia aplicării hotărîrilor noastre de mai sus Oficiului județean-Prahova de expertiză medicală și recuperare a capacității de muncă, prin avizul nostru de expertiză Seria D, nr. 00293 din februarie 1974.

director adjunct științific doctor N. Sirjiș

Liceul de horticultură din orașul Bistrița are clădire frumoasă unde se poate asigura o bună pregătire în specialitate, dar condițiile din internat lasă foarte mult de dorit.

La ședința cu părinții elevilor (vă scriu numele unui grup de părinți și mă numesc **Velescu Braic** din Toplița), care au fost admisi la concursul de admitere din vară, conducerea liceului ne asigură că internatul pentru fete s-a amenajat într-o clădire care se află tot în curtea liceului horticol în locul centrului de selecție a semințelor care are posibilitatea de a se muta în altă parte. Dar probabil că și conducerea liceului a rămas doar cu promisiunile noi părinții și elevii la fel.

Poate cineva din forurile competente sau echipă a controlului obșteșc din orașul Bistrița va găsi timpul necesar pentru a se deplasa la fața locului și a interveni în rezolvarea situației ajutînd astfel și conducerea liceului, dar mai ales elevule care au nevoie de un minimum de condiții pentru învățatură.

Comitetul județean Bistrița-Năsăud a P.C.R. ne-a răspuns:

«Din verificările făcute s-a stabilit că se confirmă în parte cele sesizate, astfel că imediat a fost luate măsuri de crearea condițiilor corespunzătoare prin plecarea (mutarea) centrului de tratare semințelor, care a fost provizoriu în clădirea școlii.

Considerăm că prin măsurile ce au fost luate s-au creat condițiile corespunzătoare de cazare a elevilor».

Locuiesc pe strada Liviu Rebreanu 23, bloc M 10 sc. 2, ap. 21, sector 4, București și mă numesc **Poslucnic Liana**.

Între blocurile noastre există pînă anul trecut un teren de joacă pentru copii. Pe acest teren a fost construită o creșă nouă (foarte bună idee de a de ce din toamnă și pînă acum stă cu lacătul în ușă?) și astfel terenul de joc respectiv s-a desființat, fără ca gospodarii sectorului nostru să amenajeze ceva similar — cum era firesc — pe unul din spațiile libere din jur, copiii trebuim să se mulțumească cu niște terenuri virane, fără iarbă, cu gropi, resturi de sirme etc. În zonă respectivă, începînd cu alea Barajului Dunării și pînă la bulevardul Leontin Sălăjan există imense spații libere, unde s-ar putea face mult pentru copiii cartierului dacă gospodarii de care aminteam mai sus ar fi mai puțin indiferenți la această problemă.

Chiar dacă pe aceste spații se vor mai construi noi blocuri, totuși ediliile orașului nu pot neglija aspectul amenajării unor spații de joc special pentru copii. Cu minimă cheltuială, dar cu mult suflet, prin muncă voluntară, dar și cu sprijinul autorităților în drept, prin munca efectivă a părinților, s-ar putea transforma acestu jalnic maidan în oaze de verdețură ceea ce ar fi minunat pentru cei mici.

Vă anunțăm, stimați cititori, că revista «FLACĂRA», redactorii și colaboratorii ei nu iau în considerație scrisorile anonime. Pentru a face față tuturor solicitărilor și pentru a da curs unui număr cit mai mare de scrisori, vă rugăm să vă expuneți sugestiile, propunerile sau alte probleme în maximum 40 de rînduri.

OVINE RUȘETU 1». Așa cheamă dosarul depus recent Serviciul de examinare prealabilă din cadrul Oficiului de stat ntru invenții și mărci de către inginerul Georgescu, inginer zootehnist la stațiunea experimentală Rușetu din județul Buzău. În ma unor cercetări îndelungate, inginerul Georgescu a creat un u tip de ovine, recomandat o producție sporită de lână de o natalitate crescută.

ĂRȚIȘOARELE DIN IAȘI. ntru evenimentele de la 1 și martie, forurile de resort din dețul Iași au pus în vânzare 0 000 măștișoare. Această cifră te mult mai mică decât numărul rbaților dornici să ofere măștișoare. Și atunci, cine a făcut coteala?!

OT I. T. B. I La Brașov, în stația rsa, pe traseul mașinilor 12, și 17, spre fabrica de tricotaie, n așteptat timp de o oră o așină nr. 12. A trecut una arhină, iar cea de-a doua nu te sa să arunci un ac. După cum vede treaba, transportul în umun seamănă, poate și pentru prescurtarea întreprinderii de ransport Brașov ar putea fi r. B. Prin simpatie...

N PAS DE MELC. Se renoază cunoscutul cinematograful creștean «Feroviarul», fost «Marna», fost «Gh. Doja». Sala rma să fie redată publicului la irșitul anului trecut. Cînd va fi ita? Iată o întrebare pe care o lresăm I.C.R.A.L.-Pajura, semalîndu-i faptul că în fiecare lună care cinematograful nu funcionează se pierd aproximativ 30 000 lei.

FARĂ Î VOPSIT GARUL... Există pe strada Văleni in Ploiești o unitate a cooperativei «Încălțăminte». Pe firmă rie: «Unitate pentru confecționat haine de piele». Înăuntru e execută numai papuci. Scurt cuprinzător.

GINNASTICA ÎN PRODUCȚIE. La Fabrica de confecții din radea a avut loc un schimb de xperiență pe tema introducerii imnasticii în producție. Au participat reprezentanții a numeroa e întreprinderi bihorene. Mulți orbitori au demonstrat, pe baza ezultatelor obținute, că exercițiile fizice au contribuit, în mod irect, la menținerea sănătății.

SEMNAL DE ALARMĂ. Apreciați o vreme de cumpărătoare, entru calitățile lor, ciorapii proluși de fabrica «Adesgo» sînt, n ultimul timp, ținta a tot mai multe reclamații. Principalul lor lefect: decolorarea imediată, duă e prima spălare.

AȘTEPTĂM REZULTATELE Recent, s-a încheiat la Buzău cursul de pregătire al instructorilor brigăzilor artistice de agitate din județ, manifestare la care au fost convocați 25 de instructori. Timp de o săptămînă, acești propagatori ai culturii de masă au audiat referate, au urmărit spectacole, într-un cuvînt, și-au îmbogățit cunoștințele și experiența. Așteptăm rezultatele practice.

DACĂ N-AVEA OMUL CHEF. Strict autentic. Auzită nu demult în autobuzul 31—TR—1065, pe ruta Alexandria-Tătăraștii de Sus. Spunea, cu voce tunătoare, taxatorul Valeriu Neamțu: «N-am chef să-i iau pe navetiștii ăștia. Să se învețe să plătească, n-am nevoie de abonamentul lor». Dar de serviciile lui Valeriu Neamțu cine are nevoie? **30 HECTARE REDATE AGRICULTURII.** La Ferma «Grea-ca» a I.A.S. Craiova sînt în curs de terminare lucrările de îmbunătățiri funciare, avînd drept scop

recuperarea pentru agricultură a unei mari suprafețe de teren. Pînă în prezent, acțiunile de nivelare, desecare etc. au dus la redarea în circuitul arabil a unei suprafețe de peste 30 de hectare.

SISTEMUL RAZELM. Lacul Razelm nu va mai fi doar teritoriul pescarilor, nu va mai fi doar gura de ieșire la mare a pescarilor din Jurilovca. Va fi ploaia a peste 160 000 de hectare ce vor fi irigate prin cel mai mare sistem de irigații din țară care se va termina anul acesta. Pînă în mai a.c. va fi gata principală secțiune — sistemul Babadag menit să fertilizeze 80 000 hectare.

BOUTIQUE NE DERUTEAZĂ. Magazinul de pe Calea Victoriei al UCCECOM, precum a fost intitulat, avea intenția să ne poată oferi moda vestimentară în unicate, să ne inițieze în ce e de ultimă oră. Numai că — dar pînă cînd? — s-au cam uitat de mult intențiile. A ajuns un fel de magazin de confecții pentru femei, cu prețuri piperate. Urcați, de pildă, zilele acestea, la etaj la raionul de tricotaie. Se poartă veste scurte, pînă în talie, Boutique ne oferă vestele lungi de acum două sezoane. Se poartă rochii din tricot cu mîneci chimonio și raglan cu fuste în clini evazați, Boutique ne oferă banalele și de mult demodatele rochii drepte si cordon în talie...

UN DOMN JOURDAIN SE ADRESEAZĂ «VIETII BUZĂULUI». Protestînd împotriva minijupistelor și a pletușilor, cititorul Vasile Popescu îi amestecă într-atît, încît fabrică un produs la care nici mitologia n-a gîndit (ea creă centaure, sirene, nimfe...) «Cînd merge pe stradă la plimbare/ cu picioarele goale/ pînă sus/ Cît e zilnica de mare/ toate formele și le-a expus/ Ar trebui să se ia măsură/ Ca la servicii, școală să fie controlat/ Să nu intre pe poartă sau gardul să-l sară/ Decît tuns, ras și portul neschimbat». Cine să fi avut umor, cititorul sau redactorul care comentează «Sînt foarte juste constatările dumneavoastră...»?

«AZUGA» PE CALA DE ARMARE. Constructorii de nave din Brăila anunță că viitorul cargou de 4500 tdw «Azuga» se află într-un stadiu avansat de execuție pe cala de armare, urmînd ca în trimestrul II al anului în curs să-și înceapă activitatea.

AUDITIE CU PUBLIC. Recent a avut loc la Liceul de muzică și arte plastice din Bacău o primă audiere cu public a clasei de vioară condusă de profesorul Gh. Corneanu.

EXPOZIȚIE PERSONALĂ. Școala generală nr. 12 din Piatra Neamț găzduiește în această perioadă expoziția de pictură a artistului amator Constantin Iftimie. Sînt prezentate 21 pinze în ulei, reprezentînd cele mai reușite creații ale talentatului artist pietrean.

NOUȚĂ ÎN SERIE. Lucrătorii întreprinderii județene de industrie locală-Argeș, mergînd pe linia diversificării permanente a producției, anunță lansarea în aceste prime luni ale anului a peste 20 de produse noi. Nouă dintre ele sînt destinate îmbunătățirii și utilizării autoturismelor «Dacia 1300» și a autoutilitarelor. **INSTRUIREA CONTROLORILOR OBȘTEȘTI.** Pentru desfășurarea unei cît mai rodnice activități de control obștesc, Consiliul orașenesc al Frontului Unității Socialiste din Alexandria a organizat recent o consfătuire și un instructaj cu membrii echipelor locale. 327 de participanți

au asistat la o expunere metodologică de efectuare a controlului obștesc prin aportul reprezentanților procuraturii județene, inspectoratului comercial de stat, ai organelor M.A.L., al Direcției sanitare și ai Consiliului popular Alexandria.

CA ÎNTRE PRIETENI. Între revistele Tribuna și Transilvania din Cluj și respectiv Sibiu are loc un susținut dialog și schimb cultural. Astfel, în sala «Sirius» din Sibiu, clujeana Maria Margareta Nemeș a deschis o expoziție personală de pictură, sculptură și grafică prezentată de criticul Horia Horșia.

UNDE-I STRADA? Luîndu-ne după harta orașului Sibiu, strada Timotei Popovici ar trebui să pornească de undeva de la mijloc și perpendicular, pe strada Cîmpului. Dar nu este acolo. A fost, dar acum strada se numește Narciselor. Iar strada Popovici a fost mutată, cu numele, pe strada Cooperăției, iar strada... Parcă începe să ne doară capul! **EDILITATE RURALĂ.** Un sat prin care poți circula oricînd fără să te umpli de noroi pe pantofi: Zimandu Nou, județul Arad. În anul 1973, aici s-au pietruit și reparat 24 000 metri patrați de străzi, la care se adaugă modernizarea a 13 kilometri de drum.

COPILII RĂMÎN, ÎN SFÎRȘIT, ACASĂ. Populația comunei Tommești din județul Timiș, nu numai că nu scade, ci dimpotrivă. Absolvenții școlii generale rămîn să lucreze în comună într-un procent destul de rar întîlnit: 90 la sută. Ba se mai stabilesc aici și tineri din alte părți, angajîndu-se la fabrica de sticlă, aflată în continuă dezvoltare

PUBLICITATE INTELIGENTĂ de care, cu adevărat, avem nevoie, se face la Timișoara pentru participarea într-un număr cît mai mare a tineretului la manifestările social-politice. O publicitate inteligentă făcută punctelor de atracție din program.

MERCUR LA PITEȘTI. Într-adevăr, zeul comerțului începe să zîmbescă orașului Pitești. Motivul: seria de magazine «Fortuna» din centru, date, sau pe cale de a fi date, în exploatare. Moderne, organizate după principiul autoservirii. Altă veste bună peste drum unde, pînă la sfîrșitul anului, se vor înălța mai multe blocuri de locuit, toate vor fi dotate cu magazine la parter.

DECÎT AȘA NOUȚATE! NOU, NOU, NOU! strigă triumfal un anunț din vitrina cu articole de galanterie bărbătească a magazinului «Modern» din centrul Bacăului. Și, pentru a demonstra noutatea modelelor de cămăși, cineva a avut ideea de a așeza «estetic» dar și «artistic» decupate, aranjate, printre mostrele de cămăși, ziare vechi, de luni de zile.

O EXPOZIȚIE CINEGETICĂ de mare interes și-a deschis porțile recent în orașul Bacău. Sînt prezentate trofee cinegetice recoltate din pădurile județului Bacău. Face mare impresie o pereche superbă de coarne de cerb ce întrunește un punctaj semnificativ de 220 puncte. Cerbul a fost vînat în pădurile din jurul mănăstirii Casin.

SE VA ONORA ANGAJAMENTUL? În centrul Tirgovîștei se înalță construcția noii Case de cultură a municipiului. Vastă, modernă. Festivalul de romane «Crizantema» de aur» din toamnă se anunță că va fi găzduit în această clădire. Cum va fi posibil? Ce-i drept, sîntem în martie și pînă în octombrie mai e vreme,

dar lucrările merg cu încetinitorul. De aceea tragem un semnal de alarmă. Mai bine să suflăm în iaurt.

SENSURI ÎN PEISAJ. Muzeul de artă contemporană din Galați a organizat expoziția «Sensuri în abordarea peisajului», cu lucrări ale pictorilor din întreaga țară. (Catalogul se află la tipografie...) Această interesantă manifestare artistică reprezintă o continuare sui-generis a expoziției «Artistul contemporan și universul său», organizată de același muzeu anul trecut.

«DOISPREZECE». Recent s-a constituit la Galați «Grupul literar 12» format din tineri profesori doritori să facă, nu numai să predea, literatura română. Printre animatori: Nicolae Colceriu, Cornelii Antoniu, Teodor Parapiru, Apostol Gurău. Grupul are un statut mai puțin obișnuit: la 12 aprilie, cei 12 membri trebuie să prezinte, fiecare, manuscrisul unui poem, roman etc. Lucrările care vor întruni aprecierile majorității vor fi tipărite pe socoteala grupului.

UN NOU SPORT? Inventator ar fi Ștefan Szabo din Satu Mare. «Sportul» propriu-zis constă în a străpunge cu cuțitele autoturismele. «Regulamentul» prevede să declari apoi că ai făcut-o din răutate. Un sport care costă... **COPILII DESPRE PĂRINȚI.** În sala de apel a minei Dilja, elevii Școlii generale nr. 2 Petroșani au organizat o expoziție cu tablouri, reprezentînd viața și munca minerilor. Se înțelege, succesul expoziției a fost nemaipomenit.

CENACLURI SUB UN SINGUR NUME. Comitetul municipal pentru cultură și educație socialistă Pitești a hotărît în ședința de lucru a cenaclului «Liviu Rebreanu» reunirea, sub acest nume ilustru, a tuturor cenaclurilor literare din municipiu. Președinte activ al Cenaclului a fost ales poetul Ion Bănușă.

EGIPTUL LA BRĂILA. Săliile de artă ale Muzeului Brăila găzduiesc o expoziție de grafică și pictură contemporană din R.A. Egipt. Sînt expuse peste 50 de lucrări, reprezentînd ultimele trei generații de pictori și graficieni, mesageri de valoare ai spiritualității egiptene contemporane.

250 HECTARE SMULSE APELOR. Cu ajutorul Oficiului de îmbunătățiri funciare, cooperatorii comunei Girliciu (județul Constanța) au finalizat o importantă lucrare de hidroameliorații. Realizînd un canal de desecare de 1 500 m (volumul terasamentelor însumează 18-200 mc) ei au redat circuitului agricol peste 250 ha supuse bălțirilor și excesului de umiditate. În prezent, ei lucrează la amenajarea unui teren pentru orezărie cu o suprafață de 623 hectare.

LA DOMICILIUL CLIENTULUI. Recent, taximetrele din orașul Brăila au fost înzestrate cu aparate de emisie-recepție, fiind astfel dirijate de la distanță, printr-un dispecerat. Iată, așadar, încă un oraș care beneficiază de acest mijloc modern și mai ales extrem de prompt al «comenzilor de la domiciliul clientului».

CU TRACTORUL «LA VEDERE». Minea Mircea, tractorist la I.C.V.V. Valea Călugărească, ferma Chițorani, și-a pus în gînd să meargă la o față «la vedere». Pînă aici nimic neobișnuit. Numai că, pentru a-și da ifose, Minea Mircea a plecat «la vedere» cu tractorul întreprinderii. Și pentru a-și face curaj s-a cinstit serios dintr-o sticlă. Cum a ajuns la sosea, simțîndu-se tare, a și făcut

o depășire neregulamentară. A-menda de 500 de lei și suspendarea permisului de conducere pe timp de o lună, plus suspendarea «vederii» l-or fi învățat minte? **UN NOU MOTEL** va îmbogăți, în curînd, patrimoniul turistic al județului Mehedinți. Situată la Gura Motrului, unitatea va avea o capacitate de 52 locuri pentru cazare, un complex de alimentație publică — și o sală de mese de circa 180 locuri — o terasă acoperită, o grădină de vară.

UN PAZNIC PĂZIT. Cornel Șerban din satul Toldal a fost angajat în calitate de paznic la I.C.V.A. Tg. Mureș. Plătit pentru a păzi bunurile obștești, de la un timp Cornel Șerban trecuse la ciuntirea acestora. A început cu bunurile personale ale salariaților de la I.C.V.A. prin deschiderea sertarelor. Apoi, a trecut la golirea rafturilor cofetăriilor «Lido» și «Olga», ale magazinului «Melodia», de unde s-a aprovizionat cu un aparat de radio «Alfa» și cu suma de 220 lei în numerar etc. De acum Cornel Șerban nu mai păzește, căci este el bine păzit, timp de doi ani și șase luni.

TIGĂRILE CARE FAC PRAF. Bar modern și frumos la Buzău, vizavi de tribunal, intri cu plăcere. Dacă faci imprudența să pui mina pe teighea, mineca hainei se face albă. Citești chiar și un nume «Neli, 26 februarie», scris cu degetul în praf.

— Nu e praf, dom'le, e de la fumul țigărilor!, răspunde barmana Maria Ruju.

CE ESTE INUTIL? Pentru Camentu Mioara, vînzătoare la ghișeu gării din Buzău, multe dintre întrebările clienților sînt inutile.

— De ce nu vindeți bilete? — Este o întrebare inutilă. Mai bine nu întrebați așa ca să vă aflați în treabă.

Desigur printre alte întrebări ce doreau să se facă utile, s-a aflat, cu mari eforturi, și esența inutilului. Nu venise încă diagrama, dar acest dublu secret nu putea fi, de bună seamă, destăinuit oricui.

MAI-MARELE DREGĂTOR PESTE SALA FLOREASCA, tovarășul Iliescu, a fost foarte preocupat de soarta ziaristilor invitați de Federația de box la meciul România—R.D.G., anulînd de la sine putere carnetele și tichetele legale. A întocmit singur un protocol și a ales niște așa-zisi oameni de ordine și «pe- aici nu se trece». Din care cauză cei în drept să ocupe locurile de la masa presei au fost respinși, cam nerespectuos, și trimiși la plimbare. Ce părere are conducerea C.N.E.F.S., ale cărei dispoziții au fost ignorate sau disprețuite?

TAXIURI PERSONALE. La ora prînzului multă lume se îndreaptă în Focșani spre cantina Consiliului popular. Merg oamenii pe jos, distanțele sînt mici, dar sînt și unii care merg, de, cu mașina! La ora prînzului nu mai găsești aproape nici un taximetru în oraș, în schimb găsești un lung convoi parcat în fața cantinei. Șoferii mîncăcă liniștiți înăuntru. Iată, de exemplu, două numere: 1-VN-2361 și 1-VN-1361.

«STIMAȚI CETĂȚENI!» În orașul Arad au fost risipite în proporție de masă afișe avînd ca titlu (în majuscule): STIMAȚI CETĂȚENI! și continuînd cu «Păstrarea curățeniei orașului este o datorie de onoare. Folosiți toate mijloacele pentru a vă achita cu cinste de această datorie». Nu e clar, din două una: ori e o datorie de onoare, ori una elementară și concretă. Și apoi, de unde atita hirtie, tovarăși?

ce fel de muncitori vom fi?

Vom termina în curînd liceul teoretic. Vom da examen pentru admitere în învățămîntul superior. Ce se întîmplă cu noi dacă nu vom intra?

În timpul școlii am făcut practică (tîmplărie, în cazul meu). În urma unui examen vom primi un certificat cu ajutorul căruia ne vom putea angaja ca muncitori. Nimic rău pînă aici. Ba chiar dimpotrivă.

Dar: noi nu am fost întrebați în ce sector am dori să facem practica. Nu ni s-au testat aptitudinile pentru a ni se face înțeles țelul acestei repartizări. Am fost înscrși din oficiu într-o ramură sau alta. Cum se poate vorbi de un interes pentru această muncă dacă nu există nici înclinații (la superlativ: pasiune), nici aptitudini pentru ea? În cel mai bun caz, vom ieși niște muncitori mediocri.

Și nu cred că este bine să fim asemenea muncitori.

Practica elevilor din licee este prin scopul ei nu atît producție cît educație. Dar nu putem vorbi de o educație elementară (de aceasta am fost — mai mult sau mai puțin — influențați în «copilăria timpurie»), ci de o educație pentru viața socială (economic vorbind: pentru producția socială). La tîmplărie, noi executăm următoarele operații: asamblare, fasonare, finisare, rindeluit, pilic, lipit (le-am notat în ordinea ascendentă a frecvenței lor; după cum se vede, tîmplărie = îndeosebi lipire).

Nu cred că un astfel de nivel de pregătire practică (pe care, dealtfel, îl cam aveam din școala generală, cînd am practicat tot tîmplăria) este suficient pentru integrarea în producția de fabrică.

Problema nu cred că-i numai a noastră. Dacă și alții vor scrie despre asta, nu înseamnă decît că e, într-adevăr, așa: că este necesară o soluție.

Marian Curelaru
elev, Liceul «D. Cantemir»,
București

acești ani, aceste fragede oglinzi

A început, așadar, numărătoarea inversă. Ne privim ceasurile. Privim calendarele. Ne privim cărțile de școală, colegii — clasa a XII-a.

Va fi o despărțire! Știam că vor veni și aceste clipe, dar întotdeauna spuneam:

— Cu noi va fi altfel...
Va fi — cum? Și de ce tocmai cu noi? Se poate, cumva, o excepție?

Nu vom spune:
— Despărțirea nu trebuie să aibă loc!
Nu vom spune:
— Trebuie să aminăm această despărțire!

Vom spune:
— Cînd simțiți că uitați, priviți înapoi în anii aceștia — anii de liceu — priviți înapoi în anii aceștia ca în niște fragede oglinzi, limpeziți-vă ochii, rămîneți tineri!

Ion Petrescu
elev, Giurgiu

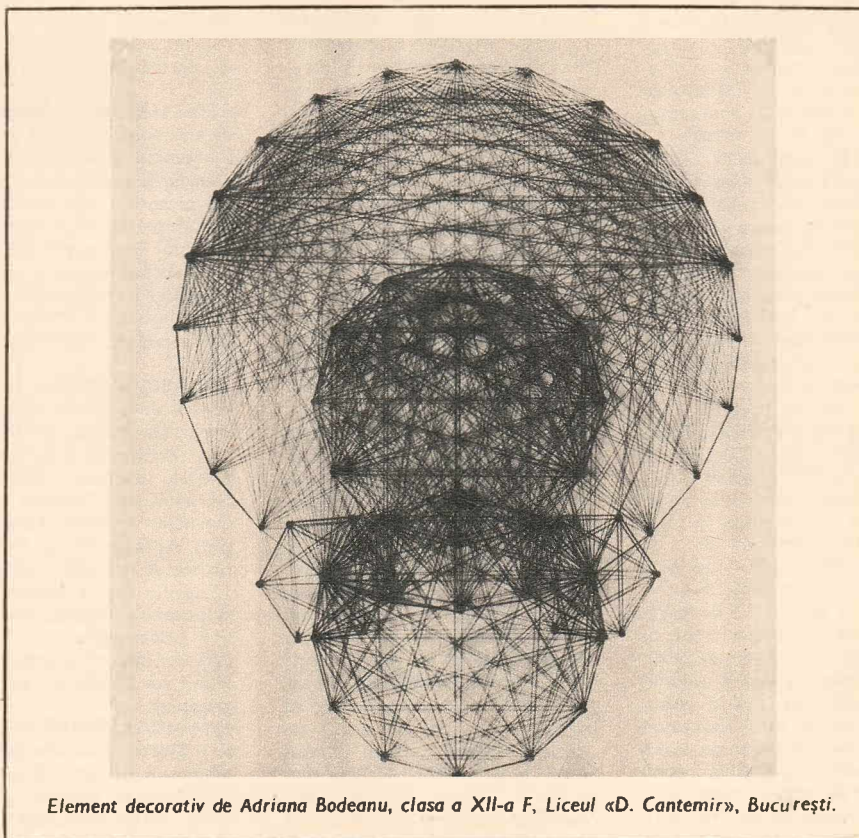
avem o identitate clară

Sînt convins că pagina realizată prin intermediul elevilor, în modul cel mai concret posibil, își îndeplinește din ce în ce mai mult menirea, reușind să pună probleme care ne privesc în mod direct și pe care le dorim rezolvate cît mai curînd.

Avem numeroase pretenții. Asta nu poate fi decît foarte bine, pentru că învățăm astfel să devenim mai exigenți, mai îndrăzneți și mai sinceri față de noi înșine.

Sîntem tineri și iubim muzica și poezia. Ne dorim mai buni, mai curați, mai presus de noi înșine.

Avem o identitate clară deși, uneori, sîntem confunziți cu «fauna străzii» (care cred că va dispărea în curînd). Prea repede sîntem asimilați celor care sînt numiți curent «pierde-vară». Ce e de făcut?

Element decorativ de Adriana Bodeanu, clasa a XII-a F, Liceul «D. Cantemir», București.

Eu zic că ar trebui să facem tot posibilul ca să nu mai poată exista confuzii de genul acesta. Adică ar trebui «să ne vedem de-nvățat» și în același timp să luptăm împotriva obrăzniciei, necinstei și a tot ceea ce poate genera climatul social negativ. Să luptăm nu numai pentru noi, ca persoană, ci și pentru cei de lîngă noi. La bine și la rău. Pentru că și dintre noi se ridică — și de aici confuziile — cei care după terminarea școlii vor fi «oamenii străzii». Deci să luptăm pentru a putea privi oricînd pe oricine în ochi și pentru a nu avea ce regreta. Și astfel vom curma sămînța răului, atît cît acest rău există.

George Dobrescu
anul IV A — Liceul 2, Lugoj

satul - această dragoste

Aș dori să adresez cele mai calde felicitări tuturor realizatorilor numărului 7 a.c. al revistei, dedicat vieții țărănilor, satului românesc. Mi-a plăcut prin puterea de prezentare a omului de la țară, prin multitudinea de probleme pe care le ridică asupra înfățișării satului de astăzi.

De ce scriu acest lucru? Poate pentru că de atîta vreme încoace, mulți dintre noi, din păcate, lipiți cu urechea de magnetofon, au început să uite cam ce înseamnă un țăran, cam ce înseamnă un sat, o tradiție.
Poate, apropo de cuvinte că: «măi țărane!» sau «vorbești ca un cioban» (adică urît) sau și mai rău: «nu pot să sufăr muzica populară!»

Scriu aceste rînduri pentru că trebuie să-i acordăm țăranului respectul pe care-l merită. Dacă am nesocotit uneori portul popular și folclorul nostru am constatat că îndrăgitele noastre grupuri de muzică pop, mai ales Phoenix, îmbracă minunatele ii țărănești, că se inspiră din folclor, că la Europe-

nele de patinaj un englez a dansat pe acompaniamentul muzicii lui Gheorghe Zamfir! Să așteptăm ca uneori să ne prețuiască străinii și apoi să o facem noi?

lată de ce avem nevoie mai mult ca oricînd de țăranul român în mijlocul nostru. Pentru faptul de a fi reușit dumneavoastră acest lucru, vă mulțumesc. Vă mulțumesc.

Nu știu dacă ce am scris aici are vreo legătură cu pagina elevilor, dar știu că aceste lucruri trebuie să le știm mai întii noi, tinerii. Noi, elevii.

Junea Mihai
elev, Timișoara

nu putem fi indiferenți

Îmi place să aflu multe despre preocupările tinerilor. Dar întîmplarea face ca nu demult să fi citit într-un ziar o scrisoare semnată Cornelia I., aparținînd unei eleve de la liceu din Cluj. Orice aș fi putut crede, dar că mai există tineri cărora obscurantismul mistic le acoperă pînă și cele mai simple adevăruri, nu! Această tînără spune lucruri de necrezut. Citez:

«Omul a pășit pe lună. Da, se poate spune foarte ușor din gură, dar eu nu pot crede. Că luna nu e făcută să calce toți păcătoșii pe ea» sau «Dacă spuneți că omul este făcut din maimuță, de ce dumneavoastră nu semănați cu o gorilă sau cu un cimpanzeu?», sau o frază ca aceasta:

«De ce în timpul inundațiilor nu ați putut opri apele, de ce le-ați permis să iasă din matca lor? Cine a făcut asta? Dumnezeu. Cine a oprit apele? Tot Dumnezeu.»

Degeaba un profesor îi va vorbi acestei tinere despre știință, îi va demonstra teoreme, dacă ea nu crede nimic din toate astea! Dacă acele rînduri ar fi fost ale unui bătrîn nu m-ar fi durut atît de mult, dar

semna un tînăr, un om al viitorului, așa că nu putem fi indiferenți. Mă gîndesc că această tînără își va crea și ea un viitor, își forma un cămin, va deveni mamă.

Ce educație ar putea da acest om, cu o cepșile lui, unui copil? Ce i-ar putea spune de exemplu, la o întrebare ca aceasta: e adevărat, mamă, că omul a ajuns pe lună Desigur, cu concepțiile care sînt atît clare în cele citeva pasaje din scrisoarea dumneaei, ar răspunde nu. La aceasta trebuie să ne gîndim cu toții cînd în jurul nostru se află astfel de tineri cu astfel de concepții.

Nu putem și nu trebuie să fim indiferenți

Ionel Bol
Petrița, județul Hunedo

POSTA CANDIDA

Cornel Marin Chiorean, elev, Cluj
Sperăm să nu faci un «infact» în urma veștii pe care ți-o vom da: așteptăm caricatură, promisiune. Dar: mai multe și mai bune! Îmi pînde numai de tine dacă te vei putea lăsa cu o publicare masivă înaintea împlinirii vârstei de 18 ani.

Mariana Chvojka, anul IV, Liceul cultural generală Anina — Credem că nu fi rău să iei direct legătura cu secretaria Facultății de limbi orientale.

Liliana Bălănuță, elevă, municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej — Dacă tu și despre versurile tale că sînt «drăguș», noua ce ne mai rămîne să spunem? la gîndește-te!

George Stanciu, anul IV A, Liceul pedagogic Deva — Tot poezie! Sîntem neconștienți, dar nu putem face nimic în materie «publicare». Dacă ai fi citit mai des pag. «Elevii prin ei înșiși», ai fi putut ști acum amănunt. Te sfătuim să rezisti totuși efortului de a sta la coadă la chioșc pentru cumpărarea «Flacăra» și a vedea ce mai sp. și alți elevi, fapt care, poate, te-ar îndemna să ne mai scrii. Cam despre ce poate scrie un viitor pedagog, nu-i așa?

Henț Ioan, elev, Arad — Ce să-i face noi sîntem de vină? Nu prea ne-au plăcut «glumele». Dacă stăm și ne gîndim bine le lipsește tocmai umorul. Dar nu te trista. Spui că ai avea multe. Așteptăm, încredere, altele care, să sperăm, vor avea mai mult noroc.

RETUR

filozofia florii

lată mesajul meu pentru semenii: Să culegi flori: asta e tot ce poate să-ți spună o floare.

Să iubești culorile: e tot ce poate să strige o floare.

Să privim amurgul: e tot ce poate să cînte o floare.

O floare este o pasăre, o pasăre care poate zbura departe și care revine de unde a plecat. O pasăre poate lua și o altă formă decît cea aerodinamică atît de binecunoscută.

O floare poate fi și pe cer, pe pămînt, sau nicăieri. Cine o caută, o găsește.

Ce spune acest cuvînt unui extraterestru? Ce ar înțelege el din multiplele înțelesuri ale acestui cuvînt rostit astăzi atît de rar? Ce ar face un medic chirurg cînd bolnavul pe patul de moarte i-ar cere o floare? Ar înțelege că floarea e viață. Și ar căuta-o. Dar dacă floarea nu este nicăieri? Ar începe să cînte, alinînd suferința, și atunci bolnavul ar zîmbi, ar fi fericit. Pentru o floare.

Ce frumos e să culegi flori și să le dai celor ce cer. Zîmbetul lor de pe buze te-ar face fericit, te-ar face să iubești cîntecul și poezia. Fericirea este o altă formă a florii. Sînt atît de întinse meridianele fericirii!

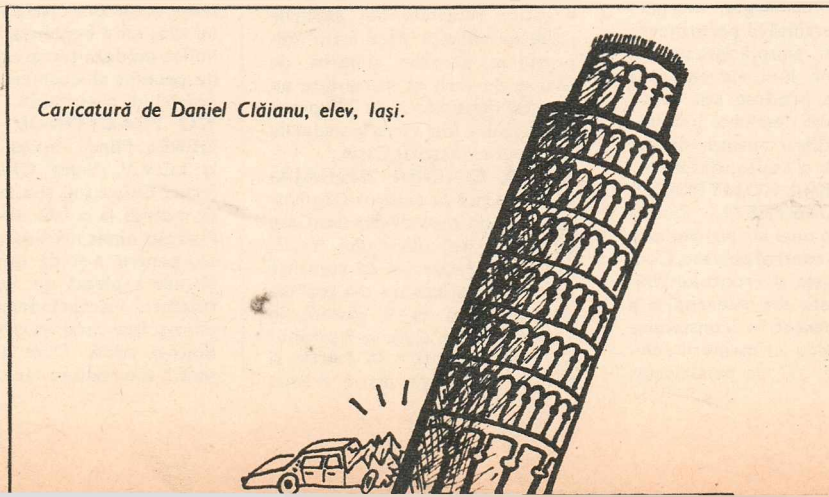
Formele ei întrec numărul florilor pămîntului.

Aș avea mult de spus dar mă opresc aici. Sînt printre flori, și asta vă va răspunde la multe întrebări pe care, probabil, vi le puneți în legătură cu mesajul meu.

Ultima mea rugăminte este să încercați să îmi publicați adresa.

M.D.
elevă, Iași

Caricatură de Daniel Clăianu, elev, Iași.

Abandonarii spitalelor: Copii „uitați” are-și așteaptă părinții

lenirea cadrelor medicale într-un spital, după cum știm, să amelioreze suferința. Începe. Dar vizitând câteva spitale din ărești, respectiv: «Grigore Alexandrescu», «Ion Cantacuzino» și «Emilia Irsa», găsim în ipostaze inedite de mame adoptive, avocați, ai copiilor internați. Funcțiile le îngreunează munca și așa destul de zilă, le răpește din timpul pe care ar dui să-l dedice bolnavilor, și asta din ra unor părinți care se sustrag celor mai mentare îndatoriri atunci când dau nașe unui copil, aceea de a fi mamă și tată numai cu numele, dar și cu fapta. Dureșă și inumană, situația copiilor aduși în ale bolnavi și apoi «uitați» sau abandonde părinți.

o soră de la secția urologie a spitalului grigore Alexandrescu», ne spune: «Am t multe cazuri de abandon sau de lipsă interes, de preocupare, din partea pășilor pentru soarta copiilor internați în al, de multe ori în stare gravă, nu numai ugari, unde ele sînt frecvente, dar și la cei ri care văd și înțeleg. Nu demult, un eșel cu lacrimi în ochi îmi arăta pe geam cul de peste drum unde locuiau părinții și care, deși numai la doi pași de spital, toate apelurile noastre repetate nu se zentau să vină să-l ia acasă.»

nternată cu copilul Chiriceanu Marian, stare gravă, cel mai înțelept lucru pe care ăsit de cuviință să-l facă mama a fost să ăsească spitalul și să se ducă la nuntă. dusă a fost. Între timp copilul a murit. Despre Sergiu Constantin din Petroșani, băiețel de aproape trei ani, doctora eorghe Viorica, de la Spitalul «Grigore xandrescu» ne spune că de 6 luni, nișni din familie nu s-a interesat de soarta pilului, iar apelurile medicilor pentru ternare rămîn fără răspuns. Și lista celor itați în spitale este lungă — «în medie, 8 cazuri pe spital — ne spune doctorul elea Ștefan, medic inspector pediater la recția sanitară a municipiului București. în selecție alegem câteva cazuri, cele mai ave, și să ne fie iertat că încărcăm memo- cititorilor cu nume și date dar, odată noi, medicii speră să se facă auziți și pe eastă cale de părinți. Apietroaiei Elena, vîrstă de doi ani, își așteaptă mama de ai bine de un an în Spitalul «Ion Cantacu- io» (toate eforturile noastre de a o găsi fost fără rezultat), Ene Reveica, din Bucu- ști, internată în august 1972, gemenii

Trifu, din comuna Gătaia, internați în 11 ianuarie 1972 (părinții sînt plecați de 6-7 ani de la adresa indicată în foaia de internare), Susanu Eduart Florin, internat la 27 septembrie 1973, toți la Spitalul «Emilia Irsa»; ca și proaspătul pacient al Spitalului «Ion Cantacuzino» Novăcel Stan, abandonat în spital la vîrsta de numai 6 zile. Spitalul asigură întreținerea și vindecarea acestor copii care uneori în cazul tratamentelor speciale, necesită cheltuieli care ajung la câteva mii de lei pe zi, dar nu le poate oferi căldura sufletească de care ei au nevoie.

Vitaminele, hrana la timp, igiena, tratamentele, nu pot suplini golul afecțiunii materne de care au nevoie în primul rînd. Din această cauză «latațele din fiecare copil nu ajung să se îplinească. Copiii rămîn în urmă cu intelectul, mulți la doi ani nu știu să vorbească» (Doctor Stoenescu Mihai — Spitalul Ion Cantacuzino). Situația este uneori foarte gravă. După însănătoșire copilul, continuînd să rămînă în spital, este expus infecțiilor spitalicești repetate, devine imun la medicamente și în cele din urmă decedează. Nan Nicolae, internat la două luni și jumătate la Spitalul «Emilia Irsa» cu o infecție banală nefiind luat la timp de părinți, colectează microbi de spital și decedează la 6 luni.

Pericolul unor asemenea situații, determină cadrele medicale să intervină direct în plasarea copiilor. Cu ajutorul miliției încep cercetări, apoi părinții odată găsiți (deși mulți dau nume, adrese false, își schimbă adresele fără să anunțe) începe munca de lămurire care se soldează de cele mai multe ori din partea imprișinaților cu insulte, bruscări, amenințări: «Lasă că nu scăpați voi, vi-l aduc înapoi!» Impresiile sînt dintre cele mai odioase. A doua oară cadrele medicale refuză pe bună dreptate să repete asemenea întîlniri.

Gratuitatea spitalizării și faptul că pediatria este o medicină de urgență, stîrnesc în părinți mania internărilor. ca în cazul copilului Ruse Mișu de la Spitalul «Emilia Irsa» care deține pe anul trecut recordul: 20 de internări de cele mai multe ori nejustificate prelungite. Și așa, din spital în spital, de multe ori în același spital, trec luni, ani, și copiii așteaptă. Dar dacă datorită neprezentării la timp a părinților pentru externare, copilul se îmbolnăvește sau decedează, cei care acuză sînt tot părinții! Cînd după cercetări îndelungate mama a fost

găsită și convinsă de miliție să se prezinte să-și ia copilul Reveica Ene (care între timp s-a îmbolnăvit datorită atmosferei de spital), tot ea a fost aceea care i-a apostrofat pe medici că și-au permis s-o deranjeze degeaba. De la această întîlnire «forțată» mama este imposibil de găsit, iar copilul se află și acum în spital.

Conflictul dintre părinții indolenți și spital ar trebui să-și găsească totuși o rezolvare oficială: reciprocă pentru că suferă copiii.

«Acestor părinți indolenți care nu se prezintă să-și ia copiii de îndată ce au fost anunțați, să li se impute costul fiecărei zile de spitalizare în plus» (Doctor Mîrșeanu Marin, Spitalul «Grigore Alexandrescu»).

Dar medicii conștienți de pericolul în care se găsește copilul pînă la eventuala sancționare a părinților, conștienți de evidentul impediment care este acesta în desfășurarea activității normale a spitalului nu au posibilitatea să plaseze copilul în leagăn sau într-o altă instituție pînă la găsirea părinților și soluționarea cazului său.

«Nu-mi pot permite să țin un copil în spital cînd nu are nevoie. Este necesar un debușeu: creșa sau leagănul. În creșă însă nu-l primește, iar pentru leagăn sau casă de copii sînt necesare următoarele acte, respectiv: 1. Cererea părinților de internare; 2. Ancheta socială; 3. Copia actului de naștere; 4. Analize medicale; care pentru a fi efectuate necesită timp, de multe ori luni, și în această perioadă copilul stă în spital, ocupă patul, nu dă posibilitatea internării altora care efectiv au nevoie de tratament, costă statul bani mulți — în medie 110 lei pe zi. În plus sînt expuși contaminării subdezvoltării psihice (Doctor Ursuleanu Ion — directorul Spitalului clinic central de copii «Grigore Alexandrescu»).

În cursul anchetei noastre președintele Comisiei de ocrotire a unei categorii de minori din municipiul București și tovarășul Popescu Gheorghe — director general adjunct la Direcția generală de asigurări sociale, pensii, asistență socială, din Ministerul Muncii, mărturiseau că nu știau de asemenea cazuri de copii «uitați» în spitale fapt care ne-a mirat. «Copiii abandonați sau semiabandonați în spitale reprezintă o problemă serioasă și punerea ei în discuție oportună, dar dacă ea există într-adevăr, vinovații sînt medicii care nu respectă legea privind ocrotirea minorilor în cazuri de urgență».

«Nu noi sîntem cei care nu respectăm legea. Fără o anchetă socială prealabilă, copilul nu este primit în leagăn sau casă de copii. Dealtfel, cazurile de urgență ale legii vizează copiii găsiți pe stradă, copiii cu părinți bolnavi (psihic, tuberculoză, copilul cu malformații sau mamă minoră) (Doctor Ciofu Eugen, Spitalul «Emilia Irsa».)

«Să vă dăm un exemplu: avem un copil în vîrstă de trei ani abandonat la noi în spital acum un an. O familie din comuna Nana, județul Ilfov vrea să-l înfieze, dar nu este posibil deoarece este nevoie de declarația mamei. Situația devine absurdă pentru că un copil este abandonat și nu poate fi înfiat de altcineva. Și așa ne plimbăm la miliție, la consiliile populare, autoritatea tutelară și nu putem ieși din impas, iar copilul se găsește acum la noi (Doctor Constantinescu Constanța, Spital «Emilia Irsa»).

Fugînd, schimbîndu-și adresele, dînd nume și adrese false, acești părinți (dacă-i putem numi așa) îngreunează situația propriilor copii. Prin nereglementarea situației, ei nu pot fi primiți nici în leagăn sau casa copilului, nu pot fi înfiați. Sînt necesare anchete, cercetări, care necesită timp, un timp care adeseori costă viața.

La Ministerul Sănătății, din discuția cu doctorii Litinski Elena, șefa serviciului ocrotirea mamei și copilului, și Dirina Nicolae, șeful spitalelor de copii pe țară, înțelegem că în problema copiilor «abandonați» sau «semiabandonați» în spitale și dinșii se găsesc la stadiul propunerilor: eventuale cămine pentru mamă și copil, mărirea capacității leagănelor, întocmirea anchetei după internarea copilului în leagăn.

Nu avem să păstrăm în final tonul general al intervievaților noștri, care este cel al propunerilor. Credem că efectiv soluții imediate pentru stingerea conflictului dintre spital și acești părinți indolenți sînt nu chiar greu de găsit.

dacă te faci că suflă

În mulți dintre șoferii noștri, profesioniști sau amatori, s-a născut așa, o siguranță absurdă, care din cînd în cînd se arde. Evident că nu în toți, alții încă mai beau pe apucate, mai ales în zori. Iată, mama lui Voicu Ion, șofer la T.C.I.F., a cumpărat vin și, ajutată de fiu, l-a adus acasă. Aici eroul de la volan, tată a doi copii mici, s-a cînsit bine și pe urmă a dat buzna în șosea. Prins la timp, deși abia însăila două-trei silabe, susținea că n-a băut decît un pic, numai ca să-și înmoaie limba în molan. În timpul discursului așa-zisul microfon în care vorbea, clipea roșu. Era de fapt un foarte nou detector japonez de alcool, intrat de curînd în dotarea Serviciului de circulație, atît de curînd, încît nici nu a putut fi botezat cu exactitate: Selector, Preselector, Microfon antialcoolic... Odată stabilit faptul că șoferul a băut, rămîne să se afle și cît (fiola are o zonă de înverzire care nu precizează asta). Nimic mai simplu de la un timp: sufla în Etalograf (Acolinger automatic) un aparat electronic elvețian de mare precizie care determină concentrația de alcool din organism la un anumit moment. Ce mi s-a părut extrem de interesant mie, care nu conduc, și sînt sigur că îi va impresiona pe cei care conduc, este faptul că Etalograful, dacă nu suflă, dacă te faci că suflă, bîgînd vîrfurile limbii în tub, nu merge pur și simplu. Iată, mi-am zis, două aparate greu, dacă nu imposibil, de păcălit chiar și de către cei mai experimentați «sufletorii». Iată două arme teribile care, deocamdată, dezarmează orice înrăit în băutură. Pentru că, ori că vorbești sau suflă în ele, ori că torni băutura, e totuna. La asta ar fi foarte bine să se gîndească toți șoferii cînd ridică pîhărelul: în ce-l toarnă. Și mai ales cît costă? Vieți, nu altceva.

Iulian NEACȘU

VREMEA ÎN SAPTĂMÎNA VIITOARE

ninsorile berzelor

Acum 70 de ani, Sadoveanu scria în nuvela «Crișma lui Moș Precu»:

Primăvara, mama noastră,
Sufală bruma din fereastră
Și zăpada de pe coastă.

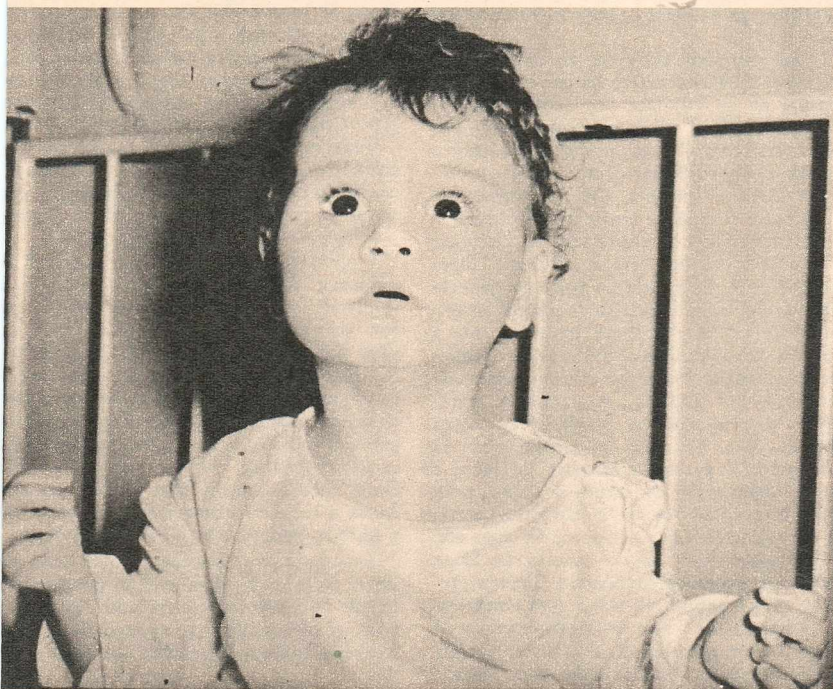
O asemenea vreme este de așteptat în intervalul ce urmează, de la 17-23 martie, cînd odată cu trecerea soarelui din emisfera australă în cea boreală iarna va începe să se retragă definitiv din regiunile noastre.

Cîteva infiltrații de aer mai rece din nord-estul continentului vor mai determina cîteva ninsori locale, care, coincizînd cu sosirea berzelor, au fost numite de popor «ninsorea berzelor», deși acestea vin dinspre sud, iar ninsorile din nord.

Deși nopțile vor fi cu îngheț destul de pronunțat în jumătatea de nord a țării, zilele vor fi din ce în ce mai călduțe, cu temperaturi ce vor urca pînă la 7 grade în nordul extrem al teritoriului, și pînă la 15 grade în sud-vest, respectiv în Banat și Oltenia. Aspectul cerului va fi schimbător, cu innourări predominante și extinse în unele zile de la mijlocul săptămîinii.

Două fronturi de precipitații vor pătrunde în spațiul țării și anume unul e de așteptat la 17-18 martie, cînd va afecta îndeosebi jumătatea de răsărit a teritoriului, unde se vor produce innourări pronunțate și unde se vor semnala ninsori locale, însoțite de intensificarea vîntului și de o scădere a temperaturii. Al doilea front atmosferic va intra în țară la 22-23 martie, și va fi însoțit tot de vîntul de nord-est. Vor cădea cîteva ploi și cîteva ninsori cu caracter local și care nu vor da cantități însemnate de apă.

Înainte de pătrunderea acestor fronturi aeriene, diminețile vor fi cețoase, mai ales în Cîmpia Dunării.

Reveica Ene

Fotografie de Sandu PĂUN

Ludmila PATLANJOGLU

TOPOR

sfântul exupéry zburătorul

«Esențialul e invizibil pentru ochi, repetă micul prinț, ca să-și aducă aminte». Dar, între timp, a uitat. Omul uita multe și uitarea i-a fost dată întru alinarea suferințelor, chiar dacă, la un moment dat, tocmai suferința constituie esențialul și el trebuie să rămână invizibil, tănuț într-un ungher al sufletului pentru ca lumea să nu vadă decât jumătatea zimbătoare a măștii.

Saint Exupéry rămâne pentru mine ipostaza antifreneticului în reportaj, a meditației, a subtilului nezmotos, a lacrimii strivite în geană și a zîmbetului trist. A trăit năvalnic, clocotitor, îngemănat mereu cu aventura, logodit de-a pururi cu moartea, cu care a mers întotdeauna la braț, sfidînd-o, și cu care pare-se că ar fi pactizat faustian, să-l ia și să-l ducă atunci cînd i-o fi lumea mai dragă dar, pînă în clipa aceea, să-l lase să sufere și să ridă după pofta inimii.

A fost un zburător de elită, ieșit din lumea eroilor lui Malraux, unul dintre acei oameni cum nu se nasc mulți într-o generație, pe cît de cutezător pe atît de visător, pe cît de angajat pe meterezele baricadei, pe atît de pasionat în tot ce scria.

Cînd a dat lumii «Micul Prinț», a vrut să ferească pe toți copiii pămîntului și, în primul rînd, pe marele copil din sufletul lui, ascuns acolo unde se afla esențialul invizibil și unde creștea o roză, făcînd ca aripile avionului să-i fie mereu două lire cîntătoare. Lire și mitraliere. Mitraliere ascunse în trandafiri pe trăgaciul cărora nu apăsa decît dragostea de oameni, iubirea de patrie, ura față de bestialitatea unor crotopitori sub al căror călcîi de fier Franța gema sufocată de moarte.

Ce fantastică și perpetuă aventură este viața acestui om care a scris în afara cărților lui de reportaje cea mai subtilă poveste pentru toți copiii pămîntului de la trei ani la de treizeci de ori cîte trei ani, acel Mic Prinț al marilor candori, născut spre a ne convinge că, întotdeauna, pînă la adînci bătrînețe, în sufletul fiecăruia dintre noi se află un copil și că, atunci cînd copilul acesta moare, nimic nu ne mai poate salva.

I-am căutat la Lyon, în cartierul mătăsurilor, casa în care s-a născut și credeam că o voi găsi plină cu avioane albastre, cu flori și cu vulpi domestice, dar nu era nimic din toate acestea acolo, căci esențialul este invizibil pentru ochi și de asta trebuie să ne aducem mereu aminte. I-am căutat pe foștii lui prieteni și n-am găsit decît unul, aviatorul septuagenar M., pe care mi l-a

prezentat la Paris actrița Jany Holt, aducîndu-mi-l la o masă a restaurantului «Sous Olivier», de pe rue Fresynet. Și n-am mai mîncat, căci ni se pusese în farfurii flori, și florile nu se mîncă.

Odată, între Benghazi și Cairo, cînd zbura cu mecanicul său Prévât pe o furtună de nisip, s-au izbit cu 270 kilometri pe oră de o dună în plin deșert. Poate că atunci a avut viziunea Micului Prinț, căci trebuia să fi murit și parcă s-a trezit pe o altă planetă. Au băut rouă și s-au lăsat chinuți de miraje mergînd intruna, la nesfîrșit, pe un pămînt care nu părea a fi al oamenilor, chinuți de sete și de fantasmă, pînă cînd au ajuns în inima pustului și acolo au întîlnit oameni, căci se aflau pe acest pămînt și cîta vreme există pămîntul omul nu pierde. Asta fusese în ianuarie 1936 și teribila aventură avea să se repete din nou, peste trei ani, în timpul unui zbor periculos de-a lungul Cordilierilor, de la New York pînă în Țara de Foc, unde n-avea să ajungă, căci avionul i-a căzut cu aripile frînte în Guatemala, accident din care abia a scăpat cu viața. «Avea cîteva calități primordiale — îmi spune prietenul lui — pe care omul trebuie să tindă mereu să le dobîndească. La el erau înnăscute: o sete acerbă de a atinge un scop mai prețios decît însăși viața, responsabilitatea față de orice act comis, un simțămînt sacru al datoriei ce se cere îndeplinită cu orice preț, simplu și eroic... În 1943, după ce stătuse primii ani de război refugiat în Statele Unite, venise la Alger să caute rezistența franceză antifascistă, dar a fost socotit prea «bătrîn» — avea 43 de ani — pentru a mai fi lăsat să zboare. Parcă își căuta moartea. Dar nu, nu asta căuta Exupéry, om veșnic îndrăgostit de viață, ci rostul în viață și-l căuta atunci cînd viața n-avea alt rost decît lupta pentru ființa patriei. Asculta istorisirile despre luptele partizanilor privind-și tovarășii cu ochii unui copil care s-ar fi aflat în fața primului său brad de crăciun. Plîngea. Atît de patetică i-a fost cererea de a i se da un avion, încît s-a făcut ascultat și a început să zboare deasupra Franței ocupate cu misiuni ale rezistenței. Era fericit. Așa a zburat ultima dată, la 31 iulie 1944, cu 25 de zile înaintea eliberării Parisului, și nu s-a mai întors niciodată...»

A plecat pe planeta Micului Prinț spre a scrie altă poveste despre esențialul care rămîne invizibil, ca oamenii să nu uite asta...

Ioan GRIGORESCU

pentru contra sutei

101 km pe oră? 99? Diferența, s-ar crede, nu e prea mare. Și totuși...

Se știe că printră măsurile luate de guvernul de la Bonn pentru a face față crizei de combustibil se înscrie și stabilirea, în noiembrie 1973, a unei viteze limită de 100 km pe oră. Hotărîrea a părut rezonabilă, cu atît mai mult cu cît «suta» este, oricum, o cifră respectabilă. Furtuna s-a dezlănțuit însă atunci cînd înalți funcționari din Ministerul Transporturilor, invocînd scăderea numărului accidentelor de automobil după luarea măsurii mai sus-menționate, au lăsat să se înțeleagă că ar fi posibilă menținerea ei chiar și atunci cînd stocurile de combustibil vor reveni la normal. Bariera fatidică a celor «100 km» nu va mai putea fi deci depășită pe șoselele vest-germane? Un coșmar!

Un specialist în probleme de circulație a argumentat în «Stuttgarter Zeitung» că limitarea vitezei provoacă «un stress nervos, care dezechilibrează și deprimă pe șofer», iar un cunoscut psiholog, doctor Gerhard Munsch, a subliniat că viteza uniformă adăornește pe conducătorul auto. A fost contestat și argumentul privind scăderea numărului de accidente. Astfel, criticii au arătat că în Franța

accidentele mortale, raportate la kilometru de autostradă, s-au înmulțit după ce s-a impus o viteză limită.

Influentul «Der Spiegel» a dezbătut pe 12 pagini întreaga problemă, iar ziarul «Die Zeit» și-a manifestat temerea că, dacă nu se va reveni asupra acestei măsuri, industria vest-germană a automobilului va avea de înfruntat grave dificultăți. De fapt, cu această ne apropiem de miezul problemei. În adevăr, mulți observatori sînt de părere că la baza ofensivei împotriva limitării vitezei stau marile fabrici de automobile vest-germane, care întîmpină dificultăți în vînzarea de modele super-rapide. S-a constatat că vînzările la aceste categorii de vehicule au scăzut cu 60% după noiembrie 1973.

Un ultim element a intervenit în controversă: recenta și substanțială majorare a prețului benzinei. Acei care au calculat cît costă benzina consumată într-o oră de un Mercedes la 140 km/h, afirmă că, în aceste condiții, chiar și entuziaștii vitezei vor reveni la sentimente mai bune și că vor conduce, de bunăvoie, sub «sută». Mania vitezei, pur și simplu, nu mai rentează...

Lionel NITESCU

un alt poem între cer și pămînt

Îl chema Jacques.

Îl chema Lemarchand.

Îl chema Jacques Lemarchand.

Și ce-a făcut omul acesta?

Și ce-a făcut omul acesta?

O, n-a făcut bomba atomică.

O, n-a făcut bomba atomică.

A, a scris romane, cîți nu scriu romane?

Ah, a citit romane într-o editură.

Sute de romane, o, a fost lector.

A lucrat cu Camus în aceeași cameră.

S-a împrietenit cu Camus, o, se împrietenia

greu, era un singuratic, era un singuratic.

Camus i-a dat cronica dramatică în 1947.

O, a început să scrie despre teatru,

evitînd «repetițiile generale», evitîndu-și

confrății, și a ținut cronica dramatică 25 de ani.

O, n-a făcut bomba atomică.

O, n-a făcut bomba atomică.

Dar, în 1950, cînd «un nebun» a scris

o «piesă nebună», cum nu s-a mai scris din

atunci, o piesă numită «Cîntăreața cheală»,

o piesă pe care au refuzat-o mai toți,

o piesă pe care mai nimeni n-a înțeles-o

— mai toți indignați, mai toți perplecși — o piesă la care cine s-a uitat cu atenție?, cine?, cine?, cine?, căci teatrul acela avea una din cele mai mici săli din lume și acolo se mai joacă și azi, după 25 de ani, într-o sală în care dacă încap o sută de oameni, care azi știu cu toții că piesa aceea însemnat o revoluție în arta dialogului, adică a lumii, în 1950.

Jacques Lemarchand a scris:

«Cîntăreața cheală» e o revoluție, ea se va impune lumii, eu cred în ea, va fi mîndria mea, ceea ce prezic eu azi va fi clasic miine, miine toți veți înțelege toți cei perplecși și indignați, azi — ceea ce e o «Cîntăreața cheală», credeți-le! Lemarchand a fost singurul și primul critic care a înțeles «Cîntăreața cheală», «spre onoarea breslei noastre» — cum scrie un confrate în necrologul său.

O, mon critique, o, mon frère!

Radu COSA!

paradisul pierdut

Criza din industria americană a automobilelor, semnalată încă în anul 1970, nu mai poate fi explicată azi doar prin datele (aparent) esențiale ale problemei: supra-saturarea pieței, concurența agresivă a industriei auto din alte țări, efectele luptei împotriva poluării, efectele restricțiilor în materie de carburanți, efectele acțiunilor revendicative ale muncitorilor.

La toate acestea analiștii adaugă un element nou, inedit, dar cu o pondere hotărîtoare în elaborarea unor judecăți de valoare asupra ansamblului problemei. Este vorba de criza de calitate a automobilului american.

Istoria automobilului din S.U.A. cunoaște momente deopotrivă de glorioase și de dezastruoase. Între anii 1910 și 1920, uzinele de automobile Ford reprezentau simbolul popular al dezvoltării industriei naționale americane, al erei mașinismului. În timp ce în alte sectoare ale industriei americane capitalurile investite între anii 1914 și 1919 creșteau cu 25%, în industria automobilelor sporul era de 300%. Nemaipomenita expansiune din această perioadă este cunoscută sub numele de «fordism», trăsătura lui caracteristică constînd în tehnologia de producție pe bandă, dusă pînă la ultima expresie. Fordism însemna crearea unui autoturism robust, ușor, ieftin de cumpărat și de întreținut, un autoturism care să corespundă integral gustului, pretențiilor, psihologiei consumatorului de tip american.

După dezastrul provocat de criza economică din 1929, redresarea industriei de automobile nu se mai face sub semnul fordismului, ci al unei concepții cu totul noi, denumită sloanism, după numele celui care a lansat-o, Alfred Sloan, președintele concernului General Motors. De la sobrietatea produsului fordist se trece la o amplificare sistematică a înfățișării produsului, a luxului, a diversificării (inclusiv a prețului). Sloanismul (care, în treacăt fie spus, s-a generalizat în întreaga industrie modernă americană) constă în suscitarea pe orice cale a interesului cumpărătorului pentru schimbarea anuală a mașinii cu una perfecționată, cu «modelul anului». A renunțat, oare, Sloan la producția pe bandă? Nici vorbă de așa ceva. Sistemul lui constă doar în adăugarea la produsul esențial, de serie, a unor îmbunătățiri de natură să scoată ochii cumpărătorului: formă, culoare, un buton și încă un buton, frigider-auto, TV-auto etc. Moda «modelului anual» lansată de Sloan este atotbiruitoare. Concernul General Motors, care o adoptă, își ridică cifra vînzărilor la jumătate din cifra totală de vînzare de autoturisme americane, în timp ce grupul Ford își reduce vînzarea la un sfert, adică o inversare a situației dinaintea crizei.

Dar revirimentul industriei americane

de automobile se apropie, la începutul aceluia deceniu, de punctul mîncînd stagnan și apoi reculul. Suprasaturarea pieței începe să se facă simțită. 29% din familiile americane posedă mai mult de un autoturism iar indicele de un autoturism la 2,25 persoane este considerat de economiști ca trofal pentru gradul de saturație al pieței. Pe acest fond incert al pieței interne adaugă consecințele, nu mai puțin grave ale concurenței industriei auto din alte țări și în primul rînd din Germania Federală și Japonia. Între anii 1968 și 1970, bunăoară vînzarea în S.U.A. de Volkswagen (R.F.G.) s-a dublat, iar cea de Toyota (Japonia) a triplat. Simțind că aici este vorba de o orientare a consumatorilor spre un tip de mașină mai corespunzător necesităților practice ale vieții moderne, o mașină de gabarit mai mic, mai ieftină, consumînd mai puțin carburant și în general mai ușor de întreținut, producătorii americani au hotărît să creeze propriile tipuri de asemenea mașini și, desigur, să le producă și să le lanseze în stil american, adică gigantesc. Așa s-au născut cele două tipuri moderne de autoturism americane «Pinto», în Uzinele Ford, și «Vega», la General Motors. Numai că lansarea acestor două tipuri menite să revoluționeze producția americană de autoturisme a fost departe de a răspunde speranțelor puse în ele. În anul 1971 s-au vîndut, în total, 323.000 bucăți Vega, pentru că în 1972 cifra s-a scăzut la 307.000. Ce s-a întîmplat? S-a întîmplat că noile tipuri sînt la pămînt de prețurile unor defecte esențiale de construcție, afectînd aproape toate sistemele: motor, transmisii, frînă, electricitate, etanșetate. Cînd plouă, plouă și în mașina Vega.

Departele de a fi rezultatul întîmplării, aceste defecțiuni au o cauză profundă, o concepție, ținînd de însuși modul în care s-a făcut adaptarea noului tip de produs și integrarea lor în sistemul sloan.

Propuneri pentru soluționarea crizei din industria automobilelor sînt multe și de tot felul. De la unele realiste, pînă la cele mai abracadabrante. Merită însă a fi reținută acea propunere potrivit căreia ar trebui dezvoltat exportul de autoturisme odată cu înființarea, în țările vizate pentru export, de uzine producătoare de subsansamble ale producției auto: arbori cotiți în Mexic, ax cardanice în Iran, chiulase în India ș.a.m.c. După părerea unor, o asemenea redistribuire a industriei americane, ar rezolva, fi și parțial, problemele grave ale poluării.

Asemenea considerente rămîn însă, evdent, cu totul în afara esenței problemelor legate de criza industriei auto în S.U.A. Criza pe care analiștii au concentrat-o într-o expresie extrem de plastică: paradisul pierdut.

E. DASCĂLU

TOATE PENTRU TOTI

I-A ASTUPAT GURA,
PUR ȘI SIMPLU

perat că toate încercările și metodele lăbire aplicate pacienței sale — doamna y Turner, în vîrstă de 35 de ani și în ate de 111 kilograme — rămîn fără rezul medic englez a procedat radical: a apli- elăsînd loc decît pentru un tub prin care inoasa doamnă să poată să se hrănească i cu lichide. În două luni, pacienta a slăbit) de kilograme. Tratatamentul continuă.

RIETENUL NOSTRU CÎINELE
E UNEORI DUȘMAN...

Anglia există o populație canină numărînd ai puțin de 6 milioane de indivizi, adică ne la zece englezi. Dintre aceste patru- aproape jumătate sînt cîini vagabonzi, sdiioși pentru societate. În fiecare an 1 500 de oameni sînt uciși sau răniți în ente provocate de cîinii rătăcitori; circa 00 de oameni (foarte mulți factori poștali) nușcați de cîini. Alte victime: 6 000 de oi, pui etc.

LOC DE CRONICĂ DRAMATICĂ

anume doamnă Mercier a cumpărat un de teatru la un spectacol parizian, și-a t locul și a adormit. Poate că dacă n-ar fi rait ar fi fost lăsată în pace. Dar așa a fost și invitată să părăsească sala. Protestînd nent, spectatoarea a declarat că sfôrîutul te de fapt expresia pĂrerii ei mizerabile e calitatea spectacolului și că oricine are ul să critice orice nu-i place.

FUNDAȘUL OMAR SHARIF

unoscut și foarte apreciat jucător de bridge. orul actor Omar Sharif s-a remarcat, cam rul anilor '50, și drept un excelent fotbalist, uind chiar — în acea perioadă — în repre- ativa Egiptului, în care a deținut postul undaș. Printre marile partide jucate de if se numără și un meci cu echipa Ungariei. mai puternic team al lumii la vremea res- ivă.

B A M E N T A R E A C U M O A R I T A

azul
arbarei
Mackle (3)CAUTĂ O FUNDĂTURĂ NUMITĂ
FAIR ISLE STREET

elefonul sună strident la 3,50 dimineața!
— Domnul Mackle?
După tonul tăios, tatăl Barbarei înțelegese ct cine era.
— Mergeți la capătul străzii Fair Isle et, spre port, atît cît puteți. Este acolo zid care închide strada. Veți găsi acolo o ie avînd pe ea o lampă care clipește. Puneți îi în cutie, închideți capacul și plecați fără vă mai întoarceți. E clar?
De emoție, Mackle răspunse instinctiv — a!» și legătura se întrerupse. Dar nu era ar atît de clar, deoarece strada respectivă era trecută pe harta orașului.
Agenții F.B.I. i-au explicat sumar cam pe le să caute strada, care era de fapt o mică dătură în cartierul portului.
Mackle era foarte grăbit. Răpitorul îi spusese dacă trece mai mult timp decît i se pare rmal va pleca de la fața locului.
Locul cu pricina se afla la numai vreo 8 kilo- atri de locuința lui Mackle, dar, de emoție, cunoscind cartierul, și mai ales din cauza or străduțe mici în care uriașa limuzină coln se înscrisa greu, Mackle nimeri în altă idătură, mai la sud cu un kilometru și jumă- e. Negăsind cutia, opri un trecător:
— «Este pe aici o stradă Fair Isle Street?»
— Hm, este. Dar nu puteți ajunge pe aici; abie să vă întoarceți în strada principală apoi s-o luați...
Din păcate omul nu știa — de fapt — unde te această străduță și-i dădu o indicație eșită.
Timpul trecea cu repeziune și Mackle era nebunit de grijă și spaimă. Nimeri într-o altă radă. Disperat, strigă în așa fel încît să fie zic de cei de la F.B.I.
— Nu mai pot! Nu găsesc strada!
Doi agenți F.B.I. dintre cei care așteptau la ackle acasă, care cunoșteau mai bine locu- ie, se aruncară în Cadillac-ul roșu al fratelui i Mackle și porniră în viteză către locul de

DESCOPERIRE SENZATIONALĂ
ÎNTR-O PIVNIȚĂ

Dintre atitea opere de artă dispăruțe, cite una reappare uneori din simplă întîmplare. În pivnița unei case de țară din împrejurimile New York-ului zăcea uitată de vreo patru decenii o pînză semnată de El Greco. A fost descoperită cu prilejul curățeniei pe care actuala chiriașă a casei, funcționara Ann Mary Dover, a făcut-o printre lăzi, sticle și mobilă scoasă la reformă. Cinci familii au închiriat, pe rînd, casa în ultimii patruzeci de ani, dar se vede că nimeni nu s-a gîndit să facă ordine și în pivniță. Anunțat de către F.B.I. de desco- perirea tabloului, guvernul spaniol a promis funcționarei un premiu pe măsură.

THANK YOU, NU SERVES!

De 26 de ani se joacă pe scena teatrului lon- donez «Ambasador» piesa polițistă a Agathe Christie, «Cursa de soareci». De 26 de ani miss Adelaide Woodvine, casiera teatrului, vinde bilete la acest spectacol de mare succes pe care ea nu l-a văzut însă niciodată. Acum a ieșit la pensie și direcția teatrului i-a oferit în dar două bilete la numitul spectacol. «Mulțumesc — a refuzat ea politicos — pe o asemenea vreme splendidă prefer să mă plimb».

MIOPIA ESTE DESEORI
SEMN DE INTELIGENȚĂ

Copiii nu devin miopi pentru că citesc mult, dimpotrivă, copiii miopi citesc mai mult decît ceilalți și în general sînt mai inteligenți decît copiii care vād bine.

Toate acestea sînt afirmate de doctorul Steimbach de la Universitatea din Magonza, cel care a constatat că mioopia școlarilor se accentuează odată cu trecerea timpului. Făcînd o cercetare pe un eșanion de 1 000 de băieți de vîrstă școlară, el a constatat că 43 miopi erau elevi de școală primară, 133 miopi elevi de liceu, iar 413 miopi erau studenți. Statisti- cile au mai demonstrat că miopii sînt mai corpolenți, au craniul voluminos și sînt mai ambi- țioși decît ceilalți copii.

unde venise ultimul apel.

Dar această mașină nu avea post de radio la bord, așa încît cei doi agenți nu puteau ține legătura nici cu Lincoln-ul lui Mackle, nici cu cele douăzeci de mașini F.B.I. care patrulau în apropiere.

O VESTE BUNĂ DOMNULE MACKLE!

În același timp, la statul major al F.B.I., con- stituit la domiciliul lui Mackle, s-a primit comunicarea că o mașină — probabil un Ford mic — cu un bărbat și o femeie la bord păreau să caute o adresă anume chiar în sectorul supravegheat.

F.B.I.-ul era convins că este mașina răpito- rilor, dar, în următoarele câteva clipe, auto- mobilul suspect se făcu nevăzut după un colț. Între timp, Putz și Wessel cercetau toate străzile, citind încet și cu atenție plăcuțele cu numele și curînd găsiră Fair Isle Street, din care tocmai ieșea în grabă Lincoln-ul lui Mackle.

Cei doi agenți F.B.I. îi făcură semn lui Mackle, dar acesta trecu pe lingă ei fără să-i recunoască, nici pe ei, nici mașina fratelui său. Lansîndu-se cu Cadillac-ul în urma lui Mackle, cei doi agenți îl ajunseră din urmă și-i tăiară drumul:

— Ce ați făcut domnule Mackle?
— N-am făcut nimic. De cînd am plecat tot caut Fair Isle Street!
— Păi chiar acum ați ieșit din ea!
— Am fost o dată aici și n-am văzut nici un zid în fund!, făcu nedumerit și iritat Robert Mackle. Totuși, ascultînd recomandarea agen- ților, deschise portiera mașinii și porni pe jos purtînd valiza de 35 de kilograme în mînă.
După un colț găsi și zidul căutat, dar pe el nu mai erau nici o cutie și nici o lampă.
Puse totuși valiza pe zid și-i dădu un brînci. Valiza căzu greoaie dincolo. Mackle mai stătu o clipă, apoi se întoarse la mașină și porni spre casă.

La 7 dimineața se afla din nou la capătul fundăturii, înconjurat de agenții F.B.I. Banii nu mai erau acolo și asta îi dădu o imensă senzație de ușurare.

Deodată se auzi semnalul pițigăiat al radio- telefonului din mașină.

— Alo! Da! Robert Mackle! Vă ascult!
— Domnule Mackle, o veste bună! — se auzi în receptor. Vorbește șeful poliției din Miami. Agenții mei au descoperit la niște borfași o valiză de bani care vă aparține. După ce s-au luptat cu ei, le-au luat valiza care se află acum la poliție de unde o puteți ridica!
— Dumnezeule mare! — răcni Robert Mackle, disperat — de abia acum au să-mi omoare fiica!

priorități laburiste

«Guvernul fantomă» al laburiștilor, aflat în umbra opoziției mai bine de trei ani a prins viață. După alegerile anticipate premierul Harold Wilson a intrat în clădirea de la nr. 10 din Downing Street cu o echipă puțin modificată de aceea din acest guvern, în speranța că va soluționa la timp, chiar și cu un guvern minoritar, problemele economice și sociale foarte dificile ale Angliei.

Orientarea celor care doresc scoate- rea țării din situația economică grea în care se află, agravată de criza energiei, inclusiv orientarea reginei, a fost îndreptată spre laburiști, considerîndu-se că ei ar fi singurii care să poată acționa cu eficiență. Într-adevăr, primul succes al guvernului laburist a fost înregistrat la începutul acestei săptămîni cînd, în toate bazinele carbonifere, minerii «au reluat activitatea normală», după 4 săptămîni de grevă națională, iar majoritatea întreprinderilor industriale a revenit la programul normal de lucru.

Guvernarea laburistă implică însă și riscul revenirii la tensiune în relațiile cu conti- nentul. Noul ministru de externe, James Callaghan, a primit deja de la Wilson «res- ponsabilități speciale» în politica Marii Britanii față de Piața Comună. Se știe că înainte de alegeri laburiștii au anunțat, ca punct principal în manifestul lor electoral, că revenind la guvern vor renegocia aderarea țării la Piața Comună. În acest context se înscrie și declarația lui Callaghan că va face, săptă- mîna viitoare, o expunere amănunțită în Camera Comunelor în problema «efectelor politicii comunitare asupra prețurilor în magazinele britanice», precizînd că din acest unghi vor fi «renegociate fundamentale condițiile de intrare în C.E.E. ale Angliei», după care concluziile vor fi supuse «verdictului poporului». În ciuda hotărîrii de acționare a laburiștilor, se formulează îndoieli că ei

vor reuși să obțină mai multe avantaje decît au obținut conservatorii din aderarea la C.E.E.

Pe de altă parte, ambițiile laburiștilor de a merge înainte cu cele mai controversate probleme din manifestul lor au fost tempe- rate de mesajul reginei, rostit marți în parlament, și de dorința lui Wilson de a rămîne la putere suficient de mult timp ca să-și poată clădi o bază fermă de succes în viitoarele alegeri. Printre «cele mai populare» priorități laburiste se înscriu creș- terea pensiilor de bătrînețe, frînarea creș- terii prețurilor, introducerea unor forme de subsidii pentru alimente, un program realist pentru construirea de locuințe. «The Financial Times» este de părere că în pro- gramul guvernării laburiste se va da priori- tate recîștigării încrederii internaționale în lira sterlină, fără de care redresarea econo- mică a Angliei va fi imposibilă.

Referirile nostalgice ale lui Wilson la propunerile laburiste de naționalizare con- firmă teama că liberalii, care au intenția de a doborî cît mai curînd guvernul, vor vota împotriva propunerilor laburiste, cu spe- ranța că, în situația politică instabilă creată de alegeri, regina ar putea apela la o nouă persoană care să formeze un alt guvern național, nici laburist, nici conservator, dar cu participarea acestor partide majore bri- tanice și sub conducerea liberalilor. Este și aceasta o credință și o speranță politică a liberalilor, a cărei posibilitate se circumscrie mai cu greu pe coordonatele evoluției situației politice din țară. O posibilitate agreeată în cele mai multe cercuri este aceea că, pe plan extern, noul guvern laburist se va situa pe o poziție «mai de rezervă» față de Franța și «mai de apropiere» față de S.U.A.

Florea ȚUIU

O VALIZĂ AL DRACULUI DE GREA
DIN CARE ZBOARĂ BANCNOTE DE
DOUĂZECI DE DOLARI

Robert Mackle se întreba, înnebunit de furie și de spaimă, cum ajunsese aici, la poliția din Miami, valiza cu banii destinați răscumpărării Barbarei. Burdușită cu bancnote, valiza trona pe biroul șefului poliției, iar cei doi agenți care o aduseseră, Paul Self și William Sweeney rin- jeau încîntați că făcuseră o treabă bună. Despre afacerea Mackle știau amîndoi ceea ce citiseră în ziare, dar după părerea lor nu exista nici o legătură între răpirea fiicei bogătașului și geanta aceasta doldora de bani. Și nici nu puteau face vreo legătură de vreme ce F.B.I.-ul nu informase poliția locală despre investiga- țiile sale.

Totuși, cum a ajuns geanta la poliție, în loc să se afle în mîinile răpitorilor? Lucrurile au fost lămurite cu prilejul anchetării definitive a cazului, cînd s-au aflat cele ce urmează.

În timpul rondului său obișnuit, Self, care era și ajutor de șerif, a observat o mașină parcată nereglementar într-un cartier elegant, o mașină cam mică, de un tip neobișnuit pentru cartierul acela locuit de oameni bogați. Conș- tiințios, Self a coborît și a notat marca și numărul mașinii — un Volvo mic, albastru, înmatriculat P. 72-098-Massachusetts — și pen- tru orice eventualitate a trimis prin radio da- tele postului local de poliție: cine știe, poate era vreo mașină furată. Nu, nu era. Răspunsul a venit imediat, iar cei de la postul de poliție au promis că vor transmite datele și la Miami.

În timp ce Self și Sweeney vorbeau fumînd, sprijiniți de una dintre mașini, la circa 150 metri, în mijlocul șoselei, a apărut în lumina farurilor un tip care țira destul de anevoie ceva care semăna cu un colț greu și părea că se îndreaptă către Volvo. Cei doi agenți s-au urcat în mașini și, unul prin dreapta, celălalt prin stînga, s-au apropiat încet de individ. Acesta cum l-a văzut a rupt-o la fugă încercînd apoi să-l ară un gard.

— Stai, sau trag!
Agenții au văzut cum individul se întoarse încetșor și au crezut că vrea să se predea. Dar omul a scos, nu se știe de unde, o carabină pe care a îndreptat-o asupra lui Sweeney. Acesta abia a avut timp să se arunce în spatele mașinii și să tragă două focuri. Gloanțele agen- tului nu și-au atins ținta, iar în clipa urmă- toare necunoscutul dispăruse.

Apropiindu-se de Volvo cei doi agenți au găsit o valiză «al dracului de grea». Cînd au deschis-o, au început să zboare din ea bancnote de douăzeci de dolari.

Self și Sweeney n-au stat mult pe gînduri, au încărcat imediat valiza și au pornit în viteză spre sediul poliției.

La poliția din Miami nimeni nu înțelegea despre ce poate fi vorba, dar în zori, cînd inspectorul principal Napier a luat legătura cu F.B.I.-ul, lucrurile s-au lămurit, în sensul că banii — acum treaba devenise clară — nu ajunseseră în mîinile destinatarului.

«FAC TOT CE VREȚI CA S-O REVĂD
PE BARBARA!»

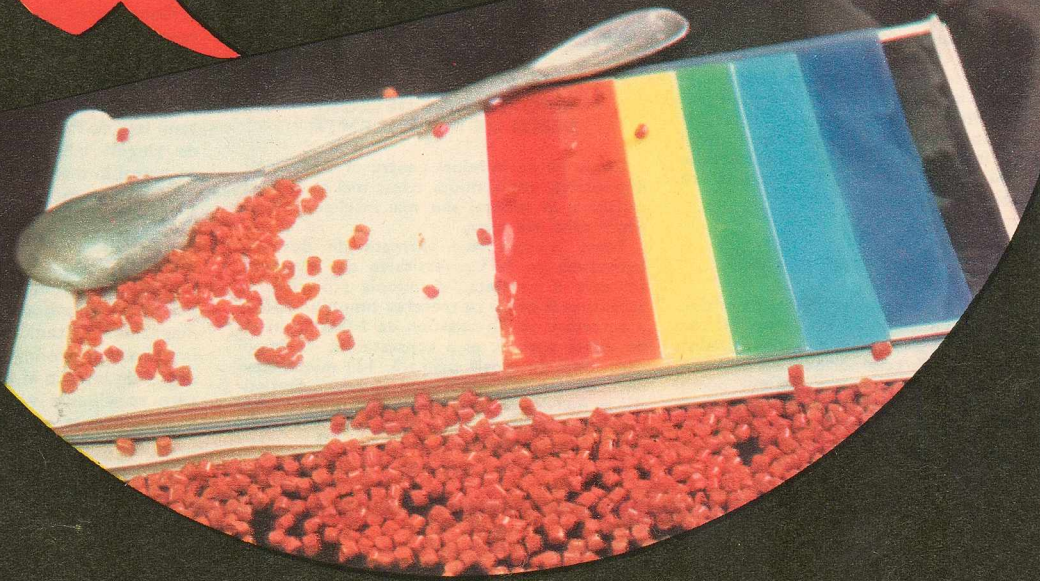
Cîteva ore mai tîrziu, televiziunea, radioul și ziarele din regiune difuzau un text plătit de Mackle, care suna astfel: «Regret cele în- tîmplate; este un accident de care nu sînt răspunzător; eliberarea nevătămată a fiicei mele este lucrul cel mai important. Țin banii la dispoziție și vă rog să luați contact cu mine, pe orice cale. Fac tot ce vreți ca s-o revăd pe Barbara!»

Între timp, F.B.I.-ul, care continua cercetă- rile, a aflat că Volvo-ul abandonat aparținea unui anume George Deacon, fost cercetător la Institutul oceanografic al Universității din Miam- i. În mașină s-au găsit un carnet de securi pe numele lui, o cheie de la motelul Rodeway, unde avusese loc răpirea Barbarei, și o foaie de hîrtie care servise drept suport la scrierea ofertei de răscumpărare și pe care textul rămăsese imprimat. S-au găsit și actele celui- lalt răpitor, Ruth Eiseman Schier, născută în Honduras, licențiată a Institutului oceanografic, amanta lui Deacon. Acesta era, dealtminteri, căsătorit în California și avea și doi copii. Lucrase o vreme în Alaska și o cunoscuse pe Ruth în timpul unei croaziere științifice pe bordul vasului de cercetări al universității.

Cercetările au produs și o altă surpriză: George Deacon se numea, în realitate, Steven Krist, născut în 1945, la Aberdeen, statul Washington și fusese arestat de trei ori pentru furt de mașini și o dată pentru spargere cu mină armată. Avea la activ două evadări din penitenciar, iar împotriva lui erau emise mai multe mandate federale de urmărire.

Răspunsul răpitorilor a venit relativ repede. A doua zi, la ora 17,15, pastorul Joseph Biain, de la biserica Epifania din Miami, a primit un mesaj prin care era rugat să transmită lui Robert Mackle că nu avea motive de îngrijorare și că «protectorii» Barbarei nu-l considerau vinovat de «incident». Trebuia să aștepte în aceeași seară, la ora 23, noi instrucțiuni.

A. BACIU
(Va urma)

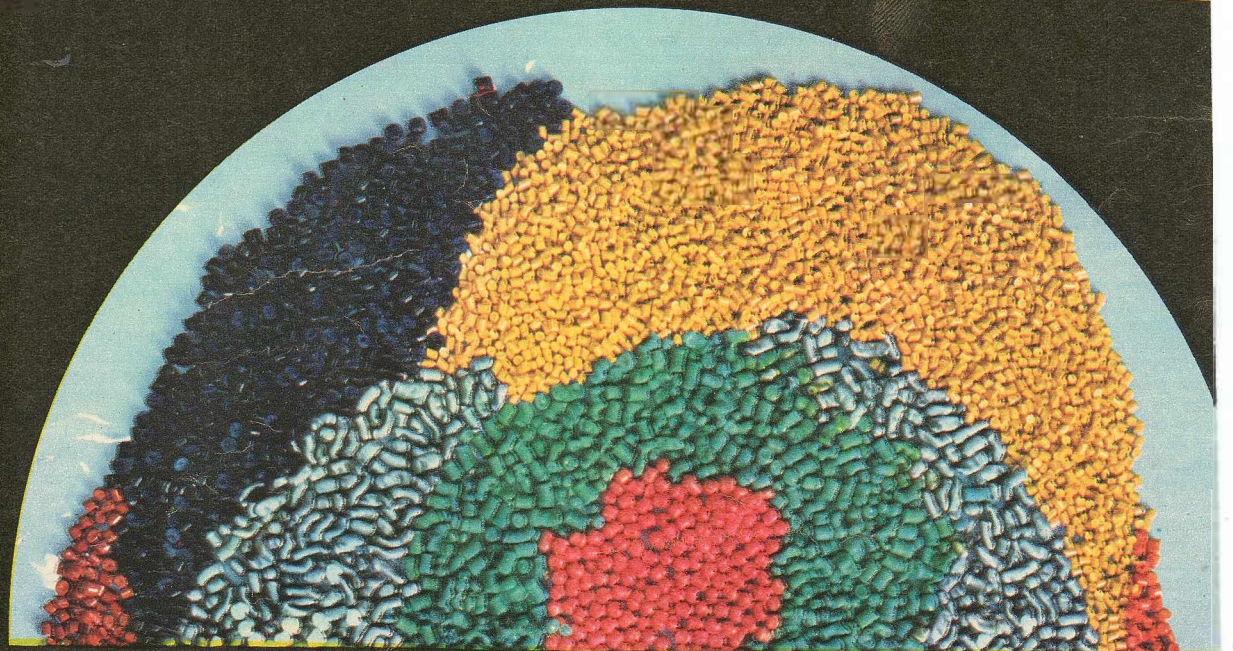

ARGETENA I este polietilena de înaltă presiune fabricată la Combinatul petrochimic Pitești. Varietatea și calitatea superioară a sortimentelor sale oferă multiple posibilități de aplicare și condiții optime de prelucrare. Sorturile de film sînt utilizate cu succes la confecționarea de saci și ambalaje diverse solicitînd o ridicată rezistență mecanică și chimică, la amenajarea de solarii în agricultură, ca materiale de protecție pentru izolare contra umidității etc. Prin injecție și suflare din **ARGETENA I** se obține o gamă foarte largă de obiecte de uz casnic, jucării, flacoane, tuburi, containere și vase pentru substanțe corosive; se mai utilizează la cașerări, acoperiri de cabluri și în alte numeroase domenii, reușind să satisfacă cerințe diversificate ale industriilor alimentară, chimică, farmaceutică.

Cele cîteva sumare enumerări de mai sus oferă, sperăm, și cîteva jaloane orientative cu privire la **ARGETENA I**, produs cu certe, valoroase și multiple calități și utilizări începînd cu necesitățile industriei și sfîrșind — firește, după prelucrare — cu cele ale fiecăruia dintre dumneavoastră.

ARGETENA I

MARCĂ ÎNREGISTRATĂ

COMBINATUL PETROCHIMIC PITEȘTI

Șos. Giurgiului nr. 127, județul Argeș; Tel. 32049; 32099; telex: 018236; 018230; 018248.

hainele de sărbătoare

- procurorului V. CRIȘAN -

Da, îmi spunea prietenul meu, o să îți povestesc. Nu cel mai interesant caz din cariera mea de procuror cel mai greu. Cum să îți spun? Cazul pe care să îl pot uita niciodată, care m-a pus în fața unui dox, și totodată a unei răspunderi ce nu poate fi uitată cu vreo altă. Paradox fantastic. Îți spuneam, că noi, cei care simțim chemați să apărăm valorile, cea, dreptatea, bunurile și viața tuturor, ajungem în moment dat să cerem pedeapsa capitală...

FRUMOSUL' OBICEI

Obiceiul era relativ nou, dar foarte trainic instaurat. rii din satele învecinate, majoritatea absolvenți ai profesionale a uzinei, după primul an de la jare se întorceau acasă de sărbători îmbrăcați în e noi. Era ca un fel de semn că au o meserie, că emea — și au dreptul — să pețească o fată. Tînărul e afla tocmai în pragul acestei bucurii. Uite — spus prietenul meu, întinzându-mi o fotografie — îl vezi aici, în haine noi, cu cravată și cămașă uite-l cum zîmbește, cam stingher, dar fericit, ce cu gândul că părinții lui, primind fotografia, se bucura. Se gîndea că ei îi vor acorda permisiunea ire se referă, este vorba desigur de o fată... Numai u i-a fost dată bucuria sărbătorilor în haine noi. zitei la fata aceea, nu i-a fost dat, își spuneam. lă în seara în care trebuia să plece acasă a fost t în camera în care locuia cu alți doi colegi — plecați devreme — spînzurat de tavan. Vecinii i-au scos vrul spîrgînd ușa încuiață cu riglul pe dinăuntru. lă observaseră că în cameră s-a declanșat un in- jiu.

Pe coperta dosarului scria «sinucidere», dar ofițerul miliției care mi l-a predat spre verificare (am și un «Bogdan» al meu) mi-a spus că după părerea lui va nu e în ordine». Și, într-adevăr, multe nu erau în rdine. Știi bine că de la an la an avem tot mai puține icideri și în județul nostru nici nu-mi amintesc de un tînăr care să se fi sinucis. Ce motiv ar fi avut ita? I-am cercetat fișa medicală. — sănătos tun; icterizarea de la serviciu — excelentă; decepții în goster nu avea... Și totuși vecinii au spart ușa. dă era închisă cu zăvorul pe dinăuntru, iar fe- strea camerei era blocată de niște gratii decorative. endiul, care izbucnise indiscurabil din pat, se pre- unea că a pornit de la o țigară lăsată aprinsă (s-a it în salteaua arsa o scrumieră) care, probabil, ind de una singură, a căzut de pe marginea scru- reii. Deci, din moment ce a fost găsit singur închis camera, era exclusă o crimă simulată. Și totuși, să cum spunea ofițerul de miliție, ceva nu era în sine. Tot el, după câteva zile, a venit să-mi povestească despre un roman polițist, unde infractorul a ut o scamatorie cu ață de cusut, trăgînd zăvorul din eriorul ușii după ce a ieșit din cameră. Desigur, am ercat și noi scamatoria: am trecut așa pe după erul zăvorului și apoi, după ce am închis ușa, am s de ea. Dar nu ieșea nimic, fiindcă și acum, după țare, ușa se închidea etanș și nu permitea să tragi . Mi-am amintit de relatarea martorilor care au fost rmați de fumul care năvălea pe fereastră. Deci, ururile erau deschise. A fost posibil, așadar, ca in- ctorul, după ce a săvîrșit crima, să aranjeze totul și cum ar fi fost o sinucidere, să lase chiar și țigara insă pe pat — ca incendiul să gteargă urmele — să că ața de la riglu la geam, să iasă pe ușa și, apoi, în dreptul geamului, să tragă riglul cu ața și smu- d-o să o rupă. Bun... era și asta o ipoteză, mai ales medical judiciar avea și el unele rezerve — cam clare, ce-i drept — în legătură cu modul strangu- ii, dar mai era de stabilit mobilul crimei, dacă era mă, și mai ales cine a făcut-o-o.

CĂUTAREA CRIMINALULUI ÎN BIBLIOTECĂ

«Bogdan al meu» nu-și amintea nici mort unde a it sau de unde a auzit scamatoria cu ața. Ne-am s la biblioteca mare a orașului și am cerut ajutorul oliografulor. Numai că ei nu prea erau tari în romane liște, nu-ți mai spun ce zîmbește schimbau între ei id au auzit de pasiunea noastră pentru astfel de itură și, culmea, le mai și pretindeam să răscolească ate rafturile pe care erau înșirate cărți de acest gen. Cam agasat de subtilile lor ironii am rugat pe șef convoace toate angajatele și le-am explicat scama- ria cu ața și riglu, rugîndu-le pe fete să își amintească e dacă nu au citit undeva chestia asta. O puștancă diind de fericire că poate fi folositoare într-o anchetă evărată — am impresia că nu i-a scăpat nici unul ntre romanele polițiste care apar la noi — ne-a cerut rmisiunea să fugă pînă acasă și, după cam un sfert e oră, a reapărut, gîndind, cu un roman cu o filă în- ită. Acolo era descrisă o scenă asemănătoare. Am tat să-ți spun, a continuat prietenul meu, că între mp am dispus exhumarea cadavrului și am constatat u nu a fost înmormîntat cu costumul nou, pregătit ntru vizita de sărbători... Știu... știu ce vrei să-mi ui. Că e de necrezut ca o persoană să săvîrșească o emenea faptă, pentru un costum de haine, dar era ngurul mobil posibil al crimei, îți repet, singurul obil, fără de care, crima, dacă era crimă, ar fi rămas e domeniul absurdului. Era și asta, zic, o ipoteză. O

ipoteză care ne ducea spre cunoștințele lui, spre tie- nerii care ar fi avut nevoie de acel costum de haine...

TRISTA RĂSCUMPĂRARE A CĂRȚII

Băieții de la miliție s-au ocupat de aflarea cunoștin- țelor lui H. care citiseră acea carte. După ce mi-au întocmit o listă, i-am convocat pe toți pentru o discu- ție despre activitatea culturală a clubului lor (vorba vine!), așa, ca să-i cunosc. Mă documentasem despre brigada, echipa lor de dansuri și celelalte, așa că am avut ce discuta cu băieții și fetele pe care i-am invitat în biroul directorului clubului. Îl lăsasem intenționat la urmă pe unul despre care aveam informații că se ține numai de potlogării, că toată ziua e prin baruri cu fete binecunoscute, că se tot mută cu serviciul de la o secție la alta fiindcă nu-i place lucrul. Era un brunet frumuseț, athletic, cu figură de șmecher. S-a prezen- tat și s-a așezat pe scaun degajat.

— Poate ai aflat că facem o anchetă despre modul în care vă petreceți timpul liber.

— Timpul liber? Păi, ce să facem la club? Să o auzim cum cîntă pe Nuta?

Am discutat despre vocea Nutei, despre tot felul de fleacuri, pînă în clipa în care l-am întrebat brusc:

— Spune-mi, ce ai făcut luna trecută, adică în aprilie, în ziua de...

Nu i-am spus ziua în care a fost găsit spînzurat colegul său, ci în mod intenționat, o altă zi.

— Am fost acasă, la părinți, mi-a răspuns pripit. La noi e obiceiul să petrecem sărbătorile...

— Minți!, l-am întrerupt. În seara aceea ai fost la restaurant cu două fete!

— Da, aveți dreptate, am fost la restaurant, dar credeam că mă întrebați de seara cînd...

— Cînd ce?! L-am întrerupt din nou.

— Cînd a fost găsit colegul meu H.

— De ce credeai că te întreb tocmai despre această seară?

A evitat cursa cu istețime.

— Fiindcă toți colegii lui H. au fost întrebați de către un tovarăș de la miliție.

— Ai fost acasă cu haine noi. Nu? Așa e obiceiul. Unde îți le-ai croit?

— La cooperativa din cartierul nostru.

— Ia minți! Acolo le-ai ajustat să-ți vină pe măsura ta.

— Păi da, fiindcă le-am cumpărat de ocazie de la cineva din gară, care zicea că a rămas fără bani și...

— Să-ți spun eu de unde ai avut hainele și ce ai făcut în seara aceea!

Sincer să fiu, cînd am început să-i relatez totul «după cartea», adică așa cum e descrisă acolo săvîrșirea faptei, simularea sinuciderii și scamatoria cu ața, am avut emoții. Mă gîndeam că se aștepta ca și alte persoane să fi citit cartea și avea un răspuns gata pregătit, dar cartea l-a trădat. Ne privea ca năuc, neștiind de unde cunoaștem amănuntele și apoi a recunoscut totul.

A fost o tristă răscumpărare a acelei cărți, care ne-a ajutat să-l găsim și să-l dovedim pe criminal, tristă zic, fiindcă tot ea l-a învățat cum să săvîrșească o asemenea oribilă infracțiune...

CLIPA ACEEA...

— Îmi spunea că ai trăit o clipă teribilă cînd...

— Stai, ajung și acolo, m-a întrerupt prietenul meu cu voce domoală. Îți este ușor să imaginezi ce tensiune se creează în sală la sfîrșitul unui rechizitoriu rostit într-un astfel de proces. S-a judecat la fața locului, în sala mare a clubului uzinei, ticsită de tineri, așteptînd incremențiți, cu privirile ațintite asupra mea. Îți imaginezi înlemnirea grefierului care aștepta să noteze ultimele cuvinte, adică pedeapsa pe care o voi cere, privirile judecătorilor care te țintuiesc și ele, iar tu, procuror, singur, în picioare, în finalul rechizitoriului, vorbind în numele legii și al dreptății, urmează să rostiești cuvintele care răsună mai grav ca dangătele unor clopote imense. Îți imaginezi deci, ziceam, sala aceea incremenită...

Sînt clipe în care, zic eu, gîndurile se accelerează la nebunie, se comprimă în așa fel încît îți pot trece prin minte într-o fracțiune de secundă mii de gînduri și imagini. Cred că în acea secundă de inspirație, înainte de a rosti cuvintele, mi-a trecut prin minte imaginea părinților (care stăteau îmbrăcați în negru, într-o bancă din sală), acasă, în satul lor, pregătindu-se de sărbători, gătindu-se de bucurie, privind fotografia copilului ajuns băiat mare, poate arătînd fotografia pe la vecini, așa cum se întîmplă la sate. Mi-a trecut prin minte imaginea băiatului acela care se gătea să pe- țească o fată care spera, care avea în fața toate promisiunile unei vieți. Mi-am amintit de cele spuse la începutul rechizitoriului meu despre viața uzinei unde jumătate din angajați sînt tineri, tineri de nădejde, care au clădit și au dat viața uzinei cu hărnicia lor. Mi-am amintit și de cele discutate de ei despre clubul și formații lor și, mai ales, le simțeam privirile, nu știu cum să îți spun, dar simțeam setea lor de dreptate, cutremurarea lor în fața unei asemenea fapte pe care nu și-o puteau imagina că ar fi cineva capabil să o săvîrșească. Am simțit că trebuie să rostesc con- damnarea pe care o rosteau și privirile lor.

Emil POENARU

cu un academician la un meci de fotbal

Fostul titular al rubricii de fotbal din revista noastră, Eugen Barbu, a devenit — pentru cu totul alte merite decît cele de cronicar sportiv — membru corespondent al Academiei Române. În noua situație, scriitorul ne-a declarat că nu va mai putea semna articole despre fotbal.

— Nu mai pot, domn' Păunescu, că se uită onorabilii mei colegi din Academie urit la mine și odată mă pomenesc că mă întreabă cineva de Gojgaru. A fost ce a fost pînă acum cu Rică Răducanu, dar acum gata.

Trist, nespus de trist că Academia Română a răpit revistei «Flacăra» și cititorilor ei pe un atît de citit condei. Am luat frigul de coadă și m-am înființat duminică pe stadionul «23 August» să văd (și după aceea să scriu ce văd) meciul Steaua-F.C. Constanța.

Suna un frig pe țealele noastre de păream toți de os și masa presei era pustie. Suflarea mi se făcea lină alburie în fața gurii și cum mă atingeam de vreun obiect, cum mă scutura frigul ca electricitatea. Parcă trăgeam la galere. Se vindea vin la pahare de plastic și tot nu puteam să fac nimic pentru că nu aveam voie să beau, ca șofer ce mă întimplasem. Trist, îmi contemplam destinul de cronicar sportiv în plină iarnă, nu știam unde să-mi așez minile și cred că nici privirile nu știam unde să mi le așez, cînd de după colț, legîndu-se în felul său specific, îmbujorat și melancolic, cobori scările spre masa presei însuși academicianul. El, care îmi jurase la telefon că nu va mai merge la fotbal, că nu este compatibil fotbalul cu Aca-

demia! Și cu toate forțele cumințeniei mele acceptasem că așa este. Fotbalul e una, Academia e alta. Îl văd cu că- mașă scrobîtă și cravată dublă la fotbal! Adînc este viciul și încurcate sînt cărările sale. Ce îmi auziră ure- chile în primele minute de convorbire cu membrul corespondent al Aca-

demiei? Nu numai că era prezent la acest meci, dar Eugen Barbu mai fusese și la ora 11 la meciul Dinamo-Petrolul. Și regreta sincer că nu a mai prins vreo două meciuri de cate-

goria B, să le vadă în întregime. Contrar tuturor rigorilor academice. Ne așezăm unul lingă altul și începe spectacolul. Nu am văzut într-adevăr de multă vreme un spectacol așa frumos. (De la Craiova, din prima etapă).

Academicianul făcea ochii și mai mici, decît îi face de obicei, și deodată mi-a suflat în ureche.

— Auzi domn' Păunescu, ia fii dumneata atent la Piticul, a făcut altă echipă din Steaua.

De îndată facem amîndoi ochii mari, fiecare cît poate de mari.

— Ascultă, îmi zice, nu știi dumneata cine este 9 acela care fuge pe tot terenul de parcă n-are stare?

— Cum să nu știu? Este cunoscutul jucător comod lordănescu.

— Dar ce le face Piticul, domn' Păunescu, de aleargă aștia așa?

— Cred că îi antrenează.

Spectacolul crește în intensitate. Remarc, împreună cu academicianul, că ideea tactică a lui Tească, expusă în nenumărate articole de el, cu privire la crearea superiorității numerice, prin-

de viață. Observ că într-adevăr mereu cite un jucător de la Steaua nu are adversar în atac.

— Ce părere ai domn'le, asta a și făcut chestia. Dumneata vezi că Steaua

indignează.

— Ei, nu se poate, dumneata nu vezi, nu se poate, să vezi ce-o să-i facă aluia cînd o să scr... Adică nu, că nu mai scriu despre fotbal, dar te rog pe dumneata să nu uiți să scrii asta.

— Nu, n-o să scriu.

— Dar de ce să n-o scrii?

— Păi dacă nu mi se pare!

Meciul continuă. Într-adevăr, ceea ce face Tească pe gazonul de la «23 August» este altceva decît se face de obicei pe terenurile noastre. lordănescu dă o pasă de 40 metri. Pantea joacă lansat și centrează înapoi, nu centrează ploaie cum centra de obicei. Vedem un individ care seamănă cu Sătmăreanu pe postul de fundaș stînga și iar ne mirăm, academicianul și cu mine.

— Ce părere ai domnule, l-a făcut pe asta să dea cu stîngul?! Dar uite cum nu semnalizează arbitru poziția de ofsaid. Dacă-l plesnesc în... Dar stai că nu mai scriu fotbal. Auzi, să nu uiți dumneata să-i zici una!

— Nu am cum să-i zic, că eu scriu părerea mea, nu a dumneavoastră. Academicianul spumegă de furie. Viața îl pune în situația de a nu putea trăzni într-un articol de ziar pe un arbitru care i se pare incorect sau pe un jucător adormit de indolență.

Plecăm de la meci. Zece minute, academicianul îmi vorbește cu entuziasm despre marele Tească, despre ceea ce ar putea să facă acest antrenor cu fotbalul românesc dacă în citeva luni el a reușit să schimbe complet stilul unei echipe și să-i tragă după el pe niște jucători, unii talentați dar cu toții comози. Eugen Barbu are marea satisfacție de a fi primit în acest înalt for de consacrare profesională, Academia Română. Dar cum este omul, dacă îi lipsește această mică plăcere, de a scrie cronici de fotbal, Eugen Barbu este profund nefericit. Îl simt lingă mine infuriindu-se că nu poate vorbi despre un lucru anume, așa cum se infurie unii oameni după ce se duc la dentist, după ce acesta le umblă în gură, le face o lucrare și ei nu au voie să vorbească 12, 13, 14 ore și uneori și mai mult. Eugen Barbu parcă ține un pansament cu spirit între masele și, de atîta poftă de cronicar sportiv cită îl cuprinde, nu își poate savura nici momentul de glorie al intrării în Academie. Nu voi uita multă vreme imaginea academicianului contemplînd un meci de fotbal, în timp ce se obliga pe sine la o intensă și exemplară mu-

tenție. Aș putea paria, însă, că această tăcere nu va mai dura mult și după citeva duminici, Eugen Barbu se va întoarce în terenul otrăvit al publi-

cisticii sportive. Cred că, și dacă ar fi cooptat ca purtător de creier elec-

tronic la Houston, Eugen Barbu tot cronicar sportiv ar rivni să se facă pînă la urmă. Mi-l și închipuș, plecînd cu zece minute mai devreme decît ceilalți, de la solemnitatea decernării Premiului Nobel, să prîndă un cuplav de pe 23 August, să nu scape cumva vreun minut din acest obiect al viciu-

lui său care este fotbalul. Și, dincolo de frigul care urla în organismele celor prezenți în acea duminică la fotbal, ca în niște țevi, am avut și eu satisfacția de a vedea pentru prima oară în viața mea un meci de fotbal lingă umărul protector al unui academi-

mician.

Adrian PĂUNESCU

La un moment dat Eugen Barbu se

Prezentarea artistică: Alexandru PĂȘĂRIN

PREȚUL REVISTEI: 3 LEI

OPERTA NOASTRĂ

fotografie de Elena GHERA
titlu explicativ în pag. 24)

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1.
Casa poștală 41 12. Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL
executat la Combinatul poligrafic «Casa Școlii».

f

ALBUM

Nu multe actrițe au norocul să debuteze într-un film de Ken Russell. **CATHY Mc DOUGAN** l-a avut, drept care filmografia ei începe cu «Mamy Dog», semnat de regizorul care a lansat-o pe Glenda Jackson.

Acest număr al revistei noastre s-a tipărit într-un tiraj de 150 000 exemplare

Redactor șef: **ADRIAN PĂUNESCU**